

5912
Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

No. १८२६
क
Title शक्ति-संग्रहः
Author _____
Extent ८८ पन्ना Age _____
Subject तन्त्र

61191

मं० १८ २५

— ४४

Complete

Des

शांति लंका

६ न ११०

१ एकादि संख्या
 २ अंतरस्थम्
 ३ सिद्धविद्या महाविद्या
 दिभेदः
 ४ सत्यादिगुणेषु महावि
 द्या
 ५ कलौ काली
 ६ अमृतमैत्रवमनेनभेदः
 ७ कामाचारदिप्रियदेवता
 ८ कादिहादि क्रमः
 ९ गौडकैवल्यकाशमीरूपप्रदायाः
 १० धर्माभिषेकः श्रीविद्यया काल्या
 नारायणं
 ११ दशालकाभेदयुक्ता काली, श्री
 विद्यादीनां सर्वभेदाः
 १२ धर्माभिषेककृतितः

१ आन्नायभेदाः
 २ षट्दर्शनानि
 ३ निर्गुणसगुणभेदः
 ४ शक्तिकोणस्थतिर्लघु
 ५ षोडशात्मभेदाः
 ६ दशविद्यानां कृतिका
 ७ कहेकथा
 ८ यक्षिणीमंडलम्
 ९ आसनभेदाः
 १० माताभेदाः
 ११ वीरसादनं
 १२ सहस्रनामादिपुस्तकम्

१३ भूतशुद्धि
 १४ पंचपश्यणं
 १५ तीर्थयात्रादि
 निषेधः
 १६ कन्याएकादि
 १७ सप्तदायत्रयं
 १८ श्रीपुंसस्वरूपं
 १९ गुणाद्योगः
 २० नवरात्रनिर्णयः
 २१ प्रहसनि
 २२ ग्रहणेष्वस्वरूपं
 २३ पूर्वदिनिर्णयः
 २४ पूजनादिक्रमः
 २५ आराविकनिर्णयः
 २६ महातीलकम्

५१ यंत्रभेदाः
 ५२ आसनभेदाः

२७ अक्षयनीचक्रमः
 २८ गंगीर्षकमः
 २९ बालाक्रमः
 ३० महाशक्तक्रमः
 ३१ मायाबीजनि
 ३२ धूलावतीक्रम

३३ कस्याः कामाला
 ३४ पंचमद्रासंकेतः
 ३५ पानभेदः दिव्यादि
 लतासंकेतः
 ३६ निशाचरजा
 ३७ अधिकारी

५३ मालाविधानं

श. त्री.

[illegible]

पद्यायात्रायाकागमान् २० वृहत्संज्ञातिदैवेशयथायोगक्रमेणच उपशब्दोवृहच्छब्दतेत्रयामलमोचरः २१ शि
 वराच शुभ्यानामत्वयायोक्तं किं यत्तु त्रिस्थितं वरे किं यदैर्मर्त्यलोके पुस्तर्गपातालयो किं यत् काल्यवा
 च पंचाशद्वैमहाभारैः षड्विंशत्संख्याकं भुवि मनुसेत्यास्वर्गलोके पाताले दशवैस्थिता एवमागमसंदोहः कथितस्तेम
 धानव शैवे शाक्तं गणपतं सौरं वैष्णवं मेवच २४ महावीरं पशुपतं वैसवं वीरं वैसवं वीरं शैवं तथा चोदस्तापं भवम
 नेतरम् २५ पंचरात्रं गान्धर्वं च केरत्नं सावरं तथा श्रीसिद्धसावरं देवतद्यैव कालसावरं २६ कुमारीसावरं देवविजया
 सावरं तथा कालिकासावरं दिव्यसावरं वीरसावरं २७ श्रीनाथसावरं देवतारिणीसावरं परम् श्रीशंभुसावरं रुद्र
 सेत्यासावरं जातयः २८ रक्तोत्तोर तथा शुक्रोत्तोर विष्णु कल्याण मेत्री चोत्तथा वाच्योत्तोर ततः सरतः २९ वि
 नाचोत्तथा नीलासर्वभद्राभिधस्ततः चोत्तोर तथा सिद्धोत्तोर शैकादश सरतः ३० मायाकोशिलिको वापि
 वीरवोधागमौ तथा जैनागमोरक्तशुक्लघटसंवन्धिजातयः ३१ विनाभेदस्तवद्वोद्विधातेति प्रकीर्तिताः वोधा
 नां शतभेदास्पर्शपाशुपते सरताः कौलेभेदाष्टकं चैव धूतं वैदकशास्त्रकं ३२ यथावर्णावधर्मैण योजनीयां प्र
 चक्षतः ३३ येषु येषु च वर्णेषु ये धर्मा प्रकीर्तिताः तेषु ते प्रचते धर्मा योजनीया प्रचक्षतः ३४ ब्राह्मणेन तथा
 कार्यं ब्राह्मणं न विनश्यति श्रौतं चैवं हि कर्तव्यं मरुशोकरं सुतः ३५ एतद्वैष्णवं च योजानाति सचेत्तरः एतदि
 यं यवाङ्मौक्तं मंत्रं मया तव ३६ शिवे तद्देहं चितं यत्तद्दत्तं प्रियं वदे सिद्धविद्यालक्ष्मि विद्यातया मता विधात
 मिका ३७ त्रिधात्वा कथ्यमाना हि पुनर्माते न दर्शितं तदेव कथ्यतां देवि सेत्याचारौ वदप्रिये ३८ दशसेत्याम
 हा विद्यातस्यानामानि वक्ष्यहम् सिद्धविद्यामहाविद्याविद्येत्येवंक्रमः ३९ चतुर्गुणादि रूपेण कथं सिद्धाच किं

श. ती.
२

2

दिधा कोवासिद्धः सत्यपुगेमहासिद्धमहेश्वरः ३. कोवाविद्याचान्यपुगेसर्वेतेकप्रातेष्टए सत्यपुगेसिद्धविद्यासंदरी
भुवनेश्वरी ३१ कालीतारेतेवेशसिद्धविद्याप्रकीर्तिताः कालिकासिद्धविद्यातसर्वदेवमहेश्वर छिन्नमस्ताचमगा
लासातेगीकमलातथा एतापचमहाविद्याविद्यासंष्टएवज्जभ ३५ धूमावतीवैखरीचविद्यात्वेनप्रतिष्ठितम् काली
तारामहाविद्याघोरणीभुवनेश्वरी ३५ भैरवीछिन्नमस्ताचविद्याधूमावतीतथा वगलासिद्धविद्याचमातेगीकमला
त्मिका ३६ एतापचमहाविद्यासिद्धविद्याप्रकीर्तिताः वैखानाथमतेदेविपुगभेदविधागतिः ३० कालीछिन्नासंदरीच
सिद्धविद्याचतारिणी वगलाकमलाधूमामहाविद्याचताभवेत् ३८ मातेगीभैरवीचैवविपराएलिनीतथा ३५ न
वडर्गाचत्वारिताविद्यात्वेनमहेश्वर मोतलाविपरायाकाङ्क्षीशीभरमंगिका ४० भोगवतीतथाछिन्नाहयाहदा
चक्रकृती त्रिकटेकीतिदेवेशमहाविद्याप्रकीर्तिताः ४१ नित्यामतमिदंशोक्रंष्टएकज्जामतेशिवे यत्प्रस्तारिणी
भोगवतीपद्यावतीतथा ४२ महामधुमतीसिद्धिस्तसेतीचिनीतथा अचोरराजमातेगीमातेगीहिंपुलोविका
कालरात्रीतिदेवेशमहाविद्याप्रकीर्तिताः शिवउवाच समान्यपछिन्नयोक्रविशेषोवदतेच माघाज्ञातोस्तिवि
शेषशिष्याभावेभजप्रिये देवुवाच देवेशश्रोतमिच्छामिसिद्धविद्यादिनिर्णयम् शिवउवाच सिद्धविद्यामहावि
द्याभेदत्रयक्रमेणच विद्यासंयक्रमेणैवदिधाजातिः प्रकीर्तिताः स्त्रीपुंनपुंसकेत्यत्रविधाजातिः प्रकीर्तिताः चत
सुगक्रमेणैवभेदेभेदोतरेषिवे ४० सत्येकालीचष्ठीविद्याकमलाभुवनेश्वरी सिद्धविद्यामहेशानिविशक्तिर्वगा
लाशिवे ४८ महाविद्यासत्यपुगेमातेगीभैरवीशिवे धूमावतीचविद्यास्यात्रेतायांष्टएपावति कालीतारासंद
रीचसिद्धविद्याप्रकीर्तिताः मातेगीभुवनालक्ष्मीमहाविद्याप्रकीर्तिताः ५० धूमावतीभैरवीचविद्यात्वेनमहेश्वर

वि हापरेकालिकाताराचिनीभैरवीतथा ५१ सिद्धविद्यामहेशानिखंडरीधुवनारसा धूमावतीमहाविद्यामा
तंगीकमलातथा ५२ विद्यात्वेनमहेशानिकलौकालीतिकेवला कालीताराछिन्नमलासिद्धविद्याकलौमा
ता खंडरीभैरवीलक्ष्मीमातंगीधुवनेश्वरी महाविद्यामहेशानिधूमाचवगलाशिवे ५३ विद्यात्वेकमहेशानिक
लौसेकीर्तितामया उत्तमभैरवमतेभेदोऽयः कथ्यतेऽप्यु ५४ कालीतारामहाविद्यात्रिषुगं व्याप्य संस्थिता
षोडशीधुवनेश्वरी ५५ भैरवीछिन्नमलाचविद्याधूमावतीतथा ५६ वगलासिद्धविद्याचविद्याधूमावतीतथा ३
योदशमहाविद्यायुगभेदाविधापिच ५७ एतापवमहाविद्यात्रिषुगं व्याप्य संस्थिता कलौकालीकलौकालीक
लौकालीतकेवला ५८ साधिताकालनाथेनप्रयत्नाकालिकाकलौ कलौकालीविहायाययः कश्चित्सिद्धि
कासकः सचत्तवाविनारूपेदं पण्डित इष्टमिच्छति कलौकालीविहायाययः कश्चिराज्यमिच्छति ६० सहिणीता
निवृत्त्यर्पेहिमशैलनिषेचते कलौकालीविहायाययः कश्चित्प्रोक्तकासकः ६१ सभोजनं विनारूपेत्तत्रिच
न्निमभीप्सति कलौकालीविहायाययः कश्चिच्छक्तिमिच्छति ६२ सशक्तिचविनारूपेविमनसोमेषुनीविना
कलौकालीविहायाययः कश्चिद्विकामकः ६३ ससंज्ञात्रेपरीत्यजार्घ्यदोजनमिच्छति कलौकाली
विहायाययः कश्चित्कायमिच्छति सततः त्वनिवृत्त्यर्पेपापानि कुरुते सदा सदाविदोमहामूर्खोममदोहेस
दावत ६४ युगत्रयेपिदेवेशिकालिएवेषुतत्त्वतः ग्रन्थाविद्यामपिभजन्तिहिमाशोतिमानव ६५ कलौका
लीस्पर्शमणिर्नामविद्याकराचन श्रीमहाकालिकाविद्याकलौकार्णवफलपरा ६६ अज्ञानात्तज्ज्ञानतोवा
पिसलीलेवासहेलया सरतापिसिद्धिराकालीसकृदेवमहेश्वरी ६७ चतुर्गुणानारात्तावैकालिकापरि।

श. ती.
३

कीर्तिताः विद्याराज्ञीसिद्धविद्याकलौशीवृक्षफलप्रदा ६५ तामैकादशपद्मावमहाविद्याप्रकीर्तिताः कस्मिंश्चि
स्यदासस्यपारदपूजोक्तोतिच ७ सकृज्जामस्यतेघेनकालिकायामहेश्वरि यस्यसेवापरः सोघेकालिकाध्यानमस्य
हि ७१ कालिर्घत्ततिवित्रातिहैमस्त्रीशैलभरुहान स्वयमागम्यघनेनदरातिप्रतिवासरे ७२ एतद्वैसिद्धिवाङ्मयेम
येसक्रेनशक्यते वरदानेष्वचरतेतेतेघेरत्तिणाम्मता ७३ सेघेरत्तिणकालिस्तसिद्धिभूमिरितीरिता कालिका
घोरशीतारावामाचारप्रियामता ७४ किञ्चमस्तावगलावाममार्गाधिरेवता मातंगपाद्यामहादेविवाममार्गे
णसिद्धिदा ७५ कमलाधुवनावालातथाधुमावतीशिवे रत्तिणाचारयोगेनसिद्धात्येवनमेशयः ७६ वामाचा
रेणापितथासिद्धितैवमहेश्वर भैरवीवामसेतषावालादत्तिणवामगा ७७ वसेतसुंदरीविद्यातथासंगीतसुंद
री वामदत्तिणयोगेनसिद्धात्येवनमेशयः ७८ रेणकादत्तिणाचारोत्तम्यादेवमश्वरत्तिणा मर्दनीवाममार्गेणप्रत्य
त्ताभवतिध्रुवं वालाघोऽभयाचारश्रीविद्याघातयेवच लोपासुदरत्तिणोतिविश्रुलोकेषुविश्रुता ८० सैववामा
प्रियादेविवामाशीवृक्षफलप्रदा कालीताराकिञ्चमस्तासुंदरीवगलासुखी भैरवीचैवमातेगीवामाचारप्रियामदा
मातंगपावगलासुखादत्तिणात्पोषिवर्तते ८१ मातंगीलक्ष्ममातंगीसुखीवामतत्परा संविद्गणेशरुदेष्टुवि
सुसौरेस्वयंभवे वामाचारोवैदिकेपिभैरवावामतत्पराः क्षेत्रपालावामपराचीनाकाकालिकातथा ८२ तथाप
श्रुपतादेववामामार्गेप्रतिष्ठिताः बौधाश्वकेरलायेचवीरवैभवशंभवा ८३ चारारचोरादेवेशवामाचारपरायणाः
वाहस्यत्यादयोऽप्यन्येभेरावामपरायणाः चीनावामपरादेविबौधाचारपरायणाः गोपालसुंदरीविद्यातथासिं
हसुंदरी ८४ श्रीवत्ससुंदरीविद्यातथेवगमसुंदरी सुंदरीगणपोदेवितत्सर्वोपिदद्याननः रत्तिणाद्याः सर्वविद्याः

कामिनीयोगनायिका वाममार्गेण सिध्यति नान्यथा सिद्धिरुक्तं चित् १५ एवं चरति एण मूर्तिर्यश्रीवराणेश च वा
मरुति एण योगेण अभ्याचारतत्पराः १० शेषे शाक्रेण पति सौरे स्वाये भवे तथा चांदे चीने पांचरात्रे वै सवे वैदिके पितृ
कापालिकी मदेशान वाममार्गेऽकारेण वाममार्गे प्रकारेण सर्व सिध्यति नान्यथा १२ वाममार्गे विना देवन हि
सिध्यति देवता ॥ तोतला ततला उर्गे त्रिपुरा त्रिजया सूर्य १३ वामाचारेण सिध्यति रसिणे हो भकारकाः अत्रार्थे
प्रत्यया देवि सिद्ध भैरव पवच १४ अन्यथा भूममाणो घनरो भवति नान्यथा सुंदरी वामदक्षस्थालिका वाममा
र्गगाः १५ काली तारा छिन्नमला सुसुखी मंगिनी तिच वगला देव देवेश वाममार्गे पराधणा १६ वामाचारे
विहाया काली तारा च भैरवी महापिशाचिनी देव छिन्नमस्तां विशेषतः १७ योपासनं कर्तव्यं कामस्तस्यापो
भविष्यति सदरिदो मम दोही सतहारी सजायते १८ विशेषात्सर्वमंत्रेषु कुलाचारप्रकीर्तिताः तदा सिद्धा सर्ववि
द्यानां त्रकार्या विचारणा १९ स्वरेष्वरी महाविद्या शाक्रे सर्वा मदेश्वर मंत्रमंडलगा विद्या वामाचारेण सिद्धिराः
१० वामाचारेण सिध्यति मरादिगणा शिवे वाममार्गे विना देवन हि सिध्यति कुरु चित् ११ वामाचारः प्र
धानोऽत्र सर्वेषु दर्शनेषु च आदेशाक्रे तथा वै सवे गणपते तथा १२ सौरे चांदे जैन धर्म स्वाये भवमने तरे वामे
चोतर्भविष्यति चैतरे जातिजातयः एवं दर्शनमार्गे पितृ हि वामे कुरोति चेत् तस्य सिद्धिर्न देवेश मम वैरी प्रकीर्ति
तः सर्वस्मादधिको वामः धर्माः प्रोक्तः कुलागमे तत्रापि कालिका तारा विद्योऽपि यतः स्तः वाममार्गे परित्य
ज्य कालिका भक्तितो यजेत् तस्य क्रिया च विफला महापशु पीत रितः तत्रास्त्राये पि देवेशि अष्टमध्य भवेदतः
अथ मस्तु रती यस्यात्रितयं त्रितयं त्रिषु यथाक्रमेण तत्रस्था तत्रस्था दिवोऽथम् पश्य दर्शनं नादि मंत्राणां पश्य

श. ती.
४

स्थानेषु योजनम् तत्र पूर्णभिषेको हि पूर्णरूपः प्रकीर्तितः तत्र पर्यायभेदे विद्याममार्गप्रधानतः १४ शौवे च वै
स्वदेशाङ्गे सौरे स्वरातदर्शने वौदे पाशुपते सांख्ये मेत्रे काले सखे पिच १५ रक्षितो वामसिद्धो ते वैदिकः दिव्यपि
प्रिये विना लिपि शिताभ्यां त एजने निःफलं भवेत् ११ पवंशसु विद्यासु षडस्त्राद्यत्वं वामता प्रधानाद्यः अधा
त्यातः कनिष्ठे संप्रत्यप्रिये १२ कज्जारिभेदैर्देवेशि पूर्वास्त्राद्यादिकल्पने कथितस्ते कनिष्ठोऽप्यङ्गे सर्वप्रकीर्ति
ते कारिकाली महाशक्तिर्हृदि विप्रसंयमी कारिहादिप्रभेदेन हि धाम्नायार्थमेहतिः १४ कल्याणवेतने त्रिकोले
वीरचरामणावपि सिद्धो ते त्रैश्रवाख्ये च तथा ज्ञानार्णवद्वये श्रीसूत्रिं संहितायां च तथैव समपावर्णे पतते त्रैमु
त्वाधर्मो वामास्त्राद्यादिकारणम् १५ कारित्वाद्भुवश्च पतं हारित्वा ह्रिवश्च पता वृद्धरूपे महाचारेन दिवाननि
शाप्रिये नवाप्रियासकरणं नास्ति शुद्धादिकारणं स्वेच्छया मेतदितस्मादिद्यामहोन्नमा १६ कारिकाली सर्व
तशक्तिस्तेष्वप्यङ्गप्रकीर्तितम् कारिकाली चारिकाली कलौ कारीतके वला संदर्घाद्दृष्टिपत्वं शिवताम्
एषा पार्वति हारित्वा ह्रिवश्च पतं शिवश्च पतं भावना १७ कायङ्गेशादिस्त्राने च म्यामश्नादिकं वद् पवेच ध्या
नवाङ्गलोकलौ सिद्धोतिवानवा १८ तस्मात्सर्वं शुभो देविकाली ताराफलप्रदा संदर्घाङ्गलाचारो राजसः परिकी
र्तितः १९ दिव्योपिकीर्तितो देविकाल्यो राजसतामसो दिव्योपि वीरवाङ्गल्येन नशीबुफलप्रदा २० कारिस्त्रा
कामराजोऽस्तु हारिलोपापरे रिता इदं वदेशं सन्त्यापारिभाषिकमीरितं कादयो मानवाः संति वरूयः परमेषु
रि नतत्र कारिताकापि हारावपि मेनमः हारयो मानवो देववर्द्धि शतयमं त्यक्ताः नतत्र हारिताकापि षोडशी
मेव हारिता कारित्वं कालिकायां च तेन प्रोक्तः कदात्मकः काल्यामपिकादिकादिभेदासंते वमरिशाः २१

सर्व

४

नतत्रकादिहारिते लोपाद्यो नतत्रादिता लोपात्संदरीभेदाः कामराजादयो यथा २८ इत्येवकादिहारिते लो
पाद्यो नतत्रादिता लोपात्संदरीभेदाः कामराजादयो यथा इत्येवकादिहारिते हादिश्रीषोडशीपरा हादौत।
नियमाः प्रोक्ता यमः संघमनादयः ३० कादौतनियमो नास्ति स्वेच्छया धर्ममाचरेत् नित्याग्निष्टंकादिमते परिभा
षामये मते ३१ शक्तिसंगमनामानं महाकादिमते शिवे कादिहादिचतसृपंचितवेयव्रतिष्ठति ३२ चिच्छक्तिः
कादित्रयस्याहारिष्टिज्ञानगोचरा चिरानंदस्वरूपाण्यं शिवशक्त्यात्मकं ब्रह्म ३३ शक्तैः प्रधानं कल्पं च सर्वदा
परिकीर्तितं संदर्भोत्तमचित्कापि समवेष्टप्रधानता ३४ कालोऽशक्तिं विहाया ययः कश्चित्प्रयमाचरेत्
सदस्मिन् महादः लीयोगिनी चर्वणः सत ३५ संदर्भोत्तमचारित्वं कालेवानंदरूपता एवं हि कादिहादीनि संज्ञा
प्रोक्ता महेष्टरि ३६ सर्वप्रपंचसिद्धयर्थं गोपनायं महेष्टरि गौडकेरलकाश्मीरसंप्रदायावसारतः ३७ दी
ता विद्याविधौ कार्यातागद्योचविशेषतः कालिकायां च संदर्भोत्तमदीप्तादि विंशति ३८ कादिहादिमते
हेहेत्यभिषेकविधिं चरेत् स्वस्वविद्याग्रहणं नाना नकुलतः चरेत् ३९ हलकाश्मीरगौडाल्पानाभेदप्र
विस्तारैः प्रसक्तानंदनाथांतनामा ज्ञाचप्रदापयेत् ४० पूर्णभिषेकसंदर्भोत्तमोत्तममेव कीर्तितः प्रभावे।
लक्ष्मीषोडश्यां परिभाषामनागपि ४१ राजराजेश्वरीविद्यापंचमीपरं संदरी श्रीविद्याषोडशी पूर्णपूर्णदी
प्तिपरिज्ञा ४२ अन्यभेदेऽपि कर्तव्यं संक्षेपात्परिकीर्तितं तथा कामकलाकालोत्तमिणाद्यामपि स्मरता
२५ महाविद्यासर्वसुखभिषेकः शुभावहः तत्र स्वस्वमते नैवनामदानं प्रकीर्तितं कालीतारास्त्रि।
नमस्तात्वेकरूपास्ति पार्वति तथा नवाक्षरीकाल्यां सचते सष्टिकाविधौ ग्रहकाली सैव विद्यातत्त्वा।

श्री. ५

नीनवकैर्बता सप्रप्रेतसमासीनामहायज्ञेयरीषया ४६ दारवक्राकार्यमंत्रे मध्योद्यंस्वकल्पवत् यरुणोक्तः
प्रकारेण संप्रदायाचकूलतः ४७ यथादशसुविद्यासुग्रवः सतिपेक्षितः यथादशसुविद्यासुषोडश्यासप्र
कीर्तितः ४८ तेतेसज्यासपर्षादौसर्वसिद्धिप्रदायकाः संदरीमपिदेवेशिकामराजादिकेतथा ४९ स्वभाव
त्वांचलोपाद्योमधुमत्यादिभेदतः सर्वत्रभिन्ननामानोग्रवः परिकीर्तिताः ५० कालीकुलार्णवोक्तैः कालि
काफलराध्रवम कलार्णवोक्तसन्मार्गीत्सुंदरीफलराकचित ५१ प्रार्णवासर्वसंम्यास्याः सर्वधर्मेषुसंदतिः
विनाप्रार्णभिषेकेनकालीतारोचसुंदरी ५२ येनपेतिनरादेवितेनराः यमकिंकराः तस्मात्सर्वथाकार्यसु
भिषेकशुचिस्मिते ५३ ग्राम्नाद्यहादिकादीनोमभिषेकोध्रुवेचरेत् सांगेदयेरिदेशोतिष्ठैरेवकथितंमद्या
५४ पराद्यामपिदेवेशितत्रशासादयोगतः भेदाएकेपिगरितेसंप्रदायाचकूलतः ५६ ग्राम्नाद्यविद्याभे
देपिशुभिषेकविधिसूतः दशलक्षैश्चभेदैश्चकालीविद्याकुलोस्थिताः दशएवैः सप्रलक्षैः सुंदरीकीर्तिताः
भुवि विनिवर्तततारास्याक्षिजायाः त्वर्वात्रकं पेचाशीतिसहस्रेषुलक्षपंचकसंघुता भुवनेशीमहावि
द्यावगलांस्तुसादरे तत्तल्लक्ष्यातवगलासहस्रनवतिर्गता धमावतीमहाविद्याषोडशीतिसुभैरवी ६०
मातंगीनैत्रलक्ष्याचकमलालक्षपंचका एतेषुल्लिकायोगात्तत्तारात्तविनिर्गता ६१ सामान्यस्वभेदेपि
दीप्तानामप्रकीर्तितं सप्रसप्रतिभेदेनसुंदरीतप्रतिष्ठिता ६२ चत्वारिंशत्यभेदेनभैरवीभुविसंस्थिता भुव
नेशपृष्ठभेदास्यात्मातंग्यापंचधासूता ६३ कमलाशतभेदाश्चषड्विंशद्गलासूता धमावतीपंचभेदा
तारात्रिर्वात्रयोदश ६४ दशहाकालिकाक्षिजातयाषोडशाधासूता श्रीकाल्यादशभेदानांभेदेदीप्ता

५

प्रकीर्तिता ६५ दक्षिणासूर्ययुग्माचमशानादशधास्मता भद्रकालीषोडशधा कालकालीतथाष्टधा ६६
पुष्टकालीचनवधासप्तधा कामकालिका नवधाधनकालीचमिदकालीत्रयोदश ६७ चंद्रकालीविंशतिधा
हंसकालीचसप्ततिः एवंभेदेपिकर्तव्यकिमगदइष्टमिच्छसि इति श्रीग्रन्थोभ्यतारामंवादेऽनरमेतपरिभाषानाम
प्रथमः १ श्रीदेव्याच देवेशश्रोतमिच्छामिष्टमभिषेकस्तुतिंपरो श्रीशिवश्च संदरीतारिणीकालीकमदी
क्षात्रिणामिनी कमणोर्महेशानिकुमाहं भविष्यति पूर्णाभिषेकं कृत्वा त्वयश्चक्रस्ततोपिचेत् सपदेवीरूप
स्यात्सदेवोद्यतामिद्यात् विना पूर्णाभिषेकेन पशुर्योशिवोपिच विना पूर्णाभिषेकेन देवतानप्रसीदति ३ वि
ना पूर्णाभिषेकेन कालीतारं च योजयेत् तस्य किंघां हरिष्णामिवा त्वलोजायते नरः ४ पूर्णाभिषेकपुत्रस्य यत्
किंचिदस्ते भवेत् तस्य किंघाच सफला देवतासु प्रसीदति ५ पूर्णाभिषेकपुत्रो हि संज्ञान दृष्टान पश्चिः ६ त
त्तत्तत्तत्सिद्धिमाप्नोति नात्र कार्यविचारणात् ६ विना पूर्णाभिषेकेन गुरुमार्गेण पार्वति न जपो न तया होमो
न पूर्णा ज्ञा पूर्णा ता क्वचित् ७ गुरुं विना पि देवेशि त्वभिषेकी तयं जपेत् तस्य भेदं साधयित्वा सिद्धिदा तमपार्हसि
८ पूर्णाभिषेकपुत्रो हि नमस्कारेन कारयेत् षडम्नायोपदेशश्च यत्र जागर्ति पार्वति ४ ऊर्ध्वाम्नाया त्वरात्
त श्रीमहाषोडशीपरा काल्यां त्रकामकाली च तत्रा पिरक्षिणे सरी १० षडम्नाये शां भवेच्च पुष्टकाली शुभोदया
त् दक्षिणा कालिका विद्या सिद्धविद्या परा त्वरा ११ चतुर्वर्गेश्वरी काली कलौ तारैव केचला सर्वदेवतकाली घे
चतुर्धामेन सिद्धिदा १२ ग्रन्थाविद्या च देवेशि वद्वाया सकलपरा संदरीत कलौ नैव कूटोदरोपिनो कलौ १३
समदायैर्भवेत्कूटं तत्कूटमध्यमेत्सरा कलौ सत्वा घञ् इत्वा तत्कूटोदरो न जायते तस्मात्स्वरं तत्प्रत्यर्णो

श. ती.
६

तस्माद्यत्नेन संनयेत् प्रजोचेत्प्रात्कामराधलोपासुं च वा नयेत् सर्वदा सिद्धिराकालीकलौ स्मृतिफलप्रदा
सहेतुं वा सलीलं वा यस्यास्मरणमात्रतः १६ षष्ठिसिद्धिस्तोत्रे देवीरूपो भवेद्द्विवे सावरे कौरलं शैवं वैसवं
सौरगाणपं चोरे स्थाये भवेत्तीरे मिलित्वा पद्ममात्रकं ग्रामात्रा महेष्टानि नवत्यर्चुदकोटयः त्रिंशच्चित्तवर्षद
सुंदरं पंचत्रिंशच्च पद्मकाः संज्ञाः प्रोक्ता महेष्टानि विंद प्रस्तारचोतकः १७ भाषाभेदादशभेदात्सप्तपद्यायभेदतः
प्रागमात्राद्यभेदेन नाष्टासिद्धादिभेदतः २० शैवे सारे वैसवे च गाणपेष्टपिघत्ततः सुखे मे कं प्रकृवीत तत्रात्र
मप्रदापयेत् २१ एताभिषेकचोरे च लक्ष्मणा महेष्टया पंचषोडशपरितानात्किमतः सिद्धिसाधने २२ षट्शो
भवसे भावो भावे चिदां सभेदनी समंशं चैव विज्ञात्वा दीक्षाकार्यादिते तणा २३ प्रथमे कालिका कृष्णारकाभा
सुंदरी ततः द्वयोः काली सत्यारपा सिद्धिरानीलभास्वरा २४ उत्पत्तिदशविद्यानां देवानां मपि पार्वति स्मृते
संकथिते देविद्वयोः स्याद्यभेदतः २५ पाते जले विमर्षिणो सारे सिद्धांतसेभते कुलचंद्रीप्रिये देवि भास्करेशो
रे तथा तरे गिण्यर्णवे देवि प्रकाशे संहिता विधौ श्रम्या निरुमरादीनि तत्रापि कीर्तिता प्रिये प्रतिशक्रौ ततेशा
णि षष्ठिवेदालगानि च सूक्तान्यपि तथा सप्रिस्मृतिश्रुत्यादिके तथा परास्त्राय तथा देव तथा षट्दर्शनोदिके
भिजाभिजानिते त्रणि संहिता दीन्यपि प्रिये शैवं द्वात्रिंशतं त्रणि त्वे वैष्णवस्य महे शतत्रयं पंचविंशत्संख्याका
नि महेष्टरि ३० ग्रंथं तानि चोक्ता निदशविद्या क्रमाक्रमः महाविद्या सिद्धविद्या तथा विद्याक्रमे पि च महानी
लक्रमेणैव द्वित्रिमस्ता विधिस्मृतः गंधर्वाद्यक्रमेणैव पंचमीधुविदुर्लभा महागंधर्वमार्गेण षोडशीफलदा
यिनी सौभाग्याद्यक्रमेणैव गलाफलदा कलौ ३१ जीवचक्रक्रमेणैव भैरवीधुवि कीर्तिताः महाधूमक्रमेणैव

६

श्रीगीकृतैकैनासभेदेर्नानासविधाविनी शिवउवाच तवदपमहातारपूर्वतनीलनूपकम् ततोवैसुंदरेहपरकवर्णपरत्परं ३५

फलदाधुसनायिका ३५ राजमार्गक्रमेणैवमातेगीसकलेष्टा ब्रह्मभावक्रमेणैवदिव्यार्गक्रमेणच ३६
पञ्चमार्गक्रमेणपिमातेगीकमलासदा दशक्रमेणदेवेशिदशविद्याफलप्रदा ३७ काल्यादिवितयेदेविपको
पिपरिकीर्तिताः एकद्विविधादेविकोटिधानेतद्विपिणी ३८ लोकोत्तरेवचत्वारितासुदुर्गाचशारभो धनी
श्रीकालचामंडराचारीकृष्णपरिका ३५ अत्रपूर्णमहाविद्याकोलकस्यवरप्रदा कृष्णचारप्रसन्नस्यकृष्ण
चारफलप्रदा ३६ नवदुर्गासुप्रदुर्गातयेवसर्वमंगला वज्रप्रस्तारिणीकालीतारेतिनामवाचका ४३ अना
न्यदपमेषुक्ताकेवलंरसिणेष्वरी रामरेचामरेदेविचोन्नरास्त्रायुधमरे ४४ वशीन्यास्त्रायकेदेविचामणवकि
यास्मरतिः ब्रह्ममालासंरमालातत्प्रधानातकालिका ४५ तारिकैरभवामालासिद्ध्यालाप्रकीर्तिता शैवमा
लातदुशलासिगताविनियोजिता ४६ शिवप्रधानाकेवस्यास्त्रिवभावः प्रकीर्तिताः शक्तिः प्रधानाद्याक्रमेण
चिरुपाहंचिरात्मिका पतदिलोपनाज्ञोपामराविद्येयमीरिता अस्याचारदधर्मेत्वाप्रवृत्तादपिसीकरि ४७
सुंदरीश्रीमहाविद्याराजराजेश्वरेश्वरी न्यासजलैः सदाचारैकल्योकेनानसिध्यति ४८ स्तःस्तः पादिसदिव
साः संभवेतिकलौघगे पापवाहस्यतोदेविसुंदरीनप्रसीदति ४९ ब्रह्ममालाधारशान्तब्रह्मविद्याप्रकीर्ति
ताः शिवमालाप्रियत्वाच्चमहापरशिवात्मिका ५० अंतपयमदेशानिकादिहादिमतदये कादिहादिमतंदेवि
द्वयेयस्यास्तिसीकरः ५१ दितयेहीतितोयस्त्वकालीतारामयोध्रवं एवेकादिमतंदेविनित्यास्तिष्टानदृश्य
ते ५२ दितयेहीतितोयमिभागपारोनलम्यते सुंदरमालागलेधार्यद्यत्रकादिमतेशिवे ५३ सुंदरुदात्तस
हितैधाराणोत्तारिणीविधौ केवलंसुंदरमालातत्सर्वसिद्धिपरोविका नारिकैरमयीमालातदभावेप्रकीर्ति
ताः एतास्याधारणादेविकितद्यत्नकरेस्थितं शमशानेभोजनेकार्यतदस्मधारयेच्छिवे भगलिङ्गामृतैदे

श. ती.

विदेवीतत्रपद्येष्टिवे ५८ भगानेदपरोभवाभोगेयत्वेनसंविशेत स्वरतासनमेतदिकालीतागमयेपरम ५९
भोगेनैवसमालायात्सभोगासाधकोभवेत् श्रीदेव्याच संरमालाधारणं कथंकार्यं वराधुना शिववाच
रुद्रसंतवधानेचकालीसंरमयीपरा रुद्रसैरुद्रमंत्रैश्चसंरतैः कालिकामंत्रः संरेशिवमंत्रंवेत्तवर्ततेयेनहे
तना तेनेयेमालिकासिद्धारुद्रभूषणरूपिणी ६० रुद्राज्ञाः साधकैर्नैवर्थायतेसंरगीमते नारिकेलमयी।
मालासर्वविद्याविधौधृतिः ६१ सर्वस्मान्मंडमालेयेकलौजागर्तिकेवला कालिकात्रयविद्येयेचिगणाचित
स्वरूपिणी ६२ येनकेनउपायेनसाधनीयापरोविका समिद्धःसिद्धिरालोकेवद्रुकिंपरचंद्रिके ६३ परेष्वार्थ
प्रत्यवेत्तरितैरपि पार्वतिमहिमावर्णितंनहिकोण्यस्तिभूतले ६४ इतिश्रीप्रज्ञोभ्यतागमंवादेअत्रतंत्रेसिद्धमत
रुद्रसोद्वितीयः परतः २ श्रीदेव्याच देवेशचूडितत्वेनवाक्कायादिविनिर्णये शिववाच ग्राम्नायनवधा।
प्रोक्तोचोत्ररादिप्रभेदतः विभेदेवद्रुभेदत्वेचितयेचितयेचिषु उन्नमंचिषुवर्णादौशेवादिदर्शनेनच २ शाक्तं
शैवंवैष्णवंचसौरंगणपसेवच बौध्देवदेवदेवेशिदर्शनानिचपुत्रुक्रमात् परदर्शनस्यपरम्याचरुर्धाम्नायेप्र।
कीर्तिताः शानैवैवप्रकारेणशर्वरक्षिणपश्चिमाः ३ राधेयसंदेसज्ञः तस्यशम्नायेप्रकीर्तिताः प्रयेप्रेयोनिगा।
दितोदेवीलोकेचिराजते मध्यतः क्रुत्रक्रुत्रापितिष्ठत्येवनसंशयः मध्यमः सूचितोदेविदर्शविद्यादिभेदतः रु
र्धाम्नायेमहाघोडाअत्रेताविणीस्रता कनिष्ठाचैवपरवक्राभेदैरेवेविधाशिवे प्रयेहादिमतेप्रोक्तः स्रुताका
दिमतेधुना पूर्वोक्तपवप्रोप्रेयादशविद्यादिमध्यतः ८ महाकालमहाकालीतुर्धाम्नायेदेवता दशकल्पा।
दिभेदैश्चकनिष्ठः परिकीर्त ५ शाक्तंशैवेगणपंचवैष्णवंसौरमेवच रुर्थेशर्वरक्षयोगेप्रत्यकचोदकचपा
र्वति ९ क्रमेणयोजनादेवितरन्यः परिकीर्तितम् बौद्धाम्नायेचेदकास्रगंधर्वाद्यशरादयः रज्जालादिके

देविपालास्यायतमध्यागाः पूर्वास्यायेवात्मकौलौहियारत्नौतद्वह्निने ॥ पश्चिमेवीरकौलस्यउत्तरेवाम
एवच ऊर्ध्वदिगौमहेशानिपालालेपशुमार्गकः २० तदिच्छयाततन्मार्गः कीर्तितापरमोत्तमे ब्रह्मकाली
सिद्धरूपाद्यनिरुद्धसरस्वती २१ शिवरूपीचित्तरूपीश्रीमहंधर्वसुंदरी तत्रापिब्रह्मवीराद्यः योगेसं
स्पृष्टपावति २२ षट्त्रिंशच्छक्तिमयोचसंयुक्ताचोन्नरोन्नरे उन्नरकादिहादीनांमध्येभेदादिधास्यता ए
२३ पार्वतीयाकादिहपादादिमातेगनीपरा मातेगिनीतद्यानारीसानारीपुष्पिणीद्यदि २४ सापि
वेंशायदिभवेत्सापिप्रथमपुष्पिणी अघोरशा इहातप्रोक्तासर्वोन्नमोत्तमा २५ रंदिग्विधापार्वतीयाके
रत्नाकौलिकास्यता रंदिग्विधासमानीयसुंदरीकामलालसा २६ नक्त्याशक्त्यादयोमासोत्तम्यासर्वोन्न
केप्रिये एवंभूतजीवचक्रंयोगिचक्रंप्रवृत्तयेत् २७ सांगोसावरणोदेविसर्वस्यापनसर्वकम् सवल्योतेव
संपाद्यसंलोक्योनिमंदले २८ संजपेत्परमेशानिधानपूजापूरः सरं योनौध्यानंप्रवृत्तं तस्यसिद्धोभुवि
जायते २९ एतस्यात्तापतोदेविपार्वतीयांचपुष्पिणी पूजयेदेवदेवेशित्त्वभावोस्त्रिघमप्यलं ३० पूर्वो
क्तोत्तमोवीर्यसागरस्यप्रयोगतः निर्गुणोहेतवायुक्रमं सगुणोप्रभवाम्महं ३१ सगुणोहेतवायुक्रमोनिर्गु
णःप्रभवाम्महं ब्रह्मज्ञानाद्भवेन्मुक्ततरूपाद्योनिरेवच ३२ योनिशक्तिंविहायाद्यकालीतारोचयः स्मरे
त् सद्विशोमहापापीवीरहासैः वसंमतः ३३ एतदभ्यासवाङ्मत्यादतपत्रकरेभवेत् तत्रसदासनेवापि
हाविंशत्यासनानिच ३४ एतन्मध्याद्यामेकंतत्रजपात्तारिणी वीरसनेसमादायवीरमालाकरांबु
जे ३५ वीरपात्रंवीरशक्तीवीरविद्यांतपोनयेत् अत्रास्तेवसंधार्यामहामोहनकालिका एवंताजाप

तं कृत्वा ब्रह्मकालामयो भवेत् ब्रह्मत्वं कथमित्युक्तं वदस्वमपि शंकरे शिव उवाच तच्छृणु घृण्येवं देस्त्रीं सं
योगतस्यौख्यं सामरस्यात्मकं परं परानंदं सोमशक्तिरिति संख्या प्रकीर्तिता श्रुतेः तोधिकतो देवि शिव जन्म प्रजाय।
ते स्त्री चर्याधिकतो देविकया रूपि स्वयं शिवा ३५ साम्यादेवे शिवस्यात्वं निर्गुणो घं निराकृतिः निर्गुणत्वं कथं
देवितदेवकथा तेषां ४० क्रियमाणस्ततो देवि बुद्धिस्तु कं वतां गता ३५ तदेव निर्गुणत्वं च निराकारत्वं संविके ४१
अनेकधा वर्णमानमेकमेवास्ति केवलं यथा घणा घणवद्विस्तृणा तेन प्रवर्ण्यते ४२ वर्णनाशक्तिरूपं तत्र दृ
ष्टा परिकीर्तितं सर्वसवर्णितं यत्तस्य तत्प्रकीर्तितं ४३ अवर्ण्यं यन्मादेशानि निर्गुणं तत्प्रकीर्तितं ब्रह्मानं
दसमस्तत्ति निर्गुणोऽपि प्रदृश्यते ४४ निर्गुणो समतात्वं देनात्वं दसमतापरे पवं समरसानं दोमक्तिरिति भीधी
यते ४५ यो निलिङ्गोऽवसौख्यं परब्रह्मेति हेति ते विदुः तद्वद्वं सदा सौख्यं परब्रह्मेति कीर्तितं शक्तिदर्शनं जं।
सौख्यं स्वर्गवित् भीधीयते सौख्यानं दो भवेन्मक्तिरित्युक्तं कालिकामते ४६ पुनार्गमागमसौख्यं विरक्तिः प।
रिकीर्तिता विपरीतं ब्रह्मतत्वं महानंदं तद्वद्वः ४७ आलोकतं ब्रह्म पदं दर्शनं ब्रह्म दर्शनं संयोगो ग्रहणो देवि
विद्योगः संकृतमस्मृतः ४८ धुनिर्वाद्यानि देवेशि संक्षेपतो मतं शिवे ३५ परतत्वं स्वात्मशक्तौ स्वात्माकारेशि।
वे सदा ५० शरीरम्ये महालिङ्गेन सामरस्यं विलोक्यते एतदभासकार्थं चैशक्ति संभोगभावना ५१ इदं सुखं
यथा देवितया कंदलिनी शिवे सौख्यानं देसमाघाते समि निर्गुणनामता ५२ अविधारा ब्रह्माख्ये घं कालिका।
कीर्तिता भुवि शक्तियोगाद्विवे ब्रह्म रूपं तत्कीर्तितं मघा ५३ सद्ब्रह्म भावनं कृत्वा सर्वा परशिव स्थिताः सर्व
संहारकं कर्म कृतौ दं देवि धाय च ५४ ब्रह्म दं देवि दाय शिवो ध्यानपरो य भूत ध्यानस्य संश्रुतिर्जाता सा च

सभावनागता ५५ तदभासनिमित्तार्थशक्तेराकर्षणं कृतं देव्याज्ञातेशिवोपशमार्गव्युत्तिपरायणः ५६ शि
वस्य बुद्धिस्मरणं रमे देव्या कृपा कृता एवं बुद्धि कृता देव्या शिवे पात समीतरे ५७ मानसैधुतमात्रेण शिवेनाकर्षणं
कृतं विना कर्षणकं कर्म मम मिथ्या तदायकं ५८ रमेवं मानसैधुतामंत्रकात्पाप्रकाशितः कालिका काम
सुरतामहाकालसमन्विता ५९ स एव प्रादिना योक्त परब्रह्मेति गीयते सच्चिदात्मस्वरूपे चैव स एव शपाय निर्गुणे
६० तथा स निर्मिता शक्तिं शिवाये स्वर्गमागतः साधनार्थं स घाटज्ञानो वं श्री कालिका उवाच ६१ तदा शिवः
परशिवः पूर्वाभासे प्रतप्यः एवं शक्ते साधनाच्च काली कामसपागतः ६२ कात्यायेशिव शक्तिस्तृपाकार्या
निर्मिता चुरा प्रतिगवान्वितः शंभु द्वितीया संदरी मम पूर्वा काली महाविद्या सा वै संदरी कानदि एकस्मिन्नि
वसे देवि द्वाभ्यां शक्त्या समन्वितः ६३ प्रपंचमूलो हि शिवः कालाप्रसेनि भवदेत द्वितीया वा को हितया चो
रदंष्ट्रेति संवदेत् ६४ तृतीया वा को देवेशि द्वितीये संदरी प्रति त्रैलोक्य संदरी प्राणप्रिये मम स्वरूपिणी ६५
इत्युक्ते रत्निना देवि ब्रह्मशपाय चंदिका प्रादि शक्ति स्मरणं शपाको धाविषाव भवत् ६६ तदा त संदरं रं रं पं सोभा
ग्याण्ण करं परं राजराजे सरीरं पंचि भूती परमेश्वरि ६७ तदा परशिवः शंभु विस्मयं चितलोचना प्रदहं न तपो
चानां संयोगो युगपद्भवेत् ६८ प्रपंचशीलेन विद्यागरिता परमेश्वरि महत्पंचशपावैकोटिब्रह्मांडनायिकी ७
षोडशी तदा ज्ञाता महाश्री चक्रनायिका प्राद्या श्री रत्निना कालि द्वितीया काल भैरवी ७१ तृतीया राजराजे
श्री श्री विद्या परिकीर्तिता तस्याः कृपाकरात्तेण राजराजे सरोद्य भूत् ७२ ग्यास जालादिकं सर्वं पूजा मंत्रान
मेकधा तदैव च घण्टाया रूपां म्नायादिकाः प्रिये ७३ पूर्वा प्रकृतिरूपा स्यान्मूलविद्या प्रिये वदे तदा म्नाय

श. ती.
५

प्रपंचोपनिमित्तः परमेश्वरि ५४ काद्यंमतेकादिमतेसाद्यंहादिमतेप्रिये ककारोद्यादिभूतस्वरकारस्वरजसो
मतः ५५ लकारोमेरुसंज्ञस्वरगणेशकीर्तिताः कदत्येवेदिहामंत्रस्वरजसोघगोचरः उन्नरास्त्राघरात्ती।
चशीमहातारिणीस्मृता संदरीकालिकाशुभाशीमहावस्त्रातारिणी ५६ तारिणीदितीघंदेविसर्वदातिष्ठति
प्रिये एवंप्रमात्मकोमंत्रः कादिहादिमतात्मिका ५७ प्रथमेकादिवर्गोवाहादिकंप्रथमोयवा कादिप्रथा।
मवर्णश्चंद्राः वभ्रमरैरितः ५८ वीरेस्वरगणांगणनानास्त्येवप्रियवादिनि मातृकेतितचेत्स्वजातदाप्रसस
मन्विता ६० संसर्गमातृकादेविद्ययाद्येवनसंशयः तस्मात्कादिमतेचाद्यंकीर्तितंप्रियवादिनि ६१ कादिहा।
दिवादिवर्गोर्गद्यतेघदिभाविनि कादिहादिश्चसर्वत्रमंत्रप्रोक्तोमहेश्वरि ६२ ककाराद्वस्त्ररूपत्वेसंदरीपरशिवा
त्मिका कलौकादिमतेप्रणंप्रर्वमेकस्थितंप्रिये ६३ एवंसंसारसिद्धार्थंप्रपंचोनिर्मितः पुरा प्रागमेवद्वोभे
दाः षट्दर्शनप्रकारजाः प्रत्येपिकोदिशोभेदाः संत्येवप्रियवादिनि सर्वशास्त्रं चतुर्वेदापुराणोद्याकुतिलुधा
ग्रायमीमांसकवेदसांख्योपातंजलंतथा कथादिवद्वोभेदाः प्रपंचापवकीर्तिताः यदारभ्यधृतंरूपंस्वंदरेपर
मेश्वरि तदारभ्यप्रपंचोद्यंमंत्रपरिवर्तते घटिकादिमतेचैकं वर्ततेसत्यवादिनि तदाप्रमांसोदेवेशिमहा
कालस्वरूपिणा स्त्रियशीकालिकारूपः भवत्येवनसंशयः इत्येवेदिप्रपंचार्थंशास्त्रवैलक्षण्यंभवम् ६४
गणपंत्यौधेचषट्दर्शनमतीरितं स तानिब्रह्मसंख्यानिसेजातानिस्वरेश्वरि ६५ वैदिकंशास्त्रनिंदास्यात
शैवागणोपतेस्तथा गणपत्येसौरनिंदासौरेवीरस्यनिंदने ६६ वीरेजैनस्यनिंदास्यातजैनेकापालिकस्यच
कापालिकेबोधनिंदाबोधेनानामतानिच ६७ एवंभिन्नमतान्याहुः पुराणाद्येषुशोभवि वेदानिच शाखावै।

क. १

वद्वः परिकीर्त्तिताः एवं निर्दोषसत्यत्रेभेदेजातेमहेश्वरि नैकत्रतमनोलयं न कस्यप्रियवादिनि १३ सर्व
सर्वज्ञानोन्मनिर्दोषप्रपंचेन प्रकाशिता भिन्नेभिन्नेप्रशंसंति निर्दोषपरस्परं १४ न विद्यासिद्धिमाप्नोति
संभ्रमंति पिशाचवत् प्रमोहो यद्विनिर्दानतदा वै कं प्रजायते १५ तस्मादैकं सुसिद्धार्थं कालिकां भवता
रिणीं पुनर्वैदितिनानार्थो ह्येवं संतरमेवत १६ संविभ्रती मदादेवि संभाद्या विलनाशिनी सप्रप्रेतैकपथं
कराजितेनावहृत्त्वा १७ श्वेत रूपं मदाकालहृद्यौपरिवासिनी कोटिकालानिलज्वालासेवनीयावि
धानतः १८ सर्वैर्यो दिभूतेषां कादिसिद्धिप्रदायिनी इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भूतमिच्छसि १९
इति श्रीमदत्तोभ्यतारासंवादे ब्रह्मवीराद्यो गेहतीयः पटलः ॥ ३ ॥ देवुवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि शक्ति
कोणस्य निर्णयस्य शिव उवाच उद्यो प्रयः सद्यो ग्रामाः देवाश्चापि उद्यो ग्रामाः भावत्रयं तथा शक्तित्रयीना
रीत्रयात्मिका १ त्रिधा सिद्धिस्तत्त्वात्मा पात्रत्रयसमृद्धं त्रिकोणवासिनी काली वीरसिद्धावरप्रदा २
धोषाज्ञेया कलौ देवि नान्यविद्या कदाचन संदरीसिधिला देविराजसाग्रप्रदर्शना ३ दशकोटिप्रजापाथैः
कदाचिद्वरदा भवे कलौ काली कलौ काली कलौ काली त्रैलोक्यला ४ श्रीमत्कादिमताधीशा कलौ शीघ्र
फलप्रदा मदापंचमकारैश्च पूजयेत्कालिकां चिको ५ शक्तिं विना न हि जपेन्न शक्तिकारणं विना तदापा
चमहपोहमित्येवं परिभावयेत् ६ एवं भावसमायुक्त षोडश्यासपरो भवेत् दशविद्याविधौ देवि दशधा
भिन्नभिन्ना श्रीविद्याया महेशानिषोडशपंचकमीरितं लघुषोडाश्वषोडा मदाषोडा तृतीयका ८ चत

श. ती.
१.

यो मंत्रोदाचपंचमीश्वरको षोडशकालिकायां भेदे भेदोत्तरेण च १ लघुषोडशमहाषोडशयषोडा
तृतीयका मंत्रोदाशक्तिहंसीरिष्यषोडशसभिधा २ षोडाद्यंचक्रमं क्रोधोद्धिजायांचक्रिसंज्ञिका चपला
यांतयादेविद्यान्यत्सुदितघंषिंवे ॥ लघुषोडशमहाषोडाद्वितीयं परमेश्वरि प्रत्येकं षडः ऋषित्वं च संस्था
ननसमाचरेत् ॥ ३ ऋषिहंसादिकं षड्कीर्तितं परमेश्वरि तदेव तत्र गदितमत्रुक्तैः सुलदेववत् ॥ ४ ध्यानं
छंदादिकं स्तोत्रं देवीवत्सर्वमेव तत्र षडंतं च परमेश्वर्याग्यासावक्रममार्गतः ॥ ५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छे
त्वमिच्छति देयुवाच क्रमेण दशविद्यायां कृत्स्नकाविविधा च दशिवरावाच कालीतारातया छिन्नासंदा
रीवगलासुखी मातंगीशाभिलालत्पीसिदिविद्याच भैरवी १६ धुमावती क्रमेण च महाविद्या रशैवत
काली कूर्चवधुमाया फरंता कृत्स्नकामता १७ प्रवोराक्षो ऋषिप्रोक्तो विराट्छेदः प्रकीर्तितं देवता कृत्स्न
का काली बीजे सायाभिधेयते १८ कामशक्तिसूया कूर्चकीलकं परिकीर्तितं षड्दीर्घाद्यानकामेन षडं
गन्यामर्चिता १९ ध्यानपूजादिकं सर्वं कालिकावत्समाचरेत् साधारमातया कूर्चतारिणी कृत्स्नकाम
ता तारिणी कृत्स्नका स्तेजायाश्च विरपाख्यो ऋषिस्सतः उल्लिख्य छेदः समाख्यातः देवतानीलतारिणी
कूर्चबीजे तया मायाशक्तिवधुचकीलकं सायापातषडंगानि सर्वं नीलसरस्वती वज्रवैरोचिनी प्रोच्यं
ब्रह्मं ते सर्वं - मंत्रं प्रतिकालो ऋषिः प्रोक्तो गायत्र्यं छंदो ररितं देवीजसुलतया शक्तिकीलकं रेचिनीमता
शिवषड्दीर्घयोगेन षडंगेन समाचरेत् ध्यानपूजादिकं सर्वं छिन्नावत्समुपाचरेत् संपत्पदाया प्रद्य

मेवीजे श्रीभैरवीमनो विकरलोऽरविः प्रोक्तोपंक्तिः कुंदः प्रकीर्तितं देवताभैरवीनाम्ना कल्लुकापरिकीर्ति
ता हंवीजे सौमहाशक्तिरमात्रकीलकं स्मृतं षड्दीर्घायेन वीजेन षडंगन्या समाचरेत् ध्यानपूजादिकं स
र्वं कालावत्समाचरेत् संख्यां कल्लुकादेवि से प्रोक्तो द्वादशाक्षरी वागभवे कामराजे च लजाच त्रिपुरे पदे शीच
भगवती प्रोचत देते च हयं वदेत् संदरी कल्लुकाद्यास्तु ऋषिरानंदभैरवः गाद्यत्री कुंदग्रादिष्टे वागभवे वीजमी
रितं लजाशक्तिमदेशानिकामवीजे च कीलकं देवता त्रिपुरी शीच षडंगे त्रिदयेन च ध्यानपूजादिकं सर्वं स
दरीवत्समाचरेत् मातंगी वगलालक्ष्मी धूमोक्षिणाक्रमेण तारे कुर्वे नारसिंहैः पंचमी कल्लुका मता ऋषिः
भैरवनामा च यत्र कुंदमिपार्थेति देवता सैव वीजानि स्वस्वदेवक्रमेण च ध्यानपूजादिकं सर्वं स्वस्वदेववदाचरे
त् इति संक्षेपतः प्रोक्तं कदकं यं एतन्प्रिये कहे सरी महाविद्या इतमिदं फलप्रदा कहेति घत्तरो मे त्रयो यस्तु चित्रे
विराजते स एव कालीरूपस्याज्ञा रादेहमवासयात् कहेति उष्णिणी माल्या तत्सारं सर्वदा चरेत् इति स्मृतां स
माद्यतस्यो योनिं प्रसजयेत् योनिपूजनमात्रेण त्रैलोक्या विजयी शिवः त्रिकोणं संज्ञायोनिः स्यात्तत्र स्थो
विंदुरुच्यते त्रिकोणमध्ये सांगा वैतथा साचरणं प्रिये सरहस्यं प्रसज्या यतश्च त्रैविभावयेत् कृत्वा वरणा
पूजाच यत्किंचिजपति प्रिये तत्सर्वं सिद्धिदं देवि नात्र कार्यविचारणात् तथा यदुच्यते देवि शुभं वा यदुच्यते वा शुभं
तत्सर्वं यत्नतो देविकर्तव्यमिति सिद्ध्या योनिर्लिंगास्तैर्देवितर्पणं सर्वदा चरेत् ब्रह्मरूपा सिद्धरूपा प्रसन्ना
कालिका भवेत् कृचपूजा नाभिपूजा कोणाभावे प्रसजयेत् कोणे तदीयविद्यंते नाद्यः तिस्रप्रधानिका ग्रं
थुसवति चंद्रा म्माश्रयं सवति भानवो वीजे सवति चाग्नेयां त्रिकोणे मध्यागस्तता ग्रंथेयनादिकां वीक्ष्य शृज

श. ती.
११

पुनर्नर्पयेत् भगलिङ्गासूतैः कुंदंगोलोत्थैस्सुसुपुष्पकैः स्वयंभूरुसुसुमैर्देविपुत्रयेत्कालिकोसदा सुंदरमालाग
लेधार्यामहाशोलेकराचने ध्यानेयोनिमलेहालाकासकालानवाग्रतः नरमालादेवमालास्त्रासनयोनिमंड
लम् एवं चः कुरुते देवि त्रिशक्तिसिद्धिमाप्नुयात् अग्न्यानेन जापैव वीरसाधनकोटिभिः त्रिशक्तिषोडशसिद्धिः।
ति किमन्यकोतमिह सि रति श्रीभरतमते चतुर्थः पटलः देवुवाच देवेश श्रोतमिहामियत्तुणीमंडलं शुभं
शिववाच गंधर्वाश्चरसो घटा कित्राग्रयकादयः सतेषां देवदेवेशि मंडलानि बहूनि च घटिणीमंडलं चा।
दौततो गंधर्वमंडलं असुरा कित्रा ग्रीष्ममेततो ग्रहकग्रमकं भूतिनीनागिनीषु मेषकृष्णोडमंडलं ततः महा
क्रोधेन क्रोधेन श्रीपावन्मंडलं तवा अग्न्यानेव सिद्धे तिलकोटिषु गौरपि महाविद्यामहाघटा मंडलो।
सिद्धमंडलं महाघटश्च घटिणो महाघटश्च घटकं कस्मिन्कोवाभवे घटो महाघटश्च को भवेत् एतद
ज्ञानतो देवि न हि सिद्धेति कुत्रचित् सर्वोक्तं मंडलान्यत्र सिद्धेति विद्यायाश्च वं प्राप्ते काली चतुर्घटी महाम
नीपरा द्वितीयाश्रमरीवाच सुंदर्यो सरसुंदरी भैरव्याः चंद्रावाच भार्या च भगिनी स्वता सतामालीकेलि
कुंचीश्च चशालभेजिका घटिणीश्च माल्याते घटिणी चैव सातका तारायाः तारिणी घटी किकरापय
नायिका द्विजाघालेपरा घटी बालाघाच विरालका कमलाघास्त्रधनराधुवनेष्पाष्णप्रिये त्रैलोक्यमो
हनी घटी मातंग्याष्णयत्नतः श्रीमनोहारिणी प्रोक्ता धूमावत्याष्णप्रिये भीषणी घटिणी प्रोक्ता दशमो।
दलसीरितं दशविद्याविधौ देवि महाघटप्रकीर्तिताः घादेया घाश्रया घटी सातस्यासैव कीपरा तस्याः चो
पासको घोहितस्य सा सिद्धतिश्च वं अग्नमंत्रं नृपमानो यो कांचिद्यत्तिणी जपेत् नतस्य फलसिद्धिः स्याद्यत्ति

लीकोपमासयात् २० मंडलघटिणा भेदावैकोदशः स्मृतः तेषु वैदशविद्यानां भेदासिद्धांतिनामया भूते मंडलमप्यत्र सिद्धं भवति निश्चितं एतद्यो वै न जानाति तस्य घटो कथं भवेत् अथाह नाधिका घटसिद्धांते त्रसहेष रि षड्विंशदत्र घटिणो यत्तिणः षोडशी प्रिये विद्यासिद्धो प्रसिद्धांतिनामया नाशमासयात् इति श्री उन्न रत्नरेपे चमः परलः देववाच विद्यासिद्धिं विना देवसिद्धांतिना हि चावद घटिणादि महासिद्धांतस्य हस्तो क थं भवेत् एतज्ज्ञानवशादेव सर्वसिद्धांतिनामया अथ रामे मंडले देवि किन्नरी मंडले तथा २ गंधर्व मंडले देवि सिद्धप्रह्लाद मंडले पिशाच मंडले चैव भूतिनी मंडले तथा नागिनी मंडले देवि शकिनी मंडले तथा कृष्णां मंडले देवि तथा सावरी मंडले दशविद्याक्रमेणैव श्रीक्रोधे मंडले नवा पार्ष मंडलयोगेन सर्वसिद्धांति सिद्धयः ५ मंडले त्रितये देवि प्रमराद्याः स्वसिद्धिदाः मंत्रसिद्धिविधानेन सर्वसिद्धांतिके वले ६ कालीतारा मंडरी वत्रियोगसिद्धिं क्रवं अन्यथानैव सिद्धांतिना त्रकार्या विचारणात् ७ इति संक्षेपतः प्रोक्तं दीक्षांतत्रय एण प्रिये शिव उवाच काली तंत्रोपमार्गेण पूर्णदीक्षा प्रकीर्तिता ८ रुद्रक्रीक्रम तंत्रोक्ता सूर्या म्नाया स्वहृदि णी सुधाशो भवतंत्रोक्ता निर्वाणरूपिणी परा ९ परा त्तां रवतंत्रोक्ता शो भवाख्या प्रकीर्तिता शक्ति संगम तंत्रोक्ता शो भवाख्या प्रकीर्तिताः १० ऊर्ध्वा म्नाय परिज्ञानं परा प्राप्तादचितनं महाघोहा परिस्कारो नाल्य स्यतपसः फले ११ पर्याय नित्यविज्ञानं नित्या नित्या प्रपूजनं षष्ठीजपप्रकारश्च नाल्य स्यतपसः फले १२ पंचघोहा परिज्ञानशशि न्यायस्य चिंतनं नामपारायणं नाम मंत्रे पारायणं तथा १३ शुग नित्या परिज्ञा ने नाल्य स्यतपसः फले पूर्णाभिषेक षड्कंच कालिका मंत्रचिंतनं १४ नीलसाधनकं कर्म नाल्य स्यतपसः

वर्णत्रये च चित्तं च शोभनादौ परिक्षिप्त्वा कालीतारा नाम धर्मो नात्यसत्तपसः फलं १

श. नी
१२

फलं १७ अनिरुद्धसरस्वत्या समाविधानाच्चास्ति वै एतस्या ज्ञानमात्रेण किञ्च सिद्धं ति भूतले १७ श्रीविद्यायां
महेशानि वीरसाधनमाचरन् ग्रहोरात्रे कलौ तारासंदरी सुप्रसीदति १८ संदर्पो नीलगंधर्वो कर्तव्यो सिद्धि मि
कृता महादिवाक्रमेणैव महावीरक्रमेण च १९ महा नीलक्रमेणैव कादिहादिकहात्मिका सिद्धोत्प्रेयस
हेशानि ज्ञोऽंश्रीं च पञ्चक्रमात् २० ग्रहादिवाक्रमेणैव पताग्रपिमहेश्वरि स्वयं भूषणक्रमतः कालिका सिद्धिर
भवेत् २१ स्वजातपुण्यक्रमतो साधनाभैरवी मनौ स्वयं भूक्रमयोगेन किं न सिद्धं ति भूतले २२ वाचा सर्वत
भवति वाग्भवं परिकीर्तितं वाग्भवं ब्रह्मरूपं वैद्यार्थनारीश्वरस्वयं २३ शिवशक्तात्मकं बीजं योजनानाति स
साधकः वाग्भवं सर्वसत्तत्त्वशक्तिचक्रात्मकं प्रिये २४ शक्तौ सामरसानेदं संयोगो घटस्त्वत्वे प्रिये तत्सौ ल्य
रूपं देवेशि वाग्भवं बीजमीरितं २५ निर्गुणं तु निराकारं सच्चिदानंदविग्रहं विहं दे निरं दे कारं घटं परिकी
र्तितं ईदृशं तपरं ब्रह्म सत्त्वाद्धार्यते कथं २६ सत्त्वाद्धार्यते सर्वं वाग्भवं सत्त्वमच्यते २७ वाचा सर्वं संभवे
ति जगत्स्थावरजंगमं शिवशक्तात्मकं देवि वाग्भवं बीजमननं २८ शक्तिः सचेतना प्रोक्ता तदः परिशिषो म
तः विना शक्त्या निर्गुणस्य सत्त्वाद्धारणं कृतः २९ तस्माच्छक्तिं विहाया य सर्वत्र जगतामता सत्त्वेशक्ति
सद्यो योगा ब्रह्मसंज्ञाभिधीयते सत्त्वेशक्तिस्थिता नित्या वाक्शक्तिरिति कीर्तिता ग्रर्थनारीश्वरं रूपं वाग्
भवं परिकीर्तितं ३० सर्वादिभूतं तत्त्वत्वं परब्रह्म प्रकीर्तितं इत्युत्तरपटलेऽंशुपटलः शिव उवाच ग्रथा
सनानिवत्तामि सर्वकार्या र्थसिद्धये महासन समाहूयो कोमलं चरुके तथा यो नित्यगिव शरमपि स्थिभ
म्यासनं विना कृत्वा सन्नं तथा देवि तथैव सरतासनं ३१ संशसनं तथा देवि पंचसंशसनं तथा त्रिसंशमेका

संरेवाश्रमनाथेप्रकीर्तितं ३ विनापिआसनेशस्ताश्रमशानंसर्वद्योतनं सूरकंचतथाप्रोक्तं तथैवसनासने ४
सतासनेतथाप्रोक्तं सदाशवमथासने । सतासनेतथाप्रोक्तं वीरासनेमदेशानिमहावीरासनेतथा ५ द्योनिप्रणा
सनंदेविकीर्तितान्यासनानिच तत्रादौसंप्रवाह्यामिसंशानोलक्षणं शुभं यस्यसाधनमात्रेणसाक्षाद्विवसयोभवे
त ब्रह्मक्षत्रियविद्वज्जवत्तर्थावास्थिर्जनयः सेतारक्तातथापीताकुलावैतर्थाकामता इत्येतत्संशो रसिप्रो
क्तं देविमदेशरि सद्यः कृतं विरात्रस्थे सप्ररात्रस्थगतथा त्रिसप्ररात्रमर्थायैतन्नमादिक्रमाहुः ॥ ३ ॥ उन्नमंमध्यमं वै
वद्यधमत्वधमाधमं सद्यः कृतं तद्यन्मंडं सर्वकार्येप्रकीर्तितं १० विरात्रमध्यगं संरेमालाघं त्रेप्रकीर्तितं षड्रात्रो
त्तरगं संरेपात्रकार्ये विनिर्दिशेत् ॥ त्रिसप्ररात्रमध्यमं मालाघं त्रोटिकेमतं षण्मासमध्यगं संरेसामान्यं तदु
दीरितं ॥ श्रीदेवुवाच कालिकापरिशिष्टं तद्यन्यापरिकीर्तितं त्रिसमध्यगं संरेमालाघं परिकीर्तितं १३
षड्रात्रोत्तरगं संरेसामान्यं तदुदीरितं सद्यः कृतं तद्यन्मंडं सामान्यं तदुदीरितं १४ सद्यः कृतं तद्यन्मंडं मालाघं त्रे
प्रशस्यते पात्रार्थे साधने शस्त्रं भावा सप्ररात्रकं ॥ सद्यः कृतं तद्यन्मंडं साधनार्थे प्रकीर्तितं उन्नमं संरेमा
दाघरुक्तामात्रत्वे दुधः ॥ कलचुलस्यमूले वाश्रमशाने वाचतः पथे निर्जने शुन्यगोदे वा तस्योपरि नपंचरेत् १५
बलिंदत्वा प्रघत्ने नटिकाले भोविशेषतः दिस्वंधमृतपुण्यादीन् कृत्वा वैजपमाचरेत् १६ द्यावत्संख्यामनुजमा
तदृशं शीनहोमयेत् सिद्धं संरेप्राकृतामालादीन् कारयेत्प्रिये ॥ स्नेह्मासते दिवर्षे च रुदे सिंघे हि जंतथा अत्रा
भावे सते कृष्टं सप्ररात्रोर्धगतथा एवं चाष्टशवंतत्कावीरसाधनमाचरेत् वीरासनमिदं प्रोक्तं कालिकाप्रीति
कारकं ॥ सप्ररात्रोर्धगं प्राप्ते चान्तरिक्षे स्थितं शवं मूले निपातितं चापि पात्रार्थं शस्यति प्रिये ११ अन्तरिक्षे स्थि

श ती.
१३

तदेविषमासोत्ररंगंतथा मीलीकाद्याः प्रशस्तं च त्रयस्य सत्ररात्रं ३३ शनिभौमदिनीवापिशरीरेस्तसंभवे
चतुर्दशेषणमास्याममाद्योदीपकोत्सवे ३४ संक्रायाचाष्टमे पुक्ते तथा उर्गोत्सवे प्रिये एवं वीरदिने देवितथा।
वीररणागमे ३५ जाते संज्ञं भुंशस्तं मध्यमलादिके स्थिते त्वेनहनने कृत्वा गृहीत्वा जपमाचरेत् ३६ सहस्रम
णिभिर्मालाधार्यासवांगके प्रिये रुद्राक्षवहारणं स्यात्कीलीमंत्रेण श्रद्धाति ३७ मालात्रिविधा प्रोक्ता उन्नमाम
धमाधमा देतालमालया चैव राजदेतेन मेरुणा ३८ उन्नमामालिका प्रोक्ता कालिका कर्षिणी पशु कर्णने।
जंतरस्थोद्योमहाशोखेति कीर्तिताः ३९ महाशोखमयी माला पंचाशन्मणिनिर्मिता मध्यमा मल्लिका प्रो।
क्ता ताराजाप्ये प्रकीर्तिताः ४० अस्थिवानरसंज्ञैर्वा किंच वानरललारकं देदेदेहं तस्या वामाला प्रोक्ता कनिष्ठ
का ४१ छिज्रा देव्या विधौ देवि एवे हि त्रिविधामता स्वस्वलीयो उभौ देतौ राजदेतौ प्रकीर्तितौ ४२ करालास्या।
महाकाल्यादानवाभलिता पशु त्रैलोक्यगामिनो देतौ राजदेता विति स्मृतौ ४३ राजा देतेति संज्ञा वै देव्या पूर्व
कृता प्रिये द्यौर्देव्य चर्मको देतो मम कार्यं करावभौ ४४ तस्मात्प्रीतेन मनसा मेरुकार्ये नियोजितौ कालिका
संहिताद्यो तमतमन्यत्य कीर्तिते ४५ स्वत्वमन्यामदेशानियेन देते विराजिते तेन कारणतो देवि राजदेतेति की
र्तिते अन्यतएव एष देते पुरा जते राजदेतकः सूर्याग्नि सौमसूक्तैश्च मालाकार्या प्रयत्नतः वासमामजयावापि
नासीभिर्वा श्रुता मता स्वयं भूवा क्रूयानासीसानासी सर्वतो जमा ४६ स्वयं भूवा क्रूयत्सु च तत्सु त्रै सर्वतो जमसु
प्राणसीभिर्निर्मिते सुत्रं कुमारि निर्मितं तथा ४७ ततो हि जेन्द्रप्राणसी निर्मितं प्रेषवर्जितं कुंडोक्तं चैव गोला
क्तं स्वयं भूक्तं तथैव च ४८ ततो मातंगिनी हस्तात्प्राप्तं सर्वतो जमा नाया संप्रयत्नं कार्यं रक्तेन वाससा प्रिये

४१ इदं तसिद्धिदा माला कालिका कृष्णिकारिणी या काली सैव ता राणा घाता ग सैव कालिका ४२ कालिका
सैव छिन्ना सा घा छिन्ना सैव तारिणी या सेंदरी सैव काली सर्वसिद्धिप्रदामता ४३ चतस्रं न भेदो स्ति भेदभा
ग्रकं व्रजेत माला पत्रा सने वैवचन स्वर्णं शुभं मतं मंत्रे ध्याने विशेषो स्ति तस्या नाम्नी विशेषतः प्रियोगादौ।
विशेषो स्ति सेंदरी सैव पार्वति ४५ तिस्रणं न विशेषो स्ति त्रिशक्तिरिति कीर्तिता शमशानेन च वा सैव का
लिका तिष्ठते सदा ४६ तस्या हीरासने शस्त्रे तथैव वीरसाधने समंत्रे सवर्णिं चैव सद्विषयं धादिवाच्यते प्र
वेशागं शवेशस्ते सवर्णं सेंदरी सच्यते रक्ताक्रं घटिदेवेशित रात्पा ज्ञा प्रयत्नतः ४८ प्रसादा घटिदेवेशि
नदित्यत्र तिसाधकः तदेव सरणं तस्य राणा शुभस्य मेव हि ४९ इत्येतत्कथितं देवि संक्षेपो येन वा ज्ञया वी
रसिद्ध्यादिकं कर्म शृणुयत्नेन सांप्रतं इति अत्र मते स प्रमः परलः श्रुं श्रुं सैवैव वक्ष्यामि वीरसिद्धे सेंदरी परं
यस्या विज्ञानमात्रेण महाकालसमो भवेत् १ पादका त्वं वेतालधातुवारश्च पक्षिणी श्रुटिकां जुन
सिद्धिश्च शुभिश्च तिलकः शिवे २ सर्वं संभवति त्रिप्रं नान्यथा शंकरं च चः कालिका तारिणी छिन्ना त्रि
शक्तिविषये देवि साधने यं प्रकीर्तिता सेंदरी कोपासने नाम सर्वसिद्धिप्रदायिका ४ साधना कालि
का रूपं सेंदरी गंभिधा तसा रणवीरं महावीरं तस्या पाशगतानपि ५ शूलप्रोतानयश्चि विहानघडिं
शरसुविहकान सर्पादिजीवनघातैर्गजयात्रविदारितान ६ उपसृत्य सतान् देवि शवान्माहृत्य पा
र्वति महावीरैर्महासुंदरैर्दुर्गं कृत्वा प्रयत्नतः ७ रणवीरं समारभ्य महावीरं तं कं शिवै आसनाय प्र
कर्तव्यं परितो सेंदरी दुर्गं ८ दिनं न रादि रसकैः सह सै पंचभिश्च वा अभावेति सह सै एण सेंदरी समा

शती.
१४

वरेत् १ ताशस्तपेवक्रेतस्त्रायेसंलिप्यपार्वति पात्रार्थेवातयास्त्रार्थेदेवार्थमपिपार्वति १० स्थानेत्सा
क्ताप्रयत्नेनसाधयेदुर्गसाधकं दुर्गेरन्योनरीगर्तेतशोमन्यवेश्मनि ११ शोमशानेदेवेशिप्रियेवा
चतुष्पथे कलहसेचैकहसेशिवदेवीरहेषवा १२ एकलिंगेप्रयत्नेनसुंदुर्गेप्रसाधयेत् एकैसंसाधि
तेदेवित्रैलोक्यसाधितंभवेत् १३ वीरसाधनसामर्थीपुरतः स्थाप्यपार्वति वीरवेशोदयाशुक्रोत्तरदिग
वरशकीलकान् १४ ग्रंतर्वेधवर्हिर्वेधकृत्वायत्नेनपार्वति वीरवेशोदयाशुक्रोसाधनवत्कृत्वासर्वेध
त्नेनपार्वति १५ यावरयैसमायांतिमंशानिपरमेष्ठि यावद्विष्टाभवेत्तत्रदशविद्याक्रमेणच १६ का
लीताराकिञ्चमस्तासुंदरीयगलामाली इष्टापंचविशेषेणभविष्यंतिसत्तेनच १७ यायावलिर्द्योत्येतैः
सासादेयाप्रयत्नतः वरोप्रद्यप्रयत्नेनवीरयंत्रंप्रयजकः १८ वीरजापीवीरपात्रीवीरमालासनीशिवे
सुंदुर्गेनरः स्थित्वाक्षणात्रैलोक्यसिद्धिभाक् १९ भीतितरणवत्कृतमहावीरोदितोवरः शिवशूपोनरोभ
यात्रात्रकार्यविचारणात् २० वृष्टिपंचकयोगेनसर्वसामान्ययागको इष्टाः पंचभविष्यंतिमहाविद्यास्त्र
पिणः २१ इष्टसिद्धिसर्वसिद्धिप्रदायंतिसत्तेनच गोपनीयाकनौदेवि साधकेनदितेक्षसा गोपनीया
मयैकेयंस्त्रयोनिरिवतारिणी त्रैलोक्यमात्रोसत्कायंमहाप्रतिधरीकला २२ शाघात्रप्रहसामर्थ्यं
दुर्गाभवंफलं विंदुत्रिकोणंसर्वचततोष्टलभूषितं २३ वृत्रंभूषणंयुक्तंवजाएकविभूषितं विंदुसिंह
रवणंचत्रिकोणंदिग्वर्णकं २४ सूर्यचुसणवर्णचरलेवर्णएकंशिवे वृत्रंचकालिकावर्णभूषणंसेतव
र्णकं २५ चतुर्वर्णचतुर्दारेतारास्त्रगन्धचक्रं सुलाएकविभूषायात्रत्रिकोणेविशक्रयः २६ तत्रदहणी

निवीजानिकासेशीरिकसरीसरी प्रवेरेतिमहेशानिमहाकालीततोदले २५ रुद्राणीचतयोशाचचोराभी
माधमां विका महराविभैरवीतिततोवैरोचनाएकं २५ पद्योतकारयः एजाः कल्लकामर्धिएनयेत प्रसोभं
एजयेनत्रसर्वमन्यत्रपर्ववत ३० एवंकालीमयंचक्रं कृत्वावासाधनेचरेत चतरासाधकानहरेस्तपरुहरेदेशकः
३१ कृत्वासेसाधयेदेविकित्तयत्नकरेस्थितम् इतिसेत्तेपतः प्रोक्तं किमन्यक्रोतमिच्छसि देवुवाच देवेशश्रोत
मिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं शिवश्चाच कालीताराक्षिज्ञाचतर्थासंदरीमता एवंदशसुविद्यासुवीरसाधनं
माचरेत शैवेगणपतेचांदेवौधैस्वायंभवेतया वैष्णवेसौरमंत्रेषुगारुडेकेरलेषुच एतेषुदशदेवेशिवीरसा
धनमाचरेत वीरसाधनकंकर्मवैदिकेनाचरेद्धिवै ३५ केरलेषुपिदेवेशिवीरसाधनकंनच वैदिकेणाच
रेदेवियदिवैतादृशोमत्रः केरलेणाचरेदेवियदिकुरोमत्रभवेत सत्यातसाधनाकाल्योतारायामपिकीर्ति
ता ३६ याकालीसैवतारागणाक्षिज्ञायामपिसंमता एवंपापपताघेषुवीरसाधनमाचरेत ३७ बगलाद्या
सुविद्यासुवीरसाधनमाचरेत ३८ बगलाद्यासुविद्यासु वीरसाधनमाकर्मविद्यायसिद्धिकामुकः ३९
सचक्षणाविनाहूपेदपणोदष्टमिच्छति तस्मान्नसाधनोसत्यादशविद्यासुपार्वति ४० तारिणीत्रस्ररूपा
स्यात्कालिकात्रस्रसंदरी क्षिज्ञायात्रस्रसिद्धिः स्यात्संदरीत्रस्रचिंतना ४१ एवंसर्वत्रदेवेशित्रस्रत्वेयाप
तिष्ठति सत्यात्सर्वविद्यासुतत्रापिकालिकामनौ ४२ एतद्विद्विधादेविरशथाशतथाशिवः लक्षधा
कोरिधादेवितयावानंतरूपिणी ४३ ग्रंगांगकैर्नामभेदैः कालिकेतिप्रगीयते सर्वाद्याकालिकाशक्तिः
सैवताराचकल्लका ४४ संदरीक्षित्रमस्ताचकालिकैवप्रकीर्तिता याचदिवर्तितंशक्त्याताचत्सपण

तोगता ४५ वाचातीतायदातदा निर्णतागता निष्ठाकोटिसहस्रेस्त्वचक्रकोटिशतैरपि सहस्रावर्णि
 त्वेवास्यानशकोटिमहेश्वरि अत्रैक्यत्वेयदाजातेतदैवज्ञकीर्तितं ४६ निर्णलत्वेचकिं नामवर्णनेशक्ति
 तोचरम् इत्यत्रमतेग्रहमः परलः श्रीशिववाच निर्णलत्वेमयाप्रोक्तं किमन्यच्छोतमिच्छसि कास्यवाच
 देव्यवाच आदिनाथमहाकालसर्वभूतहितोचर तत्रः श्रुत्वामहाविद्यादशसंख्यासमं कीर्तिता १ तत्रुप
 रंमहाविद्यादशसंख्येप्रकीर्तिता त्रयोदशमहाविद्याविद्यापाक्षेणकीर्तिता तथाषोडशवैदेविभैरवीनप्र
 शान्ता देवीमतेमहाविद्यासिद्धविद्यापिदेवते २ त्रिशक्तिः कथितादेवित्रिशक्तिविविधामता कालीता
 गच्छिन्नमस्तात्रिशक्तिपरिकीर्तिता ३ बालापंचदशीदेविषोडशीतिरितिस्मृता त्रिशक्तिलक्ष्मीक्षिन्नाया
 त्रिशक्तित्वेचकीर्तितं ४ सर्वत्वयानिगदितेपूर्वाक्कृतत्रकीर्तितं यत्किमप्यतिगोप्यं हि प्रायशः परमेश्वरि द
 गोण्याद्गोण्यांतरेदेवितदद्यकथयामिते ईश्वरवाच सहस्रनामस्तोत्रेषुकवचेपिपार्वति तत्रत्कवचादि
 कंदेविमावैकार्यप्रस्त्रिया यत्रनोक्ताप्रश्नार्थातत्रकिंचाभिधीयते प्रायतंतप्रश्नार्थास्तोत्रमात्रेप्रकीर्ति
 ता ५ सहस्रनामकवचेप्रश्नार्थान्तिघंमता एवंप्रस्त्रियांकृत्वादशोशंदवनादिकं ६ तर्पणंमार्जनंदेवि
 अचित्परिकीर्तितं महाकालमतेनोक्तं तत्रसंवेत्समाचरेत् ७ बालाणभोजनेचात्रसर्वथाकारयेत्ये वि
 प्रसंतोषणेनैवसर्वसिद्धिपार्वति ८ हवनेतकथंकार्यप्रश्नार्थकथंभवेत् सहस्रनामद्वयं वैकीदशप
 रमेश्वरि ९ तथाकवचकंदेविकिरणं परिकीर्तितं शिवदेवोस्तसंवाद्येवस्तरंधेति कीर्तितम् १० अयो
 स्तोकाकेशतल्याः ऋषिशिरितीरितं कुंदोमलं भवेदेविदेवतादृश्येभवेत् ११ बीजं प्रथमिति प्रोक्तं शक्ति

स्तपयमेवमन्त्रा सर्वगोकल्पानंदेविद्युद्यवादः प्रकीर्तितः १६ स्तोत्रमध्ये स्थिते यद्यत्र सर्वस्तोत्रसर्वकं एवं च दे
वदेवेशिस्तोत्ररूपं प्रकीर्तितं १७ तथैव कवचं देविद्युद्यवादः प्रकीर्तितं १८ ग्राह्योपांतं पठेत्प्रिये ग्रंथहीने भवेत्त्रा
शः सर्वथा परमेश्वरि १९ फलस्तत्पारिकंदेविगतिरित्यभिधीयते ग्राह्योपांतं विना देवि फलमध्यं प्रकीर्तितं
१९ ग्राह्योपांतं तद्यद्यो देवित्वज्ञां ग्राह्यया स्मृताः होमकार्यकथं देवि श्लोकांते हवनं च वा २० हवनं कवचा
हीनां शृणुयत्नेन सांप्रतं ग्राह्योपांतं पठित्वा तत्पश्चात्त हवनं मतं २१ अथ वा देवदेवेशनामांते हवनं मतं ना
मांते हवनं चेत्प्राज्ञोद्धारो देवकथं भवेत् २२ कवचादौ कार्यं कवचं मंत्ररूपकं तत्र नामांतरं वैपिश्लोकां
तं परमेश्वरि २३ संसर्गावापिकर्तव्यं होमकर्मणि शंकर ईश्वर उवाच संख्यापनमतं देवि तौ शृणु विधिर्म
तः पवनीयानि नामानि मध्यास्थानि महेश्वरि २४ श्लोकार्यं पादमात्रं पादार्थं नाममात्रकं मध्यस्थं नाम
साहसं परं यत्नेन सज्जते संख्यापनमतं प्रोक्तं उपोद्धारं शृणु प्रिये उपोद्धारो यमसंहारं श्लोकांते हवनं मतम्
तदेतदेवनं कुर्याद्यत्ति संख्यापनो जवीत् कवचानपि प्रिये मंत्रांते हवनं भवेत् उपक्रमोपसंहारं श्लोकांते ह
वनं मतं ग्राह्योपांतं पठते तथैवांतमहेश्वरि मध्ये नामानि पाठानि पुरश्चर्या प्रकीर्तिता काश्मीराख्यः क
मेदेवि शृणुयत्नेन सांप्रतं स्तोत्रमावर्त्य संसर्गांतदेते गणना चरेत् संसर्गाहोमयोगस्तु काश्मीराख्यः प्र
कीर्तितः संसर्गाहोमयोगस्तु कथितस्तु प्रियं वदे मार्जनाभिषिने कर्म कुर्यात् तत्र महेश्वरि ३ काश्मीरक्षे
लाख्ये त्वक्चिदेदोस्ति पार्वति प्रनेनैव कमेणैव कवचं होम ईरितः कवचे तर्पणाद्ये वा कार्यं यत्नेन धीम
ता साहस्यं कवचाख्यं तसा पुनो स्तोत्रमीरितं सानिध्यं नाम साहसं वितयं परिकीर्तितं सालोकावास्त

तिर्देवितस्मात्सर्गेणचेत्सधीः श्रयमेवक्रमेदेविकीवलाद्यप्रकीर्तितः पावमात्रोत्तिरेप्रोक्तं होमादौपरिकीर्तितं ३५ कामरूपागमैर्होमः स्तोकोत्तेहवनंचरेत् कामरूपागमस्त्रोत्तिमतेवातोभ्यनिर्मिते ३५ स्तोकोत्तेहवनंचरेत् स्तोकोत्तेमार्जनादिकं ततस्तोत्रोक्तविधिनाप्रश्नार्थदिकंचरेत् कवचकवचरूपस्यात्तोत्रेसहचरोभवेत् सहस्रनामस्तोत्रेनमेनास्थानेप्रकीर्तिता ३६ पूजादुर्गास्वरूपास्यातबलितानंतसारणं मंत्रोरात्राप्रश्नार्थराज्यसंपत्तिरीरिता ३७ सपत्न्यातविनाराजानशोभतिमहेश्वरि संपन्निसूत्रमेतदिसर्वमेवप्रकीर्तितं होमप्रयामेसिस्त्रोत्तर्जनासंततर्पणं जपदुर्गास्वरूपंचैतन्निधेयः प्रकीर्तितः ४० ब्राह्मणानांभोजनंचैतद्वसैवप्रभक्षणं देवतागुरुविद्यैकंतात्मेकापरिभाष्यच ४१ सर्वसिद्धीश्वरोभूत्वात्रैलोकाधिपतिर्भवेत् यथाचराजराज्यादौशत्रुसैन्यभयंभवेत् सिद्धिराज्यंमहादेवितयेवपरिकीर्तितं दुर्गाद्यस्त्रादिकंदेविदेवराज्येयथामतं ६३ तथैवसिद्धिराजस्यप्रश्नार्थदिकंमतं मंत्रराजायुरुमंजीगणेशद्वारपालकाः ४४ साधनाशवसंज्ञस्यसिद्धासनमितीरितं साधकेनतथाकार्येणसर्वसिद्धति ४५ सैमिन्निकंचकाम्यंचह्यदिरिनीमतो होमधूमः पत्ताकाम्यान्नतस्तसिद्धिभूमिका ४६ सिद्धिराज्याधिपेदेविकिंत्रसिद्धांतिभूतले षोडश्यासिद्धिकंसेनदेवताराज्यदायिका ४७ यंत्रेत्तत्तात्रदुर्गातजीवयंत्रेत्तभेद्यकं कवचाधिप्रश्नार्थप्रोक्ताकिंश्रोतमिच्छसि ४८ देवुवाच देवेशश्रोतमिभूतशुद्धिविनिर्णये शिवावाच त्रिविधाभूतशुद्धिर्दिकेरलादिक्रमेणच पंचधानतश्चुद्यातदेहशुद्धिसमाचरेत् ५० इत्यंतकेरलेप्रोक्ताभूतशुद्धिसमाचरेत् काशमीरेभूतशुद्धिस्तशोषणादिक्रमणेत् ५१ तत्त्वव्याप्तिः कृतेदेविपापंप्राप्तिमहीतले

संहारक्रमयोगेन तत्त्वव्याप्तिमहेश्वरि ५२ एवंक्रमेण ते देवि पापं तस्य क्व वर्तते भूतसंशोधनादेवि पापं तत्
स्यापि गच्छति ५३ देहनिर्भवेत्यापंतत्वापेक्षविद्यते तत्त्वव्याप्तौ महेशानिब्रह्मैवादेवि भावना पुनर्वै
मातृकाव्याप्तादेहसिद्धिसमाचरेत् शोषणादिक्रमे देवि पापभूताग्रघंशिवे भूतसंशोधने जाते पापं क्वालि
महेश्वरि काश्मीराख्याः क्रमः प्रोक्तो गौडः काश्मीरवद्वेत् ५६ चैतनाख्याक्रमे देवि भूतशुद्धिस्तु प्रिये तत्
संख्यापरिकृत्वा संहारक्रमयोगतः ५७ पापसंशोधनं कर्म कुर्याद्यत्नेन पार्वति संहारक्रमयोगेन शोषनादि
समाचरेत् ५८ पापप्रपञ्चदेविसृष्टिमार्गणवैस्थितः सृष्टिमार्गेण देवेशि पुनः सृष्ट्यादिकं चरेत् ५९ यथाशु
भादिकं देविसृष्टिस्थित्यादिकं भवेत् तथैव परमेशानिभूतशुद्धिप्रकीर्तिता ६० करावरोहसंहारः कृत्रगच्छति
पार्वति तथैव भूतशुद्धौ तत्त्वभावनायोग एव च ६१ अनादिसिद्धादेवेशि सृष्टिभेदास्तथैव च आगमसमहेशानि
नववैकुण्ठिमासता ६२ पराणां च पसंज्ञानि सर्वसिद्धिभवेच्छिवे एकस्य हारमाश्रित्य सापराकालिका कला
प्रकाशयति देवेशि जगदेतच्चराचरम् माघापाशेन संवहाय तान्कृत्वा महेश्वरि ६५ संहारक्रेदेवेशि भ्राम
यामाससाकला श्रीविद्यायां तथा कालां ऊर्ध्वान्नाये महेश्वरि ६६ तस्य दर्शनमात्रेण पापमन्यस्य भूतसि
सदे शोधन्यतां घातिसंमंतात्कोटियोजनं ६७ तस्य प्रणय फलं देवि मया वक्तुं न शक्यते इति संक्षेपतः ।
प्रोक्तं कृतः पापं महेश्वरि ६८ पराघणो नष्टोऽशी कालिकायां मया पिवा मंत्रपाराघणं देवि नाम पाराघणं
तथा ६९ चक्रपाराघणं देवि चक्रपाराघणं तथा नाडीपाराघणं देवि पंचपाराघणं विदुः ७० श्रीविद्याकालि
कायां च परे पाराघणं क्रमात् पाराघणं नाम संस्थां तेन पापं न चास्ति वै ७१ निर्वर्णे पापवार्ता वै परा सर्वच

श. ती.

१३

देखिवे वृद्धांभवेमहेशानिषद्वचनमयोगतः पापंहरतरंदेविकेवलानीतिशोधने ग्रन्थेषांभूतशुद्धिस्त्विति
थापरिकीर्तिता १३ इतिमंसेपतः प्रोक्तंकिमन्यकोत्तमिकुति इतिश्रीशक्तिसंगमतंभूतशुद्धिनिष्पन्नानामपट
लः ईश्वराच कौलावधतमार्गेषुतीर्थयात्रांनचत्रनेत तीर्थारनेचसेन्यासेत्रतधारणमेवच १ उपवासंमंड
नेचसर्वथापरिवर्जयेत् एताभिधेकशिरसितेनतत्रनसंरुने २ कौलतीर्थानिभिन्नानितत्रकौलावसेत्सदा
पकस्यामेवदेवेशिसंतितीर्थानिकृत्तशः ३ तत्पीठमध्यपीठेस्यादेशपाद्यामधिराजता देववाच देवेशश्रोतमि
ह्यामिकौलतीर्थानिसर्वशः ईश्वराच ब्राह्मणीचतथाप्रोक्ताइजायोध्याप्रकीर्तिता वैष्णवाचार्यतिकाप्रो
क्ताशरावमधुरास्मृतः दसिमायापरंदेविनदीगोदावरिस्मृता मालाकारिणिकादेविचित्रकूटंप्रकीर्तितम्
कुंभकारिणिकादेविश्रीपरंपरिकीर्तितं ४ उडानेतमहोदेविसौचिकीपौंड्रवर्धने जालंधरेकुविदाचतंत्रचापी
शुक्रांविका ग्रस्यमार्जनिकादेविकामह्यमितिस्मृते रजकीपुष्करंशोक्ताचर्मकार्येत्तकाशिका ५ प्रपकारी
महादेविकौरिकापरमीरितं शौरिक्यातगरंदेविकामह्यमितिस्मृता ६ रजकीपरुष्करंशोक्ताचर्मकारीत
काशिका प्रपकारीकामहादेविकौलापरमितिस्मृतं ११ शोडिकास्तगरंदेविनेपालमिति कीर्तितं केदा
रपीठंदेवेशिनापिनीपरिकीर्तिता १२ गोकर्णपीठंदेवेशित्वाष्टेवैपरिकीर्तिता उजयोनीभवेत्पीठंकला
दिकमितीरितं कामेश्वरत्वंचकास्यात्कैवर्तिहंस्तिनापरं शौक्तिकीराजगेहंनचघंतीतैलकारिणी कस्या
कृच्चमागधीस्यात्सर्वत्ररह्योजनं वैष्णवरहंघषागः स्याद्धीशेलंतकुमारिका कैलासपीठमाभीरीक्षीर
कांचलीभवेत् हिरण्णाख्यंपरंदेविस्वरिणीपरिकीर्तितं १६ ग्रहहासंचसौरंधीहतिकामरुतेस्वरम् उक्ता

१३

१ पीठे देवेशि रंदा गृहमितीरितं प्रतिवेशि निकारो हं मलयपीठमितीरितं सजाया गृह देवेशि विरजा पीठमितीरितं क
द्वयास्त गृह देवि पूर्णचंद्रमिति स्मृतं श्रीगणकुटी गृह देवि पीठवैदेवता गृह १४ आस्तात केसरपीठचंद्रोत्तरी ग
हमितीरितं पौत्री गृह कामकोट प्रपौत्रैकावरं मतं १ मातलानी प्रनंतं स्यात्संविधिग्यावरस्थिरं राजकन्या गृह देवि
माहैत्रमिति कीर्तितं कन्या गृह महादेवि जलेसरमितीरितं स्त्रिया गृह महेशानिविविचित्रमिति कीर्तितं २२ भगि
न्यास्त गृह देवि भृगुपीठमितीरितं सालिकाद्या गृह देवि महापण्डरीतः २३ घवनी गदिता देवि मेरुकागि।
रिरेव च यस्या विवाह्यते कन्या तद्गृहवामन स्मृतं श्रीकैलिकुंचिका गृह देहिगुलाद्याभिधं भवेत् परस्त्रीविंशतीर्थे स्या
त्सर्वतीर्थे रजस्वला २४ तानि सर्वाणि तीर्था निमातंगी संगमे सकृत् तत्रोत्तरे वैष्णवा गृह प्रयागे स्याद्भक्त्या प्र
सूते स्मृतम् २५ चर्मकार्या भवेत्काशी सर्वतीर्थे रजस्वला ये केचित्संगमं तीर्थं विद्याते धविमंडले २६ तत्सर्वं
कोटिगणितं सातंगी संगमे सकृत् एतत्प्रोक्तं महादेवि किमन्यच्छेत्तमिच्छसि देयुवाच देवेश श्रोतुमिच्छा
मिच्छतः पीठस्थ निर्णयम् शिव उवाच २७ संच प्रवक्ष्यामि यत्तज्ज्ञानादमरो भवेत् शालकपत्रपापत्वीकुरु
ते चंचल इहम् तत्कन्यायाः गृह देवि श्रीगौरीमुखसंज्ञकं २८ तरुणी स्रंदरी रामा सुभार्वा भगिनी च या तजे
ष्टाव महेशानिक निष्ठादिक्रमेण च २९ ज्येष्ठा तकेलिकुंची स्यात्कनिष्ठा केलि रोहिणी चतःपीठानि देवेशि क्रमा
द्व्युचितं स्यात् ३० कुरुते च महेशानि गौरीमुखमथापरं पंचभद्रं केलिकुंची मोहिनी पंचभद्रकम् ३१ तद्गोष्ठी
स्तोत्रपावोहितसंगप्रणतिस्तथा ऊच्यते महेशानि श्रीचटस्थापनं मतं ३२ तत्संयोगः पूजनं च तदास्तत्र प्र
सन्नता प्रष्टा जलपादिकं चैव चंद्रनाथप्रकीर्तितं ३३ कायस्थं कामधेयं च कामेन च परीकृतं कामेन योजये

कामं कामं कामेन योजयेत् नारायणं तस्य मर्दः पूजाया वर्णनः क्रमः ३६ तदा लापतस्माजः पूजा सामभिरी
 रिता यंत्रं त्रिकोणमित्युक्तं तत्र स्थापय मेधरि ३७ विसर्जनं वीजपातस्तदस्तालिंगपूजनं सदा तत्संगसंघोमा
 न्नदस्तः परिचुंबनं ३८ उपर्यधस्तामीकृत्वा तत्संयोगेन रोभवेत् चतः पीवं समायोगेयः करोति महेधरि त
 स्य देवी प्रसन्नास्ति नात्र कार्यविचारणा तत्पीवेत् नमुत्वे निष्कांदत्वा यत्नेन पार्यति ४० लिहन् तस्य प्रकुर्वीत सर्व
 सिद्धीष्वरोभवेत् त्रिकोणास्तयोगेन कालिकां तर्पयेत् सदा ४१ वाग्मिता कविता चैव तद्वस्ते सर्वदा वसेत्
 तच्च कृष्णसंघुक्तं वीतं यत्नेन पार्यति ४२ दिक्पदसंज्ञपेदे वि सर्वसिद्धीष्वरोभवेत् संयोगो भूयजमयं च
 तः प्रहरयोगतः घण्टालापंचवाक्यार्थभगिन्ना सालिका च वा केलि कुर्वति शेषेण स्तुधार्थी विशोषतः
 एवं क्रमेण यः कुर्यात्स सिद्धिं स विंदति इति संज्ञेपतः प्रोक्तं किं सत्यञ्जो तसिद्धिं देव्या च चतः पीगानि
 प्रोक्तानि संज्ञेपेन महेधरः पीवशक्तैः स्वपेत् तस्य कल्पं तमेव शिववाच नारीत्रैलोक्यजननी नारीत्रैलोक्य
 रूपिणी नारीत्रिभुवनाधार नारीदेहस्वरूपिणी प्ररुषं च सिद्धो रूपं यत्किंचिदप्यसन्नमे नारीचक्रे सर्वरूपं यत्किंचि
 चिजगतीति तम् न च नारीसंज्ञां न च नारीसमागतिः ५१ न नारी सदृशं भाग्यं न भूतं न भविष्यति न नारी सा
 दृशं राज्ञे न नारी सदृशं तपः न नारी सदृशं तीर्थं न भूतं न भविष्यति न नारी सदृशं योगो न नारी सदृशं जपः ६
 न नारी सदृशं योगो न भूतो न भविष्यति न नारी सदृशं मित्रं न नारी सदृशं तपः ६१ न नारी सदृशं चित्रं न भूतं न भ
 विष्यति तरुणी स्रंदरी रम्या यौवनोद्धतमानसा मदोन्मत्ता किं जनेत्रं सदा कामाभिलाषिणी संगमोद्धत ह
 दयां प्रार्थयेद्दिधि सर्वकम् ६२ सर्वाभरणभूषाणां प्रार्थयेद्दिधि सर्वकं इह विधोऽसमानीय सर्ववत्सर्वमाचरे

त प्रसनतलिकायांत संस्थाप्य परमेश्वरि सर्वोपचारैः संप्रत्युचं वनालिंगनादिकं ६५ सांगोसावरणांदेवीका
लीप्यप्रयत्नतः स्वयमतोभितोभत्वा तस्याः तोभं समाचरेत् ६६ तथा यदुच्चाते वाक्यं तत्र येन भविष्यति
तद्देहे देहस्य शीनेनैतमेतच्चराचरं ६७ तस्याभावे महेशानितज्ञावेच समाचरेत् नारीरूपेण संचित्य योगो जाते
ति भावयेत् योगवशावयेत् सर्वे तेन सिद्धीश्वरो भवेत् विपरीते भाव्यपेनेन सिद्धीश्वरो भवेत् ६८ स्त्रीस्वरूपा
स्वयं भत्वा स्वस्वरूपा च कामिनी कृचकजलसीमेंतकंकणाभरणानि च १ कृत्वा सह देहे सर्वे तत्तस्योपुरुष
माचरेत् यथापुरुषेण संयोगः क्रीयते स्त्री त्रिकोणके २ तथा सिद्धाचकर्तव्यं कृचद्वारेण पूर्वकम् चं वना
दितथा सेवान्कुर्याद्यत्नेन पार्वति ३ एवं चरेद्योगवरे दीक्षायां समाचरेत् सर्वे सफलतां याति कासीं चि
द्या प्रसादतः ४ गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं प्रयत्नतः इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भोतमिच्छसि देव्युवा
च ५ सहस्रभगसंदर्शान्मुक्तो भवति मानवः सहस्रभगसंदर्शो देवतादर्शने भवम् ६ चतुःपीठानि प्रोक्ता
नि साधनं चिंतनं वट शालकस्य च धार्या कुरुते प्रकीर्तितं ७ तत्कन्यायास्त्रिकोणं च गौरीमुखमिती
रितं सालिकायास्त्रिकोणं च त्वं च भद्राभिधं च तत् ८ भार्या ज्योत्स्नाया प्रोक्ता सा चारके लिङ्गं चिका तस्या
योनिविष्टं भद्रं स च पीठो नमो नमः ९ एतासां व्याभिचारेण नामान्यानि संप्रण स्वर्गद्वारं कामविलंभसा
पद्यभिधं परं १० वां कामाणि श्रुतार्थः स्याच्चतुःपीठानि पार्वति वर्षघोरशपथं तं सर्वां शृणु देवा सता ८ द्वाविं
शद्वर्षपथं तं मसते दौलिका सता ततोष्टवर्षपथं तं सधा सागरनामकं ११ ततो दिग्वर्षपथं तं मानदेचनना
मकं सर्वोपोरशपथं तं महासिद्धि सत्वाभिधं १२ पंचपीठानि पूर्वस्यामधिराजक्रमेण तत्कन्यायां महेशा

श. ती.
१५

निष्कण्यत्वेन सांप्रतं ॥३॥ अथ षोडशपर्वतं योगवीणा प्रकीर्तिता पुष्पिता वेदिव्रह्मांडं कीर्तितं चैव तत्ककम्
२४ द्वात्रिंशद्वर्षपर्वतं सामाज्यपुष्पिकाभिधा ततो षड्वर्षपर्वतं मानंदल्लिकामता २५ ततो दिग्वर्षपर्वतं
सौभाग्यकमलं भवेत् अथ श्रीशक्तिकागेहं लक्षणं सप्तपार्वति ॥६॥ अथ षोडशपर्वतं महासामाज्यमंडलम्
स्वराज्यमंडलं देवितदनंतरं भवेत् ॥७॥ वैराग्यमंडलं देविततः सर्वज्ञपीरकं षड्वर्षोडशपर्वतं हैप्रोक्तेऽहिका
मके ॥८॥ सर्वसिद्धिप्रदो देव्या केलिकुंचाः प्रकीर्त्यते षड्वर्षोडशपर्वतं विष्णुरूपाभिधं भवेत् षोडशोत्तरं देवि
षष्टिसिद्धाभिधं भवेत् द्वात्रिंशद्वर्षं देविसुंदरीमोहनाभिधं ॥९॥ श्रीकालीमोहनाख्यं तदनंतरं मीरितं च त
र्णमपि पुष्पं चेत्तच्छिणीयोगमाहरेत् कारिजाति क्रियाचेत्प्रादधिराजादियोजयेत् पीरानिकथितान्यत्र
इषगंधननामच ॥१०॥ प्रदद्याद्यत्ततो देविपूरादिक्रमतोपि वा स्त्रीमात्रे परमेशानियोगो यविनिचेद्यता ॥११॥
साधको देवदेवेशिनिर्विकल्पो नितेन्द्रियः कामक्रोधादि रहितो ब्रह्मालज्जाविवर्जितः ॥१२॥ चंचलं च संमर्दस्त
दालिङ्गनतत्परः सर्वदा वीर्ययोद्योनिं लिङ्गं तस्या प्रदर्शयेत् दृष्टोषेपि देवेशि मनस्तोभं न कारयेत् कृता
मन्येन मरणं स्त्रीयोनौ स्वस्य पार्वति ॥१३॥ निरंतरं कृतं हि त्रैर्दर्शयंच भिरेव च एवं ज्ञात्वापि देवेशि विकाररहि
तो यदि ईदृश्विधौ निर्विकल्पः साधनार्हं निचान्यथा यदि देववशादेविस्वस्ती चेद्यभिचारिणी तथापि तस्याः
संतोषं कारयेद्यत्तत्तत्तत्त्वे अन्यथानारिकीभयाज्जात्रकार्यविचारणात् ॥१४॥ सैव सृष्टिर्जगद्वात्री सैव कारण
मीश्वरि तस्या निर्वारणं देविकर्तृकेनात्र शक्यते ॥१५॥ तथा यत्क्रियते देविसर्वतजोषरूपकं मन्यमानो मह
शानि साधको भवति भ्रवं ॥ केलिकुंचाद्यदि यो सर्वलक्षणसंश्रुते तारुण्यास्तसंश्रुतं भावयेत्स जयेत्स

५५

दा २ कादिहादिजमेणैव सर्वसंपादयेद्भवम् विपरीतरतासाचेत्रराकालीप्रकीर्तिता ३ गंधरपुतास्या
चेत्तिद्विद्यादित्रिपिणी शयनेसंदरीप्रोक्ता रतिगोप्तीतारिणी ४ छिन्नारतीतौदेवेशिमनोदिवगला
मता संगारकरां देवि महा लक्ष्मीः प्रकीर्तिता ५ तस्याः समाकारणं च मातंगीपरिकीर्तिता संयोगवा
र्ता भुवनानि शर्ता भैरवीमता ६ सर्वोन्नराद्येदेवेशिदृशत्वं दृश्यते यदि स्नानायाति वैश्यवैतदाधुमावा
ती भवेत् ७ स्नेहारतेण्यर्शकाली स्नेहयातविपर्ययो श्रीमहादक्षिणाकाली महासाखा जटाधिका ८
स्वहृदौ चेत्यष्टश्रुता श्रीमहाकामकालिका वासादतंसिद्धिकाली संक्षेपादिदमीरितं ९ स्त्रीमात्रे योज
नीयं हि कैलिकर्णविशेषतः प्रासूनोतचसंवीत्यसमभुवनयोगतः १० गोप्यपीत्वा तत्र प्रगमेकपोलेभा
लदेशके योनौ सप्रममादिष्टं तेन सिद्धी सरो भवेत् ११ हस्ताद्वस्ति तथा धृत्वादि कसहस्रं जपेन्मत्रुम का
लिका वरदा तस्य नात्र कार्यविचारणात् १२ प्रासिगने च माचर्य सहस्रं त्रिदिने जपेत् त्रिकालसो भवेदेवि
नात्र कार्यविचारणात् १३ लिंगं दत्वा तत्करोत दशसहस्रं जपेत् साधकः साधनासक्तः कल्पद्रुमसमो
भवेत् १४ तस्यालिंगं प्रपश्याद्यस्वयं योनिं प्रवीक्ष्य च दशसहस्रं जपेत् सा दशविद्याधिपो भवेत् सुखे स
त्वं तसंदत्वा सहस्रदशकं जपेत् महाकविरो भूत्वा वादिगजो भवेत् भवं १६ चामरं विविधं च त्रिसुत्रं च स
रोरुहम् तिलप्रस्यं चंदविबं तं जरीदं च पार्यति १७ एष्टी विकसितं योनिदशस्थानानि पार्यति प्रत्येकं।
दिकसहस्रं च जपेत् कालिकामत्रुम् १८ कालिका वरदा तस्य तणमात्रेण जायते सर्वाभावे सस्त्रियं च

श. ती.
२०

कर्तव्यं साधनं वरं १९ वतः पीठमभावंततत्र नामानि कल्पयेत् गंधर्वोद्धारयोगेन मोक्षेनापि महेश्वरि २०
इत्यनेन देवेशि मननं कारयेत्त्रिये मनना जायते माता वरदात्री न संशयः प्रसन्नतल्लिकोक्तत्वाच्च स्थानेति
थापयेत् पात्रसाधनं कृत्वा एजाद्व्याप्तिवानयेत् पंचघोहापरो भूत्वा तस्या न्यासादिकं चरेत् सापिकेशणा
मते गोत्या सापिप्रथमशुचिणी अथ चाकेलि कुंआदिप्रतिमासादिशुचिणी यदि भाग्यवशादेविलभ्यते
वानलभ्यते दीक्षितो देवताभक्तिं च लज्जाविवर्जितां जपासक्ता समासाद्य सर्वे संसाधयेत्त्रिये २१ तस्यां
न्यासादिकं कृत्वा कामसोमकलादिकान् केशसंमार्जनं कृत्वा उपचारय कल्पयेत् २२ स्पर्शकृतानपेक
घोडावलं एजनं भवेत् सागोसावरणं काली संसृज्य परिभाष्य च २३ एजासमाप्ता देवेशि योनिं कुर्यान्मत्वांत
रे यथा संख्यं न पेनत्र योनिद्वारे विकारयेत् २४ सहस्रं वीर्यं संजप्य मध्ये जिह्वांततः लिपेत् जिह्वामार्ज
ये योनिं सहस्रं तत्र संजपेत् २५ तत्र संप्रलिहने देविना जीव्यगते परं तथा तदुक्तं देवेशि तदेव कारयेद्भवम्
२६ एजानजाता देवेशि तथोक्तं योगमाचरेत् योगं कृत्वा रेतसा तत्र यंत्रं विलिख्य च २७ तत्सर्वं प्रलिहने
विजयं कुर्यादनन्यधीः एजाजपो होमकर्मतर्पणं चर्षणं भवेत् २८ तत्तालनं मार्जनं स्नातं नदिजभो
जने ईदृग्विधमहापीठस्य यं भू संतर्कं परम् २९ यस्य दर्शनमात्रेण यावंत्यासिंति सिद्धयः स्वयमागत्य दा
सत्वं कर्तव्ये वन संशयः ३० अनेन पुण्यं पर्यंतं वीरसाधनकोटयः कृत्वा येन महेशानितत्फलं निमिषा भवेत्
३१ इति शोक्तं षडसि सिद्धि वीरसाधनमन्त्रम् त्रिसहस्रं स्त्रीवेदशतं पटलं शतकीर्तिता ३२ सर्वसाहा

सकंदेवितथाकालाशतेशिवे विशतंवचसंख्यंतनायिकाकलमीरितं ३॥ इहस्यतिरहस्यंचगोपनीयंस्वयो
निषत वषट्शपीभवेत्सोपिनात्रकार्यविचारणात् ३॥ अथवस्यमहेशानिघोवनोक्तुमादितः सहसंच
शतंनेत्रपंचाशदधिकंशिवे ४॥ दिव्यादियेनदद्येवचित्रिणादिक्रमेणच ४॥ त्रैलोक्यभवनानोवंतीर्थानि।
पीठपार्वता ४॥ पुरीवनानिगामाश्चहीपाचैवक्रमेणच सागराचमहापूर्यःसप्तदासप्रकीर्तिताः तथा
नद्यादिदेवेशिदेशपर्यापतीर्थकं कामेणयोम्यतोदेविनात्रकार्यविचारणात् सुंदरीपीठभेदेचवनानि
वादिकास्तथा प्रकारसैवसोपानंनायकाभेदतश्चरेत् चत्वारोनायकादेविम्यतयात्येतवाचकाः ब्रह्मा
उमेतदेवेशिस्त्रीदेहेतिप्रिये ब्रह्मांशनामनंतंचस्त्रीदेहेस्फुटमेवच स्त्रीदेहेपंचनगत्सर्वयत्किंचिज्ज
गतीगतं तरुणापुजनादेविहजिताःसर्वघोषितः ४॥ महाविद्याचयोगिशोमातृकासर्वदेवता यथायो
ग्यस्यानपीवेनिर्वत्येववपार्वति ४॥ शास्त्रात्सर्वतविज्ञायपंचायोगेनयोजयेत् सर्वोक्तंयत्रपश्यनांदिवा
नामेतदेवत ४॥ वीरानासमपितथारियोवीरेणभेदता समस्तज्ञानसंयोगाब्रह्मांशत्वाप्रदक्षिणी
५॥ अथिप्रदक्षिणादेविपश्यनांपरिकीर्तिता साष्टीशक्तियोनिःस्यात्रैलोक्योनिसम्यगे ५॥ योनिप्रदक्षि
णादेविवीराणांपरिकीर्तिताः उमायक्तादिधादेविअथिवीपरिकीर्तिता ५॥ व्याघ्रप्रतामहापुण्यातत्प्रद
क्षिणमाचरेत् सर्वप्रेष्टामहेशानिब्रह्मांशत्वाप्रदक्षिणा ५॥ पादमात्रेकतेदेविपरंप्रभुःसदाशिवः शि
वश्चवित्तानातिफलवाङ्मयमेवच ५॥ स्मरणाद्वापणादेवित्रैलोक्यंजनितंभवेत् शक्तिःसंगारःसंप्रोक्तः

श. ती.
२१

श्रीवेतविरहोभवेत् पतस्यलोपनाज्ञापादहावस्थाप्रकीर्तिता शक्तिस्त्वारुण्यवादीस्यात्राभीकोपप्रकीर्ति
ता ५६ ऊचोद्वाटौमहेशानिहास्यं प्रकीर्तितं कामोदारेमहेशानितयादर्शनसाधिवे ५७ नेत्रस्थानपंच
केनतिष्ठतिपरमेष्ठि सामरस्यसोत्रसप्तवात्माप्रकीर्तिताः तद्वादनंध्यानप्रोक्तः तदसत्त्वसत्तात्त्विकः
इहीपनालेपनेतसंगंधापरिकीर्तिताः मानसंभ्रामरः प्रोक्तो गतयः पक्षिणः स्मृताः स्मृपत्तादिभेदानां ग
तयः परिकीर्तिताः ५८ एगतालाश्चरागिन्यस्तदार्तालापनेभवेत् सर्वेहावाच्येदेवेशिउत्वातारोपनेमते
स्याधीभावास्सेवनीयादिभावाच्चलचालकं स्थानतस्थानांतरेपानंमनुभावाः प्रकीर्तिताः ६१ माला
भारोवसेतस्यात्कटाक्षाः कामनिर्मितिः नवोदाप्रोदामध्यादिषड्विधावलिर्मता ६३ मालासृष्टिर्भेवन्मा
रोतत्रतिहारनायकः मालत्यादीनिषुष्पाणिरतिहासिभवंतिच ६४ एतौतहासेदेवेशिसौगंधकेसरादि
कं एवंसर्वतविज्ञापयंवगंधाष्टकंशिवे ६५ तदुर्मस्त्वमहेशानियथात्रपरिकीर्तितः तदुर्तात्रप्रदः प्रोक्तो
शापस्यपरिकीर्तितः ६६ तद्विप्रसत्रताप्रोक्तानिंशदोभः प्रकीर्तिताः तदस्यंचैववैमल्योशक्तिरूपप्र
कीर्तितं ६७ आग्नेयोस्वर्गस्वक्तः सौरीमानवलोकना चोरीपाताललोकतंत्रैल्लोकोकोणमध्यके ६८ वि
दुचर्चस्वपर्जन्यः सत्तेपतोमते शयनेक्रीशनेनायंकायोतद्वचिंतने ६९ कात्यालापाश्चयेकेचिह्नीतका
यविलानिष्ठ शरस्रिधारस्येतेविसोरेषामहात्मनः ७० पुनः पुनः किंवक्तव्यं त्रैलोक्यं तन्मयं भवेत् चत्वार
विंशतिवाद्यानिसंयोगधुनिरेवच करकसिस्त्रिंशत्वास्यानोविकामोचनंशिवे प्रोक्तः स्वर्गोमहेशानि

प्रवेशो मोक्ष एव च ॥ अथ त्रिनिगमो मोक्षो महानां दुःखभागिनो पतदज्ञानतो देवि फलं संसारजं शिवे
॥ ३३ ॥ प्रज्ञानादपि देवेशि फलमेव प्रयच्छति ज्ञानादेव महेशानिकित यत्नकरे स्थिते ॥ ३४ ॥ त्रिंशद्बुद्धयश्च पा-
द्यपंच बुद्धयश्च निच मेधादीनादिभिर्भुक्तस्तथा ज्ञानं प्रकाशते ॥ ३५ ॥ ज्ञानात्कीटोपि निर्मुक्तस्तयो गेष्वापा-
र्वति जीवः कोटः पुरा भूत्वा भ्रमरे पश्यति शिवे ॥ ३६ ॥ तदा लोक न सद्भावाद्भ्रमरत्वेन जायते पुनः दीप्तो न हि भ-
वेन्माहृण्यतांगतः ॥ ३७ ॥ अन्यस्य भावना देवि पून्य रूपो हि नीरसः यथा भवति देवेशि भावयोगोत्रकार-
णम् ॥ ३८ ॥ ब्रह्मादृष्ट्या सा शक्तिः परंब्रह्मस्वरूपिणी विष्कृतिरिति विज्ञाता मृतस्यास्तकोणगे अनंतको-
टिसंख्याताः भ्रमरापन्ना वागताः तस्याः परस्वरूपिण्याः सद्भावैव समभ्यसेत् ॥ ३९ ॥ स्वगमो घंपरो भावः चेत्
नापरुषोपि वा शिवरूपः स च प्रोक्तः सर्वसिद्धं महेश्वरि ॥ ४० ॥ भावयोगाद्भवेन्मेधादीनां सर्वां त्रिमोत्रमा प्रा-
प्तौ कामकला प्रोक्ता तच्चिंतामणिर्भवेत् ॥ ४१ ॥ ततो वालास्पृशमणिकामेशी सिद्धकालिका विद्या राज्ञी षो-
डशी च पश्यंतिकामकालिका वरणेशी हंसकाली च तश्चरणरूपिणी कृत्तिकाग्रहा काली च मेधादीनां स-
माभवेत् ॥ ४२ ॥ उभयत्रक्रमो मेधादीनां प्रोक्ता महेश्वरि हितघेदी क्षितो यस्य स्तमहामेधाधिपो भवेत् ॥ ४३ ॥ जीवः की-
टः पुरा भूत्वा भ्रगीत्वमभिधीयते ततः षड्वचक्रसंभेदभूत्वा तदसधु भवेत् ॥ ४४ ॥ ततत्याग महेशानि स्थापिते
यंत्रपीठके तेन मंत्रास्त्रिवेदे वितस्तीच्चारणमाचरेत् ॥ ४५ ॥ मंत्ररूपो भवेत्तेन साम्राट्मेधाप्रकीर्तिताः स्वयं-
शक्तितद्वयं च शक्तिचक्रमयोगतः ॥ ४६ ॥ शेषेशाक्तैः शाक्तैः वेतद्वयक्रमयोगतः चक्राणि चैव विज्ञाय क्र-
मार्गेण पार्वति चक्राणि चैव निविद्यस्वरूपं तत्स्वरूपकं कीदृत्वेन भ्रगीत्वं स्वरूपेणो वदेयता ॥ ४७ ॥ देवता

22

चैकमंशिवे दिवाचक्रं यदा प्राप्ते जीवचक्रं तदा नवा ॥ जीवचक्रं यदा प्राप्ते वाणलिंगं न चार्चयेत् वाणलिंगं यदा प्रा
प्ते सालिग्रामस्तदा नवे ॥ सालिग्रामो यदा प्राप्ते स्तदा नयं न एजयेत् सालिग्रामं तथा यंत्रं यदमेकत्र नोर्चयेत् पंचाय
तनदीत्ताचे द्वितीयं एजयेत् ॥ एकपीठेष्टयक्कां विना यंत्रं करोति यः देवताशापमाप्नोति गौरवं नरकं त्रजेत्
सालिग्रामं तथा यंत्रं विद्यमाने महेश्वरि देवः ऊत्र वसेद्देवि स्थानादितयकं भवेत् सालिग्रामो भवेद्यंत्रं सालिग्रामो भू
हं भवेत् ॥ यंत्रं तगरहमित्युक्तं गहस्थाः देवतामताः प्रतिमावा प्रकर्तव्या यद्योऽभिलक्षणे सालिग्रामं तथा यंत्रं स
हस्रैव प्रसीदति जीवचक्रं महेशानि प्रसेतास्ति निरंतरम् जीवचक्रं विज्ञानी कलौर्दुर्लभ एव च बालाकाया भ
वेन्नैलं वंध्या यंत्रं प्रसूयते त्वष्टमपि जायेत प्रापो निर्मज्जोपि वा जीवचक्रं विज्ञानी कलौ कापि न वै भवेत्
॥ अगुण्यां परित्यज्य भित्तामहति दुर्मतिः तथा जीवं परित्यज्य परिधावति धावति ॥ ग्रहो जीवस्य विज्ञानं शि
वत्वत्पुनरो भवेत् पश्यन्तलिहचुं वने च भजनं ध्यायन् महेश्वरि १ योजयेत्परमेशानि शिवत्वत्पुनरो भवेत् जीवं
जीवेन युज्यते जीवं जीवेन योजयेत् जीवं जीवेन संयोज्य जीवन्मुक्तो नरो भवेत् ग्रहो धन्यात्पुनो नास्ति जीवचक्रं
नरोत्तमः ग्रानेरात्मा धनाधात्मा ज्ञानात्मा परमात्मवित् विज्ञानात्मा भवेद्देवि सकृज्जीवस्य दर्शकः जीवचक्रं सखि
त्वात्तत्तं जपति रादिराह तदस्य लिह नरे विलसं जपति कालिको जिह्वां दत्वा जपेत्तत्तं शक्तिपातकरो भवेत् लिं
गं दत्वा जपेत्तत्तं सर्वज्ञसाधको भवेत् प्राणोक्तं जपेत्तत्तं कवि राह साधको भवेत् लिंगं दत्वा जीवचक्रं सप्ततन
च विधवा सखि सखं प्रदत्वा तलसं जपति शंकरि इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत्तु तस्मिन् २१ देव्या च
शक्तौ एता कुरुं देवकस्य च स्वसमाधना शिववाच शक्ति एता प्रवक्ष्यामि येन देवमयो भवेत् नदीकापालि

श. ती.
२३

23

कावेशपारजकीनापितागता मालाकारस्यकन्याचक्रंभकारस्यकन्याका कन्याएकमिदं प्रोक्तं कलाएकमथाष्ट
ए २ राजवेशपाशमवेशपादेववेशपातयेवच नत्पात्रतीर्थवेशपाकहिनीयभित्तिरणी पंचलिंगहतावेशपादश।
लिंगाभगेचरी पंचविंशतिलिंगाचलिंगतथाप्रकीर्तिताः पंचाशल्लिंगसंघक्राल्लिंगमिश्रप्रकीर्तिता २५ लिंगाभ
गानंरासरसाभगसंदरी ग्रसेल्लिंगसंघक्राभगलिंगास्तथापरा कलाएकमघेदानींष्टपापार्वतितत्ततः मथा
लिंगासदृशानिभगमालामहोन्नमा विषल्लिंगसर्वघोनिस्सर्वस्मादपिचोन्नमा कलाएकदेविदिविधेपरिकीर्तिने
राजवेशपादिकाद्यासंगौरेष्यपकादिकं मातापुत्रीतथापौत्रीसमाचैवत्पुत्रानजा मालिका केलिकुंचीचभ्रात
तायातथाष्टमी कलाएकमिदं प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रदायकं तरुणांसंदरीरस्यांचंचलोकामलोलपा १० गुरुभक्तोमं।
त्रयक्रांसर्वलक्षणसंघता रंरिवधीसमानीघप्रसनहलिकोपरि ॥ ऊचौतकलशोप्रोक्तोसामान्यार्वात्तनाभिका
भगधत्तोविशेषार्वाचिकोलांयेत्रमीरितं गमागमाद्विषक्राप्रणंप्रदसनं प्रापस्तप्रतपः प्रोक्तोत्तलोकवरः स्म
तः क्रोधस्तनिग्रहः शोकोकराग्रहोभयंभवेत् तस्यापादप्रसारस्तपथियास्तप्रदत्तिता १५ चंचनेस्तोत्रपावोत्र
कुचधारस्तपः क्रिया गलेपादस्ततिरेपः सिंहासनमितीरितं १५ विपरीतंदोलिकात्पाएजाप्रोक्तामदेष्टरि विसर्ज
नंवीर्यपातोमशाल्लिंगनंभवेत् १६ गोष्टसंचंचनंदेविलेचरीयोगरंरितः कपोलचंचनंदेविषट्ठिकोपरिकीर्ति
ताः ललाटचंचनंदेवित्तुकीपरिकीर्तिता नेत्रसंचंचनंदेविग्रंजनंपरिकीर्तितं करसंचंचनंदेविल्लसिद्धिप्रकीर्तिता
घोनिस्संचंचनंदेविमनोरथमघीगतिः मिह्नाप्रदानंदेवेशिकालचंचलमीरितं २५ ससंलेहनंदेवित्रस्तुहंपनसंशयः
आलोकनंष्टथियास्तदेवतार्शनंभवेत् तत्संगिनासदाभायतामालोकानपेत्सदा २१ कोटिब्रह्माददानादिपकतः परिकी

२३

रितम् तद्वाद्यालोकनेदेवि सर्वप्रसूतमेभवे भवेत् तपस्याकोटितीर्थेषु यत्तानामपि कोटयः देवतपानां माला तं क
तं येन निरंतरम् २३ तेनिदं प्राण्यते देवि दर्शनं विंदश्रुणिः ब्रह्माणो दर्शनं देवशब्दं ब्रह्म महत्तमं चंद्रास्य तारा इभि
धातया स्वर्गं सते शिवे रत्नसानो तमेभीत्या गोष्ठे योनौ विजायते २५ चंद्रास्य तं वाधरोष्ठे योनौ स्वर्गं सते शिवे त
यातिष्ठति देवेशि ज्ञाना सिद्धिं तान्मया २६ प्रज्ञाना द्विस्त्रयं स्यात्तत्र कार्यवित्तराणां सुखेहालाकरे माला
योनिहारं तव च त्ववि २७ इदं ये स्रीक गला तदीपमाला गहंगाणे न करोति परं यस्तु सकयं प्रजकः प्रिये संधो मे
प्रदणं देवि महाकल्याणं ततोपि यः सूर्यग्रहो यथा योगो विपरीतिनिशाकरे प्रमादात्मन सावापि मोहतो धिनगा
नयेत् तथा यद्व्यते वाक्यं तदेव कारयेत्प्रिये तथा योगे समारब्धे पूर्णयोगे यदार्चनं पुरुषस्य न ज्ञाना तोते नमः
क्रीडते स्रग्भूः प्रस्तास्तः सतविज्ञेयः सर्वपर्वो नमो नमः स्वयं योगे समारब्धे स्वस्य पूर्वस्युतः ३१ तथा कार्यं
समं संततं तस्याद्या तो न ज्ञायते प्रस्ताद्या सविज्ञेयं सर्वसिद्धिप्रदायकः ३३ इदं परं मया प्रोक्तं दिवा योगं
एव प्रिये तस्या स्वस्य क्रमेणैव तस्य स्वर्गो दयो मतः महोदयः स्वयोगे स्यादांती दशाहरास्यता तदार्ता तप्य
पात्वा रणात्वा तृतीया परिकीर्तिता ३५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं विशेषं स्यात्तु पार्वति मा महादशकं देवि क्रमेण परि
कीर्तितम् ३६ अतः योगे महेशानि महासां स्यात्तमीरितं दीव्या चीना मिदं प्रोक्तं पशुनोष्ठ एव पार्वति ३७ सूर्यो
चंद्रग्रहो रेवि प्रंगुलदितयो तथा सार्द्धं द्योऽग्लो न्नरं त्वके विदितं तं त्रिकाः ३८ सूर्यग्रहे च तृणं मंचं देवामंत्रं यं
भवेत् वेधः प्रोक्तो महेशानि पूर्ववार्द्धे विवेधने न भोक्तव्यं तच्च देवि स्नानदानादिकं चरेत् प्रस्तोदयं समारभ्य प्रस्तां
तेवामहेश्वरि ४० शास्त्रदृष्ट्या समालोक्य स्नानदानादिकं चरेत् प्रस्तोदयं समारभ्य कदाचनं कदा मुक्तिः स

श. ती.
२५

वैतोतप्रयत्नतः ४। स्वानदानादिकं कार्यं नान्यथा शोकरं चतः नोपवासो प्रकृवीत जीवस्य जेदिकुर्हचित ४२ यस्ता
स्ते सर्वसुक्तस्य नोपवासः प्रकीर्तितः यस्तोदये सर्ववधेन भोक्तृयं कदाचन अत्र केचिदपीच्छन्ति पशवः शात्रमोहिताः
२५ उपवासं प्रकृवीत यस्तान्ते परमेष्ठि ४४ शास्त्रदर्शस्तु संदर्पप्रत्यक्षेण उपतो दिव्यानामपि देवेषां प्रपलदयतो
भवेत् उपवासं विरात्रं तशो वानी परिकीर्तिताः विस्मयणपसौराणां दिरात्रं परिकीर्तितम् शाक्तानां सर्वरात्रं त
पुरश्चर्यायुतो भवेत् पुरश्चरणहीनानां नोक्तासेतन्मया तव चांशी स्वायं भवेदेविदिरात्रं परिकीर्तितं नैमिषिकं
इयं यत्र तत्राकाशमपि वाचकं इति संक्षेपतः प्रोक्तं संप्रदायफलं एषा केरलाञ्चैव काश्मीरोगौशञ्चैव ततीय
कः संप्रदायत्रयं प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रवर्तकं सम्यक्पटीपिते ज्ञाने संप्रदायप्रकीर्तितः कामादिदोषरहितः कादि।
हादिमतेष्वरः वाञ्छिताकल्पितासिद्धिमनोरथमधीतया सर्वैश्वर्यभवेदेको लोके रत्नरवापरः सत्त्वादरेत्वां स
मार्जनवीनां निर्मितं चरेत् विद्यारश्मिसहामंत्रे मंत्रमण्डलसंपुतः शोभवप्रश्नप्रकृते हं जन्मवर्षदिवद्भवेत् ४३ च
तः संध्यासमाशुक्तः पंचपाययणान्वितः योच्छाकल्पलनाशुक्तो मंत्रमण्डलनामच महाविद्यासमाशुक्ताः पाड
कादशकान्वितः पंचषोडशसमाशुक्तः कादिहादिमतेष्वपि यस्य प्रणामतो देवि मन्त्रिष्णो दादिवा सने हीमनं
कंपने काको सखाड्यार्चते स्फुटम् ४६ षष्टिसिद्धीशरो यस्तु काश्मीरः परिकीर्तितः उभयो धाम्नाशुक्तो
महाकाश्मीरैरितः ४७ अथ गौरी महेशानिकथ्यते एषा संपुतं गीर्वाणायणसंवादी गारुडप्रनाशकः श्री
महानसरस्वत्यापारंगामी नरंतयः भुवनानंदकुटीरः श्रीभक्तो विजितेन्द्रियः शमर्थादिकलाशुक्तः शर्णादीना
समन्वितः उक्ताधिकारसम्यक्प्रशंसं ज्ञापि पार्वति प्रष्टाष्टकादिसेशुक्तः समयाचारपालकः महाबलम

२५

होत्साहीगौरवमिधीयते ६। पूर्णगौरीमहागौरीदिविधः पूर्ववद्वेत् इतिगौरस्तमंशोक्तः सर्वसिद्धिप्रदा
यकः ६२ अणिमाद्यष्टसंपुक्तः श्रीगौरपरिकीर्तितः संप्रदायत्रयेदेविकल्पं पूर्वस्मीरितं ६३ परमेशजयाशक्तः
सर्वमनदयान्वितः त्यागीभोक्ताविनीतश्चतिथिनिप्रपन्नकः परनिंदापरशोदं परिवादेमहेश्वरि परस्त्रीपरा
चिन्नेशवष्टैवप्रकीर्तितः वर्जयेत्सर्वमेतदिसंख्यामन्यामतेभवेत् परशोदं परीवादेपरचिन्नेप्रतिग्रहः ६४
परकोताविशेषेणशाक्तेयंविवर्जयेत् बह्वकस्यमतेप्रोक्तंशंकरस्यमतेष्टम् ६५ परात्रेपरहस्तेचसर्वयापरि
वर्जयेत् परहस्तसर्वप्रणयनयः एजाहरस्तरः ६६ अन्यमंत्रज्ञमानस्तव्याचारेषुतत्परः संप्रदायनसंभिन्नः।
सर्वदोषसमन्वितः ६७ लोलपक्षैवपातंरः प्रोक्तः कलिप्रगोचरः तेनघट्टिघतेणपंसदसहामहेश्वरि ७
तद्वस्तभोजीदेवेशितत्यदंलभतेध्रुवं सिताहारीजपासक्तोपुरुभक्तो नितैदियः ७। सत्यवक्तामहेशानिनरश्चै
वसदाभवेत् दंत्यादिगणसंपुक्तः हस्तभोजनमोचरेत् ७२ विशेषेणमहेशानिस्त्रीहस्तंपरिवर्जयेत् स्त्रीष्ट
शलापनंदेविकर्तव्यंनकदाचन ७३ इदं पश्यतेप्रोक्तं दिव्यानां पूर्वस्मीरितं पूर्वोक्तशक्तिसानीयसर्वलक्षण
संपुतम् हृणानजादिरहितोसमानंघत्तयत्नतः न्यासजालादिकंसर्वं पूर्ववत्परमेश्वरि कंदेविकसितं क
त्वासर्वसौगंधसंपुतः पूजयेदेवताबुद्ध्याविकारपरिवर्जितः शवलंततस्त्रयादौततोग्रहणमाचरेत् तत
कंदंमघनं कुर्वन्नपंकुर्वात्रिरंतरम् तत्रजिह्वांततोदत्वाजपंकुर्वादनन्यधीः तत्रसंविलिहनेविजपेदेकम
नाप्रिये पुनरालोच्यसंजणसंज्ञपरमेश्वरि सर्वसिद्धिप्रदोभयाक्लिबतत्पुनरोभवेत् तद्वस्तनिःसृतजलो
दियसक्तासमंभवेत् हीरकस्यूक्ततिभयात्मत्रस्तर्णकरंभवेत् ८ इतिसंचेपतः प्रोक्तकिमन्यज्जातमि

श. ती.
२५

25

कृषि ईश्वरावाच स्त्रीस्वशृपेपुंसशृपेगवाक्षयोगवर्णनम् सिद्धेष्टर्थादिविज्ञानवीरपत्न्यादिलक्षणम् । चतुर्व
र्णकृतेदेविवर्णवाभिचारतः भिन्नतीर्थप्रकथनेतद्देशपातीर्थनिर्णयम् २ पंचाशत्तीवदेवानां वैश्रुपात्वाद्य
भिचारतः तीर्थानिमवसिद्धानिमघसिद्धिः करणिच ३ कथ्यतेदेवेशिमावधानमनाभव संदरीतरुणीरम्यो।
चार्यगीचारुहासिनी श्रुभक्तोत्तपासक्तो महाकामकृतहलां दर्शनान्मोहनीसाध्वीकृतात्तादिप्रमोचिनीम् ५
केसरंजनसंघुक्तोवसरंजनसंघुतो गर्भशवकलांघुक्तोपणपोत्पादनतत्परो ६ नानापाककलाघुक्तोलेह्यपे
द्यादिसक्तलां शय्यासंरंजिनीदिव्योमखवास्यदिरंजितो ७ गीतलालसदेगादिवीणाचारनतत्परो काव्या
लापसमास्यादिपलवादिसमन्वितो ८ नानाचित्रकलाघुक्तोसौरभ्यसुरतान्वितो लोमशोतनसंघुक्तोसंक
चीकरुणाकुलाम् ९ कुचस्थलदीर्घकारीनानाभरणशोभितो लिंगोदृष्टापिदेवेशिप्रविकारपराधणाम् १०
द्यौनौलिंगेप्रवेशोपिविकारपरिवर्जितो नापिकाष्टललाघुक्तोक्रोधमात्सर्पवर्जितो सर्वदोषविहीनायासा
शक्तिपरिकीर्तितो पुंसशृपेमदेशानिकथ्यतेषुसंप्रतं नानाविलासकशलंसर्वशक्तिसमन्वितः १२ त्रु
णः सुंदरः शूरः चिरंमेषुनकारकः दीर्घलिंगोदृष्टाद्यातीव्रवलोपचतत्परो कामशास्त्रकलाघुक्तोमंत्रनायो
षधान्वितः स्तंभज्ञानीलिंगवर्द्धिस्तलदीर्घक्रियान्वितः १४ मकारपंचमासक्तोभक्तभक्तोजितेदियः सर्वा
कालंजपासक्तः सर्वतंत्रार्थतत्त्ववित् १५ आकर्षणवशीकारोत्तमोच्चादनकृत्यरः ज्ञानविज्ञानसंघुक्तः का
मादिदोषवर्जितः १६ संगीतवाद्यवीणाचकार्यविवर्जितकलिग्रहः कलाशालीः तद्विज्ञाताकुलभक्तमहोत्ता
मः १७ योनिंसेवयवालोच्यविकारादिविवर्जितः स्त्रीस्वशृपस्यविज्ञानोद्विगाचारविहृतीतीतथापरः १८

न. ३५

२५

सायात्तप्रहणेदेसि सर्वभूतदयापरः सर्वचक्रस्यवित्तानीदिवाचारविभूषितः ॥ दिव्याभरणसंयुक्तः सा
र्वसौमंध्यसंयुतः गेहरंजनसंयुक्तः इंदुविधौमहेशानि साधकाहोनवाग्या २ तत्रापिकालिका
भक्तः कलौडर्लभएवच एवंगणान्समालोकासस्मितास्योमहेश्वरि २ साधनोकारयेदेविनाग्याशोकरं वचः
विधात्रिशक्तिसंज्ञापीगवात्तयोगमभ्यसेत् २२ देवालयेनदीतीरेरम्येवाद्यत्रकचिन्त धूपामोदहंगत्वाभूतशु
द्धादिसंयुतः ऋषिहंरोदिवोहांतेकल्लकांतेमहेश्वरि कृत्वाध्यात्वामहेशानिगवात्तेदृष्टियोजने २५ ग्रंथस्यादि।
शित्वांतेहिसमालोचनपंचरेत् भामरेरुर्ध्वविचंचविनीणीषकरंतथा २५ तिलपुष्पंत्वंजरीदेवतेकामशृणु
ग्रंथंतेपुष्पितंदेविसंगीतंवाद्यमेवच समालोचनपेदेविकामगेहंविशेषतः एकद्विआदिलक्ष्यांतेसमालो
चनपंचरेत् २३ तत्रैवपुष्पितंदृष्ट्वाकृत्वासंयोगमादरात् गवात्तयोगसामर्ण्याजपंकर्पादनमयीः २६ अ
ष्टविधानोदेवेशिभवत्येवनसंशयः अथवाग्यप्रकारेणसाधनोतत्सत्त्वयते २५ कलजांशुवतीवीक्ष्यवौभौ
लिंगप्रतापयेत् संज्ञानंकारयेदेविगवात्तमभ्यसेत्तथा ३ तत्रसंविलिज्जादेविस्वरसंचततः परम् एवंमासाष्ट
कंकर्पात्तसिद्धिस्तसिद्धिनाग्या ३१ दशावजोनदेवेशिभवत्येवनचाग्या वीरपत्नीसमानीयशवशय्यांसा
माचरेत् ३२ वीरसाधनवत्कृत्वाशवमासाद्ययत्नतः शक्तिंलिंगोपरिस्थाप्यसप्रबुवनयोगतः ३३ गवात्त
योगमासाद्यतत्रैवपरमेश्वरि वर्षमात्रंजपेदेविकालिकास्योनरोभवेत् शतावधानीदेवेशिभवत्येवनरोज
मः अथवाग्यप्रकारेणसाधनोतरत्त्वयते ३५ महाशवमथाभागेभूमावासाद्ययत्नतः स्रुहृकसंज्ञानोको
मलंचचतुर्थकं ३६ क्रमेणदित्संयोज्यतत्रशक्तिसमाचरेत् आसनंतत्रसंदत्तामहाव्यावासनंतथा तत्र।

श.ती.
२६

वेश्यासमानीयद्यौनौलिंगेति धाय च स्पर्शवद्वासने कृत्वा जपे कुर्याद्द्वयधीः वर्षमात्रं जपेदेविममवादिषु
 तत्परः सहसा युवधानेत कर्तेशक्तेन रोभवेत् कुंकुमे कंसं वापि समानीय प्रयत्नतः वामहस्ते तसंस्थाप्य द
 त्ति लोचने मालित्वेत् वामेन तर्पणं कुर्यात् सहस्रमष्टतंच वा शक्ते र्मुखसमालोक्य तर्पणं सर्वदा चरेत् ४१ सर्व
 सिद्धिं शरोभया ज्ञात्र कार्यविचारणात् सिद्धौ शरे लक्षणं च कथ्यते शृणुष्वति ४२ यस्या विवाह्यते कन्या
 सा चेद्द्वौ गंगनायदि सापि वेश्या यदि भवेत् जरा सिद्धे शरीरमता केलि कुंची महे शानि नित्यमेवापरायणा कुली
 नस्य तथा भार्या सापि वेश्या भवेद्यदि वधौ शरीरं ति विख्याता मरुपी वेश्वरी परा शालिका यदि चेद्देश्य लिंगा स्था
 द्न तत्परा ४५ विशालाक्षीति सा प्रोक्ता सर्वसिद्धिप्रदर्शिका शालकस्य तथा कन्या सा यदा यमभिचारिणी ४६
 कामाख्ये वै विज्ञेया सर्वसिद्धि करायुषि तस्या भ्यास्तु रदे देवि शतलिंगविधिर्भवेत् महाराजे शरीरं स्थाप्य त्रैलोक्य
 सिद्धिदायिका वीरपत्नी स्वयं वीरा प्रोक्ता श्रीमात्महेश्वरि ४८ तत्त्वता कुलविद्यानां माया श्रीत्रैश्वरी वरा त
 त्सुता भुवने शानि शाक्त्यशं करी कला ४९ दिव्यस्य विमला प्रोक्ता दिव्यस्य पूर्णस्य कलिका स्मृता ऊर्ध्व
 दि सर्वसंघास्य मेधांते परमेश्वरि ५० विद्याराज्ञी समारम्भहंसकल्पं भवेत् बिलोमे न महेशानि तद्गार्धानाम
 कीर्तिते ५१ शरपत्नीति कोमेशी तत्त्वता बालिका स्मृता लोपा मुद्रा तत्त्वता स्याच्चा तर्पणं कुर्यात् ५२ हि
 ज्ञां स्त्री यदि चेद्देश्या सा प्रोक्ता कुलसंदरि त्वरिता चैव संप्रोक्ता यमिचार परायणा ५३ त्रिविद्या तस्य कन्या च त्रुषा
 वेश्यादिघोगतः कौलिनी माधवी देवि वाराही कामसंदरी ५४ मोहनीति क्रमेणैव यमिचार क्रमेण च वेश्या स्त्री य
 दि चेद्देश्या यमिचार परायणा ५५ स्वभावती भोगवती नित्यं क्रिया च कुकुटी प्रवोरा सिद्धि चामंशस्तत्त्वता

नमो

समः
२६

क्रमेण च ५६ एतत्पत्नीसुताकुंचीवेश्वावायभिचारिणी प्रघातहाचधनदाक्रजिकाशवरेसूरी ५७ अनेगा
 मालिनीलाख्यक्रमेणपरिकीर्तिता इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भूतमिच्छसि इति श्रीशक्तिमंगमेकविंशति दे
 युवाच देवेशप्रोतमिच्छामिनवरात्रस्य निर्णयम् नवरात्रे समायाते किं कर्तव्यं चतुर्दश १ नवरात्रीति कं नामक
 र्थजातिं किमात्मकं शिववाच नवशक्तिभिः संततं नवरात्रं तदुच्यते २ एकैव देवदेवेशिनवधापरिनिष्ठिता श
 यनं वाधनाख्यं च नवरात्रं द्विधा भवेत् शयनं चैत्रमायाते मास्यनस्येत बोधनं द्वाभ्यां तसमपोष्यैव सर्वसिद्धिं लभेत्
 ३ निराहारी फलाहारी ते कभक्तो दृढव्रतः नक्तं भोजी हविष्याशीययाशक्त्या समाचरेत् नवरात्रव्रतासक्तो न
 वनायो भवेद्भवम् गोशुकाशमीरश्चिदमागेण त्रिविधं भवेत् प्रमाप्रक्रान्तकर्तव्याप्रतिघत्तालिकार्चने प्रष्टा
 स्यात्तं समाचार्यतदष्टम्यां तदोमयेत् अर्धरात्रे समायाता मूलविद्यापि पार्वति ४ साष्टमी सर्वकार्याणां कर्त्री
 भवति निश्चितं होमप्रजादिकं तत्र कर्त्तव्यं यत्नेन पार्वति ५ द्वितीयादिवसे चेत्प्राज्ञैर्वोपोषणं चरेत् प्रतिपत्त्य
 त्यमल्यं वाद्यदिनस्यात्यरेहनि ६ प्रमाप्रक्रान्तदाकर्त्तव्यात्काषोदशनायिका वरिकाषोदशनायाज्याप्राद्याप्र
 तिपदस्तयोः ७ कलशस्थापनं कर्त्तव्यं तूल्याणं जायते ध्रुवम् नवम्यां पारणं कर्त्तव्यं दशम्यां तु विसर्जनं काशमी
 राख्यक्रमेरे विष्णुयत्नेन पार्वति नवरात्रं निराहारो होमसम्यक् समाचरेत् ११ नवम्यां विप्रभोजं स्यादिवेधेपा
 रणं चरेत् नवम्यां तनिराहारो निर्विकल्पो नितेन्द्रियः १२ अष्टमी नवमी संधौ होमसम्यक् समाचरेत् नवम्यां
 विप्रभोजं स्यादिविधे पारणं चरेत् १३ केरलाख्यक्रमः प्रोक्तो निर्णयश्च पार्वति १४ तिथिज्ञेयतथावृद्धौ

नवरात्रं निराहारो निर्विकल्पो नितेन्द्रियः अष्टमी नवमी संधौ होमकर्म समाचरेत् नवम्यां विप्रभोजं स्यादशम्यां पारणं चरेत् १

श.ली.

२३

20

यद्योक्तेन तव त्वं न प्रष्टुमी न वसी प्राप्नोष्वेव चेन्न इच्छति १६ अष्टम्यामर्थरात्रौ तय किंचित् कुरुते नरः तन्न दत्तय मा।
घातिन वदुर्गा प्रयोगतः १७ एकोऽप्रष्टुया वास्तोत्रपागदिकं चरेत् प्रथमे हि कुरुते यावत्तावत्कार्यं च वासधीः ३
दद्यात्समये जन्मात्रै लोका विजयी भवेत् नवरात्रं व्रतं स्वीणां कुरुत योगो यदा भवेत् १८ सैव देवी न संदेहस्तोष्ट्रवि।
जयी कलौ ताम्बुलाग्रकस्तूरीदिवां चरविभूषणः २० शक्तीनां नवरात्रौ दौतां वृत्तभक्षणं सदा सूर्योदयं समार
भ्युपनः सूर्योदयांतके २१ यावत्तत्त्वानिरातंकः सर्वसिद्धीं करो भवेत् एकासनगतो भूत्वा नवरात्रं तशो भव २२
सशमालां जपेदेवि नवनाथाधिपो भवेत् प्रहायां परिकार्यो च निर्जपवर्ततेपि वा अधोमुखो च देवेशि नवरात्रं नि
रेव जक समाकाशमता देवितत्र संस्थापयेद्दुः यवां कुरात्समारोपशो भवीं सुद्रिकां चरेत् दृढासनो वशनीये
यद्योष्ट्रमाचरेत् कापालिकावधुतानां व्रतमेतन्मयोदितं प्राप्ता भवति देवेशितदैवपोषणं चरेत् प्राप्ताय दि।
नजायेत तत्र राशमादिपशुवा देशाधिवस्य विप्रस्य सजकस्य सिधलया प्राप्ताय दिनजायेत दोगरीत्वा देवेशि वरे
प्राप्त्यसधी भवेत् भक्तप्रीता महादुर्गा स्वयमात्ता प्रयच्छति २५ वीरशक्ति विधानेन वंशदर्पव्रतं चरेत् त्रिंशं संज्ञो
अथ त्वेन दिचेदरसनां गुलात् २६ पुनराघातिमान्निहतेन सिद्धीं करो भवेत् नवरात्रं समासाद्य महाष्टम्यां निशास्त्रावे
देवीं संसृज्य त्वेन संकल्पं कामनां नितं शिरः प्रणम्य कर्तृत्वा पूर्णमध्याक निश्चितः चं च देवै निवेद्या युषि वत्स्यो
भवेद्भवस पुनः शिरसमाघाति महावीरवरः सत् २७ अथ वागप्रकारेण प्रयोगं कुरुते शृणु नवरात्रं निराहारः
प्रदा भक्ति समन्वितः २८ महाष्टम्यामर्थरात्रे अष्टमस्तकावधि मां सं संकर्तुं यत्नेन यद्योक्तं कंदमाचरेत् २९

होमयेन तदेवेशिदेवे प्रत्यक्षतामिधात् देवीदेहं भवेत्तद्विनात्र कार्यविचारणात् २५ अथवा नवरात्रं निराहारो यः
भक्तो महाव्रती कुंडं पुरुषमात्रं कृत्वा तत्र विशेषतः पंचपल्लवकाष्टानां वह्निं तत्र समाचरेत् अष्टाष्टानां स्रक्तानां हि स
देहं होमयेद्धृती २७ अग्निशय्यां च वा कृत्वा देवीं पश्यति निश्चितं न भोक्तुं वक्तुं मेलेवलतागोहप्रवेशनात् २८ भवेत्क
ल्पलतातट्यसाधको नात्र संशयः अथवा नवरात्रं निराहारो निर्विकल्पो जितेन्द्रियः यं कंचिद्देवपेयं त्रयं पश्यं
फलं च वा मज्जनं रंतकाष्टं वा तद्देहं भोजनं च वा ३० जगत्त्रयं वशीकुर्यात् तत्र कार्यविचारणात् अथवा नवरात्रं निराहारो
नवरात्रं निराहारो निर्विकल्पो हृदयतः यस्मिंश्चिदपि क्रियां कुर्यात् तमेव पश्यमानयेत् भोजनं याचयेद्देवि यस्य पश्यं स
दिशेत् ३१ कामी वीजं तदधनाम वशीकुर्येति चोचरेत् स्वाहा स चार्घ्यं देवेशि प्रदीप्ते नवरात्रं न ले ३२ होमयेद्यत्
तो देवि तद्देहं वशमानयेत् अथवा नवरात्रं निराहारः सप्तवादी जितेन्द्रियः सह देवी रसं गृह्य नवम्यां परमेश्वरि
पूर्वोक्तमवनां देवि यत्नामापिंडमारुहेत् ३५ आजन्मांतं वशीकुर्यात् तमेव सकुंडं बकम् अथवा नवरात्रं मोनष
क्तो वत्सासने समन्वितः ३६ पारणादिवसे प्राप्ते गोसुखे कारयेत्त्रिंशे पूर्वोक्तमवनां देवि होमयेत् नवरात्रं न ले ३७
स्वगोहेतस्मिन् रात्रेण तद्देहं दिवसे त्रिधात् आजन्मांतं वशीकुर्यात् महादेवाधिकं नरे अथवा नवरात्रं निराहारो
पुरुष भक्तो महाव्रतं वामांशोपरि स्थित्वा वेदरात्रं महेश्वरि दत्तांशोपरि तया वेदरात्रं महेश्वरि नवम्यां पारणां
कुर्यादित्वपिंडं प्रतापयेत् जगत्त्रयं वशीकुर्यात् तत्र कार्यविचारणात् अथवा नवरात्रं पर्यटनैर्लोचनामनसा
यतः होमं कुर्यात् महाष्टम्यां नवम्यां परां चरेत् सर्वस्वदानं कृत्वा वैत्रैर्लोका विजयी भवेत् अथवा नवरात्रं निराहारो
स्थिरास्यते ४० गोमूत्राशी महेशानि नवरात्रं महेश्वरि यं कंचिद्देवपेयं त्रयं नवम्यां होममाचरेत् नवम्यां पारणां

कुर्याद्भोसवेनमहेश्वरि देवतादर्शनं भयाशत्रौ स्वनेमहेश्वरि ४॥ प्रद्युम्नप्रकारेण नवरात्रं नितशामोमौनव्रतध
 रश्चिः निर्दोशो निरंकारो सत्यवादी महामतिः राजा कर्षणकामश्चेत्ता भवति दिङ्मुखः पारणमिक्षुषा कुर्याद्भ
 ज्ञा ज्ञापी सदा भवेत् त्रैलोक्यं वशमायाति नात्र कार्यविचारणात् सन्नासी शंकरः प्रोक्तः कपाली कालभैरवः
 दिगम्बरो महाकालो ब्रह्मचारी बहुर्भवेत् कल्लवर्णस्मृतः कल्लगोरोऽरुणविवरः स्मृतः ४६ रूपगन्धः प्रभेदेन ना
 मप्रोक्तं महेश्वरि रूपजातिप्रभेदेन कुमारी नाम कीर्तितं ४७ गंधमेदेन देवेशि दशविद्यारिकं च मेत एवे जात्वा
 पारणंत कुर्याद्यत्नेन शोभति इति संक्षेपतः प्रोक्तं वागरेण पार्वति वाकसिद्धिदिविधा प्रोक्ता शापावग्रह
 कारक ४८ महाकवित्वरूपैकद्वितीयापरि कीर्तितः शापावग्रहपायाभेदात्तैश्च पार्वति ५० मंत्रोद्धारम
 हेशानि स्वमहारादितीयकः प्रत्यक्षतात्तीयास्याच्चतुर्थी कर्णगोचरी ५१ प्राकाशगोचरावाणसंख्या प्रकी
 र्तिताः चरस्यादर्पणस्याचनलमंडलमध्याग एवमष्टविधा प्रोक्ता शापावग्रहणी कला कवित्वात् महेशानि तद्देश
 वृष्टाव्यत्नतः शृष्टिकृता तसाहसं महप्रतिधरेतथा अतकायं च चरिकाशतकायं महेश्वरि वाकसिद्धिगदि
 तादेविलनाहपंशुप्रिये महावीर्यमलतावेष्टितः साधको प्रमः राजौघदिजपेनोत्रं सैव कल्पलता भवेत् सुखचंद्र
 स्वसीमंते इति संकीर्तितो बुधैः ५६ नेत्रे कामः कर्णेषु गोकामधेवललाहयोः सनत्कुमार एव च प्राधारे स्मृतवाणी
 शो जिह्वायां तमरस्वति ५७ कल्पद्रुमः कलिषु गोकामधेवललाहयोः वांछामणिः यशमणिः स्तनयोः परिकीर्तितः
 दक्षिणवर्तकं वस्तुकं ठदेशः प्रकीर्तितः चिंतामणिः दूषां भोजे शेषवर्णं प्रतिपत्ति ५८ सप्तस्वर्गयस्तको ते संपपा
 तालकं नसि पादयो रचता रोश्च जंघयो देवतागणाः ६० नाभौ ब्रह्मा विस्तृते त्रिषणात्मसदाशिवः रोमावल्पो

महाविष्णुयोनो ब्रह्मांडगोलकं एष्वंशो गतमात्रभाग नत्सीर्षलो ब्रुजे दानलत्पीः करपुगोददये करुणाभिधा ६२
स्नामरस्येवीरसत्पीदेहेसौम्याभिधा भवेत् कलशास्त्रेकीर्तिलत्पीः श्रानवद्वाभिधा भवेत् ६३ ग्रनेककोटिब्रह्मांडं
घोनिमधे प्रतिष्ठति तत्त्वानिवेदभवनेहीपासैलोकाशक्रयः ६४ वार्तालापे चतुर्वेदाः सर्वशास्त्राणि वैकटौ ब्रह्मांड
गोलके घच्चयत्किंचिजगतीतले ६५ तत्सर्वशक्तिदेहेतुसर्वव्याप्यवतिष्ठति शाक्तीसंगारमारभ्यसोत्तेतं सर्वगं शिवे
सर्वेतिष्ठति देवेशि क्रोधे संहारशक्रयः महामंजुस्तथाहासे महाविद्याकराक्षयोः ६६ वृत्ते जीवो लता जीवप्रदा श्रीप
रिकीर्तितः पुनडुमलतायास्तुमाहात्म्यं परमेश्वरि ६७ विचित्रमेतदेवेशिष्णुयत्नेन सोप्रते ग्रन्थस्तस्य सुलंघ्यो
क्रंभमितले भवेत् एतद्दुस्तस्य सुलंघ्यमध्यभागे विराजते मध्ये भूमिमहेशानिशाखापरितास्पृताः ७ ग्रन्थः शाखात्
यं शाखा सुलंघ्ये न भूमिका जलंतयैव देवेशि प्रयागंतत्र कीर्तिता ब्रह्मांडगोले प्रपंचफलं बीजे च पार्वति तत्रैवति
एति प्राप्ते च तस्य लति सर्वदा वाणी वसति सानंदस्वेच्छाचारी निरंक्रुशः परमानंदरूपा तलता तस्य प्रकीर्तिता ७३ म
हानंदस्वरूपा लघिदानंदस्वरूपिणी पूर्णानंदस्वरूपा स्यात्समस्तसात्मिका ७४ ब्रह्मानंदस्वरूपा सा चिदुनानंदरूपि
णी लताप्रोक्ता महेशानि संयोगानंदरूपिणी जगद्ब्रह्मसैव सते पंचभूतानि सैव च संहारकत्री सैव स्थानो ह्यहपात
सामता ७५ ब्रह्मरूपा तसैव स्थान्मुक्तयस्तु चतुर्विधाः यन्मूलज्ञानमात्रेण सदा तिष्ठति पार्वति ७६ सालोक्यैव सा श्रेष्ठ
सा प्रपंचवती यके सा चिधं च चतुर्थस्यात्सर्वशक्तौ प्रतिष्ठति ७८ नवरुद्रसमायुक्तान् प्रकानरात्राभिधा भवेत् कला
वर्षतवे शाख्यमाधिनात्यंतदुर्ममं ७९ द्वाविंशद्वर्षपर्यंतं कीर्तितं परमेश्वरि द्वाविंशद्वर्षपर्यंतं प्रोक्ता दीपावलिकला ८०
तदुन्नरं दारुणा स्यात्सर्वेषामहेश्वरि वर्षद्वारपर्यंतं मोहरात्रिः प्रकीर्तितः ८१ संयोगे योगनिशस्यान्महानिद्राविस

श. ती.
३५

२९

मन्त्रे प्राग्दर्श्यादेवेशिविपरीताप्रकीर्तिता ॥ १३ ॥ वेशपालापिसहभयात्सिंहगंकितभालकः भगमाहससंदर्शान्
कोभवतिमानव ॥ १४ ॥ भगदर्शोदेवहृषः सिद्धोभवतिमानवः शक्तिपुत्रप्रसन्नात्मादेवतातिथिहृजकः ॥ १५ ॥ प्रथोभागो
हृत्सुल्लेसमेवहृत्सुतिथि ॥ १६ ॥ शोभात्वातत्रप्रणोफलेतत्रतदुत्तरे ॥ १७ ॥ शुक्लेवीर्जंभवेद्दृष्ट्वाग्राहवालेचमूलकी जलेन
उप्रदेयंसाहृत्कः पुरुषाथमः स्वसुलेचनजानातिपररक्षार्थमुद्यतः चीनइमलतायास्तसुलेवैवाहवालके प्रण
फलेतथावीर्जंमेकत्रैवप्रतिथि ॥ १८ ॥ स्वरत्नकांसुयेदेविजलविद्वदस्थिते धनसुखवनालास्यादिति संसेपतोमतम्
सचमेकत्रसिद्धेचहृत्सुमित्रंमहेश्वरि ॥ १९ ॥ सर्ववत्सुतीजीवः सजीवोद्येमहेश्वरि सर्वसिद्धेश्वरः प्रोक्तेहृत्सुयेवमहेश्वरि
॥ २० ॥ इति संसेपतः प्रोक्तेकिमन्यद्भोतमिच्छसि देववाच देवेशप्रोक्तमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं यद्वात्वायोगतोदे
वत्रैलोकविजयीभवेत् महाकल्पसुतामलेविचिंत्यसेष्टदेवता मनोमतः समाद्योज्यचिन्तकोणगतं चरेत् २ तद्वपः
सन्महादेवि ध्यानयोगं समभ्यसेत् छटिकापंचकध्यानाद्वापुतल्योनरोभवेत् ३ छटिकादशकध्यानात्पुष्टिर्वाचज
मासुयात् छटिपंचदशध्यानाच्चक्रिनासौनदद्यात् ४ छटिकाविंशतिध्यानात्सर्वकर्मणकारकः छटिकाविंशतिधा
नात्सुखसिद्धिमवाप्नुयात् ग्रहोरात्रेण देवेशिमुलादीन् जपतिप्रिये दिवसत्रितयध्यानादनिमाद्यष्टकं लभेत् ६ ध्या
नयोगं समभ्यस्य कुंडली ध्यानभाभवेत् मार्गविनामहेशानिगतिश्चैव कथं भवेत् ७ मार्गदर्शो निकायार्थे लताप्रो
क्ता किमच्छसि इति श्रीसंगमे पटलः देववाच देवेशप्रोक्तमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं शिवउवाच रहस्यमपि देवे
शियत्रकस्यापि कीर्तितं तदेव कथ्यते देवि यथा च द्रवधारय ग्रहणं द्विविधं देवि वाद्याभ्यंतरभेदतः १ चाद्री ऊरुलि
का योगाद्भवेत्ताभ्यांतराभिधं भावयोगाद्विधायाद्योगादिधातत्रापि पार्वति २ भावयोगाद्भवेत्ताभ्यान्तरे क्रियायोगाविधौ

३५

सूर्यः बाह्यं पृथग्वर्षादि सूर्यचंद्रक्रमादिषु सूर्यभेदप्रयोगे विचरेत् भेदप्रयोगे तथा सूर्यपरागोपज्ञास्तत्त्वप्रस्तोदयः
सूर्यः चंद्रपि भेदप्रितयं शक्रावपि विधाविधा साहचर्यं ग्लोचरं प्रस्तुतं परिकीर्तितं स्पर्शमन्त्रे स्फुटं च यस्मिन्का
ले प्रजायते सकालोत्तरांशेण प्रत्यक्षं सूर्यकर्मणि ६ चंद्रसूर्यग्रहे देविशाखावधिविस्तृतिः यावत्सेव्यामवेजसा
तावद्दोमादिकंचरेत् ७ पंचाततावदेव स्यात्तपहोमसमौ सूर्यः सिद्धेश्वरीमतं प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ८ ग्रथ
वायु सूर्यचंद्रोपरागतनाभिमात्रोदके स्थितः शाखादिस्तृप्तिपथे तत्तपं कुर्यान्महेश्वरि ९ तदृशांशोदमयेदितद
शांशौ चंद्रक्रमात् दृष्ट्यर्थांशसूर्यादृष्टमन्त्रो समापनं १० इति गौडवसोपाने ग्रनेनक्रमयोगेन सर्वसिद्धिस्वरोभ
वेत् चंद्रसूर्यपरागोपज्ञाभिमात्रोदके स्थितः ११ नद्यांसमृद्धामिन्नोत्तरागोपज्ञां पितृणां एकांशोपरिस्थित्या
सावधिविस्तृतिः १२ पंचांगवाप्यचापंगोदशांशात्वापुरस्क्रियां कुर्याद्यत्नेन देवेशि सर्वसिद्धीस्वरोभवेत् शा
स्त्रदृष्ट्या समालोक्य स्नानदानादिकः क्रियाः कर्तव्याश्च प्रयत्नेन नाप्रकार्यविचारणात् १४ शास्त्रदर्शस्तसंस्पर्शः
प्रत्यक्षेण रूपता सूर्यग्रहणकालादिनामकालः प्रशस्यते मलापकर्षणं स्नानं कृत्वा पूर्वविशालधीः मुख्यमा
ने भवेद्दानं शास्त्राने प्रकीर्तितं १६ स्नानं मंत्रोदिकं कृत्वा तर्पणं त्वाधिकारतः १७ संख्यां तात्कालिकीं कृत्वा विमो
क्षांतं जपंचरेत् १८ तावत्तस्मान्निगतं कसर्वसिद्धीस्वरोभवेत् अतस्मात्तांस्त्रियं ज्ञात्वा सूर्यचंद्रग्रहांतरे पतिपार्वणा
मासाद्यपि रंतं प्रदापयेत् बंधाप्रप्रदोयोगः सर्वसिद्धिप्रदायकः १९ सूर्यापरागोदेवेशि ज्ञात्वा एजो समाचरे
त् सांगोसावरणं पूज्यं च सवत्सवंतं महेश्वरि २० तत्पुत्रपुत्रादिरादियथाशक्त्या समाचरेत् देवताद्यैतन्निवेद्य सर्व
सिद्धीस्वरोभवेत् २१ चंद्रसूर्यग्रहे देविशातसांख्यां कुमारिकां पूज्यं सिद्धीस्वरोभयात्रा उकार्यविचारणात् २२
सूर्यग्रहमहेशानिका म्पहोमंचरन्निवः तर्पणं कुरुते यस्तत्तत्पुत्री सर्वतोमाली मार्जनं च कर्तव्यं सर्वदुःखप्र

श. ती.

३.

३०

शांतये सूर्यग्रहे समाधाते परिधिर्धृतिवैभवेत् पारिभ्रमिभयो योगः सर्वसंस्कारदायकः १६ ग्रंतदृष्टेदिशादावेम
धृग्रामे महेसुरि मेवाकृते मक्तिहीने त्वाननादिकंचरेत् नपमात्रे विधातव्यो मध्यग्रामे त्वसूर्यवत् तारापतिग्रहे
ग्रामे तया सूर्यग्रहेऽपि च नपारिकं विधातव्यं शक्तिरजांततश्चरेत् सर्वसिद्धीः सरोभ्रयात्रात्रकार्यविचारणात् १७
तारापतिपरागोत्तमं स्वेष्ट्यदेववत् सेतोषः तद्वः प्राद्यः सर्वसिद्धीः सरोभवेत् ३ तारापतिग्रहेशामेशवमानीय
साधकः सर्वाभावे जपे हे विद्यासाधनासतः शिवे सर्वसिद्धी सरोभ्रयात्रादंते शिवतां व्रजेत् सूर्योपरागो संप्राप्तेषु
विः सर्वसुखोपितः प्रासादिसुक्तिपद्यंतं देहमांसा निहोमयेत् सर्वसिद्धी सरोभ्रयात्रादेवतां पश्यति फलं ३३ सूर्यग्र
हः शिवः प्रोक्तः चंद्राख्यः शक्तिरेव च सूर्यग्रहेशक्तिदीप्तां पशुदीप्तां च कारयेत् चंद्रग्रहे विसृदीप्तां पंचरात्रं न कारये
त् चंद्रसूर्यग्रहे दीप्ता सर्वदीप्ता अभामता ३५ चंद्रग्रहेशक्तिदीप्ता सर्वदीप्तो नमो नमः नवारतिथि ऋष्यादिनप्राश
नियमस्तथा नयोगाकराणं वापि न विचारे समाचरेत् मनोत्सर्वं च प्राविण्यं ग्रहां घटिजायते ३६ समंत्रश्च परश्चर्या
विहीनोऽपि प्रसिद्धिं चंद्रसूर्यग्रहात्कालोनाम्यत्कालः प्रशस्यते ३७ चंद्रग्रहे पुरश्चर्या सर्वसिद्धिकरामता चटिकार्थ
सर्वसर्वग्रहणोपरिवर्तते ३८ तदा त्वानं विदातव्यं प्रसक्तं संकल्पमाचरेत् विमोक्षांतं नपं कुर्यात्सम्यक्ज्ञाते समापनं ४
सूर्यग्रहप्रनाक्षाते चटिकार्थविचारयेत् ततः पनं समं कुर्यात्सिद्धमंत्रं भवेद्भुवम् ४१ प्रमादाद्वलिते योगे वसुविशान्
प्रभोजयेत् यद्यदेगविहीयेत तत्संगे दिजभोजनम् ४२ दशांशं हवनं कुर्यात्त्रैलोक्यं तदृशांशतः मार्जनं तदृशांशे न दृशां
शोनाभिषेचनम् तदृशांशं विप्रभोज्यं देवशोनाभवेत् यद्यदेगविहीयेत तत्संख्यादिगुणोत्तमः ४४ दिवि वेदवाणभे
देः विप्रदीनोऽक्रमात्तगयः प्रथवान् चंद्रसूर्योपरागोत्तमे रुसाधनमाचरेत् ३९ मंत्रोपि देवेशि क्रमेण सिद्धति फलम्
प्रथवान् सूर्योपरागोदेवेशि शुद्धांतकरणोद्यतां स्नात्वा यथोक्तविधिना संस्तुजगदं विकां शिरः प्रणय कर्तयित्वा दे

३.

वतायै निवेदयेत् ५६ देवतां पश्यति शिवे वरं दाना परो धनम् सूर्यो परो मे सं प्राप्ते स्वात्मा प्रोक्तं न वर्त्मना ५७ शक्तिमा
नीयत ह्यत्रेत्यासज्जालं प्रविश्य मेत सद्यो मां सैस्त्वामत्यै भगसिं गामृते न च देवतां तत्र संपद्य सांगो सावरणां शिवे त
अनिह्यं प्रदत्वा च न स्यात्त्रैकाल्यवद्देव प्रतीतानागतज्ञानं वर्तमानं च पश्यति सूर्यप्रहेमहे शानिवेश्या मानीयमादरे ५८
शक्तिं लिंगे परिस्थाप्य न पेद्यात्वेन पार्वति त्रैलोक्यविजयी भूत्वा नात्र कार्यविचारणात् ५९ प्रसोदयविधिं देवि प्रस्तास्य
निर्णयस्तथा सर्वमेव मया प्रोक्ता शक्तियोगक्रमेण शिवे ५२ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत् प्रोक्तमिह सि श्रीदेव उवाच
एजाचिह्नविधिं देव प्रोक्तमिहामिमादरे ५३ शिव उवाच यादृशाभिमुखो भूत्वा चक्राजं समुदरे त सैव प्राचीमहे श
निता राक्षिजा विधौ स्मृता १ एज एज कयोर्मध्ये प्राची काली विधौ स्मृता पुनरस्य लोमं ग्री एज ये जगदो विक्रामे २
देवी नाम क्रमेणैव गौरे तारविधौ स्मृता स्वाम काली दत्ता त्र्यक्रमेण कालिका विधौ ३ देवी एष्टरत्नारभ्य गौडका
शमीरघोर्विधिः तदैवार्चक्रिया देवि स्वदेवीक्रमतो हि धा ४ अर्च्यं च पीवश्चाश्च सिद्धासु कल्पितासु च दित्तकार्यके
त्वात् कामीरक्रमयोगतः ५ अंगक्रमो महेशानि स्वयं देवीक्रमेण च षड्कोणे षडंगानि वद्विनादिक्रमेण च ६ श्री
जलेत्वा गौरमार्गे कल्पितासु च दित्त च प्रसिद्धदित्तका शमीर एज न एज मीरितं १ सुसोमत्वाक्रमेणैव देवतां एजयेत्
रा आग्नेय्यादिक्रमेणैव गौरे वलिचतष्टयं उपविद्या विधौ देविति र्यग्भूत्वा प्रश्नयेत् गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं
नः पुनः रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकं इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत् प्रोक्तमिह सि देव उवाच रहस्यातिरहस्यं च
रहस्यातिरहस्यकम् यत्र कस्य त्वया प्रोक्तं कस्य तां शिवः शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकम्
कस्य ते देव देवेशि तत्र सा च हिता भवेत् १२ अंतगलं भवेत्प्राची एज एज कयो रपि रहं क्षिजा विधौ प्राची विष्णो तस्या

श. ती.
३१

31

संमतं ॥ देवपूजकयोरेतः प्राचीरिभैरवीमता एवपूजकयोमधोप्राचीसैवतकेरला तद्वत्तिणंदत्तिणंस्यादेवसंस्तुत्या
मार्गतः स्वरत्तिणक्रमेणैवभैरवेशाविनिर्णयः ॥ १५ ॥ यदाशाभिस्तुलोभृत्तावक्रगजेसमालिखेत सैवप्राचीगौरमार्गेची
नमार्गक्रमोभवेत् ॥ १६ ॥ परंस्वस्त्योमंजीविप्रगंस्तुक्रमालिनी देवीपृष्ठेतराशचीपतीचित्रिप्रःप्रः ॥ १७ ॥ भावमंत्रसदो
देति सैवपार्वतिवेदिका प्रपगस्त्यसिद्धांतेपरिक्रमणमार्गतः स्वयंस्तुलोभवेत्प्राचीदेवीपृष्ठतपश्चिमस सद्यंतदा
त्तिणंविद्यादत्तिणंमद्यमेवच शतिप्राचीनमःप्रोक्तः समताएकमार्गतः तत्रनाथक्रमेणैवगुरुभक्तिंप्रपूजयेत् ॥
देवतादत्तिणंदेविप्रभुभक्तिंप्रपूजयेत् देवीवामत्रिकोलेतगौदेतगुरुपूजनं ॥ १८ ॥ दत्तवामेष्टपक्षिक्रमेणगुरुपूज
नम् दत्तवामपृष्ठपक्षिक्रमेणगुरुपूजनं चैतन्यास्त्योमंतंदेवित्रिरेतानंदसंगतिः ॥ १९ ॥ त्रिपेक्षिक्रममार्गेणनाथमार्गे
प्रपूजयेत् दत्तांगंगुरुष्वेष्टेवामांगंचंदिकातनोः ॥ २० ॥ अतएवमहेशानिवामदत्तेजपस्त्यच संपर्पणंनिगदितंसर्व
सिद्धिप्रदायकं दत्तदत्तेप्रपूजपानांतसमर्पणं गुरुभक्तिंवामभागैकल्पितप्राकक्रमेणवै ॥ २१ ॥ गुरुपूजाक्रमःप्रो
क्तस्त्वर्चक्रमद्वयंस्त्य सामान्यार्चविशेषार्चोर्द्वौप्रोक्तौयत्रपार्वति ॥ २२ ॥ चतःपात्राणिसामान्येष्टस्तुत्वावप्रकोम
तः यथात्रिकोणदेवेशिविंडुनावर्जितंभवेत् विंडुहीनंतयद्यंत्रंतद्यंत्रंशववद्रवेत् चीजेषुर्चचद्यंत्रंतद्यंत्रंसिद्धि
दायकं तद्यैवाष्टदत्तेष्टोर्ध्वंष्ट्रंयत्नेनकारयेत् वृजंविनोनाष्टदत्तंगर्भभूषणभेदतः पात्ररूपेमहेशानिनिर्णयेद्यत
नतःस्त्य प्रोक्षणीपात्रपात्रंचतथाचमनकंशिवे ॥ २३ ॥ अर्घ्यमधुपकंचतथाचपास्तंशिवे स्नानीयामहेशानि
सामान्यार्चणवर्चयेत् शिवपूजापि शिवेसामान्यार्चणकारयेत् भैरवानांप्रपूजाप्यसामान्यार्चोर्नगौरयोः ॥ २४ ॥
विशेषार्चोर्महेशानिगुरुभक्तिंचभैरवः वीरपात्रंशक्तिपात्रंश्रीपात्रेणप्रकल्पयेत् ॥ २५ ॥ केरलेक्रमग्रहःश्रीश्रीसदा

३१

शिवसंमतं वलिपात्रेवीरशक्तिंयोगिनीपुर्वपात्रके ५५ विरपात्रंमतेप्रोक्तंवीरभरमतेष्टसामान्याद्यंश्रीपात्रमे
कमन्यमहेष्टरि सामान्याद्यंमसिद्धिविशेषाद्यंमजयेत तृतीयेनमहेष्टानिपाद्यादीनिप्रकन्ययेत ५६ पंचं
गंकल्पयेदेतिवीरभरमतेशिवे वडकस्यमतेदेविसामान्यप्रोक्तलीशिवे ५७ देवीपूजाविशेषाद्यंसर्वतात्रीयचच
रेत गुरुभैरवेवीरदिशक्तिंयोगिनेतया ५८ वलिपाद्यादिसर्वचतृतीयेनसमाचरेत वडकस्यमतेप्रोक्तमाने
स्यमतेष्टस ५९ सामान्यवीरपात्रेचशक्तिपात्रेविशेषके गुरुपात्रादिज्ञानोतेपूजनंपरिकीर्तितं ५९ सामान्याद्यंयो
गिनीचवलिपात्रेविशेषके करालस्यमतेप्रोक्तंविकरालस्यमतेष्टस ५९ योगिनीतविशेषाद्यंसामान्येचाग्रपात्र
कं गुर्वादिसानपात्रोतेपुर्ववत्परमेश्वरि विकरालस्यमतेप्रोक्तंमहादेवमतेष्टस गुरुपात्रेविशेषाद्यंसामान्येभै
रवोभवेत श्रन्यानिपुर्ववदेवि हलिणात्पात्रंमेष्टस विशेषाद्यंभैरवोहिसामान्याद्यंपुरुर्भवेत ५५ श्रन्यानि
पुर्ववदेविवटमासिमतेष्टस सर्वविशेषतः कुर्यात्सामान्याद्यंतसेस्त्रिया ५५ मधुपर्कविशेषेणपूजनानिदियाक्रमा
त सर्वसामान्यतः कुर्यागौराचनक्रमेष्टस ५६ सामान्योवस्तुद्वारपेविशेषेतविशेषतो सामान्याद्यंतसामान्येश्रीपात्रे
मेकमेववा ५७ तथापिदेवदेवेशिचरपात्रमवश्यकं कपालघटिरेवेशितदेकपात्रमाचरेत ५८ महादेवस्यपात्राणिक
पालानिमहेष्टरि तरपात्रेकपात्रंकपालेसर्वपात्रता ५९ कपालपात्रेदेवेशिकपालीसिद्धिरस्तिच यद्यद्यादिकामा
निश्रितिकोजनसिद्धयः सिद्धयंकामगतिमनोरथमधीकला वाक्छाभोगेनयामुष्टिकर्णस्यशतत्वं ६१ चिंतामणिः
कामकलौयतात्रसर्वमेवच कापालिनीतिघंसिद्धिः कपालपात्रगोचरा ६२ कापालिकानोवीरणांकपालपात्रमीरितं
त्रिविधंतकपालंचविष्टामित्रक्रमेष्टस ६३ नारिकेलंतथातंवीकपालंचकपालकं त्रिविधंचकपालंचिसंप्रदायक्रमेष्ट
च ६४ पात्रमेकसमासाद्यलंरचितयभेदतः चतुरंगुलमुद्धायमायामेद्वारशांगुलम् ६५ विशेषाद्यंसहेष्टानिपाद्यामे

वसुसंज्ञिकं पदं गले च रत्नीर्णसुजानेनौ समाकृतिः प्रथमादेव देवेशि पात्रं च वज्रलीकृतं प्रथमपत्राकारं वा कृशपाका
रमेव च ६ त्रिकोणाकारपात्रं च विविधो निसमन्वितं मध्यविंशुपतं पात्रं धनचिह्नसमन्वितं ६ प्रथमा त्र्यम्भाकारं धनचि
ह्नसंकेतं एवं पात्रसमानीय महाघीने च रीयते त्रिसिद्धित्वदेवेशि पीठपूजनमाचरेत् कल्पिते वा महेशानि सोमो संश
नयेच्च तां १ पीठपूजा समाचर्य पंचोपचारतो चयेत् संधासिं धौ तसंस्थाप्य सिंहासने चयेत् २ तावत्पीठं भवेदेकं पीठत्वा
त्वा महेश्वरि प्रथमादेव देवेशि प्रतनास्थाप्य पूजयेत् संसृज्य पीठपूजा च ततः सिंहासने चयेत् ३ तत्रात्रं सिंहा पीठे तस
पीठे स्थापयेच्छिवे स्थानं च पीठकस्याथ चाग्निदेवता त्वत् पीठाग्निश्च वा कार्या सर्वसंमेतमीरिते ३ तत्र पीठे महाघं
स्त्रेष्टदेवात्मकं महत् त्रिकोणं दृष्टमात्रं तत्राद्यं त्रिमिदं भवेत् ४ जीवचक्रं विदेयं त्रैभावं श्रेष्ठमहेश्वरि मध्यो स्त्रेष्टो महावि
दुः सदाशिवमयो भूवं तत्र स्त्रीवेशमासाद्य जपे कुर्याद नम्यधीः तत्र स्त्रीवेशधारी स्यात्सिंहं रोकितमाचकः पीकं च वक्रभ
षाहाः वीराचार्यथार्थवत् स्त्रीवेशं वा समासाद्य कृचकजलकेशपुक् ५ कंकणं तिलकं हावे स्त्रीवेशेण प्रसजयेत् पट्टकूलं
दुकूलं वा काशमीरं वरवीरकं ६ वस्त्रं वारजस्ये तं वा पीतं शर्पादिभूषितं मुक्तः केशो शादिवसः सिंदूरी कजलान्वितः ७ सो
विद्वत्तणमासाद्य सर्वदेवान् प्रसजयेत् सद्यो नि प्राप्तसमेष यंत्रं कृत्वा समकर्णिकं ८ गोपयेत् कुलद्वयं कुलगोथाष्टके प्रिये अलि
नालोचनं कुर्याद लिनालेपने च वा ९ अलिनास्तारसालिषसाधुकारं वरीमता एवं यंत्रं च वा कृत्वा ध्यात्वा अग्निं च र्वा चयेत्
१० स्थानस्थाः फलदा मंत्राः ध्यानस्थाः फलदायकाः स्थानध्यानपरिधृष्टास्ते मंत्रा फलदा नहि कुंदं स्थानमासाद्य ताराप
परांकलां हृत्पद्मे च समानीय कुंदं स्त्री स्त्रेष्टदेवतां ११ स्वमंत्रं च महेशानि हृत्पद्मे ध्यानयोगतः ध्यायेद् देवेशि ध्यानस्य कीर्तितं प
रमेश्वरि १२ ध्यानस्थां देवतां कृत्वा ध्यानस्थां तां समाचरेत् तां देवतां सहस्रारे परशं भोर्निघो जितं १३ सामरस्यमासाद्य
स्थानध्यानसमभ्यसेत् स्थानं स्थानासनी भूत्वा ततो तर्पनं चरेत् १४ सागो सावरणो पात्रात् साधने य समन्वितो ध्यात्वा

तर्पणमाचार्यसर्वसिद्धीशरोभवेत् श्रुतः एज्योत्तरं देविवलिरानेचकेरले पीवं एज्योत्तरं देविकाशमीरेवलिरानकं ५५ पंचो
पचारोत्तरतोमोरेतवलिरानकं श्रुतोत्तरं श्रीगोरेवलिरानेचकीर्तितं ५६ तत्रैवांते होमकर्मसमासाद्य प्रमोहयेत् तत्रत्वा
मनयादेवितथा कंशानिकारयेत् ५७ सद्यो निमेव लारं कभूषितं सत्रलक्षितं कंशं कृत्वा होमयेद्वि सर्वसिद्धार्थमेव च ५८
एकत्रिपंचनवकं समैकादशकाप्रिये मेवला होमकंशं ते कीर्तिता परमेश्वरि ५९ तथा तमेवला वापि यो नो यो निजका
रयेत् दलेष्टदलकं नानो हि संते पात्यरिकीर्तितम् ६० होमेव काम्यकामार्थं च त्वारेवामहे श्वरि स्थंडिले होमयेदेविम
र्वकंशं तिरुत्तमा ६१ स्थंडिले सर्वकंशानि दिग्विभागं क्रमेण च केरले च क्रमेण पि होमयेत्परमेश्वरि ६२ सकंशं वा मा
हेशानि पलचं कंशं मेव च स्वाहंता सर्वकार्यार्थं फलं तत्कुरकर्मणि ६३ नमो ते मारुते देवि पञ्चाख्यं कंशं मेव च कृत्वा च होम
येदेवि सर्वसिद्धीशरोभवेत् ६४ विजयापञ्च होमेन त्रैलोक्यं जयति क्षणात् वीजाति होमयेदेवि त्रैलोक्यवर्षणा यच ६५
वृषार्थं दर्शनार्थं त्र्यम्बाणि होमयेद्वि वे सेत पुण्ये च वा किं हि वशं रक्तं च स्रज्जना १ पीते कृसेयते देवि वृत्तावर्णं च यत्न
तः केरलाख्ये संप्रदाये एतां च होमकर्म च पंचोपचार एजाते काशमीरे होमकर्म च नैवेद्यांते होमकर्म गोऽमार्गे महे श्वरि ३
ग्राहो मध्ये तथा चांते काशमीरे कर्मकर्मणे सदा शिवमतं देवि सर्वोत्ते होमकर्म च संप्रदायत्रयेणैव पात्राणां स्थापनं चरेत्
महाकालमहानंदवाणा प्रिचंद्रभेदतः पात्राणां स्थानमथ पात्राणां चालनं च दि ६ पुनरादिसमारभ्य पात्राणां स्थापनं च
रेत् पात्रसंघटनं देवि घटिभूयात्प्यमारतः ७ पुनः पात्राणि संस्थाप्य एज्येज्जगदेविकां संस्थापितं पञ्चवरे पात्रोत्सर्जन
कं न हि विसर्जनं सकृत्वा तपुनस्तत्सर्ववधनेत विसंधं एज्येदेवि पात्रस्थापनपात्रतः स्थापितैरेकवारैस्तुतैः पात्रैः एज्य
येद्वि वा विसर्जनोत्तरं देवि पात्राणामपि सर्जनं ८ एजाताता महेशानि न कृतं च विसर्जनं एकक्रमेण देवेशि एज्ये
होऽसंमते ९ पात्रासाधनकं कर्म कृत्वा दोषजनः क्रमः संश्रयदेवतागोतापानानां विसर्जनं पुनः पात्राणि संस्था

33

२२

शिवश्चात्र पात्रं तेजोमयोपश्येत्पात्रसिद्धेश्चलक्षणम् तत्पात्रविंदुग्रहणादतिदेवसत्पताम् १ ऊर्ध्वार्धक्रमणं भूया
त्पात्रस्पर्शनमात्रतः सत्पत्नोपि देवेशि पात्रस्पर्शेन जीवति इर्जनाभैरवाविद्यापात्रं पश्यति दीवत सहस्रालानि भेद
पदे देवताहस्तदर्शनम् ३ षडंगमपि संपश्येन्न निर्घाततेजसि तेजोमयोऽसमंतिमाधनाग्रेन संशयः पात्रं चलति दे
वेशि देवताग्रेति सादरम् वाणीवदति देवेशि शांतिस्तोत्रमघीपरां ५ इष्टं धिक्करणं देवि मां सानां करवीरतां मद्या
नांदग्धतामेति मत्पानो मूलकत्वता ६ योगे भैरवता देवि शक्तौ दीपसत्पता होमकुंडं स्वपत्नं मता धांतत्वत्पता
रूपता देवता देवि पात्रसिद्धिरिद्यं मता पात्रमासा देवेशि पंचपीवे निवेशयेत् ८ बीजहीने तयद्यंत्रं तद्यंत्रं शवडवे
त बीजघुक्रं सिद्धिं पश्येत्स जीवं परिकीर्तितं जीवत्तुं यद्या देवितया घंत्रं स जीवकं प्रसिद्धाची मार्गेण केरले बीज
लेखनं ९ कल्पितप्राकक्रमेणैव गौडकाश्मीरयो लिपिः स्वसंख्यक्रमेणैव चैतन्ये जीवमीलनं ११ त्ववामद
क्षभे देन नेदनाद्यक्रमालिपिः देवतादक्षवामाख्यक्रमालिपिः तन्मभैरवो १२ एवं लेख्यक्रमज्ञानात्पूजनाद्यंत्रसिद्धि
ति ध्यानात्पात्रमहाविद्याय हिंदुदित्या रूपतां १३ रूपमासाद्य देवेशि सदातिष्ठति यंत्रवत् यत्किंचिज्ज्ञेयनेनैवं त
देवं सिद्धिदायकं यत्र सिद्धिरिद्यं देविलेखनाभिलषणे क्षणे भवति सिद्धिरूपणि देहसिद्धिकरायुक्ते रहस्यातिरह
स्यं च रहस्यो निवक्तुं शतिसंक्षेपतः प्रोक्तं वरसिद्धिं एतन्निधे यद्दृष्ट्यापनेनैव देवताकरगो भवेत् सर्वचक्रं
सर्वरूपं सर्वदेवमयं शिवं १४ ग्रानंदभैरवं पश्येद्दृष्टमध्यो निरंतरं तेजस्वरूपो बीजाख्यो मणिः कल्पलतामयः
सुधारसमघी वाणी प्रसूतस्यादिनिर्गुणं वाणीवदति देवेशि देवतानां निवेदनम् १५ स्वयं करोति देवेशि स्व
यं नीलासमोक्षः तद्देहगमना देवमको वदति शारदा स सहस्रशतधारी च महाशक्तिधरो वृद्धी चटसिद्धि

श. ती.
३४

३५

दियं प्रोक्ता सर्वशास्त्रसमीभवेत् ॥ पौडषोपचारसिद्धिर्वलिसिद्धिस्तथैव च भवतो वकरेदेविकिमन्यकोत्तमि।
हृदि इति शक्तिपरतः देवुवाच देवुवाच दशविद्यारिकं देवदशवैशयतः शभो पुरैव कथितास्वामितत्कामा
हृदसं प्रते शिवश्चाच रदस्यातिरहस्यं च कथ्यते तव भक्तिः महानीलक्रमेणैव कालिकासिद्धिराधिनी ॥ महा।
नीलक्रमो देविदिविधः परिकीर्तितः सकलानि फलयेति तत्कर्मं पार्यति ॥ तद्वदस्तः शिरमस्तः सर्वदाम
क्तकंतलः सदा मांसासवोज्ज्वासदृश्याहर्णलोचनः ॥ सिंह रतिलकं मालेपाणौ तमदिशसवः न करोति नरो य
स्तसकयं मम पूजकः रात्रौ पर्यटनं वैवरात्रौ चैव प्रपूजनं न करोति नरो यस्तसकयं मम पूजकः यो निचुवनकं कर्म
शक्तेरालिङ्गनं तथा न करोति नरो यस्तसकयं मम पूजकः सिंह रविं भूधुग्मे स्वयं भूषणियं चकं ॥ रक्तचंदनजं वा
पित्रिभूतं ततोपरि ॥ चंदनेन कजलस्य विंदुर्देहो महेस्वरि धूपं गारत्रिभुं ससत्त्वस्थाने प्रतापयेत् महानीलक्र
मो देवितिलकः परिकीर्तितः शमशानशाघी मांसाशी संविदानन्मानसः स्त्रियं स्पृशन् पश्यन् गच्छन् सर्वकाले
जपेचरेत् वेश्णारमन् शमशानस्य तदुच्यते ॥ १० ॥ दंतात्तमालया देवि राजदंतेन मेरुणा मालांकुत्वा जपे देवि
सदा तांचूलचर्वकः कपालपात्रसंपूजावीरसाधनतमः कपालमालाभरणो यो निचुवनतमः ॥ १२ ॥ सिंह रति।
लकं मालेपाणौ तमदिशसवः शक्तानंदो नेत्रकं ते मुखे मालांगदहंगणे वेश्णवालाकरे मालाशक्तिरोलाहृदं पुजे
रक्तचंदनजावापि स्वयं भूक्तसमोद्भवाः ॥ रक्तपेतादिधा प्रोक्ता संश्लिष्टं तज्जापिये यो निचुवनकं कृत्वा सर्वकालं
जपेच्छिवे ॥ १४ ॥ शक्तिरवेन संस्कार्य सर्वमेतच्चरचिरे अविकारी प्रहृष्टात्मा सिद्धिभक्तो विजितेन्द्रियः ॥ १५ ॥ रं हृदयि यो ना
रो देवि महानीलक्रमो मतः राजदंतमयी माला त्वरोष्णस्य सोद्भवा ॥ १६ ॥ अशक्तानां निष्कलाः स्यात्तत्कर्मं पार्यति

३४

ति विजयादयकंसीत्वासच्चिदानंदमानसः १८ स्फाटिकीमालिकंकृताविहाराजपमाचरेत् दिक्कालनियमोनात्र
स्थितादिनियमोनच ७ नजपेक्कालनियमंमहामंत्रसमाधनं यस्मिन्मंत्रेयथाचरतत्रधर्मस्तदादृशाः भ्रातृस्तत्र
नकर्तव्यास्वर्गोचामोक्षएवच एवंचक्रक्रमः कार्यः इदोमालाक्रमेणच सडकोमलकंदेविचूरकंवाणचूरकं सर्ववी
रासनंवापिघोनित्तंगासनंचवै कामरूपासनंदेविस्वरतासनमेवच ससिंहरासनंकंदेविपर्वतासनमेवच सरोचरा
सनंदेवितिलपुष्पंचलेजनं चंद्रविंसेसर्पिणीचबुवनासनमेवच प्रयागासनंकंदेविमहाप्रयागनेतथा मुनिबेव
नासनंचसर्पशेषद्वामनेतथा जिह्वास्पर्शासनेदेविवायुस्पर्शासनंचवा अश्लेषासनंकंदेवितथामंडासनंप्रिये श्री
सुंदस्वरतांवापिश्रीवीजस्वरतंचवा २४ पंचावीरासनंदेविपुंरेंद्रादिदिशाक्रमात् प्रवेत्तीमयुराकाशीप्रयागाद्यासा
नेतथा लेह्यस्पर्शादर्शनंचप्रियागत्रिभयासनं प्रत्येकमासनासक्तदाचनासक्तमानसे २६ तरुणं सुंदरं शूरं संमुखे
रागवर्जितं पलापनेविष्णुचंचरालाद्यभिभूतकं शनिभौमदिनेवापिपंचरात्रिदिमेववा सद्यः प्राप्तात्रिरात्रस्याश
वान्तानीयपार्वति २६ दिग्विदिकक्रमयोगेनस्थापयेद्यत्नतः शिवे शून्यागारेपर्वतेवाणकलिंगेचतृष्यये २७ प
श्चिमाभिसुखेलिंगं चषण्णं चपत्रवै ईदृक्स्थानं समासाद्यवीरवेषं समाचरेत् ३० श्मशानदेवताभ्यस्य महाका
लापपार्वति वसिं दत्ताप्रयत्नेन दिक्कालेभ्योवलिं हरेत् ३१ शवानसंत्ताप्ययत्नेन पूर्वोक्तेन त्ववर्त्मना सर्वोपका
रनयनोदरेचोत्तरसाधकान् अभिषेकविधितोऽस्माधितान्साधकाभ्यये ईदृग्विधान् समानीय सुशस्त्रान्हरदे
शकै ३३ संस्थाप्य देशकालान् ईदृशदित्वा तद्येत् वीरगतेन मंत्रेण त्वद्योगसेनावाप्रिये जयदुर्गात्ममनुना
विद्यामण्डलकेनवा दिग्बंधनमष्टार्चस्यमथमाद्यादि संयुते ३५ मत्स्यसदामैद्युनंचतत्र सर्वसमाचरेत् स्वस्तक

श. ती.
३५

ल्योक्तविधिनावलिसंभारसंयुतः गोत्रेभास्यमहिः क्वागमेषससकरात् मार्जरीगदिसमानीयपृष्ठावयवाप्रिये
३१ सकंठसमगशीनैकतावत्तेनपार्वति सर्वशमशानवक्तृत्वात्तदिकावधनादिकं ३२ अश्वारोहकमेणोवतत्रस्थि
त्वाजपंचरेत् प्रथमप्रहरं तत्प्रातः तीयप्रहरावधिः एकद्विआदिवर्णानामंत्राः मंत्रादिकाः प्रिये उक्तमार्गेण देवेशिता
द्योनोचशिवं यजेत् ३४ जपं कुर्यान्महेशानिदेवतावरदाभवेत् कोटिकूर्यकारैश्च भयंतत्र प्रजायते ४० सर्वमि
ष्टैव कृत्वा जपं कुर्यान्महेश्वरि यद्विभागपवशाद्देविस्त्रीरूपा संस्कृतात्तरं मधुवंशक्रियादेवि सैव प्रोक्ता महेश्वरि
मध्यमार्गमहेशानिजाप्लाणः संस्कृते वदत ४२ समाधातिमहेशानिभैरवापरिकीर्तिताः तथा यदुच्यते देवितदेयं त
त्र पार्वति ४३ स्वस्य वांछावरोशाद्यवरं ब्रूहीति सेवदेत् तत्र सैव महेशानिभविष्यति न संशयः तद्ध क्रियो नितत्त्वस्य
पातं प्रयात्तमाचरेत् ४४ सर्वसिद्धीश्वरो भूयात्कालीरूपो नरो भवेत् ब्रह्मांशगोलके यावद्याकाचिजगतीतले समस्ताः
सिद्धयो देवितस्य हस्ते वावस्थिता सैव काली भवेद्देविनात्र कार्यविचारणात् भ्रान्तिरुक्ता महेशानि सर्वकार्यमहेश
वि शुद्धौ वा शुद्धतां भ्रान्तिसकथं मम सजकः पानं भ्रान्तिर्भवेद्यस्य दृष्टाया इत्तरेतसौ ईदृग्विधो नरो यस्त्वसकथं मम
सजकः यद्यत्प्रोक्तं महेशानितत्सर्वं विनिवेदयेत् निष्कले नीलमार्गे च मिलकाद्यं च सर्ववत् ५० तांबूलभक्षणं कृ
त्वा संविदायं सदा भजेत् त्रियं दृष्ट्वा जपेद्देवि शिव भस्म समी भवेत् ५१ इत्याचारः परः श्रीमान्कालीरूपो नरो भवेत्
पंचाशत्कृशतो ब्रह्मा तदर्थं विष्टरः स्मृतः ५२ कृशपत्रशतेनैव विष्टरं कारयेद्बुधः जीवन्मासे तत्र कृत्वा तस्योपरि ज
पंचरेत् तांबूलयोनिचक्रं च मंत्रमालाशवासनं सिंहं त्वहं देवि संविदा सवद्योरसः विनायः प्रजयेत्काली रौरवं
नरकं वजेत् कृत्वा चारं समासाद्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ५५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भो तमिच्छसि इति श्री ३

३५

नरः परलः देयुवाच देवेश श्रोतमिच्छामि महाचीनक्रमं परम शिवाय च महाचीनक्रमं देविकृष्णतेश्च सांप्र
तं महाचीनक्रमेणैव ताराशीघ्रफलप्रदा । ब्रह्मचीनोरिवाचीनो वीरचीनस्तृतीयकः महाचीनो निष्कलैश्च वी
रः पंचविधः स्मृतः २ महाचीनक्रमो देवि द्विविधः परिकीर्तितः सकलो निष्कलश्चेति सकलो बोधगोचरः ३ नि
ष्कलो ब्राह्मणानां च द्वितीयं शृणु पार्वति नवक्रमं विभुवने सारात्सारतरे परं ४ केचिद्देवानरा केचिद्दानवघ
त्तरात्तमाः नागालोकाकिन्नराश्च गंधर्वाश्च सांगणा ५ ये च पशुमगाद्यन्त्रा केचिद्देवगतीगता एते जडनरा
सर्वे परस्परखलात्मनः ६ कुकलो निरताः सर्वे कुमारी दर्शनोत्सुका एते यो यस्तु विज्ञानं सान्नेयं सचिन्
सुखं ७ न जानंति महेशानिकथं तत्कथं तत्कथयामि ते नित्यप्रसन्नस्वभावो यस्तस्मै तद्भुतमीरितं ८ तमा
स्वदेवि चार्वागीनवक्रमं त्वयानवे देयुवाच नमस्तु वरदस्वामिन्कुरुणानिधये नमः ९ श्रम्य देव रता ये
च ते पितृव्यदकांतितः तेषामेवाधिकफलं मद्रक्तानां वा वसितं १० सिंह्याद्यादयो ये च ये च विज्ञातकारिताः
रिपवश्च तथापापाः ये चान्ये दुष्टजंतवः ११ ते सर्वे निष्कलेयांति पतंगारुण्यं पार्वति मेहं दीपशिखाकारं दृश्य
ते दुष्टजंतवः केवसे ब्रह्मभावेन त्वयैव विभुना प्रभो १२ किं वा शवमयो भूत्वा प्राप्ते पंचदेवता एषिवीया
तिजज्ञांतो जरेते जोमयं भवेत् १३ ते जो वा प्रसूया वा प्रकाशं तत्प्रकाशकं दानवारत्तसामर्था ये चान्ये देवता
गणाः राजानश्च तथासर्वे चान्ये तस्या दवर्जिनः प्राज्ञान भवगंधर्वा किं पुनः नरकिं नराः १४ यत्र तत्र भवेद्दोह
तत्र त्मिदिकरे स्थिताः सदा तं गामिनीं वाणीं भजते वांति निश्चला इदं भावं परित्यज्य किमन्यद्भुजल्पितैः मोक्ष

शाली.
३६

३६
धीलभतेमोक्षं धनार्थी लभते धनम् ग्रंथे शिजायते गौरी लोके तचश्चपरः सिद्धाभवेति मद्रक्ताः कथयन्म
यातव १४ नवक्रव्यमभक्ताय परभक्ताय पापिने श्रीभगवाववाच महाचीनक्रमं देवदिविधं सूचितं पुरा
शिववाच महाचीनक्रमो देविदिविधैव प्रकीर्तितं तत्रैव देवदेवेशि त्रैगुणादेरभाजनं । स्नानादिमास
ने शौचं मानसः प्रवरो जपः पूजनं मासेने दिव्यं मानसं तर्पणादिकं २ मानसो नियमः प्रोक्तो मानसं देतथा
वनम् सर्वपवशुभः कालो नाशुभो विद्यते क्वचित् ३ नविशेषो दिवारात्रौ न संस्थायां महानिषि वस्त्रा
होमानसं शौचं देहस्पर्शादिचारिणा ४ शुद्धिं न चार्चयेत्तन्निर्विकल्पमनश्चरेत् नात्र शुद्धिरपेक्षास्ति न च
मेधादित्वपणं ५ यएवेनियमैर्मंत्रं सर्वकामसमृद्धिं दे गद्यपद्यमयी वाणी सभायां न स्पृजायते ६ तस्य
दर्शनमात्रेण वारिजो निःप्रभा मता राजानोपि च दासत्वं भजते किंपरेजना ७ सर्वदा पूजयेद्देवीं मस्त्रातः क
तभोजनं महानिष्पशुचौ देशे वलिं मंत्रेण दापयेत् ८ स्त्रीहेषो नैव कर्तव्योपि विशेषात्सजनं सियाः जपं
स्थाने महाशौचं निवेश्योर्ध्वं जपंचरेत् ९ सिधंगच्छन् स्पृशन् शयन्यत्र कत्रापि चूहे भक्ष्यं च लभन्त्या
शुभद्रव्यात्रयं हृत्तीन् १० मांसमत्स्यदधितौ दसं विदासवयोरसः शुक्ताविशेषद्रव्याणि शुक्ताभस्यं च
रेत्तपे ११ दिक्कालनियमो नास्ति स्थित्यादिनियमो न च ननपेत्कालनियमो नावादिषु वलिषुपि १२ स्वेच्छ
नियमोऽत्रोत्रमहामंत्रस्य साधने वस्त्रासनं देहगोहस्पर्शादिचारिणा १३ तैलसंस्नाप्य देवेशि तां वृत्ते
भक्षयेत्तदा नानावराणि संस्थाप्य देहवस्त्रेण मार्जयेत् १४ मंगो स्नानं चरेद्देवि सर्वदा न फलाशयः महा

राम
३६

चीनक्रमोदेविप्रस्तानमिदंभवेत् ॥ शुद्धिनाचार्ययेदत्रनिर्विकल्पमनश्चेत् सुगंधिसेतलोदित्यकस
मैरर्चयेदलैः ॥ १६ ॥ विल्लैमरुवकाद्यैश्चतलसीवर्जितैर्षुभैः वर्जयेदित्यपत्रं च मरुं यत्नेन वर्जयेत् ॥ १७ ॥ केशा
नं वर्धयेदेविसर्वदातैलधूषितः प्रसम्प्राचयत्तदर्शणंविशेषदिवसेसदा ॥ १८ ॥ नाथर्मोविद्यतेसधूकिंचिदर्मो
महान्भवेत् स्वेकानियमउक्तोत्रप्रचरेदृष्टमानसः ॥ १९ ॥ हरेर्नामनारद्रीयामस्थोत्तलसीदेले ॥ २० ॥ कृतार्थो
मन्यमानस्तु संतुष्टो जितमानसः ॥ नान्यचिंताप्रकर्तव्यानान्यचिंताकटाचन नान्यमंत्रं न पेदेविनिर्विक
ल्पसदाभवेत् मयं मासं पिबेदेदिमातंगीभिर्विहारवान् योनिचुंबयलिहन् देविजपं कुर्यादनन्यधीः ॥ २१ ॥
ब्राह्मीभूतेमहाचारेनिर्विकल्पः प्रियेस्तिवैः शृणुमेकजलेदेविसिंदूरंतदनंतरं ॥ २२ ॥ ऊर्ध्वाः दलं त्रिषुं च
- सकेसरं शिवे सुंदरमालागले धार्या कृपालं पाणि संगतं ॥ २३ ॥ श्याचारपरो नित्यः महाचीनक्रमोभवेत्
सर्वदानंदहृदयः सर्वदाभक्तसेवकः कर्णनेत्रांकरस्योयः महाशंखप्रकीर्तिताः पंचशतानिनिर्माला
गोनरेष्वास्थिभिर्भवा ॥ २४ ॥ मालाकार्यामहेशानिषष्टिसिद्धीश्वरोभवेत् सैवतामहेशानिनात्रकार्यवि
चारणात् ॥ २५ ॥ **महादेव उवाच** शिवशंकरविशेषविश्वतारकशायत वैरहीने च वैधर्मस्तोकं ब्राह्मणाय
॥ शिव उवाच साधुदैवममप्राणप्रियेसाधकसुप्रिये तद्वाचनासमापन्नस्तद्वाचमाचरेत्प्रिये ॥ २ ॥ यथाप्र
देविधौदेविमोसंमुखं प्रकीर्तितं कलौतत्रत्रिषिद्धं स्याद्वास्तवानां महेश्वरि आत्मार्यं वा परार्थं वा पश्यन्
हृत्वा पश्यन्भवेत् यावन्तितस्मिन्मोमाणितावद्योनिमवाप्तयात् तस्मान्न कल्पमाघं श्रययोक्तेचिस्तिपोर्वति

शती.
३३

37

सकल्पस्तंमयाप्रोक्तो निष्कलं कल्पपार्वति तथा तद्भावनाद्योतनचटोषोस्तिपार्वति मणिवंधादयः पणि
हृदयो गल्पयः शिवे सत्प्रस्तालये देवि वीनस्त्रानमिदं भवेत् जातु भ्यामवती धत्ता भूमौ मस्तकलापयेत् वी
नमार्गे नमस्कारः कीर्तितस्ते मया तव सर्वकर्मस्य देवेशि क्रमः प्रतिनिधर्मया स्नातानादिकं कृत्वा तथा
पूजादिकं प्रिये न च स्नाने न मे देहो न च पापं ममास्ति वै किं स्नाने कस्य वै स्नानमस्नानकृतभोजने सर्वमेव
हृदो भोजे मयि सर्वं प्रतिष्ठितं मयि ज्ञात्वा मंत्रसिद्धि मम देवावरप्रदा ॥ तेजो हंपं जपेत्सर्वं तारिणी वत्स
पथक तत्रे न सा च संस्पर्शं संभाषणं समाचरेत् ॥ भावना वशमापन्नः भवेद्योगी महाकपिः गुरादके
सेनैव स रात्रिं ज्ञात्वा स्नानं च तद्भावेन लं देवि संस्पर्शं पूजनं चरेत् तद्भावहृदयात्पत्रमदातकृतमानसः
दंढभावं परित्यज्य सर्वसिद्धीं चरो भवेत् ब्रह्मा चैव वसिष्ठश्च तथा योपि क्रुषीं चराः निष्कलं कर्म मार्गेण
भजंति स तं शिवे तारा भक्ता महे शानि ब्राह्मणा एव कीर्तिताः ब्रह्मविद्या महाविद्या सर्वत्र दुर्लभाः का
लो रहस्यातिरहस्यं च गाम्यं पञ्च संकटे श्रुति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भ्यो त्वमिच्छसि इति श्री उन्नतं त्रेता
रा परलः देवुवाच गंधर्वाण्यक्रमं देवकथयस्व मम प्रभो शिव उवाच गंधर्वाण्यक्रमेणैव सुंदरीं धुविडा
र्लभा गंधर्वाण्यक्रमो देविकृष्यते कृष्णसो प्रते ॥ भूमध्ये कंक्रमे देवितदंते मलयोपरं ग्रहगंधं त्रिषु च
मध्ये कस्तुरिकानि च २ सुगंधश्चेतलो हित्युषो संभूषितो नरः सुस्त्रिको कितदेहस्तोरकप्रकारसंशु
तः ३ अष्टगंधस्य धुमेन नानासौ गंधं भूषितः रक्तमालां चरथरो मुक्ताहारोपशोभितः सर्गाभिषेकशि

३३

रसितेनयंत्रनष्टं न केशान्त्वंवर्धयेदेविसौगंधतैलभूषितः नानासौगंधभोज्यैश्चराजयोश्चैर्महेश्वरि
आसुनिसर्गतः पूजाकिंपुनः वक्षितापिता ८ सदाचोमोदकेस्त्रायाजदाभावेयद्योदकं गृहचित्रैस्तसा
चित्रंदर्पणाद्वर्पणादरसेनिभं चितानधजभूषाह्यं रानादोपशोभितं पंचवादित्रसंयुक्तं नानाधोषैः स
मन्वितं ९ प्रतिसूत्रांवरैर्युक्तः स्वर्णपात्रादिरंजितः येवेयवलयागुल्यभूषितैर्भूषितः सदा १० नानास
धुरभोज्यैश्चङ्गपाकैरनेककैः नानाभोगेनसंयुक्तोगंधर्वात्यक्रमोभवेत् ११ इतिसंक्षेपतः शोक्तं किमा
न्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच छिन्नमस्ताविधौदेवक्रमं मेवृदिसत्वरम शि उवा दिव्योचीनक्रमेणैवछि
न्नमस्ताफलप्रदा क्रमेद्वयं महेशानि सर्वमेव प्रकाशितं एतस्यातिलकोदेविभूषणमेकलचंद्रं तदंतरोच
नापत्रे त्रिपुंड्रं दिव्यवर्णकैः प्रमशानभस्मविदुश्चतन्मध्ये द्वापयेच्छिवे सुखे सुखे प्रदत्ता तसर्वकाले नपेच्छिवे
विशेषकथितो देवि शक्तितत्त्वस्यानकं इतिसंक्षेपतः शोक्तं भैरवोऽष्टावर्षावति स्वपुण्यक्रमयोगेन भैरवीं
विदुर्लभा स्वपुण्यात्त्यक्रमो देविकृष्णतेष्टा एषो प्रते तरुणी स्रंदरी रम्या तारुण्यमृतविग्रहा सदारनौसाभि
न्नापोमैशुनायुक्तमानसा मंत्रतंत्रसमायुक्ता समानीय महेश्वरि ३ भद्रांतोतविधायादौ स्वयं नमो नय
चरेत् परम्परावलोक्य कर्तव्यं परम्परे तदा तत्संगिनाभावात्तद्वस्तरचितं जले तद्वस्तरचितं भोज्यं तद्वस्त्र
रचितं स्थले ५ तद्वस्तरचितं पुष्पदेवताभ्यो निवेदयेत् सियो देवा सियो प्राणा सियो पवहि भूषणम् सियोः
ससि सियोः सर्गं सर्वतस्यां प्रतिष्ठितं स्त्रीद्वेषो नैव कर्तव्यो विशेषात्पूजनं सियोः ७ तासां प्रहारे कोटित्वं सर्वथा

शती.

३८

38

परिवर्तयेत् प्रमादात्कुरुतेयस्त्वतस्पापोभविष्यति ८ ईदृग्विधांसमालोकासंदरीगेहसंस्थितः प्रविकारी
यदादेविसाधकारो न चान्यथा विकारेशापमानेन साधको न णपत्तिक्षणात् तत्तत्कंदं महेशानि क्षणादिकमि
ते भवेत् १० तथापि स्वस्पदेहस्पविकारं न हि कारयेत् साधिवैदेवदेवेशि स्याधिकारी यथा भवेत् ॥ भंगे तदी
ये विद्यंते नाशः तिस्रप्रधानिका अंशसंवाते चोद्गीत्यात्पुष्पं सवति भानवा १२ वीजसवति चाग्नेयी नाडी ज्ञेया
त्रिधा भंगे पुष्पिणी मनुना देविलता पुष्पं समानयेत् द्राविणी मनुना देविवलाहृष्या इवेन येत् ३ भयं चैव सं
गृह्यते पंक्त्या न्महेश्वरि १४ स्वयमेव भवेत्पुष्पं सपुष्पं तेन कीर्तितं तथा कार्यं महेशानि स्थैर्यं संकारिणी जपा
त शक्तिश्च साधको देविदंपती दुर्लभौ स्मृतौ वगलांतासु देवेशिका ल्याद्या स्तपियत्नतः क्रमो यं यो ज्ञातां सम्यक्
नात्र कार्यविचारणात् कलौ दोषवशादेविनेयं योगो भविष्यति तस्मात्पाशवकल्येन वा सा संसाध्यातां शिवे वा
लाया मुभयाचारो दक्षिणो वा ल्यप्येव हि १५ शीघ्रं च सिद्धिकामा चिह्नवात्तयोगमभ्यसेत् यत्र स्त्रीणां समूहोस्ति
नदी नदसमुद्रके यत्र स्नानप्रकुर्वन्ति गवाक्षंतत्र कारयेत् तामालोका प्रयत्नेन तपं कुर्यात्त्रिरंतरे २० सर्वां संप्री
णयेद्देवि स्पर्शरत्नादिभिः प्रिये इति संक्षेपतः प्रोक्ते तिलकं चण्डपावति बुद्ध्यां वा मरुत्ते त समानीय प्रयत्नतः
शक्ति स्नापनमीरेत्त गता यत्नेन पार्वती वामहस्ततले यंत्रं विलेप्य यत्नतः शिवे २ प्रवति ऐन तिलकं कारयेत्
रमेश्वरि भाते कस्तूरिकं विंदुमुनिपत्रं सुचंदनं ३ पट्टवर्धनकं देवि बुद्ध्यां न प्रकारयेत् तन्मथे सेत दिग्गोचके
शादि सर्ववद्भवेत् ४ केशविद्याविधौ देविकेशवर्धनसंप्रदं इति संक्षेपतः प्रोक्ते किमन्यद्भोक्तुमिच्छसि इति

३८

३ नरपंचविंशतिपरः श्रीदेववाच देवेश श्रोतमिच्छामि वगलाक्रमनिर्णयं शिवः वाच सौभाग्यार्चकमेले
वगलासिद्धिदर्शनी पीतांबरधरो मंत्रे प्रीतभूषणभूषितः पीतमालावरधरो पीतगोहे समास्थितः प्रीतपुत्राप
रः प्रोक्तः पीताम्बुप्रीतमानसः पीतशृङ्गोपभोगी च पीतासत्रसमन्वितः रोचने भूविसेदयात्कंजमंशुनिपत्रकम्
रिदयाविषं चेतनमथेव दिरेशिवं हरिचंदनरूपेण धूपितः परमेश्वरि शवं सर्वतुल्यं पाद्यकममार्गगतो भवेत् ५
सृष्टिस्थितं तसंहारपुत्राच विविधा कसौ केरसासृष्टिपास्याद्भर्भकौलागमक्रमात् ६ अर्चने गौरदेशे तस्मि
नि मार्गकुमारक सप्तकौलागमात्रामगौरदेशार्चने विधिः ७ कामरूपाय मनामसंहारकमपुत्रने गौराग
मं वाचलेयसंख्यायनशुनित्तथा ८ उक्तावानागमं चैव स्थित्यर्चं शृणुत्रक सर्वो गच्छंदरीरम्यां सर्वावयवभू
षितो नवो हां शुष्मिणीं चैव प्रार्थयेद्दिप्रकल्पकं कृष्णाय च तद्दर्शणं पौणमास्यां कुमारकः ९ अथवा भो
मवारे वा निशायां भृगुवासरे सवासिते न तैलेन कुर्यादभ्यंजनं तथा त्रिलोकान्यमानीय ग्रास्तीर्य दिशुः संचरा
तस्योपरि समास्तीर्य शामं ते जानिपंचकैः १२ कर्पूरं चैव कस्तूरीमिश्रितं चंदनं तथा सर्वो गलेपनं कुर्यात्स्वामी
सृजेन बुद्धिमान् पर्वकोपरितो कन्यां चंदनेन विलेपितं अवाचैरिति मंत्रेण कन्यां दक्षिणतो मुखे उत्सृज्य
शयनं कुर्यात् श्रीसृजेन कुमारक तस्यापादो प्रसाधार्य यमेनार्चनमाचरेत् १५ न्यस्ता घोहादयं चैव वग
लापंचकं न्यसेत् कन्यां चैव न्यसेद्देवं तत्र देवानि संस्मरेत् धनं नयपुं चैव मार्जयेन्मूलविद्यया गंधद्वारेति मं
त्रेण कुर्यात्कस्तूरिलेपनं मूलमंत्रेण सम्यक् पुष्पमालां समर्पयेत् निवेदयेत् दृष्ट्युद्धितं त्रैवज्यमाचरेत्
१८ शतं वा सप्तसंवा मंत्रराजमिदं जपेत् पुरश्चरणमध्ये च प्रतिमार्गं च वासरे अथवा पूर्णमास्यां वा सौभा

शती.
३५

३९

गार्वनमाचरेत् यद्योगसिद्धिदं पुंसां मंत्रसिद्धिकरेषां २० शतकर्मविना देविप्रयोगो न भवेत्कचित् तस्मात्
सर्वप्रयत्नेन सिद्धये देवि धृतले सौभाग्यात्कर्मदेवि विना सिद्धिर्न कोटिभिः अभिमानाष्टकं त्यक्त्वा तत्काये।
हृषणाद्ये २२ तत्कापंचेंदियाशक्ति सौभाग्यक्रममाचरेत् सुखदुःखे समं कृत्वा लाभालाभौ जघान यौ शीतो
समसता कृत्वा सौभाग्यक्रममाचरेत् षोडशघं च तत्वायः करोति तत्पुर्वं भवि २५ पतितः संभवेत्सं सौगं रवे
नरकं व्रजेत् वा ह्यभ्यंतरयोर्देवि अभेदज्ञानयोर्विना २५ प्रीतक्रमोन कर्तव्यो देवताशापमा मृयात् संक
लं च विकल्पं च तत्का विज्ञानमानसः प्रीतः क्रमेततः कुर्यान्नो चेद्दुष्टो भवेद्भवं जितेंद्रिय सुखे कृत्वा।
कुर्यात्प्रीतक्रमेशिवे सुखार्थं कुरुते यसौ देवताशापमा मृयात् सुखवेषणार्थि चैव न तात्पर्यमेव २८ यः
करोत्यर्चनं देवि स विप्रः पतितो भवेत् यस्तु कन्यामनःतोभं करोति घनने शिवे २५ श्रुतिचित्तो भवेत्सद्यो वाच
स्पतिरिवापरः नोत्पादयद्देवतां च मनश्चैव शरीरयोः ३० वेदनां जनयेद्यस्तु मनः पतितो भवेत् सपत्नीमात्र
पत्नी वा गुरुभार्या मया पिवा अर्चयेद्यौ मनोपेतां संख्यायनसतर्पितं दीप्तालयस्यो रजकी कलालपृष्ठकन्यकां
प्रलिनं कन्यकां वापि मृदुमतमादरात् अर्चयेद्यपि पत्नी च पूर्वोक्तलक्षणैर्धृतो ३२ अर्चनं विधिमार्गेण एवा
हृत्वा समो मतं सर्वलक्षणसंयुक्तो षष्पिणी मर्चयेद्भिवे मातंगमुनिनोक्तं च सद्यः सिद्धिकरं भवि सिद्धक्रमो
यं देवेशिनास्ति सिद्धिर्गुह्यविना ३४ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन पूर्वासां परिपालयेत् सिद्धो भवति देवेशिनात्र कार्य
विचारणात् ३५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भोतुमिह सिद्धिर्न तत्रोपदिशति पटलः देवुवाच महारा
जक्रमेदेव कथयस्व मम प्रभो शिव उवाच महाराजक्रमो देविकथ्यते मृगासां प्रभं नानाविचित्रसोपानं मे।

३५

रितेचित्रमंशुपे सौधाराजकमंशुपे वितानधजशोभिते नानोपवनसंयुक्तेहंसमाद्यशोभिते नानाचित्र
हेरमोगजवाजिविगजिते सर्वताभद्रसंयुक्तेनानाभरणभूषिते ३ धूमामोदसमायुक्तेचित्रदीपेरलंकृते रत्न
सिंहासनेरमोरत्नाभरणभूषिते ४ जातिचंपकपुत्रागकेतकीगंधभूषिते कर्पूरगुरुकस्तूरीरोचनाकंक
मंतथा ५ जरासांसीवसागंधसौगंधागदभूषितः चंद्रानिनादसंयुक्तः सर्वदाशुद्धमानसः ६ आनंदमग्नह
दयोदिव्यवस्त्रैरलंकृते दिव्यमालांवरधरोदिव्यवस्त्रैरलंकृतः ७ तांचूलपूर्णवदनोरदहृदविवर्जितः दैवपात्रै
नतपात्रैर्भोगपात्रैर्निनादिताः ८ रत्नगीतैश्चवादित्रैश्चतुर्विंशतिवाचकैः संगीतरागतालैश्चधनिभिश्च
निनादितः ९ नानादेशोपभाषाभिगद्यपद्यरलेकृतः नानाविचित्रभूषाभिर्भूषितः सायकोतमः १० सम
स्ताराजचर्याभिः मोहनाज्ञाजकामिका श्रीमहाराजमातंगीसर्वदेवप्रमोहिनी तस्मैरक्तिलकंदेविकण्ठे
मृण्मयपार्वति ऊर्ध्वदनेध्रुवोर्म्योर्गुरुसारस्तदंतिके कस्तूरिकाविपुंड्रचतन्मध्येकेसरेशिवे महाराजक्रमोदे
विकथितस्तेमयातव प्रथवादेवदेवेशिस्त्वयंगानपरोभवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमप्युक्तमिच्छसि
इति तारा **र**क्तं स **म**विंशतिपरलः **दे**व **वा**च देवेश श्रोतमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकं वरस्वीधुवनेशान्याः
क्रमेण मडुर्लभं १ दिव्यभावक्रमेणैव ध्रुवानाशीशुसिद्धिदा हकारेशिवरूपत्वं हकारः पापनाशकः २
ईकारः कामरूपत्वात्मायां तेन प्रकीर्तिता ब्रह्मोदमेतदेवेशिमाद्यद्यावेष्टितं भवेत् ३ यस्मात्मायां वि
नादेवि न च किंचित्प्रभासते यद्वा सारहितं किंचित्प्रच किंचित्प्रभासते ४ यां विना तमेवेशानिजगज्ज
समं भवेत् गुरुदेवतमेजाणं मेकां सभावयन्धिद्या त्रितेजस्वीकीकृत्याप्यतत्र मूर्तिप्रकल्पयेत् सांग

श. ती.
४.

५०

सावराणां ध्यात्वा तत्पुस्तकं यं भवेत् गुरुत्वा भवेदेति देवी उपो गुरुः स्मृतः मंत्ररूपो भवेदात्मा चात्मानं तं
नमयं भवेत् ८ एवं क्रमेण देवेशि सदा तद्गतमानसः त्रैलोक्यविजयी भूयात्र कार्यविचारणात् ९ त
स्यास्तितिलकं देविकथ्यते यत्नतः स एव स्येत्येव न विंदुस्तथैव विलापयेत् १० गंधसारं तदंते स्याद्वि
पुंड्रं दिशवर्णतः रक्ताक्षतास्य तन्मध्ये तेन मिही सरो भवेत् इति प्रष्टाविंशतिपटलः श्रीदेव्या च देवे
शश्रोतमिहामिकमलाक्रमे निर्णयम् शिव उवाच भूय मेवमुत्तरे देवि शुक्लभूषणभूषितं नानाभूष
णभूषाह्वासिसेधं स्नानमाचरेत् हविष्याशीभूमिशायी मधुरं न प्रियो नरः भूय वासरपर्यंतं द्वितीयं
भूय वासरं दिनद्विक्रमेणैव क्रमांरी एजयेत्सदा द्वितीयभूयमारभ्य द्वासयेद्दिनद्वितः ३ प्रत्यहं एजये
देवि नानावादित्रैः स्वनैः दिनघोरशपर्यंतं प्रत्यहं तसमाचरेत् ४ पुनस्तद्दिनमारभ्य तद्दिनांतं महेश्वरि
एजयेत्प्रयतो नित्यं देवताभावतत्परः ५ प्रदक्षिणप्रकर्तव्या कलाभावक्रमेण च दीपस्तत्र प्रदातव्या का
लाद्विक्रमेण च स्थाचारः परः श्रीमान्निस्वरूपो भवेत्तरः ६ राजविज्ञानिसर्वाणि प्रयतः एजयेत्सदा स
र्वसंप्राप्त्यलक्ष्म्यास्त्वनायो भूयात्र संशयः ७ धनदा कस्य देहस्या राजकः किं करो भवेत् इति संक्षेपतः शो
कं किमप्युच्यते मिह सि इति श्रीउत्तरप्रपटलः देवेशशश्रोतमिहामिधूमावत्याक्रमेण शिव शिव उवाच
धूमावत्याक्रमेण देविकथ्यते एतत्पार्वति भूमध्ये कज्जलं देवि भस्मविंदुस्तदंतरे ८ कृत्स्नवस्त्रां वरधरो कृत्स्
निलकभूषितः ९ धूमावत्यां वरधरो धत्तूरमात्यभूषितः गलधूपेन संयुक्तश्मशानासनसंगतः धूमं
वर्णजगत्सर्वमंत्रं भूय मयं भवेत् काकपक्षे चासने स्यादंतं कृत्स्नान्प्रकारयेत् ४ ब्रह्मचारी मितारु

४.

रीनिर्विकल्पोनितेन्द्रियः सत्यवादिमिताहारो भूषण्योऽङ्गलविष्टः ५ स्नानं त्रिशवनं कुर्यादङ्गुलीनपरा
यणः स्वचित्रेकाकवत्कृतानगदत्पादयेध्रुवम् ६ रत्नाचारपरोमर्त्यधुक्कमगतोभवेत् काकक्रम
रुगदितो किमन्यच्छोतमिच्छसि इति त्रिंशत्तमः पटलः देवुवाच देवेश श्रोतमिच्छामि ब्रह्ममार्गं क्रमं शि
व शिव उवाच नेत्रयोः कजलं देयं सिंहरेण त्रिषुङ्कं हविश भूषणे देयं श्वेतपत्रं समाचरेत् १ क्रुविडं च त
न्मये सर्वदा तज्जतो भवेत् भोजने शयने गत्रौ मैथुने सर्वदा जपेत् २ उच्छिष्टहस्ते देवेशि उच्छिष्टेन बलिं हरेत्
नामोच्छिष्टे परोच्छिष्टे भुञ्जेत् सर्वकालिकं ३ जपं कुर्यान्महेशानि गत्रावेव जपंचरेत् तां हूलभक्षणां कृ
त्वा तां हूलानि च होमयेत् ४ तां हूलभक्षमां साशी भुक्त्वा शोर्वानकारयेत् गृहं प्रलिप्य यत्नेन मार्जयामा
र्जनं चरेत् ५ प्रजपेद्यत्नतो देवि नान्यथा सिद्ध्यति ध्रुवे उच्छिष्टहस्ते देवेशि स्वदेहे प्रोक्षयेत् सरो ६ उच्छिष्ट
हस्ता प्रजपेद्ब्रह्ममार्गः प्रकीर्तितः ब्रह्ममार्गं क्रमो देवि गदितस्तु मया तव ७ अनेन क्रमयोगेन सिद्धिमा
र्गं क्रमी भवेत् सिद्धविद्यां प्रसन्ना स्यात्पत्यस्तावदादिनी ८ संश्लेषे च दासस्यान्मभुषाणां च काकया
रहस्यं कथितं भूदे गोपनीयं स्वयोनिवत् ९ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छोतमिच्छसि इति श्री पटलः दे
वुवाच देवेश श्रोतमिच्छामि क्रममालाविनिर्णयं शिव उवाच सर्वोक्तक्रमविद्यानां मालां कृणुमहे सरि
दं तादृशमालागदिता महामाला तथैव च १ छिन्नमस्ताविद्यो देवि न राक्षि मालिका च या २ क्रुचंदनजामा
ला त्रिशराया प्रकीर्तिता ३ स्वयंभुक् समाल्याता भैरवो परिकीर्तिता ४ गुंजां माला तमाते गंधमापि छरदं

श्रुती

तजा हरिदासातवगलाश्रयामालाप्रकीर्तिता देतोस्यानरशोखोस्यानारिकेरमयीतथा ३ अनयोनहि
भेदोस्तिशिवभक्त्याययाप्रिये मालिकाकमलातस्यमहालक्ष्म्याप्रकीर्तिता देतोस्यानरशोखोस्यानारिके
रमयीतथा ४ भवनेशपास्फाटिकीस्यात्सिद्धिविद्याविद्योशिवे गुंजातमालिकाशस्तातद्विद्याशक्तयः ५
गंधरूपाजातिभेदैर्महाविद्याप्रकीर्तिताः तत्कमंदेवदेवेशिष्टण्यत्वेनसंप्रतं ६ कमगंधक्रमेणैवनाम
दद्यान्महेस्वरि मारुपितकृतं नामसक्तायत्वेनपार्वति ७ स्वयं नामप्रदद्यादेयथायोगेनपार्वति यासाप्र
थमशक्तिशुद्धोत्करणोद्दिन ८ शुद्धमलसहोक्ताविद्विगंधमनोरमा साहिस्रमावतीदेविसर्वसिद्धिप्रद
शिका ९ याकृष्णानीलकृष्णभामधुपिंगललोचना साधकाकांतहृदयपुंगंधानिगंधिका १० ता
स्यांकालीसमायोज्यासकलापरिकीर्तिताः यस्यांतोतंगौरीमधुगंधावल्लेपना विप्रानामसादेविस्र
पुष्पक्रमसाधिनी मदगंधातयानारीमदस्वनलमंथरा शुक्ताग्रामिषगंधेनमहिषासुरमर्दिनी मधुगंधा
तयानारीरक्तनेत्रातिनिद्रा ११ महोयतारासंप्रोक्तामहापापविनाशिनी प्रमृगंधातयानारीदीर्घजो
वामनोद्गता सास्याचकितलोलातीप्रमृहृदावरप्रदां ग्रामगंधाचवदनेष्टतिगंधाचसंधिषु १२ नीलके
शीचससास्यासाव्यादुर्गामहोन्मत्नी सर्वलक्षणसंपुक्तानानागंधसमाकृता १३ सुंदरीचारुकेशीच
दीर्घनेत्रामनोहरा नानाविलासकृशलाकलशाखविचारणम् १४ पुरुवत्तस्यालाकृतामथाविरलद
शिनी सुंदरीसाभवेद्गौरीसर्वकार्यप्रवर्तिनी १५ दिव्यमार्गकृशंगीचदिव्यगंधावल्लेपना भवनेशीसा

३१

मधुक्रयाकालाष्टपावति चारुनेत्रांप्रियेकंजवदनाप्रासनास्थिता पीताभरणभूषांगीकमलाप
रिकीर्तिता २० गुंजाहारविभूषाक्षपणमाचंचललोचना चारुहस्तातमातंगीविद्याख्यासामहेष्टरि पिं
गनेत्रांपिङ्गकेशाकिंविंदुधानिहामिनी धूमावतीचसाप्रोक्तासिद्धविद्यांष्टपाप्रिये २२ सर्वदाभोजनास
क्तावद्भोजनातिचंचला त्रैलोक्यमोहनाकारसिद्धविद्यांप्रकीर्तिताः २३ लंबवक्त्राचलंबोष्ठीपीतवर्णा
तिनिष्ठला वगलासामहेशानिकीर्तितातवसव्रते २४ दशविद्यायमाख्याताशक्तिरूपेणपार्वति विद्या
एवमहेशानिमारस्त्रीभगिनीकृमात २५ क्रीडंतिसततंदेवि विद्याएव न संशयः दशकृमामहेशानिदशवि
द्यासयत्नतः सर्वथाकारयेदेविनामयाप्रगकोटिभिः नहिसिद्धांतिदेवेशिदशपद्मजपेनचैः २६ तस्मा
त्सर्वप्रयत्नेनस्वस्वविद्याकर्मचरेत् स्वयंभूकृमंदेवित्रिविधंकीर्तितंकलौ २७ गौरकाशमीरमार्गेणव
द्वियंतदिवैष्णव आघोरशास्त्रहायाः पुष्पसुमममीरितं २८ बलात्कारेणभूहायाः पुष्पमध्यममीरितं
रजोयोगेनजातायाः कनिष्ठकीर्तिताः प्रिये ३० काशमीरकर्मदेवेशिष्टपुष्पकर्मभवेत् आघोरशास्त्र
भुक्तायाः पुष्पसुमममीरितं ३१ बलात्कारेणभुक्तायाः पुष्पमध्यममीरितं रजोयोगेनसेव्यायाः कनिष्ठेप
रिकीर्तितं पुष्पत्रयमिदं प्रोक्तं त्रिपुल्लोकेषुडर्लभं प्रतिमासंभवेपुष्पमनंगगंधसंज्ञितं रहस्यातिरहस्यं च
नवकृष्णकटाचन गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंप्रनः ३२ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतमिच्छसि
श्रीदेव्युवाच दशकृमः शक्रयश्चतयोक्तापरमेश्वर तस्य माणं फलं देवकियत्कालेन जायते । तत्सर्वदे

शती-
४२

कव

वदेवेशपराहपाक्रियाकथं शिववाच एतदेविप्रवक्ष्यामिहसंतवसंनियो प्रष्टव्योचवसदंश्यो
पत्तयोरुभयोरपि नीलासाधनकंकर्मसर्वाद्याकारयेद्विवे प्रत्यहंक्रियतोदेवितदभावेमहाएमी सत्येचद
शमेवर्षेणत्रेतायांदायनेनव द्वापरेतत्त्वमासेनराहोरात्रेकलोपुगे ३ सिद्धिर्भवतिदेवेशिनीलमार्गेवि
शेषतः संवदिवसेत्यक्तारात्रौयामतथादिसे ४ अथयामेचसेत्यक्तामध्ययानदयंशिवे तन्मध्येस
यनासीचकालिकावरदाभवेत सोपषोक्तानतेनानाभूतगणैर्घुतेनच सोपानतन्मध्येसप्तसप्तमेनस
माकृते ६ तत्रस्थितामहाकालीपरिवाराणैर्सेह साधकाकासहृदयावक्रिवेतालसंयुता ७ श्री
मद्योत्तरसेत्रोक्तचारणैर्घुता कलादास्यैःसमायुक्तासंघपातिततःपरं ८ महायतिक्रमेदेविसंख्यां
एतमहेस्वरि सत्येविंशतिवर्षेणत्रेतायांदायनदयं द्वापरेमासषड्वैत्यकलोमासदयोत्तरं अनेनैवक्र
मेणैवक्रिन्नमस्ताविधिस्मृताः एतावद्विचिंशोषोत्तिशक्तिसंगासदास्मृतः गंधर्वात्यक्रमेसंख्यां
यत्नेनपार्वति ११ शतेविंशतिदिग्देदसप्तमारभ्यपार्वति वीरसाधनकंकर्मचतुसंत्रसमाचरेत् १२
सप्तप्रात्यक्रमेसंख्यांएतयत्नेनपार्वति ऋषिर्वेदवज्रियामयोगमार्गेणसिध्यति १३ महावीनक्रमे
संख्यांएतयत्नेनपार्वति षड्विंशदशवेदाव्यष्टशतदिवसेशिवे १४ सत्यादिकलिपर्यंतंमहारानक
मेष्टए अशीतिषष्टिषड्विंशत्सप्तवर्षक्रमेणच १५ सत्यादिकलिपर्यंतंवल्लभावक्रमेष्टए सहसंश
तदिकरूनषष्टिवर्षेणपार्वति कलार्चनेक्रमेदेविसंख्यांचष्टयत्नतः सहसंशतदेवेशिशतंषोडशहाया

४२

ने सत्यक्रमाच्चकल्पं तथैव भावेण प्रिये दिक्कहसंघसहसं सहस्रपंचविंशति ॥ ब्रह्मभावे महेश
निकलावर्धनद्वयं दशवर्षमासषड्देवतावरदाभवेत् ॥ प्रत्यक्षदर्शने देवि संख्या प्रोक्ता मया तव सि
हमेव महेशानि सर्वयोगेन सिध्यति २० पूर्वक्रमो महेशानि मंत्रमात्रे प्रकीर्तिताः पूर्वक्रमेण देवेशि दुष्टे
मंत्रोपि सिध्यति २१ रहस्यातिरहस्यं च गोपनीयं स यो निवृत्त गोपनात् सिद्धिमाप्नोति नात्र कार्यविचारणा
त् २२ इति मंत्रेषु पतः प्रोक्तं किमन्यथो तसिद्धिं देव्युवाच पूर्वमं स चित्तं न्यायेन सदा मे केतके तथा कित्तव्यो गो
पितं स्तामिन्कथयस्व ममाधुना १ शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं च सारात्सारतरे शिवे कथयामि तव प्रीत्या
रहस्यं गोपये प्रिये केरलशैवकाश्मीरोगौडाखिलरतीयकः संप्रदायत्रयं प्रोक्तं प्रत्यक्षं द्विविधं भवेत् ३ शु
द्धमोक्षभेदेन नवधा परिकीर्तितं दिव्यसिद्धिमानवोच्चारहिणा र्तिशंकरः ४ ग्रानेदभैरवः कालाच्चाति
कालक्रमेण च ग्रानेदभैरवसमते पंचाशीतियुक्तक्रमः दक्षिणा र्तिमं पद्याद्देवितयमेव च दशविद्याक
मेणैव दशभेदाः प्रोदिताः परातत्त्वनिर्वाणेषु दशो भवक्रमेण च कादिहादिक्रमेणैव रस्मिन्मंशा
क्तिभेदतः ५ षड्सहस्रं भेदशतं च त्रयष्टिः प्रकीर्तितः प्रकृतौ विद्यमानायां विकृतिर्नवलीयसीः ६ संप्रा
दायत्रयं देवि प्रकृतिस्थानगोचरे तत्त्वसदात्म्यकारात्म्यभेदेन त्रितयं भवेत् ६ दुष्टं वंतककंदेवि सूरणे
दुष्टमांसकं कुमारीपंचपंचतमसरेति प्रकीर्तिता ७ प्रालिङ्ग्य बुद्ध्या संसृज्य नविकारं समाचरेत् वलीयांता
रुणायां च बालां संसृज्य पंचमं ॥ मद्यं मांसं तथा मत्स्यं सदा मे शुभमेव च मकारं च मंत्रं प्रोक्तं देवता प्रीतिकार
कं यज्ञदकरं सो देवि सदा त्वप्रणमा सृता पित्रा कं लवणं देवि द्वितीया परिकीर्तिता १३ लखनं तिजिरी
चैव तृतीया परिकीर्तिता सूर्यमंडलसंकाशो चंद्रमंडलसन्निभा १४ गोधुमा मास संध्या संध्या संध्या च त्रयं

का शङ्खालापैः पंचमं स्यात्पंचमं सुदा प्रकीर्तिता ॥ **देव्युवाच** सुदानामतर्किं जाते तत्तर्किं नाम कं भवेत्
मकारा किं स्वर्णस्यात्सर्वं कथय शंकर शिव **वाच** रहस्यं कथ्यते देवि स्मृत्युत्पत्तेन सांप्रतं महादेवो
यथा प्रोक्तं तदप्युत्तरं यथा १ तदप्युत्तरं तदप्युत्तरं तदप्युत्तरं विना मार्गदर्शनार्थं महेश
निगतिश्चैव कथं भवेत् २ मार्गप्रदर्शनादेविगति सर्वत्र दृष्टाते तन्मार्गदर्शनार्थं हि मकाराः पंचकी
र्तिताः त्रीं देवमंडलीकारं चंद्रविंशतिभंशुभे चारुपकमनोहारिशर्कराद्यैः प्रपरितं ४ एजाकारचटो
वीनां सुदेवापरिकीर्तिता ज्ञात्वा फलं समाप्नोति नात्र कार्यविचारणात् ५ ब्रह्माविस्मय रुद्रश्च ईश्वर
श्च सदा शिवाः एते पंचमकाराश्च पंचनामप्रकारकाः आत्मविद्याशिवाः सर्वघर्णेति पंचमं विदुः पंचत
त्त्वानि देवेशि केरले कीर्तितानि च १ एव सुदानामधारास्तान् होवन्मि संस्थाप्य ब्राह्मी च वैष्णवी गौडी रश्मि
रीश्री सदा शिवाः पंचसुदा समाख्याता तत्र नामधरा शिवे संतर्प्य कुंडली शक्तिं पंचसुदा विधानतः श्रुति
नापि श्रितं मीने सुदामैशु नमुजमं मकारपंचकं यत्र तत्र देवी न संशयः १ नमो माधवी मद्यं मद्यं शक्ति
रसोद्भवं स्रष्टुमांस्त्रिनी सुदा उन्मन्यात्त्रयमोरस ॥ सामरस्यास्ततो ज्ञास्ये मद्युने तत्सदा शिवे महाकुंड
लिनी शक्ति तद्योगार्थं महेश्वरि २ शक्तिप्रोक्ता महेशानि न भोक्ता र्थं मद्येरितां कुंडली सामरस्यार्थः
स्वयं भूलिङ्गमीरितं ३ एतदभ्यासयोगेन कुंडली रसवान् भवेत् देव्युवाच कुंडली कीदृशी देवतद्रसः की
दृशो भवेत् महादेवावाच अगम्यं यद्देवदत्तद्रसस्तथा भवेत् तथा समरसानेद्रसः संकीर्तिते मया
अज्ञानादपि देवेशि भोगवासनयापि च फलं संसारजं देवि गर्भरूपेण जायते ज्ञानात्फलमवाप्नोति त्रैलोक्यं
विजयी भवेत् तस्मात्तपंचमी सुदा कीर्तिता तमया तव ३ संयोगो रसतयो गो न कुंडलि मुत्थानकारणा

त चोदपात्रेयरायानियन्त्रपरिकीर्तितम् मणिपुरेदशदलेसुप्रायोद्यदागतिः तत्करात्संयो
गात्तृतीयापरिकीर्तिताः ह्यपोदादशारेतशोचिनीकर्मसंस्थिताः सधासागरक्रीडायासत्पस्तत्रप्रकी
र्तितः ६ सुदादतीयागदिताचतुर्थीषोडशोदले चंदरुर्ध्वासिंभित्रावर्तलाविंदुगर्भिता ७ भगधजात्य
चाकैर्वदिताचतुर्थिका पंचसुदामयाप्रोक्तामोक्षभावसमाप्रये मकारपंचकेनैवज्ञानमेतस्यजाय
ते मकाररूपमागोदिकीर्तितस्तेमयातव इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतमिच्छसि इति श्रीपटलः
देवुवाच देवेश श्रोतमिच्छामि पूर्वोक्तं चरहस्यकं शिव उवाच पंचसुदात्यसंकेते सुख्यसंकेते केषु पा
नेयंचविधंप्रोक्तं महाविद्यादिभेदतः १ महादिव्यं तथा दिव्यं वीरशैवमहापशुः पशुबंधपशुश्रेतिपंच
धापरिकीर्तितः प्राणपानौ समाहारौ प्रत्याहारं मनस्थितं भावमंदलकं भित्वा इंदुमंदलमध्यगं ३ सु
प्रावत्सना नित्यं सुधासाराप्रवृर्षिणी दिव्यपानमिदं प्रोक्तं सर्वसिद्धिकरेपरं ४ महादिव्यमिदं प्रोक्तं एष
दिव्यमहेश्वरि दिव्यदेवयतः पानं सुदासावीरपानकं ५ तत्कृतं सर्वाशयो मूलवासनामलसंचयः कौलिकाद्या
रयोगेन पंचतत्त्वेन तर्पयेत् षड्कुरु मभेदेन कुनेद्वयं समेत्रकं ध्यानार्चनपरावस्थावीरपानं मच्चनमम् उदा
सनोत्तरं देवि वीरपानं तदुच्यते वीरपानं हि द्वाप्रोक्तं पशुपानं एषा प्रिये ६ वीरपाने पूर्ववीरोपरस्तपशुरित्य
पि प्रासक्तलोलपोदे भोमं शर्षी प्रप्रसंगता ८ कायकः कार्यनिर्देशो पशुपानं तदुच्यते सर्वैः कुलीनैः स्थित्वा
वविनासजासुगर्हितैः ९ तत्पानं क्रियते देवि पशुपानं तदुच्यते प्रमोपि एष देवेशि पशुपानकमः शिवे ११
एकाकी मद्यपानी च एकाकी शक्तिभाक प्रिये महेश्वरस्य संसर्गो न कदापि करोति च १२ पशुपानमिदं प्रोक्तं

श. ली.
२५

महारागिरायकं विनामंत्रं विनाहीनो विनायकमुवाच त्रिषु यस्यानं क्रियते सर्वैः पञ्चपात्रं विद्वद्वाः पञ्चस्तु
त्रिविधः प्रोक्तः श्वेतासहस्रैरवः १५ प्रोक्ताकीपाननिरतः पञ्चरित्यभिधीयते दीक्षितो निर्दको यस्तद्वितीयः प
रिकीर्तितः १ प्रदीक्षितः क्रियाहीनः मंत्रतंत्रविवर्जितः महापञ्चरिति प्रोक्तः कौलागमोऽप्यत्रिषु वामेरा
मारतिष्ठताचालिपात्रं तदक्षिणे पानपात्रं महेशानि वामहस्तेन तर्पकः १७ महाकौलो महेशानि भूमौ स्था
प्यप्रतर्पयेत् हस्तद्वयेन चेदेविकौलरत्यभिधीयते १८ वामहस्तद्वयत्वेन वीरकौलप्रकीर्तितः अलिपात्रं वा
मपात्रौ हस्तहस्तेन तर्पयेत् १९ कामगौरस्तु मंत्रोक्तः चैतन्याख्यसपवहि भूमौ स्थाप्य महेशानि हस्तद्वयेन
न तर्पयेत् २० ग्रानेदाख्यस्तु मंत्रोक्तः वामरत्यभिधीयते एजाद्यादेवदेवेशिकेरहो हस्ततः २१ गौरीवाम
करेणैव एजांचतर्पयामि च एजयामिनमस्यैव तर्पयामि त्रिभाराशः २२ ग्राह्ये मथोत्तथा चोत्तेभिर्भेभिर्भेच
वात्रिषु दक्षिणेन महेशानिके वले एजयामि च तर्पयामि ततः प्रोवाह्यं दद्यात् तं समुच्चरेत् एते च मंत्रदायात्रम
या प्रोक्ता महेश्वरि सिद्धचैतन्यनामाद्यविलासाख्याततः परम् सत्यचैतन्यनामाद्यमिहाख्यस्तु रुद्रं चैत
न्यादिविलासांते सिद्धप्रज्ञाभिधस्ततः सिद्धप्रज्ञाभिधस्यैव दिव्यानेदाभिधस्ततः सिद्धवोधानेदं संप्रदायचैतन्य
संज्ञकः सिद्धिवोद्यस्ततः प्रोक्तदिव्यचैतन्यसंज्ञकः दिव्यप्रज्ञाननाथाख्यो दिव्यादेतमसस्वती तीशोभवादेनामो
चमेधादेताविधस्ततः एते सोऽंशमंत्रोक्ताः केवलं तर्पणेऽत्रमात्रे अग्रे भेदाविस्तरेण रस्येपरिकीर्तिताः गोपनीयंगो
पनीयंसयो निरपराधया इति संक्षेपतः प्रोक्तोऽंशसंकेतचतुष्टयः इति श्रीपरतः देवुवाच विच्छेदप्रोक्तमिहामिला
तासंकेतचतुष्टयं शिववाच तत्तासंकेतकंदेविष्णुयत्नेन सोऽंशं मेधादीनां विना देवि न तत्तासाधनं भवेत् १ कादि

२५

हादिलतानामलताप्रोक्तामघातव वालादिशांभवोतंचमेधाएवोपकाशिता २ श्रीमर्षेकालीमारभ्यशोवातेम
हेष्टरि मेधादीक्षामहेशानिकादिहादिमतेपिच ३ सर्वसञ्ज्ञमेधातदयोयोगेभवेत्पिच मणिपरादिलातंचया
लामारभ्ययोजयेत् ४ अथवादेवदेवेशिसेहारसहिमार्गतः सहिकारिद्यदादेविहादिसेहदिगोचरा ५ हादिसहि
स्तदाकालीसेहारोतंक्रमाभवेत् परादिमर्वतीतांतंवेस्तिचारभ्यपार्वति ६ शोतातीतांतगंज्ञात्वाशिवशक्ताप्र
वर्धयेत् अथवावर्णवेधेनकेवलांवाद्यश्रिणी चक्षुषातोसमारभ्यसाञ्ज्ञांतंसाचरेत् मेधादीक्षायतानोच
नचसेरनमीरितं केशान्मेवर्थयेदेविसर्वदातैललापनं नश्ममृन्कृतयेदेवियावदेधः प्रदृश्यते वास्वेधः प्रैति
वेधश्चदधिवेधस्तृतीयकः स्पर्शवेधश्चतुर्थस्यान्कपावेधस्तपंचमः अत्रक्रमेणदेवेशिजायंतेसाधनक्रमात्
ब्रह्मांडगोलकेयाचयाकश्चिजगतीतले समस्तासिद्धयस्तस्यसाधकस्यपरः स्थितः यत्पदीक्षामात्रेणजायंते
साधनाक्रमात् १२ स्वयमायातिप्रतीजपादीनांचकाकथा निदेशवर्तिनोभूत्वावर्ततेचैटकाश्च मनोरथसा
यीसिद्धिस्तस्यदासीसदासीसदाभवेत् अणिमावेचरीदीक्षाश्रुटिकाकामरुपता याववादस्यवेतालः यस्मि
ण्यश्चिरीविताः परकायप्रवेशादिचराचरपरीगतिः वृष्टिसिद्धिश्चरोभूयाच्चात्रकार्यविचारणात् षड्मूर्ति
महेशानिदीक्षायाः संभवन्तिच यावद्विभूमिकाभूयात्तादत्कुर्यान्निरंतरं यदैवभूमिकाजातातदागंधर्वमार्ग
तः गंधर्वमार्गोदेवेशिशिवएवमसंशयः साञ्ज्ञमेधाप्रोक्ताहिलतासंधानमाचरेत् अन्यथाकुरुतेयस्त
तस्यपापोभविष्यतिरितिसंक्षेपतः प्रोक्तंकिमन्यद्भोतमिच्छसि इतितागसंक्षेपतः देववाच देवेशश्रोत
मिच्छामितलाभ्यमाद्यादरात् शिववाच लतारूपमहेशानिपूर्वमेवमयेरितं सामान्यतोप्रवक्ष्यामिमावधा

शती-
४५

नमनाभवे १ तरुणीतसुखावापसंदरीचारुदासिनी चचलोकंजनेत्रीवधोऽशासुमप्रपिंती २ कटाक्षतारित्री
गमोसुगंधास्ततमोदिनी ईदृमिथिसमालोकासदातत्संगमाचरेत् ३ तस्यासंवचनंकार्यंमविकार्येणचेतसा
तांनारीवीक्ष्ययत्नेनप्रविकारीनरोयदि ४ विकारेजायमानेतसाथकोनश्रुतिधत्वं तांसर्वतत्संवीक्ष्यतद्यो
गंशृणुसत्तरो ५ चरणान्मूलपर्यंतंपीत्वापीत्वापुनःपिवेत् तस्यानसृशितान्मोत्त्राखंडितस्ततमोभवेत्
कमटीसर्पणकारप्रपदीवीनशोभया स्निग्धांतःकणोवीरोनिर्विकल्पःसदाभवेत् ६ सुदृग्जाननाचारुजंघो
रुज्ज्वनाश्रयैः नामरोमावलीवत्सुलैपीनपयोधरः ग्रीवानयनपर्यंतंकेशगणैः प्रवरस्थितैः यावन्मधुमदासौ
निसर्गैर्भावलोकितैः स्निग्धैरियसुसंतपसुसर्वगसमन्वितः निरुक्तकालेचपुनःभावपूर्णमृतैर्जितं ७ सुखंविदु
वदाकारंममारभ्यमहेष्टति सायकोनमरसत्तंमोकांनोचचतएयं ११ ध्यात्वास्वाध्यायवाहृष्टाणतत्कामकलान्ति
तः दानंतत्रविमशेतजायतेभावसंवयः कुलेप्रतत्कलारूपमंगलेपरिचित्यच क्लीनोजायतेतस्मात्कथंनक्तयया
मिते १४ कुलेसाक्षाद्यतस्तत्संख्यंविंदवतत्ततः तेनतत्कलशास्त्रैः एजनीयाप्रयत्नतः १५ कुलेदेवीचात्मदेवीनिश्च
लायस्यवर्तते सायनाप्ररुषोलोकेनिश्चलोदयवसः यत्कुलेकुलदीप्तातत्समात्तापिषपवति प्रदीहितकुलासंग
मिद्विह्वलनिप्रजायते तत्कयाप्रवणंवेत्प्रातत्कलोगमवंयदि सक्लीनकथंदेविसकथंममएजकः गंधरपातश्चे
एनामकुर्यान्निजेक्षया मातृपितृकृतंनामवर्जनीयप्रयत्नतः १६ परयोषाधिकानेयानिजम्भीप्रीतिवर्धनं प्रागमे
स्वागतंकुर्याल्लीलायोगान्निजेक्षया तस्मादृतायहस्ताग्रैथन्तासेवेशयेत्रः वामभागेसमासीनंस्ववर्णकामरुपि
णी १७ ध्यात्वाकामकलांतत्रविदादिष्टाविश्रं वेशविनासतिलकदारकेशरथासकं सर्वकलानिविद्यादौक

४५

लक्षणाणि योजयेत् हेतुश्रुते सतां च लक्षणाधृता तसाधकः १२ पक्षे कलकथं तस्यां लोकि कालो किकारिकं
नपे चोद्ववष्याणि कीर्तितानि कुलादिषु न करोति कुलादीक्षः शिष्योपिन श्रुतिप्रवृत्तं दृष्टादोषादिकं तत्र स्तेरा
दपिन शिष्यते भावयमकहोत्यावेकते तनि फलं भवेत् कुलशास्त्ररहस्यं त्रुलमूलयतः प्रभोः वरं कुलमता
त्यागो वरं कुलयोरपि न त्यागयोगं स्वकुले दृष्टादोषादपि शिष्ये कुलवृत्तस्थितामाहं स्वकुले योषिद्यास्पदं तेन स
र्वप्रयत्नेन दीक्षणीयं प्रयत्नतः १६ स्वकुले कुलवाङ्मन्यदि स्याद्वाग्ययोगतः समश्च विधातव्यं वैपरीतेन पेदुधः
७ एष कथ्याने एष कस्याने एष कूजा एष कस्तुतिः न कर्तव्या प्रयत्नेन मितैवैव कुजल्पितैः १७ कुलेति एतिदे
वेषि नात्र कार्यविचारणात् तासां विद्यामवातेन तद्देशे चैव न श्यति १८ प्रसोदादस्य तात्त्वानं मम स्यात्त्रात्र मे
शयः कुलजाहे महाये देवी राष्णालनिनारिनी २० न दोषमंत्रपणमिद्यातयामधितो जगत् सौंदर्ये पतिविदे
षकहत्तिकलहादिकं २१ नीचानां गमनाच्चैव नाहं तत्र वसास्पदं ब्रह्मोदभोऽसंभेदो तेन जीवेत्समिद्धिभूक २२
विना कुलेन संसिद्धिर्न कुत्रापि श्रवियते कुलालापात्रसंधायी कुलत्रये विचिंतयेत् २३ विद्वदेदिव मे चैव गजावाक
ष्ठितस्वरः प्राणीयघोषितः सर्वाजामाष्टकसमुद्भवः २४ गंधानुक्रमणादेव नाम कुर्यान्महेश्वरि एकजातिभ
वाचापि स्वरूपं सर्वमीरितं तन्मंत्रं तत्र संयोज्यते नैव एज न चरेत् शुद्धप्रणवेनैवैर्लवणैर्न धुमं घृतैः २६ एज
यित्वा यथा पूर्वसाधयेन्निसाधनं तस्यैव नैवैवैर्लवणैर्न धुमं घृतैः २७ त्रिप्रणामकां देवि रक्तप्रण
ण एजयेत् गुणैर्लवणैर्नैवैर्लवणैर्न धुमं घृतैः २८ हृषीकेशसमाश्रुतं नामतः पूर्वमेरिता देवं कृत्वा
तु वद्भयादृष्टादं विभेदतः विशेषो नात्र देवेशि किमप्यदृजल्पितैः मायया लब्धमात्मानं निजसुखं पथारिणी

शती.
४६

प्रागत्परमतेदेवितेनैव नश्यति क्वं तस्मात्स्वदेशेनैवं तत्कर्तव्यमिदिकोत्तरा किंवाकामविलोपार्थेपतितव्ये
सुरेश्वरि कर्मदेसमादायशिवसाम्यविधाय च ३२ तद्वात्रंरक्तसूत्रेणवेष्टनं समुदाकृतं पाशस्त्वं सर्वभूतानां
रक्षणाय स्वयं भूवा ३३ निर्मितोसिमहाभागदृढवंधंविदायतो एवमामंशतत्सूत्रं शर्वीगेसर्ववेष्टितं जपेदेशो
समासाद्यसीयमंत्रं ततो जपेत् संहारस्वप्रबोधिनाश्रुतिप्रणवत्रयं ३५ स्वप्रमोत्रः समाख्यातः प्रापदः सर्व
जंतुषु एवं कृत्वा स्वयं देवो महेशाधिक एव च कुलं यदि स्यात्तद्योऽप्यप्यस्मरलोत्पत्तं तदंशं विधातव्यानां
कार्यं कर्हिचिदुच्यैः ३७ वरंगेष्टा एमेहाकामावयोभूभहेतुकं एतत्कार्यं समासाद्य कर्तव्यं तव चेष्टितं ३८
एवञ्जानि जंकार्यं विधाय सायको जमैः नवक्रयं नवक्रयं कुलयोगे महेश्वरि वीरपत्नी वीरकन्या वीरंगन
रंगना नारुषसाधकैर्कांयुषावस्थानमनसः स्थितिः ३९ मनः क्षोभे तत्र जाते मूलयोगे न तत्फलं तत्फलं जाय
ते देविसत्तमं सत्तमं न चान्यथा वीरपत्नी तपरमा स्वयमेव महेश्वरि तत्सुता कुलविद्यानां मया चैव प्रगतने ३२ तद्
युष्मद्वनेशानि सर्वमंत्रं प्रबोधिनी गायतो गायतो वापि वीरपत्नी पुरुषं ३३ वीरणा देवदेवेशि सर्वाण्यसाध
को भवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भो वमिह सि इति श्रीनतासेनोक्तं संकेतपरतः देवुवाच शंकरश्रीम
हादेवनिशासनावदप्रभो शिव उवाच निशासनाप्रकेतव्याहेतुप्रकासदैवदि निजं कुलं समादाय स्वयं भैरव
पथकः कुलं च भैरवीरपंतज्ञेन्यासविस्तारं विन्यस्य सकलं न्यासेन वयोवात्मकं तथा प्रसूनतिलकामये पुष्पप्राका
रसंकुलं नानागंधसमाकीर्णं कुलद्वयेण यंत्रकं ३ लिखित्वा एजयेत्तं स्वेष्टरस्थाने न सर्वकं स्वमाभागे षड्दीपं
चतस्रथो व्रत्सरंधकं लिखित्वा तत्र कुंभं च सौवर्णं रजतं तथा ताग्रभूमि मयं चापि यद्वा लोहं विवर्जितं ५ स्था

४६

पयेकलशोदेविकंभंगंयसुवासितं हेतुद्वयंब्रह्मणादिभेदतःपरिपूजयेत् ६ तत्रमेवंविलिख्यादौययत्कु
लसमुद्भवं ध्यात्वेष्टदेवतोतत्रनपेदसोन्नरेशते ७ येषुसुदोप्रदृशणीयत्वमतेतद्विचिंतयेत् दृष्टार्थपात्रंरत्नंति
भैरवाःमातरोगणाः रेशदयःसुराःसर्वेनर्यंतिमधुलोलपाः ब्रह्माविस्त्रमदेशाद्यानर्यंतिहर्षतत्पराः अर्च्यभो
रेविधाकृत्वाप्रवेचैकभागकं एकसमादयंदत्वापकेनदेवतर्पणंपीत्वाऊणरसेदेविनानालेकारधुषितः सा
त्ताद्यदिगुरुनस्यान्नदातोयेविसर्जयेत् ११ ग्रानंदरूपवान्भूत्वाएजयेत्परमेश्वरी स्वस्वकल्योक्तविधिनातत्रद्ये
प्रपूजयेत् १२ विसर्जनंविधायायमंत्रंवेप्रजपेत्ततः तद्विस्तरसमानेनग्रमृतेधेज्यातेमया तच्चकोरसास्वादे
साम्यकरसप्रजायते तत्फलंग्रहणादेवसमेरोष्टंगरोहणम् १४ लतालिंगनमात्रेणसुधाधोतकलेवरः
मूलयोगेकृतेतत्रनपेदष्टसहस्रकं जलपूतंहविर्द्वयंशुद्धीत्वातर्पयेत्ततः विधायतर्पणंदेविप्रदक्षिणमत्रत्रा
जम् प्रणम्यस्वताकल्योक्तस्त्वैनतोषयेन्नतः तस्मात्कुलतथायोगेकृत्वायत्नेनसेजयेत् कुलशक्तिसमा
ख्यातातस्यापूजादिकंचयत् कुलाचारासविज्ञेयोदेवतामपिदुर्लभः कुलीनोजायतेयस्मान्कथंकथयामिते
कुलेसाक्षात्तत्सत्त्वयंतिष्ठितततः मद्यंमांसंतयामत्संश्रमेषुनमेवच एभिरेवकृताश्चाकुलाचारःप्रकी
र्तितः २० तेनतत्कुलशास्त्रैपूजनीयाप्रयत्नतः कुलंकुलंचात्मकुलंनिश्चलेयस्यवर्तते सद्यम्यसचविज्ञानी
कुलरूपमपवदि कुलदीयत्कुलेस्यात्तात्पर्यवःपरिकीर्तितः २१ यथाकालीतथातथातारायथाश्रीभैर
वीतथा ममपूजादिकंसर्वेप्रयोगेभावलक्षणं वेदशास्त्रपुराणानिस्पृष्टावेशांगनारव इयंतशांभवीविद्याय
माकुलवधुरिव सद्यमेकोलिकाचारमत्रदृष्टंतिदेवता वांछासिद्धिप्रयच्छंतिनाशयतिप्रकाशने २५ अ

शती
४३

नाचभान्मयपानाच्चक्रस्यान्याक्रिकालिकान् शिवगोरीप्रियादेविभावयेन्नावमालयेत् कलाचारश्चरंगत्वाभ
क्तापापविशुद्धये याचयेत्सतंचात्रतदभावेनलंपिवेत् कलाचारेण यदयं सर्वं दत्तं भक्तिः नस्तु तत्पक्षी
यादृश्या नरकं व्रजेत् २५ शिवश्चायं सर्वोक्तदेवदेवेशिनसिद्धिं स्यात्सिद्धये विना स्त्रीसमीपप्रयोगोदिकामरु
पादिकस्तव देयुवाच २६ अक्षरालतैर्वाहोमानामपि कोटिभिः कोटिहोमदत्तिणामिह स्यात्पुनर्विस्तारैः ।
नचसिद्धिसमायातिवनितासन्निधिर्विता वनितासुसदानाद्यनिवसामिनिरंतरं २ वागणकामरुपं जालं थर
मथापि च ग्रथचान्यानिपीठानि शांभवाख्याननिशंकर ४ पञ्चक्रं षोडशाधारं त्रितयं योमपंचकं कुलच
क्रं महादेव सर्वं नित्यं प्रतिष्ठति ५ इतोधिकिमहत्सु एवैकं शक्रो मिशंकर कदाचिद्वनिताचापिवनिताव ।
त्ससन्निधिः ५ विग्रहाननैव शक्रो मिदेदेदेदेयथाप्रभो यादृशा तादृशी वापि व्याधिरिदं पीडिता विरूपा
वासुदेवावावनिताममविग्रहः मयि स्यामीदृशी भक्तिसाधकानां निरंतरं ७ मूलमेतादृशी कुर्याद्यो
विन्मात्रेपि साधकः यानारीरूपसंपन्ना सुहृन्नागंधशालिनी ८ ममतस्यां परिजेद्याशेषात् शक्तिरीश्वरि
वालावायोवनोन्मत्तां वृद्धां वा संहरीतया ९ कृत्स्नितां वा महादुष्टानमस्तु त्वविभावयेत् सर्वावस्थां
सुदेवेशियोषिदं द्यात्साधकैः १० समस्तमंत्रसिद्धीनां सर्वं स्वरूपमंगला साक्षाद्दामनसावापिनारीस
त्तैव दर्शनात् ११ कदाचन कदृक्तात्संभाष्य वनिताजनेः स्त्रियोदेवास्त्रियः प्राणाः स्त्रिय एव विभूषणं
तदस्तरचितं भोज्यं तदस्तरचितं जलं तदस्तरचितं प्रणं देवताभ्यानिवेदयेत् १३ तत्सगिनसदाभाष्य
मन्यथास्वस्त्रियामपि रतिंदद्यान् कृत्सेयासाधकौ नवधूकचित् १४ प्रत्यक्षदृष्टोऽपि स्वस्त्रियोवापरः

४३

सिधः सकृदपि न वक्तव्यो निंदायै मनसापि वा १५ पूर्ववद्व्यवहर्तव्या सर्वदा साधको न सः मम
निंदा मम दोषो मम हिंसा मम दर्शनं श्रुतिं दाश्रुदेवो श्रुतिं दाश्रुदेवो वच साधके न वरं कार्यं वनितानैव
निंदयेत् वरं एजान कर्तव्यं तवरं वलिपरित्यजेत् कुलाचार कुलद्वयं कुलवृत्तिं न संत्यजेत् तथैव नैव यो
षायां निंदायां मानं संचरेत् किमहो क्तेन वदना वरं त्याज्यो भवेन्मवः तथापि नैव कर्तव्यं वनितानेदनादि
कं मातृवत्सृजयेन्नित्यं मातृवद्भावयेत्सदा साधकं प्राणादानेन प्रीतिस्पाद्यदिका मिनी प्राणंदत्वापि कु
र्तव्या स्वप्रीतिरनपाधिनी २१ यस्त्वयं देहसुखं जस्योत्तमा मोतिशासते स्त्रीदेवो नैव कर्तव्यो विशेषात्सृजने
सिधः सिधे गच्छन्त्यशान्तिं शोषा कुलजाशुभो नारी संभोजयेन्नित्यं सुपभोगेन कारयेत् २३ इति प
दलः देवदेव उवाच एतदेविवरायो देहसंमहदद्भुतम् विना एजा सिधो यौ नौ संगमे साधको तमः
समजन्मदरिद्रत्वं नरके कोटिकल्पघः ब्रह्महत्यासुरापानं सिधे पुर्वो गनागमः २४ एतत्पापकृते दोषे जायते
नात्र संशयः वीरो वाप्यथवा दिव्यो न ऊहावानरकं व्रजेत् ३ श्रुत्वा कृष्टिं विद्यो चारण कर्म तत् २
हस्यायं कर्तव्यं दृष्टे दर्शनं गेहं च वने ४ भूतशुद्धिपरिभो संभावेंद्रियनिग्रहः प्राणाद्या समना कृष्टिन्पासुस्त
स्या समीहितं परस्परबालोकस्थानवर्मप्रकीर्तितं नखदंताक्षतादीनि धूपदीपप्रतापनं तत्तत्तत्विशेषा
च प्रेक्षाश्रयप्रकीर्तिता एजने गायने स्तुत्यरतपातो विसर्जनं इति प्रोक्तमदेशानिरहस्यपरमं शुभं सत्यमेतदि
नायो विमंगानं ज्ञेयमिति संशयवद्वि कर्तव्यं कर्तव्यं न च मेषु न एजनीया सदा योषामद्भावकं तनिष्ठयः ॥

शती.
४८

स्नातमैश्वर्यं देविकर्तव्यं ममसाधकैः ममभावस्पर्शपासौ मत्स्वरूपमहं च सा १ अनेन रमते देवि सा कथं भव
ता रिता भवता हृदया पेन सह शो जायते नरः ॥ मद्राव प्रतिपत्राया अधिकारी समैश्वर्ये यादृशं सुहृदो ज्ञानिमद्रा
वैकपरायणा कदाचित्पतितो वापि कदाचिदपि सततो कदाचिद्गुरुतायापि कदाचिदपि शिष्यतो ॥
इदं सर्वं राज्ञाने निश्चये यस्य घोषितः सविस्त्रु सशिवः साक्षात्स योगेन सर्वकर्मसु १४ अहं हि जगतां धात्री ज
ननी जन्मकारणम् मद्राव प्रतिपत्रायां साहमेव सुनिश्चले १५ कर्तव्यं मैश्वर्ये नैव तस्या मनधिकारणात् सो
दादाय रुमो ह्यादाय दायत्कुरुते सुधी वीरो वाप्यथवा दिव्यो बहुधा नरकं व्रजेत् गुरुपत्नी हि जपत्नी पितृ
पत्नी प्रसूयेत् मैश्वर्ये नरकं यावत्त्रावत्कोटिपालं भवेत् पापा संभावमापत्रा नारी सर्वमयी हि सा १६ अहं
च गोषं संपन्नं शयामितमीधरि किञ्च शिरसि गतं सविषयं पश्येद्यथा पश्येत् मद्याहं तोपि पापात्मा प्राप्नोति नरकं स
हेतु अथवापि चिरं जीवेन्महादुर्गति दुर्गतां १ निरंतरं रोगपीडा जायते तस्यापि नः कदाचिन्न शिरः पीडा क्वचित्पश्येत्
गोचरः ११ कदाचित्त्रासं ताप कदाचित्त्रापीडनं कदाचिदपि कंदुस्पात्कदाचित्त्विचर्चकं अनालोकां च वार्धिकां च
जता ऊजता तथा अन्येपि विविधा रोगाः कृष्णाद्याः प्रभवंति हि चक्षुषा शक्तिले दोषा साक्षेदस्तथैव च पादच्छेदः
करच्छेदः शिरःच्छेदोपि जायते पशुपीडा राजपीडा वक्रिपीडा च जायते कुलंतस्यात्र दोषेण मृतयेनात्र संशयः
१५ प्रार्थनामपि कुर्वाणो न लभेदेव सुष्टिकाम् मूलाहारफलाहारपशोहारो जलाशनः प्रायशो
जायते पीडा तपःफलविवर्जितः तस्यास्यादसहदेयुदोदेभूत्या मृतस्करः सगोत्रकलहो नित्यं सगोत्रं सनेन

४८

सहस्रदिः कथने देवो विप्रता वप्यते मतः ॥ १८ ॥ स्वयोषापि विषं दद्यान्मित्रे वा सेवको य वा ॥ गोषधं न भवेत्तस्य महाहलाहलं प्रभो
॥ १९ ॥ हितं पश्यं सहृदा कं न कदापि न बोधते ॥ हितान वदता तस्य काचिद्वाणी वहिः प्रवेत् ॥ २० ॥ वारुक्ता मे प्रपाठानां विपरीते व ॥
जायते ॥ तदा ता कारिणो तस्यः सहृदया दयस्मया ॥ २१ ॥ एकादशग्रहस्याहिग्रहपीडयते भुवम् ॥ यस्यासिद्धिमाप्नुयाम ॥
जामुदेति सिद्धयः ॥ एते ये कथिता हो वा यो धिन्मेषु न संभवा ॥ अधिकारं विहीनानां अधिकारं पुतेन हि ॥ ईष्वर ॥ वा ॥ अधिक
कारी भवेत्कीदृक् देवे शि भवदर्वने ॥ कथं स्यादधिकारं प्रशाभ्यामप्रवर्तनम् ॥ १ ॥ महात्म मेव संदेहो वर्तते जगदीश्वरि ॥
न देव श्रोतमिहामि संदेह के दय प्रभो ॥ २ ॥ ममानुग्रहतो देविते देववक्तु महसि ॥ देव वा ॥ एतदेव प्रवक्ष्यामि गुह्या गुह्य
तमं महतः ॥ गोपितं सर्वतंत्रे पुनरेयं यस्य कस्यचित् ॥ अहमेव परं ज्ञानमहमेव परा गतिः ॥ ४ ॥ अहमेव परं ध्यानमहमे
व परा शक्तिः ॥ मत्तः परतरे विष्वेन किञ्चिदवलोकयेत् ॥ ५ ॥ अहमेक जगत्सर्वं जगदेवाहमेश्वर ॥ मद्रावाः भाविता नारी
भवेद्देता दृशी शिव ॥ एवं ज्ञान विशिष्टस्याधिकारी भवेद्देव ॥ ब्रह्मा विस्म महेशानि सर्वदेवमयो हि सः ॥ १ ॥ जायमान ॥
स्य बालस्य मातृ योनि स्त्रिंशो योः संपर्केण विकारो दिनपथा जायते क्वचित् ॥ २ ॥ साधकस्य तस्यायस्य मति स्यादधि
कारिण ॥ सोधिकारि भवेन्नि तं यागा हो महयो धिता ॥ ३ ॥ मद्राव प्रतिपत्त्या यामत्स्वरूपा हमेव सा ॥ विकारैव योषा यो
तस्या मर्षित पवहि ॥ ४ ॥ पुण्यं यस्या स्थिता बुद्धि साधिकारी न संशयः ॥ मातृ योनि परिमत्य सर्वयोनिं विचारयेत् ॥ ११ ॥ संग
मे साधक श्रेष्ठ शिव वक्त्रीऽने भुवि ॥ प्रथमस्या सकाले तया वदुर्ध्वं न जायते ॥ १२ ॥ तावत्काम विलोपार्थ पतितं यं प्रय ॥
॥ ततः ॥ कामभाव विलोपार्थं संगं कृत्वैव यो धिताम् ॥ साधयेत्सर्वकार्याणि यावज्ज्ञानं च जायते ॥ ततो ज्ञाने समुत्पन्ने ॥
स्वकं देवि हरे सुमान ॥ १५ ॥ एवं कर्तुं मशक्त सनाधिकारं कथं च न ॥ ऊर्ध्वं जपेत्तथा हो मं तर्पणं मार्जनं नथा ॥ १५ ॥ विप्राणां

श. ती.

४५

भोजनं चैव योषितं गविर्वर्जितम् सायकस्य भवेद्यस्त्यत्सूयेष्टदेवता १६ तद्वर्णसमनेनोभिः शर्माभुवनमेतलं भाव
नाभिः स्थिरीकृत्य देवता ध्यानतत्परः १७ यथा स्वरूपवर्णादि चिंतयेद्यतमानसः एवं यस्य मनो नास्ति सत्यप्रतिनि
धिः स्मृतः १८ कुमार्योमेव कर्तव्येन तत्तत्कदाचन यतः स्थानेषु नायोनामविकाराय कल्पते न प्रयोगादिकं का
पि हस्तोन्नतयोषितः कुमार्यो भोजनादेव त्रैलोक्यविजये भवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्ते किमन्यद्वा तमिह सि २१ अ
थ यत्नेन देवेशि रहस्यानि रहस्यकम् विनामधेनमोमेन पुंश्चलीमेवितं विना २२ नमंत्रसिद्धिमाप्नोति चेदसौ रक्त
मान्विते अलिना परितं पात्रवलिना परितं मुखं २३ अलिवलिचरामाचकिंचसिद्धिभूतले विशेषं शरणदेवे
शि श्रुता प्रवृत्ततां तथा २४ विजया सर्वदा प्रोक्ता तास्य पात्रे यद्यस्तथा मधुमिश्रातविजया गौडब्राह्मणकर्मणि मेषु
नानंतरं सिद्धिर्मधुपाने विशेषतः नृत्यगीतादिभिः सर्वः गुरुमुश्रुततां तथा २५ अष्टम्यां च वत्सर्दश्यां नवमी संक्रमे
तथा अमायां देवदेवेशि भौमे शुक्रग्रहत्रये २७ कालीतारास्थिता तत्र पूजनादहरराशिनी स्वशक्त्या सर्वदा प्रज्ञानं
रायं च पूर्वणि १८ नो चेन्मासेन संस्तुयानंतरं वत्सरो यदि अगम्या गमने चैव ग्रहभक्ष्यचभक्षणो सकृद्वारितो मंत्र
दहत्याग्निर्वैधनम् पौष्ठीगौडी तथा माधीनालवर्जसंभवा नालिकेरी तथा दाक्षीणी चानैरुपस्कृता पौष्ठी
श्रद्धासमाधी च त्रिष्यस्तथा द्वयम् २१ पौष्ठी च वत्सर्दश्यां ब्राह्मणस्य न पिष्टिज्ञा ब्राह्मणैव तदा विनामा
धीकथंचन २२ अथान्येषु प्रकारेषु नाधिकारो हि ज्ञानिनाम् अथवा कुलेन मये न पूजयेत् कुलसंदरीम् २३ योगिमि
पीयते मधुं न मधुं दिनपुंगवैः न मधुं पानयोग्यस्यान्नमधुं गुडमिश्रितं २४ अथ पिशुनानां विधिः शरणप्रयत्न
तः ब्राह्मणस्त्वामपात्रे तमधुमधुं प्रकल्पयेत् २५ मधुकल्पस्तु शक्तानां चामपापातकी भवेत् नो चेत्सिद्धिः क

चिदेविप्रतमेरधिकोरिभिः २६ पुरश्चरणलतैश्च होमानामपकोरिभिः तान् वृत्तेन विनायकस्य कालिकादशयाजयेत् ३
हितोमवाप्रोतिपरत्रनरकं व्रजेत् तान् वृत्तेनो निचक्रं च मुडमालाशवासने २२ सिद्धं रत्नं कंचैव संविद्यामवयोरसः
एतान् विहाय यः कश्चित्कालीमाधितमुद्यतः ३३ होममवाप्रोतिपरत्रनरकं व्रजेत् कोयुर्वदृष्टगैर्देवि न हि सिध्यति
नारिणी ३ यामयेदेनिगदिनेमहाकालययेपुनः कालिकामनुजापीतुं स्पृशेत्पानकिनायदि ३१ सत्यसंस्पर्शः
मात्रेण सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् गच्छपद्ममयीवाणी भवेदाज्ञापरंपरा ३२ जायते देवदेवेशिकाय कर्त्ता होतारो न त्रुती
तानां गतं तानेवर्त्तमानं न पश्यति ३३ तस्माद्योनिमुत्वेभ्यस्तस्य सर्वसिद्धिप्रदर्शिनी योनिचक्रं समालोक्य किंचि
त्कुरुते नरः ३४ ततस्तत्तयमायातिष्ठिन्नाविद्याप्रसादतः कालीविहाय देवेशियः कश्चित्सिद्धिमिच्छति सच ह
वाविनारयं देवो हृष्टमिच्छति शक्तिं विहाय यः कश्चित्कालिकामिच्छति ३६ स भोजनविना न नृन चरति
स भीष्मति कालिविद्यासिद्धिविद्यामहाविद्याप्रकीर्तिता इषे विद्यासिद्धा देवि जप्यते स्मर्यते श्रुत्वा तदेव सिद्धिराता
स्यामावागम्य वराप्रदा तस्यामकाशान्मंत्रोपेयाः शोयन्ते न पार्वति योनौ विचिंत्य तमयो सिद्धिर्दिवसमावृतः १
कृष्णसुमीव तर्क्षणमंगलेवासरे निशि कृष्णवारे विशेषेण कारयेत्सर्वदा गृहे सडुचडुको योनौ कोमले विष्टे
पिच एकलिंगे श्रुत्य देशे श्रुत्या गारे जलार्णवे श्मशाने कूलवृक्षे तशवे मुंडेरान्निरे स्वयं भक्तसुमेवापि अथ १
वायो निजश्च वा यतेषु कालिका देवि स्वयं तिष्ठति निश्चितम् एतान् स्नानान् शुभान् विद्धि महाकोलवरप्रदः श्म
शाने त्वसमाश्रित्य योः काश्चित्कालिकं जपेत् तस्य काली प्रसन्ना भूयात् कार्यविचारणात् मुनिदिनराममुंडं
नाथनार्हं शशं शशिदिनराममुंडं देवतं नौतमंच कृतवदनरमुंडं मालिकाघेषु शसंत्यपनदिननिमुंडं मध्यमे

श. ती.
५०

कार्यपात्रम् १ साधनायनमासैश्चकलासुकाग्निवाग्नाः साध्यादिक्रमनोवैद्यं दिवं तं परमेश्वरि एवं सर्वतु विज्ञा
यमंडलक्षणपूर्वकम् साध्यामिदं सुसिद्धं च सुसिद्धं यंत्येधव वीरवैवनेदिव्यं क्रमेण परिकीर्तितम् इति मंत्रेण
तः प्रोक्तं एतेन साधने शुभं इति पटलः ॥ श्री देव्युवाच ॥ देवेशि श्रोतुमिच्छामि प्रणेतसाधनं शिवे यः
कश्चिन्क्रियते वीरसाधनं सुसमाहितः संप्राप्नोति परं सिद्धिं देवैरपि सुदुर्लभम् तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यम्
समाहितैः मंत्रद्वौघे वीरमार्गे स्नाननद्यादिकं पुरा ज्ञानुभ्यामवनीधत्वा शिरसा स्पृष्ट्वा मेदिनि उत्थाय न
मनं कुर्यात्स्थित्वा वायुमेश्वरि एष एव नमस्कारश्चित्रमस्त्राविधौ शिवे मर्यादं धातुः पारिणायकं गुल्फावधः १
शिवे मुखं संहतानमंत्रेण स्नानं किञ्चाविधौ स्मृतम् साधनायमिदं स्नानं कर्तव्यमादिकारणं कथ्यते वैववेदो
क्ता नदिध्यानमनुत्तमम् भैरवेन पुरा प्रोक्तं सर्वसिद्धिं करं परम् तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यं वीरसाधनम् तस्मात्
रतं किंचिद्विद्यते शीघ्रं सिद्धिदम् चित्तासाधनयोगेन हतकारो हतोनवा मृदुकोमलयोर्वापि चूडकाचूडके
पिवा योनिस्त्रिचिन्मूर्ध्नि वा यं च मूर्ध्नि वा प्रिये साधने यं महेष्टानि पतेषां परिकीर्तितम् श्रीविद्यायां कालिका
यां तारिण्यो च नीमतो वडुके वगलायां च साधने यं प्रकीर्तितम् ब्रजादेके समारभ्य स्वरत्नांते महेष्ट्वरि रुद्रं
त्याज्यमनवो मूर्ध्नि योनिपावति एते सात्त्विकमहेष्टानि विशेषतः नमाचरेत् तेषां स्मृत्वा वक्रांते मंत्राचारकुल
कृमात् वीरसाधनमात्रेण सर्वसिद्धिर्भवेत्प्रवम् संपाद्य मामिषान्नं तस्वगेहवलिमादरात् मधुमांसमीनशुभम्
द्विषं ह्यगर्जं नरैः ततो वलिप्रयोगार्थं विष्णुपुण्याद्यनेकधा गोशुभं समुत्तमं सर्वं कृत्वा यामार्थतः शिवे सार्धं
यामोत्तरं देवि पतितः सकृदेतकः शसुपाणिनिर्भयश्च चित्तास्थानं विशेषतः श्रम्या नवेत्तकान्द्रे स्थाप्यति

भयमानसः महावीरोरुविश्वैवजितकोपोनिर्द्विषः महाबलोदयात्सुखरहकोपेनरोभवेत् चित्तावरुणादि
भागेचोपविश्यमहेश्वरि प्राप्नुवोदग्गुलोवापियथोक्ताचमनेचरेत् दत्तामलवलिचाहोश्रीकरालस्यसे
मते येकेचात्रस्थितादेवारात्समाचभयानकाः तेषियकृतसंसिद्धिममत्वेनानुकंपया मंत्रेनानेनतानत्वा
... .. वदपात्रेप्रवलिंवैवस्थाप्ययत्नेनपार्वति वतःपात्रेचतुष्टागुदगारभ्यपार्वति प्रदक्षिणाकृपे
लोचपश्चिमात्तरमेश्वरि वलिंदद्याद्यथोक्तेनदुग्धेनोत्सर्गमाचरेत् गोदुग्धेनविशेषेणउत्सर्गवसमाचरेत् गौंद्री
श्मशानेति - - - तंभायेमंवलिंवदेत् गृहगृहस्नापयदंडं सर्वविघ्ननिवारणाय कृत्वावीलेयतिष्ठेतिदंडंस्वाह्य
तोवलिः श्मशाननेभदेवायवलिंदत्वाप्रयत्नतः गौंद्रीभैरवभयानकेतिश्मशानाधिपरांगतिः सामिषादिश्व
वस्थात्स्याहांतोवलिरीरितः गौंद्रीश्मशानदेवेतिश्ममिषादिश्ववत् गौंद्रीमहाकालश्मशानाधिपइत्यप्यिति
च इतिमिषादिदेवेशिप्रवत्समुच्चरेत् गौंद्रीकालपदंप्रोक्ष्यभैरवेतिश्मशानवै साधनाधिपमुच्चार्यैश्ममि
षादिप्रवत् प्राणवक्रवृत्तंनवश्मशानवासिनीतिच महाभीमेकालिवोरस्वनेइतिगृहाणवै श्मंवलिंमानदं
दिसिद्धिमनुजमावदेत् क्लीकालिकावक्रिजायाश्ममिषादिप्रवत् महाकालसमेपेतुततोद्गागवलिलिमं
ततोयथोक्तविधिनादिकृपालेभ्योवलिंचरेत् स्वस्वविद्यांगदेवेभ्योवलिंदत्वाप्रयत्नतः यथोक्तविधानेनप्रा
णायामं समाचरेत् षडंगार्घ्यवत्प्राणस्वष्टदेवविहितं च अण्यग्रेविश्रजपेन्निर्भयः साधकोत्तमः एकाक्षरेदि
क्त्तसंदत्तरेवसमंतिकम् महसंदेवदेवेशाग्रतरेनपुनार्थकम् अष्टोत्तरसहस्रं चमहामंत्रे प्रकीर्तितम् देवता
यदिप्रत्यक्षानदेवतपमुत्सजेत् देवताश्रितं कृत्वा यदादेहीतिभाषते तदेवाणीतमादेवीतदाकागवलिंदरेत्
तदभावेमहेशानिगुडपायसयोर्वलिः वरं देहीत्वा देवेशिसखेनविहरोदिभुः अत्रैवमृतकोदेवियंचवर्षमिते

श्री नी.

५१

(5)

शिवे श्यंच साधनाकार्यामहावीरमतेहिता सार्धयामोत्तरंगशौस्तकस्यनसंगतः वतः पथेन हीनोरेणमणा
नेवापि पार्वति श्रधोमुखेन तोहृत्वा हं ह्रीं ह्रीं मिति ... तदा वाहनकृन्मनुः मायावीजेन नयनं हं वीजेनोपवे
शानं तस्योपरिमहेशानिष्टवीकमंगलाष्टयुक् देवीप्रजादिकंकृत्वा ततो वल्पादिकंचरेन नीलक्रमेण कर्त्त
व्यं दिकसदसं जपेचरेत् मंत्रमात्रे महेशानि जपेते देवतावरा प्रत्यहोमतिदेवेशिततः कागवलिं हरेत् दे
हीति भाषते देवैरंगरूपा हि पावदेत् संस्कृते व्यक्तियावाये सा देवी कीर्तिता मया वीरगीलाद्योरयोश्च क
पाशुपतौ तथा जयङ्गोतदेवेशि पंचमंत्राः प्रकीर्तिता साञ्जवीरकमोदेवि मंत्रवदके प्रकीर्तिता गतोश
कूरमंत्रेचक्रमोयं परिकीर्तितः नीलक्रमेण देवेशि महावीरक्रमीचवा गंधर्वाद्यत्रभीवापीसोभा ग्यावे
नतोपि वा क्रममेतत्पुस्तक्यत्रैलोक्यवितपीभवेत् महानीलक्रमेस्त्वानं मुखे प्रहास्य यत्नतः कंठायः स्त्रानमा
साद्यमल्लके साधुनेचरेत् वीरस्त्रानमिदं प्रोक्तं वीरगांगसिद्धिदायकम् वीरगुरुर्महाविद्यां प्राप्य कालानलप्रभा
म् वीरज्ञायत देवेशितेन सिद्धेश्वरो भवेत् दिव्यगुरोर्महाविद्यां कालीकादं वरीनिभाम् दिविज्ञाप्येन सिद्धिष्णा
त्रात्रकार्यं विचारयान् पशुगुरोर्महाविद्यां महाकालाग्रसंतिभाम् पशुजायेन देवेशि कलोसिद्धिनिदाना
रहस्यातिरहस्यं च मयोक्ते गोपिता शिवे रतिमंतेपतः प्रोक्तं मालाभेदं प्रणयिष्ये ॥ **इति पटलः ॥ ॥ ॥ देववाच**
देवेशोऽतुमिहामिरहस्यातिरहस्यकम् मुंजसुनमिदं बुद्धियुतं वदस्व भू ॥ शिववाच ॥ रहस्यातिरह
स्यं च तव स्नेहात्पकाश्रयते चंदनिपुंचमुंजनिवसुरं प्राभिधानिच दृशमुंजनि देवेशि रुद्रमुंजनि पावति १
दिकविदिकक्रमयोगेन कीलान्पारोप्य साधयेत् महामुंजं मध्यभागे परितो मुंजसंचयः कालिगविदि
ने देवि वीरात्रिदिने तथा मोहरात्रिदिने देवि वीरात्रिदिने तथा अष्टम्याच चतुर्दश्यापतयो रुभयोरपि

मुंडसाधनकं कृत्वा मालापत्रादिकं चरेत् घंत्रं वा कारयेद्देवि त्रैलोक्याधिपतिर्भवेत् आरुडकप्रकारेण वीरस
नक्रमेणाच सतासनक्रमेणापि साधयेद्दीरसाधनम् महासनं पूर्वभागे च डकं दक्षिणे भवेत् कामलपश्चिमे
प्रोक्तं मुंडमुत्तरगोचरम् वीरसनं मध्यभागे तथा त्रैलोक्यनायकः एकवीरं त्रिवीरं वापंचाष्टनववीरकम् दश
वीरं रुद्रवीरसाधनाय प्रकल्पयेत् मुंडपक्षेऽपि देवेशि मध्ये वीरं महोत्तरम् महादिमध्ययोगेन साधनाभेदभा
जनम् शमशानं वा चित्ताशलाचास्थिभूम्यासनं तथा योनित्वंगासनं देविदृशा देसतकासनं पंचक्रमेणा
देवेशि आसनानि च हूनि च पञ्चामेकतमं कृत्वा कालीनारंगं प्रसाधयेत् एकांतेऽप्यस्य सदनं पर्वते विद्यते
चने आतरे शिवस्य च महादेस रिजटे एकलिंगेऽप्यस्य शमशाने रणमंडले कूलहते एकहतेऽप्यष्टाविंश
किते स्थले गंगागर्भे च तर्भागे त्रिपद्ये देवतालये वेश्मालये वा देवेशि साधयेद्दीरसाधनम् कीलाम्भारोष्ण
यत्नेन दिक्पालेभ्यो वलित्तिष्ठेत् मूलस्थाने स्वयंगता वीरवेश्मालयेऽप्यस्य सः संविडुग्धं वलित्तिष्ठं पंचगव्यं स
तथा खड्गं गृहीत्वा देवेशि स्वयं कर्त्तव्यं नमाचरेत् तत्र स्थित्वा जपं कृत्वा त्रैलोक्यं साधयेत्ततः इति संक्षेपतः श्रौ
क्तं किमन्यद्गुरुजल्पितैः ॥ देववाच ॥ देवेशि श्रोतुमिहामिह स्पृशंस्व सर्वस्य चित्तम् ॥ शिववाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च
कथ्यतेऽप्यस्य साधनं शौचशान्तेर्गाणयनौ चादौ सौरे तथा हंति वैश्वदेवेदिके देवि नैवेद्यविनियोजनम् स्वर्गा
त्पानिवाचानि नानावस्त्राणि पावति अनेकरससंभारगुरवे विनिवेदयेत् गुरुप्रणययतस्य लेसुताये विनिवेद
येत् ब्राह्मणाद्याद्यदातयमभावेत्तजले तिष्ठेत् रूपेणैव गुरुमध्येत दभावेत् तिष्ठेत्पिपे महादेवस्य नैवेद्यो नि
माल्यत्वे निगद्येत् भक्त्या यामनरूपो हि नैवेद्यः परिकीर्तितः अमेघां चैव नैवेद्यो भक्त्यैव दाययेत्तथा सालि

रा. ती.

५२

ग्रामेवाणानिगेनैवेद्यो नैव दुष्पति वल्लिङ्ग्याणि देवेशि हि धाभिचानिकारयेत् प्रयोगकाले देवेशि वाद्यरागा नृजये
दुती तावत्कापिनगेतं यथावत्सिद्धिर्न जायते शारभाने समाख्याय प्रायश्चित्तेन तच्चरेत् ग्रामाभावात्मासाधसर्वसं
साधयेदुती कार्यमथेष्टनः कार्यमंगेत्वा द्वेद्विदे श्वर्षी वा पुरातात्वापीडिता ज्ञानश्वकम् अंगंगित्वप्राज्ञात्वा
सर्वकार्याणि साधयेत् न हि कर्मणि कर्मणा मार्गभस्नुक्चिद्वेत् कर्मणा मयि वारं भस्वंगंगित्वा द्विविष्यति का
येनातोपि देवेशि संध्यामर्तिसमाचरेत् संकल्पवाचको भूषाट्ठया परमेश्वरि इति संतेपनः प्रोक्तं किमन्युकोत्
मिह सिद्धि इति पटनः देवुवाच ॥ अथ मालाविधानं च कथ्यते शृणु पार्थिव ॥ मालावद्भविधा प्रोक्ता महाशंखा
दिभेदतः महाशंखमयी माला तंता माला स्वयंभुजा वर्णमाला तथा देवि सर्वकामार्थसाधिनी वर्णमाला त्रिधा
प्रोक्ता तत्कर्म शृणु पार्थिव पंचाशन्मणिभिर्माला पंचाशद्वर्णयोगतः ततश्च संसृज्य अनुलोमविलोमतः
मालाशतमयी प्रोक्ता सर्वकार्यप्रदायिका अकचटतपयशास्त्रहृत्कर्माः प्रकीर्तिताः अष्टवर्णप्रकल्पाय तत्तद्वैशेष्यं
ती भवेत् अष्टोत्तरशतं माला सर्वकार्यार्थसिद्धिदा गुरोरपि गणेशस्य च यंत्रिकीर्तितं शेषमिष्टाय संदद्यात्तेन
सिद्धीश्वरो भवेत् अयं गुरो अयं देवि गणायै परिकीर्तितम् नृनातिरिक्ते हितयं शेषमिष्टाय योजयेत् अष्टोत्तरशतं
मेतत्कथितः कथ्यते परः अनुलोमविलोमेन मातृकारं शतं भवेत् मायावाक्यकामश्रीयोगतः मातृकारं योग
तः अनुलोमविलोमेन तत्तद्वैशेष्यं तत्तद्वैशेष्यं तत्तद्वैशेष्यं तत्तद्वैशेष्यं तत्तद्वैशेष्यं तत्तद्वैशेष्यं तत्तद्वैशेष्यं तत्तद्वैशेष्यं
सिद्धिप्रदायिकः सप्तकोटिलसंरुद्धाः किंवायाकीर्णयोगतः धनी वैरीययंहीनः काराहंता दयोपिव तेपिसि
दाभवत्येव नात्र कार्यविचारणात् महाशंखमयी माला तंता माला स्वयंभुजा वर्णमाला तथा देवि सर्वकामार्थसाधिनी वर्णमाला त्रिधा

बल २

मातरावत ॥ इति पटल ॥ देवु वाच ॥ देवेश श्रोतमिहामिमालाग्रं च न निर्णयम् कपालस्य प्रजप्रद्योतनप्रयसक्तो
मनुः सर्वकथदेवेश यद्यहेतुलभा ॥ शिव वाच ॥ भवेत्तु गंधने कार्ये प्रत्येकं मणिकं क्रमात् सर्वमंत्रमयी माला सर्व
सिद्धिकरी परा तन्मंत्रदेवता रूपं ध्यात्वा तन्मालिकांतरे सर्वमंत्राः प्रजप्रद्या सर्वकार्यार्थसिद्धये अथवा मातृका
भिश्च गंधने कार्ये न्यये पंचाशन्मणिभिर्मालातकारो मेरुसंज्ञकः अत्र लोमविलोमेन मालाशतमयी भवेत्
अथ वर्गप्रकल्पाद्य माला तद्देवतेशतम् मातृकामालयाज्ञायः सर्वमंत्रप्रशस्यते रुद्राक्षफाटिकादीन् चैव समानी
यप्रयत्नतः गंधने मातृकाभिश्च कार्ये च त्वतः शिवे सर्वदेवमयी माला इतसिद्धिकरी परा तन्मंत्रमयी देवोत
त्र ध्यात्वा नयेत्ततो न पंक्त्या यत्नेन तत्र कार्यविवारणात् सर्वसिद्धिप्रदामाला सर्वकार्यकरी परा देता हं
चैव मुखाहं मत्स्यापि मणिप्रिये नाशु मंत्रेण न कार्यं त्रिशक्तिमालिका मता कालीनारातथा ह्निचास्वस्था
मालिका परा सर्वसिद्धिप्रदा भूमिः सर्वदेवमयी परा तेनैव ग्रंथ्यते देवि ममेव प्रजयेन्मनुं ॥ इत्याद्युक्तं त्वया पूर्व
किं त्वया विस्मृतं प्रभो इदानीं मन्यथा प्रोक्तं संशयोस्ति मम प्रभो मातृका तारभिन्नानां शिवशक्तिविहीनके मालि
कायामिदं प्रोक्तं मन्य मालाविधौ मतं अन्यप्रकारं ग्रंथेन येनैव ग्रंथनं चरेत् तमेव प्रजयेन्मंत्रं नान्यमंत्रं तपे ह्निचै
मातृका रावधि शिवे माला तन्मंत्ररूपिणी ध्यात्वा जीवं प्रविन्य स नान्यथा सिद्धिरोपकृत इति संक्षेपतः प्रोक्तं किं
मन्य कृतमिह सि ॥ देवु वाच ॥ मालारहस्य परमं कथयस्म देवेश्वर ॥ शिव वाच ॥ ॥ पूर्वोक्तानां मणानां च त्वभा
वे परमेश्वरि गंधरुपा च मणयो देतस्फाटकसंभवाः मणयो यत्नतः कार्यं सर्वसिद्धिमभीप्सुभिः मंत्रभावेना
द्विकैरे मंत्राद्य मणयश्च वा गणहारिणारवद्रात्रास्वर्णास्वावरणं गजा गौण्यजाता मजाकं ससी मनाममपाद्य वै

श. नी.

५३

५३

मुंडरणाश्चमणयः सर्वसिद्धिमपाम्भताः प्रथविद्यामयीदेविमालिकाकार्यमाधिनी वैद्यनीलकाचार्यामणयः सर्व
कार्यताः बीजकीलकशक्तीशैमणयोदुतसिद्धिताः ऊल्लुकामालिकादेवि विद्यावैष्णवरीस्मृता बीजाद्यावीर्य
संसिद्धौकीलैनिःकीलनेस्मृता शक्तिप्रकाशसर्वसिद्धौजीवमात्रास्थिमुंडरुक् प्रस्थिमुंडमयीमालाशिवरूपप्रदायि
नी तदाकारविशिष्टावतस्यात्कार्यकरीचवट् ताराकालीमयीमालाताराद्विचामयीपरा कालीद्विचामयी
वान्यात्रितयेसुंडबीजता सर्वसिद्धिपराभूमिरनिरुद्धसरस्वती रत्नमात्रामयीमालारत्नमात्रासमुद्रवा रत्नच
रनमुंडोत्पातथाष्टगंधमुंडजा इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यद्भूतमिदं सिद्धेयुवाच ॥ मातृकार्णसुरस्याचमा
लामंसूचितावद शिवउवाच ॥ रत्नमपि वत्सामिवर्णबीजस्वरूपतः मातृकावर्णस्याचमणिकांकार
येछिवे जपस्तेन प्रकर्तव्यं सर्वदेवस्वरूपिणी सौवर्णतामसतारोत्पत्त्यवरोत्पत्त्यजनदंतजा रत्नजास्फादिकोत्पत्त्या
वामातृकावर्णमालिका स्वर्णमालासर्वसिद्धौगोप्यजासकलेष्टता तामुमालासर्वशक्त्यैव विज्ञापितयत्तदा मे
जदंतमयीमालासिद्धिताविल्वनार्घ्यदा अर्कचतुर्भवाश्च शत्रोरुच्चाटकेमणि एवं संपाद्यमालां तजपदेवे समर
पयेत देवस्य प्रतिमाये वरदियाचक्रं विशेषतः इति ते प्रतिमाये धारणी घंटे यं शिवे रत्नाह्यमंगलौ धार्य स्वर्ण
रत्नमप्येदं मुद्रारूपं हाररूपं कृत्वा यत्नेन धारयेत् सर्वसिद्धीश्वरो भूयान्नात्र कार्यविचारणात् तत्रोपचारदे
वानां नामानिष्प्राणपार्वति अत्र स्पृष्टेवताल्लक्ष्मीवैष्णवैतुप्रजापतिः सुवर्णवद्विदेवत्यं रजतं चंद्रदेवतं ह्रीरवं
वारुणातेयं साचाएथिबीस्मृता जलस्पवरुणो देवो वीर्याणं वारुणो श्वरि कृष्णारस्परमो देवि परमानन्दका
लिका हृतरीपमहाविभुतैलरीयेवनस्पति गंधवस्त्रतथा धूपे हृतसंज्ञानि देवतं मधुवैवाहणीतेपादधि

हीरमहेश्वरिः नवपुत्रं मया पुष्पं वै सवोगंधरितः मालायाश्चतुर्धा सर्गदेवीमयं च वा प्रतिमां प्रजयेत्तात्त्वाना
मया सिद्धिरोधकत इति संतेपतः प्रोक्तं किमस्य कृतमिह सिद्धिपदतः देवुवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि येन देवी
मयो भवेत् ईश्वर उवाच ॥ इह स्थानि रहस्यं वक्ष्यामि तस्मात्प्रतमं यथा विद्यात्रमेणैव यं वाचनं न मार्गतः तथा दर्श
नमार्गेण प्रजनं सिद्धिदं कलौ ततः देवस्यापुधानि तन्मृदावीतदर्शने कर्तव्यं यत्त्वतो देवितदाचारयोगो भवेत् सर्वतोभद्र
पीठं च देवपीठं प्रकीर्तितम् एकान्तो योगिनीयात्रेयं च तत्रपालके नवाजंगता ये शोक्तं वरुके लिंगवद्विज्ञमं यं
च धामं उलान्मत्र जायेते महेश्वरि कालीकरो तथा मायाविंदु चंद्रविभ्रषणम् एकतरी स्पर्शमणिमालादेशे लि
खेद्विदे तारातारे विंदुमाया चंद्रेण परिभ्रषिताः एकतरी स्पर्शमणिमालादेशे लिखेद्विदे छिन्नाक्रोथो विंदुचंद्रभ
षितैकादशी भवेत् त्रिषिष्टया हरौ मायाविंदु चंद्रेण परिभ्रषिता एकतरी स्पर्शविद्याभालादेशे लिखेत्सदा काली
तारा तथा छिन्नाश्रितं यं विलिख्य स्पृश हृदये कवगले ख्येते न तदुपभाग्यं भवेत् सदा ह्रीं विंदुमाया कलाभ्रषि
तमस्य कौ एकतरी स्पर्शमणिमालादेशे लिखेत्सदा सौः सुंदरी स्पर्शविद्याभालादेशे लिखेत्सदा ऐं भैर
वी स्पर्शविद्याभालादेशे लिखेत्सदा ऐं धमाया स्पर्शविद्याभालादेशे लिखेत्सदा अस्पर्शाया वसो धाराभा
लादेशे लिखेत्सदा श्रीमाकर्षकरी विद्याभालादेशे लिखेत्सदा ग्रामं पत्करणी विद्या ह्रीं वषणकारिणी कला अ
माकर्षकरी विद्याभालादेशे लिखेत्सदा ह्रीं संभं चकरी विद्याभालादेशे लिखेत्सदा ह्रीं पराशरी विद्याभा
लादेशे लिखेत्सदा अन्यमंत्रविधौ देवि वीजशक्तिचालिखेत् काली तारा छिन्नमस्ता सुंदरी वराला मुखी यं
च विद्याविधौ देवि दीताही नो गुरुयति पूर्णाभिषेके नदीता पुनरीता समाचरेत् यथा प्रायश्चित्तं पत्रपाप

श. नी.

५४

तेचेत्प्रियंवदे पुनरीत्याचरेदेविशर्गाभ्योपिपार्वति निर्वाणरीहिते प्राप्तेरीत्यासर्वथाचरेत् वदशांभवसमायुक्तः
प्राप्यते निर्गुणोरपि शांभवंरीत्यां कल्पाशांभ्यो नरो न च दृष्टाधिकलोभयात्रात्रकार्यविचारणान् मेधादी
ताममायुक्तः कलौ दुर्लभपवच मेधादीताममायुक्तः प्राप्यतेवानवाप्रिये मेधादीताममायुक्तः शिवात्परतरो मतः
साम्राज्ये धाममायुक्तो कालीनारागमयोधुवम् दिव्यसंमान्यसंगुक्तो ब्रह्मरूपः सनातनः सप्राप्यते न्महाभावं साधक
स्यान्ननिश्चितम् दिव्यमेधांतसंगुक्तो यस्मिन्देशे विराजिते स देशः कालिकातुल्यः तारातत्रैव तिष्ठति तत्सकाशा
हीतनं वै किं तपस्याफलं शिवे न वक्तुं शक्यते देवि शिवो ज्ञानातिनाम्यथा गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं प्रयत्नतः
इति संक्षेपतः प्रोक्ते किमन्युक्ते नमिह सि इति तारासूत्रे पटलः ४४ देवदेव उमावंत न प्राणान्धारणतरप्रभो नृ
यामं सचिंतं सर्वविद्यानां सिद्धिनिर्णयम् तन्मे कथय देवेश यद्यहं तव वल्लभा शिव उवाच सागरात्सारतरे देवि रह
स्यमपि गोपितं तव प्रीत्या महे शानि कथ्यते पृणुमांशतम् कालीनाराक्षि त्रमस्मा वीरसाधनमार्गतः याममा
त्रेण सिद्धिं त्रिनात्रकार्यविचारणान् साधनारहिते देवि वर्णलक्षद्वयं शिवे कालिका सिद्धिदा प्रोक्तानारा श्रीशै
वतत्त्वकैः किं त्रमस्मा चतुःषष्टिलक्षजापेन सिध्यति चतुर्गणीति तत्तैस्तु सुंदरी सिद्धिदा क्वचित् बालाकोट्यर्ध
जापेन च गलापंचममभिः श्रीमहागजमानं गीवर्णलक्षैस्तु सिध्यति सिद्धिविद्यामहे शानि मया सलहेण सि
ध्यति महालक्ष्मीवधुवना तया धर्मावती प्रिये विद्यागुणनयोगेन सिध्यंते वनवान्यथा विद्यामात्रे महे शानि
निविद्यानामार्गयोगतः पातकारो कृते नैव गुणानं भाजनं चरेत् तावल्लभै महे शानि सिध्यंते वनवान्यथा भै
रवस्तपयोगेन शावरं सिद्धिदायकं निर्मितं न वनाद्योक्त आदिना यश्च भैरवः दशविद्याक्रमे देवि दशधा फलमी

राम

रितं एकोमनुश्रेयसंसिद्धिस्तदा सर्वेपिसिद्धिदा षट्पंचादशभेदैः शावरोभेदभाजने भैरवस्पतयेयोगाकावरंसिद्धिदा
यके महाकालस्यसंयोगादङ्कस्यचयोगातः शावरोसिद्धिदेवितचवैदिविधंभवेत् नाथोक्तेशंभुसंश्लेषोक्तनाथो
क्तेशभेदतः शिवोक्तस्यभेदेनतत्रनाथाभिधेशिवे चतुराणीतिसिद्धोक्तनाथोक्तेशभेदतः शिवोक्तस्यभेदे
नतत्रनाथाभिधेशिवे चतुराणीतिसिद्धोक्तनाथोक्तद्विविधंभवेत् एकावेदेवनासिद्धातदासिद्धंनगत्रयं तत्रापिवदु
केनैवसिद्धेस्थावरनेगमे अथाद्योदेतवदुकोद्वितीयोवदुकस्मृतः त्रिपुरांतकवदुकः चितयः परिकीर्तितः वद्विवे
तालवदुकचतुर्थः परिकीर्तितः अथानिजिह्ववदुकः पंचमः परिकीर्तितः श्रीकालवदुकोदेविष्णुकालवदुकस्तथा
तथैकपादवदुकोश्रीभीमवदुकस्तथा त्रैलोक्यवदुकस्यैवश्रीसिद्धवदुकस्तथा दशवैवदुकाख्याताकलौप्रसूतसि
द्धिदा मातृकासुतसंताप्यावदुकाष्टवर्गीरिताः महाकोथस्ययोगेनसिद्धंतिक्त्रिगीगरागः कालिकायांमहाका
लस्याहोभतारिणीमनो त्रिपुरांयांतुराजेशोवगलायांत-यकः मातंग्यांतमहेशसुभुवनेश्यामहेश्वरः ना
रायणोमहालक्ष्मीमहादेवोद्यवाप्रिये द्वित्रायांतकरालस्यसिद्धायांरुद्रेश्वरः धूम्रायांतप्रवोरस्यादिनि
संक्षेपतोमतम् शक्त्याविनाशिवेस्सत्तेनामदामनविद्युते शिवेविनाचित्कल्याणकलात्वंकचिद्वेत् वीजे
ऊरंमपयोगान्शिवशक्त्यात्मकामहः सदाजागतिदेवेशिनानारुपाणिदर्शयेत् सर्वाभावेतवदुकोमहाकाल
सुखैवच तारिणावदुकः शोक्रः कालीकालः प्रकीर्तितः श्रीकोथमंडलेदेविषानालम्नायगोचरः यथापराय
मंत्रेत्तशिवशक्त्याकंमहः सदाजागतिदेवेशियाण्यब्रह्मांडभांडने विंडुयुक्ताभवेद्वैवीसर्गाताशातसत्तिकम्
विंडुसर्गान्वितायातशिवशक्तिमयीकला वीजोऊरन्यापगतसदातिष्ठतिष्ठति वीरसाधनमार्गेनशि

श. ती.

५५

५५

यितोपिचमिअति शक्तिमात्रेशंभुमात्रेसावरेगागापेतथा कालेवोयैवैदिकेचक्रमंत्रेपिपार्वति महाविद्याक्रमेदेवि
सिद्धिविद्याक्रमेतथा विद्याक्रमेपिदेवेशिचीरसाधनमार्गतः सर्वमिअतिदेवेशिनात्रकार्यविचारणात् जीवही
नेयथाजीवोमतसंजीविनीक्रमात् पुनर्जीवोयथाभयोरथासाधनयोगतः सर्वमिअतिदेवेशिनात्रकार्यविचार
णात् मंत्रमात्रेमहेशानिचीरसाधनमाचरेत् वरकेहनुमन्मंत्रेगारुडेवैदेकेपिच वेनालेधसवेनालेवीरसाधनमाच
रेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यक्कृतमिह सिद्धिपदलः देवुवाच ॥ देवेशोतमिहामिसुंदरीसाधनक्रमं शिव
उवाच रहस्यातिरहस्यं च तव स्नेहात्मा काण्यते गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनित् सिद्धमंत्रः प्रोभत्वा
वीरसाधनमाचरे सर्वेषां जीवहीनानां तेन तत्फलकं भवेत् नान्यसिद्धयदेवि वीरसाधनवर्जितम् श्रीविद्याशिधि
लादेवि क्लेशसाध्या कलौ भवम् अल्पावारा दधर्मत्वाद् दुष्टत्वा मपि पार्वति कलौ पापसमाकीर्णं कस्य वै निश्चलं मनः
सर्वदोषै समापुको वीरसाधनसंपुतः स एव सिद्धिदो देवि नात्र कार्यविचारणात् न वै सिद्धिर्न वै सिद्धि वीरसाधनमं
तगात् महापातकसंपुको वीरसाधनसंपुतः स एव सिद्धिदो लोके सर्वदेवनमस्कृतः याममंत्रेण सं सिद्धि वीरसा
धनयोगतः अष्टम्यां च चतुर्दश्यां पक्षयो रुभयोरपि साईयामोत्रं देवि वीरसाधनमाचरेत् तरुणो सुंदरं स्मरं
सुखं रणवर्तिनम् पलायनविषयं च महावीरं समाहरेत् यद्यि विदुं श्रुतविदुं सर्पदेहं पयोमतम् खड्गं विषह
नं वडं चागलाघाभिभूतकं श्रीसिद्धिपदे देवि सर्वोक्ताष्टश वं त्यजेत् वीरवेषं समासाद्य वीरचर्यां समाचरेत् पूर्व
वर्जितकं कृत्वा बलिद्वयाणि संहरहेत् मंत्रं वा साधयिष्यामि देहं वा पातयाम्यहम् प्रतिताम्रीं दृशी कृत्वा बलिद्वयाणि
वाहरेत् मेघमाहिषमाजोरकागजकूटं जगत् पुटपापसं पाद्यमोदकाण्यत्तु कान् जं वीरपनमाटी निनाना

स्वाहनिपावति फलानिवासेरेवितोह्लाद्यैः समन्वितैः ज्ञातीपत्रेन क्लृप्तं च क्लृप्तं विनयान् तथा कस्तुरिङ्गमादीनि
 भक्तद्वाराणि यानि च तानि सर्वाणि संगृह्य यथाकंस्थानमाचरेत् विलम्बलेवांतरैराश्रमागारेन हीनते समुदेवि
 पिनेवोरेष्मशानेवांतरैराश्रमागारेन हीनते गंगागर्भे तत्राग्रे च कामीनामंडलेपि च एकलिंगे विशेषेण रागामये विशेषतः वी
 रवेषां समासाद्य वीरसाधनमाचरेत् सिद्धमंत्रं प्राकृत्वा देवतादर्शनोत्सुकः सार्धयामो नरैरेव वीरसाधनमाचरे
 त् स विद्वान् सकीलाद्यैर्वित्तसैमाहरेद्विवे द्वादिह्यतिथेरेव दिक्पालेभ्यो बलिं हरेत् दिग्बंधनं समाचर्य समा
 न्यमंडलं कृत्वा विद्यामंडलमार्गेण महाविद्यादिमार्गैः एष शानदेवताभ्यो हिवलिं यत्नेन दापयेत् राजराजेश्व
 रेयाच बलिं यत्नेन दापयेत् ततः श्रीकृष्णकृष्णायैवांगल्येन दत्तं तस्मै वदुको योगिनी क्षेत्रपालगारापभृतयः
 देवताकालिकाधीशः सर्वेभ्यो बलिमाहरेत् बलिदानं समाचर्य वीरसाधनमाचरे वीरसंहात्य यत्नेन सिद्धं
 कितभालकः कृत्वा लेमज्जनं तैलं कस्तुरीङ्गमादितम् तां च लं सुविमं च उग्रेनोत्सर्गमाचरेत् वीरसंहा
 त्य यत्नेन कारणेन सुरेश्वरि मांसं प्रदानेनैवेद्यं मत्स्यमुद्रातथैव च दत्वा यत्नेन देवेशिलापं तैलादिसंपुनः क
 ईरावासितं धूपं चिगंधाद्यैश्च पंचच पौष्टशो गंदशो गंवाग्रहृदश समन्वितम् श्रीखंडधरो देवेशितथै गुरु
 संभवः गुणलं लोहवाणश्च रालश्च देवदारुकः लातागुडश्च वा देविगोक्षुते शर्कराश्च वा मांसेन खंडवादेविक
 ईरमेकमेव वा श्रीखंडमगुरं वा पिगंधसारशिलारसम् मलयोद्भवमारं च विद्यायां युग्मभेदतः द्वाविद्याक
 सेनैव कीर्तितं तस्यानव देवदारुमयोभयः सर्वभूतविनाशकः एवं सध्या यत्नेन बद्धहस्तो भवेत्तु वम मुक्तके
 र्णादिणा वा सोहरेवांतरसाधकान् दीपं प्रज्वालयत्नेन नवैविधैः समाजलः मध्ये वीजं तु संस्थाप्य त्रिकां वंधनं च

श. नी.

५६

56

रेतं पृष्ठदेशे विलेप्यं प्रेषाद्वं धनमाचरेत् सुखं वेधमुवेदत्वा हयावाहजमेतच्च आचरं कं पूर्वभावे मृदुतिराभो
चरम् कोमलपश्चिमायां च त्रिमुं मुनरे भवेत् ततो मृतकमंत्रेण मृतकं प्रजयेत्कमान् वीरगलाद्योरमंत्रौ चरुपा
शुपतासुकैः जयङ्गीर्यमंत्रोपि वीरयाशेन कृन्मनुः निलोमो लियवायेति मानवः परिकीर्तितः स्वस्वस्थाने
निपुंजीतयथोक्तेन तवर्त्मना ऋषिहंटादिकं ज्ञात्वा यथोक्तध्यानमाचरेत् स्वैष्टं देवं तस्यैक्यमांगमावरणं प्रिये
पंचोपचारैवाष्टन्यजपं कुर्यादनन्यधीः भयं न कुर्यादेवेशिस्वमवद्रावयेत्तगतं देवं खेचरासिद्धाः भैरवाः यातुधा ना
नकाः आयां निरुलनाथं वभयं तत्र नकारयेत् आबुः शशांगि मर्पीया वृश्चिका कृन्तवः वद्विकुराणि रणा
णि समुद्रः स्वर्गयातना मृतश्च सर्वजाः सर्वे राजकीया तना तथा नीलवाद्याप्यते देवि ऊकुटवो मृतं च वा त्वाणि
कृत्य च तत्सर्वं ददभाव समन्वितः प्रजपेद्यत्नतो देवि देवता वरादा भवेत् संस्कृतं यन्त्रिया चायेया देवी परिकीर्त्ति
ता तस्यावरस्तु संशय विचारं भक्ति साशिवा ब्राह्मणा संस्कृतं यन्त्रिं भैरवः संप्रकीर्तितः त्वया यदुच्यते देवि या
वलि याच्यते तथा सादद्याद्यत्नतो देवि नर ऊंजर माहि वान् एतानि पिष्टमयान् कृत्वा यवतो दमयान पि हिना
नरि च यदद्याद्दंशस्य सखी भवेत् वीरदि सर्वसामग्री गर्त मध्ये विनित्तियेत् वीरप्रदं तत्र भूयान् नरहस्त अनगभ
वेत् एकं विशदिने यावत्तावत्संगोपयेत्स्वयं गीतं कृत्वा तव पिरोस्त्री संगो गभा कृ भवेत् हामहीनेन सिद्धि
स्याद्दिन भोजविहीनके हरिद्रस्तु भवेदेवि सर्वं संसाधयेद्भुवम् विल्वपत्रोदकं पीत्वा सर्वं संसाधयेद्भुवम् प्रशाद
शे विधौ देवि शक्तिपानः प्रजापते वसिष्ठि उवाच भूयान्नात्र कार्य विचारणात् प्रणिमादसिद्धिना मधिपो
धार्मिका कृती ब्रह्मांडगोलके यावत्पाकश्चिन्ता गती तले समस्ता सिद्धयो देवि तस्य पादे व्यवस्थिता भैरवाखे

वरायताः किन्नरावप्योगणाः पातधानास्तथानागाः दानवाः दैत्यराक्षसाः कृष्णांशुनथाभरताः पिशाचाप्येत
जातयः निर्वाणकचचाप्येततथैवब्रह्मराक्षसाः वेतालाश्चतथासाध्याः सिद्धाश्चयत्त्रिणीगराणां शाकिनीकि
न्नीसंज्ञाः भूतिनीचेरकादयः महैदृजानामिन्द्रादिनालं पादगतं भवेत् सुरयोत्सर्गमासाद्यतेन सिद्धीश्वरो भवे
त् पुण्ड्रकरसेनैव सुरयादुष्टाणाम् च गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनित् रक्ष्यातिरक्ष्यं च रक्ष्या
तिरक्ष्यकम् प्राणादेयाः शिरोदेयो न देया साधनावरा इति विद्याविधौ प्रोक्तः श्रीविद्यापिविशेषतः वरु
केते उपालेपि गारापेशं करेपि च साधनेयं मया प्रोक्ता गोपनीयं स्वयोनित् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किम्
न्यङ्कोत्तमिहं सि इति श्रीनारायणक्रेपलः ॥ देवुवाच ॥ देवेशि शंकरस्वामिन् स्वराट्कारणोत्तम त्वया प्रसू
चितं सर्वं वरासनं विनिर्णयम् देवतावाहनं देवि स्तनकद्वयनिर्णयम् यंत्रप्राणनिर्णयं च विमर्शनं विनिर्णयम्
शिवशक्तिरूपमेतौ वसं प्रदा विनिर्णयम् दृष्टविद्यारूपमेतौ वदशधप विनिर्णयम् एवं संसृचितं नाथनमस्य
तु प्रकाशितं तत्सर्वं कथयस्वामिन् यद्यहं तव वल्लभा शिव उवाच रक्ष्यातिरक्ष्यं ते कथं वक्तव्यं याम्यह
म् तथापि न वसं प्रीत्या कथ्यते शृणु मां प्रतम् सर्वादिभूतदयत्वात्स्तनकस्य विनिर्णयम् वरासनं चाम्यभा
गे सर्वं संकथ्यते शृणु ज्ञानस्तनकमादौ स्तान् रते स्तनस्तनकम् स्तनकद्वयसंप्रकृतः समं चो नैव सिद्ध्यति पुरु
रुं लिनीध्यानं विवाहपरिकीर्तितः द्विगगमे भवेत्स्नानं संगान्तर्यं भवेत् अर्घ्यदानं भवेद्भोगायत्री
त्वष्ट्रमासिकं भूतशुद्धादिप्राणान्तं तत्रावयचकल्पनम् देहवामिमात्तकाया प्राणायामं सुसंस्क्रिया ध्या
नोच्चारणे महेशानिवातकोत्पत्तिरीरिता मञ्जोच्चारणतो देवि ज्ञानस्तनकमीरितम् ज्ञानस्तनस्य दोषस्य

शमनार्थमहेष्टवरि दशविंशतिपंचाशद्यथाशक्तात्तपेक्षिवे दशांगानिपुणश्चर्यासंस्कारादशवैशिष्टवे ३२।
 मादिप्रमादिष्टमतेसंश्रुतासादरम् संस्कारासमनवतातथाताद्युद्दिष्टिवे प्रसन्नानलिकमस्तनत्सिद्धि
 साधनंयथा सोहंभावोमात्रकामिपेवैतन्ममेलनम् ग्रंगतानचतादात्म्यातदनंतरमीरिते विसर्जनंम
 हेष्टानिष्टतस्तकमीरितम् सतस्तकशक्त्यर्थदशविंशतिशक्तयेत् तेचतस्यनिवृत्तिर्हिभवत्येक
 संशयः केरलशैवकाश्मीरगौडमार्गद्वतीयकः संप्रदायत्रयंशोक्तंनित्यंनित्यंभवेत् शैलकेरलकं
 देविशक्तिकेरलकंनथा शिवशक्तिकेरलाख्यत्रितयंपरिकीर्तितम् अदोयप्रभेदेननववाकेरलंभ
 वेत् नवधाशैवकाश्मीरगौडंनवधाभवेत् विलासाख्यासिद्धादेविभेदाश्चाभवेत्तिहि केरलाख्ये
 संप्रदायद्वयेचविसर्जनं मनुहदेवताशंभुसहस्रारेविसर्जयेत् काश्मीराख्येसंप्रदायेसहस्रारेविसर्जन
 म् गौडमार्गेमहेष्टानिष्टद्वयेचविसर्जनम् विसर्जनंचसंप्रोक्तंनित्यंनित्यंनित्यंनित्यं शिववाच्यं अत्र
 यत्नेनदेवेशिरहस्यंकथ्यतेअत्र संप्रदायसतकंशोक्तंमनुष्यस्यतथाभवेत् ज्ञातस्तकमादौचतदंते
 तस्तकम् दितयेस्तकंरेविनचेदोषरमाचरेत् संध्याचमानमीर्योदद्यातापामेश्वरि सालिग्रामो
 चप्रतिमानंशतयत्रकदिवित् संप्रदायागीनरोभयात्रात्रकार्यविचारणान् इतिमंदेपतःशोक्तंविमम्
 कौतुमिहमि ॥ इतिपटलः ॥ श्रीदेवुवाच ॥ देवेशश्रोतृमिहामिरहस्यानिरहस्यकम् तन्मेकथयदे
 शंशर्वपुनरुचितंनया शर्वत्वयोक्तंदेवेशमंत्रागोदरिहताः दीक्षान्तरंमहेष्टानिष्टमहप्रजपेन्मनुः
 प्राणांतेपिनवैत्यान्यस्यागाक्षापमवाप्नुयात् जपेष्टजांततोयागंक्रुयाद्यत्नेननित्यशः शृजांतेप्रजन्म

त्रेनमंत्रकेवलं न पेत् इत्याहुते त्वयानाथ कथं मान्यः सर्वैः मनुः शिव उवाच सर्वकल्पपञ्चनां च वै सवानां
विशेषतः संध्यांत वैदिकी प्रोक्ता मनसी त्वमया तव त्रिसंध्यांत त्रिकीर्त्या तत्प्राक्तमंत्रैः प्रवृत्ति शर्गाभिषे
कः कीनेत एसां यो यचारिका एते पवारैः संस्तुतौ ये ऊग्रैः न लेपिये हर्षणे श्रीगुरोरे विपश्यन् पदोत्तिष्ठते ए
र्गाभिषेकसंपुक्तः शर्गः रूपः सर्वैः भवेत् केवादेही कम्पदेहः सखेडः खेवकस्य वै कोजाता कोस्तोरे विस्वत्र
सस्वरूपकम् नामपागयणं देवि मंत्रपागयणं तथा नाडीपागयणं देवि चक्रपागयणं तथा यंत्रपागय
णं देवि संध्यानांत चतुष्टयम् प्रसागाद्यमहसाणित चोपस्थानरूपिणी प्रावरणाद्यमहसाणं विशा
कल्पनता तथा हाविशानि क्रमेणो वदीता सौयानमालिका पञ्चमायविज्ञानी यश्चामी स्यापंचिक्रुमी
कादिहादिमनाधीनतस्य वै सतकेकतः ऊर्ध्वस्त्रायनधारदेवि तथा वराणदीतिनः चतुष्टयसंयुतः
उत्तयक्रमी तथा मेधादीति संपुक्तः सामान्यमेधया पुनः श्रीगुरोपाङ्कता नी श्रीमहापाङ्कता तथा निर्वा
णपाङ्कता नी श्रीमर्तिपाङ्कता तथा वासुदीपाङ्कता देवि पातंगीपाङ्कता तथा शोभवाख्यापाङ्कतायाः
श्रीमेधापाङ्कता नितः सतकेतस्य ऊर्ध्वस्त्रायनधारदेवि तथा वराणदीतिनः चतुष्टयसंयुतः
देवमरणं प्रोक्तं मरणं मरणं न हि जीवनेतत्त्वदेवसोऽस्मिन्काले तु संभ्रमः चतुर्वेदास्त्रयवेदाश्चैव
हारिसंति च शर्गाभिषेकी देवेशि यस्मिन्नेशे विराजते नरेण धर्मतायाति समेतात्कोटि योजनम् नवा
धिर्नववैस्तु नशत्राणां भयं क्वचित् शर्गः रूपः शिवः प्रोक्तः शिवश्च नमः शयः वक्रमंत्रवतः पुंसः काक
यः शिवश्च वसः शर्गाभिषेकी देवेशि दणविद्याविधौ स्तः नर्यभहाहादिमते कादीभट्टवतश्च यम्

श. ती.

५८

५८

पंचरत्नेश्वरीविद्याहारिकादिक्रमेण च उपाकारिक्रमेणैव सौम्याहारिक्रमेण च कादिकादिक्रमेणैव उग्रसौ
म्यद्वेषेशिवे अभिषेकोऽभः प्रोक्तः सर्वसंस्कारायकः अभिषेकविहीनस्य ग्रहशक्रसंगम्य च पुरस्चर्या
प्रयुक्तस्य कथं भवति तददः शिवः सूर्यग्रहणकालादिनामः कालप्रशस्यते सूर्यचंद्रग्रहेयश्चकृतं
वाकारितं च वा तनुरत्यमाया निविद्यासिद्धिप्रदामतः ज्ञानशौचं स्तनशौचं ग्रहणो नास्ति पार्वति सूर्य
शौचं महेशानिनाम्यत्सं चरते कवि स्नानं दानं जपो होमो मार्जनं तर्पणं तथा हितभोजनं शक्तियोगात्क
नं यो परमेश्वरि संकल्पमात्रासिद्धिस्पाद्यं सूर्यशिवे ग्रहे दीक्षायोगो पीठजपौ मंत्रपाशयुगांतथा नाम
नाडीवक्रयंत्रपाशयुगाविधिर्भवत एतांभिषेकरीतातचंद्रसूर्यग्रहेशिवे स्तनकोपि भवेत्तेव परांम्य
तकं कृतः सोमादिकं स्तनकाने मोहाः प्रतिनिधिः स्तनः कालोत्तरादित्रयमहो संस्कारो परमेश्वरि विशेषा
स्तनकं नास्ति सर्वकालं यत्ने क्विवां अभिषेकाद्वेकुडः सर्वरूपः सनातनः अभिषेकः एतद्रूपः सर्वसिद्धिफ
लप्रदः अनेन उग्रयोगेन त्वभिषेकः प्रकीर्तितः एतांभिषेकसंग्रहस्तु गलोपि भवेद्यदि सव्रह्मविमहे
शानिनात्रकाविचारणा एतांभिषेकरीनो यश्च विषयोऽपि पार्वति सव्रह्मण्यपमः प्रोक्तः स्वभिषेकरी
द्विजोत्तमः अभिषेकाद्वेकुडो वयोपिका नूवे प्रभो आहोरीतयाहीनो बालोरीता समन्वितः श्वोम
रो भवेकुडो नवयो हेतुश्च त्व अपि चो गलजानिस्थः एतांरीता समन्वितः सपवशि वरपस्यात्रात्रका
र्यविचारणान् जपं श्रुतं तथा होमं तथा ब्राह्मणभोजनं कारयेद्यत्नतो देविना तत्रायं समाचरेत् आहोमा
नमकी श्रुतो महा एतां तथा शिवे कारयेद्यत्नतो देविना त्रकार्यविचारणान् एतांभिषेकरीनां पञ्चनार

नपपवच कवित्योक्तोमदेशानिमनपोदिनिरर्थकः पद्यमिदिकालतात्रैलोकाकर्षणतमः तथापि लौकि-
काचारं मनसापिनलेनयेत् इति चिन्तापयोगस्तु न स्पष्टनामदेशवरि गुरुहस्तादुरुभाता तथाचार्यसहस्रतः का-
लीयाप्रयत्नेन नमं केवलं नयेत् केवलं नमं नपस्तु नमस्त्यभिधीयते गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनौ
वत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमप्युक्तमिदं इति पदः देवुवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि यंत्रस्थापननि-
र्णयम् शिव उवाच ॥ स्मृतिस्वर्णनागोप्ययंत्रं चकार येनिये यंत्रं तस्मिन् यंत्रं पीठं प्रकीर्तितम् यं
त्रे तस्मिन् ता देवी सदैव प्रसीदति मालिनीमेवागालिगेतीयवक्त्रे मदेशवरि स्थिरयंत्रं प्रति कृतौ नावाहन
विमर्तनम् प्रतिष्ठातमहायंत्रं तत्र यंत्रविमर्तयेत् यंत्रं प्रतिष्ठाप्यमासाय विद्यां तत्र यथा भावयेत् यंत्रं प्रतिष्ठाप्यमासाय
जीवमासेत तत्र कृत्वा विद्यां तत्र यथा भावयेत् यंत्रं प्रतिष्ठाप्यमासाय विद्यां तत्र यथा भावयेत् तदा विमर्तनेनास्मिन् ता-
वाहनमेव च यंत्रं कालस्थितिं यस्यायंत्रं मेवं प्रतिष्ठयेत् स्मृतिस्वर्णनागं तत्र यथा भावयेत् तदा विमर्तयेत् देवप्रति-
ष्ठा विद्यां तदा नैव विमर्तनम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं दशाविद्याक्रमेण च दशाध्यानं प्राप्य प्राप्ते सावधान-
मना भव तदा देवाणां षोडशो गः श्रीविद्यायां प्रकीर्तितौ कालीविद्याविद्यौ देवि प्रगुरुश्च दशो गकम् प्र-
ष्टा दशो गं श्रीखंडं तदा विद्याविधौ स्मृतः छिन्नाविद्याविधौ देवि पंचांगं गुणुत्तु स्मृत्वा कृत्वा गुणुत्तु तदा
ते त्रयास्तमनुगोचरम् गतो मगुरुसंवेद्यमातंगं परिकीर्तितम् कस्तूरीवैवकर्पूरमहगंधं तथैव च
भैरवो कीर्तितं देवि न स्ववैषाशिलारसः भवने श्यामपाप्रोक्तं श्रीखंडं कमलानने लात्वा गुडादिप्रसादा-
मिदं विद्याविधौ शिवे सर्वथ यस्तु संशोक्तं प्राप्य देवि वरामनम् वरामनानि देवेशि कथ्यते समुपैव भवेत्

श. नी.
५५

४९

गणहंभिबीणादिभैरीवादिश्रवणवः श्रावणंरापनाकारिप्रशतेपंचविंशति वगमनप्रयोगोदिसर्वत्रहं
भःस्मृतः स्तोत्रपाठश्चकवचंनामसाहसकंतया एतान्नपस्ययादेविचरेयोगेप्रकीर्तितम् तदेववकार्यमुत्त
त्रेयश्चकवापिपार्वति तयःकुचिद्वेदेविहोमप्रज्ञादिभिर्भवेत् यत्रयज्ञभ्यतेदेवितत्रतवसमाचरेत् नपेता
तर्कचित्कार्येपाठश्चैवकुचिद्वेत् प्रज्ञाहोमोक्तचित्कार्योक्तचिद्व्यासाभाजनम् यथात्माभेनकर्तव्यंशावग
होविशेषतः वरप्रयोगेदेवेशिद्धिधावामनसंरुति देहसन्नानिदेवेशिपरिभाषासन्नानिच भद्रदेवमहेश
निदेहजानिभवेतिदि व्याघ्रमुद्रकेवलाश्चर्मोणिमेघनाम्पि उग्रतामनरूपाणि कृष्णादीनि यथाऽमा
त परिभाषासन्नान्येवैकश्चिनानिमयातव प्रत्येकं दिविधोभेदस्त्वासन्नानां महेश्वरि निर्जीवानिसजीवा
नि सर्वसिद्धिकराणिच सजीवानामभावेतु निर्जीवानिमहेश्वरि सुर्यानि तमजीवानिरहस्यानिमहे
श्वरि अस्यामनंगजश्चैवपलकीमानुषस्यया महिषोत्तमभश्चेति भल्लुकोत्तरस्यया व्याघ्रश्चनेत्रको
देविमेवाज्ञौ परमेश्वरि उग्रश्चमृगभेदश्च कृष्णमृत्युकृतिश्चवा ऊरुटः ऊरुटो देविमपरशरभस्यया गर
वयःसकरश्चैवशिवरःशिवरःस्मृतः तरणिश्चरयश्चैवसकटश्चसखासनं दंडकादोलिकाचकंचकरोला
गृहाभिधा पादासनमयागोहो नारिकेरासनंतथा शरगोमधकश्चामश्चवरोश्वत्थसतालकौ खर्जरःपि
प्लानःसूतःशमीनेरुतथैवव तागकालीकिन्नमस्तापीविद्याकल्युत्तकम् ऊरुटकटपःखट्वागताखेव
सखासने गजाश्वासनकंदेवितथानररथंशिवे हृषभाख्याहयाख्याश्चमहिषाख्यापिपार्वति नरयानं
नयानंकिन्नयानंचपार्वति तथा नरपतेर्योनमश्चनाथाभिधंतथा गजनाथाभिधं देविमोमाजाखरथस

था वरगमनानिदेवेशकथितानिमयातव शान्तमेतिदेवेशभेदास्तेषांष्टाप्रिये ब्रह्मतत्त्वविदुश्चरुजानि।
भेदेषुतर्विधा देशभेदमदेशानिसंख्याष्टाप्रिये अष्टाः पंचविधाप्रोक्ताः तेनयोष्टादशास्मृतः चद्रिका।
सैवकिंचोक्ताः कोकनैराकसंभवाः पवनोत्थापंचमसुचारिणस्तेषांष्टाप्रिये सर्वेपिस्वरूपासुर्वर्णभेदास्तु
हत्वता सूर्यसोमनद्याभौमबुधशुक्रविवरः शुक्रशानितद्यागद्वैतश्चनवमस्मृतः नववर्णक्रमेणैवपंच
वर्णक्रमेणैव प्रत्येकंशंकरत्वेननवतिचंद्रश्चनना पंचवर्णक्रमेणैवपंचविंशतिभेदभाक् समदशान्तसंख्या
तुष्टामकर्णसमागतः अग्नौन्यसमतिभेदात्रिशतंपंचभेदभाक् सयदशान्तसंख्यातुष्टामकर्णसमागमा
त अग्नौन्यसंस्थिभेदात्रिशतंपंचसमति फलमेवामदेशानिकथ्यतेष्टाप्रिये सूर्यवर्णसमारुह्यवि
शमाहसकंजपेत् सलोकेवितयेभयान्नात्रकार्यविचारणान् कवचेस्तेषांष्टादशनामसाहसकंजपेत् संख्या
सामान्यतः प्रोक्तागजान्तकसहस्रकम् सोमवर्णसमारुह्यदिकसाहसंशिवान्जपेत् कीर्तिलक्ष्मीपतिर्भयान्ना
त्रकार्यविचारणान् भौमवर्णसमारुह्यविशमाहसंमनुजपेत् हरिद्रोपिधनाष्टाः स्यान्नात्रकार्यविचारणान्
बुधवर्णसमारुह्यत्रिशताहसकंजपेत् गौरीगोतात्प्रमुद्येत् हरिद्रोधनमाप्नुयात् गुरुवर्णसमारुह्यनवसाह
सकंजपेत् नवनिधीश्वरोभयान्नात्रकार्यविचारणान् भृगुवर्णसमारुह्यलक्षसंख्यंजपेत् सर्वसिद्धी
श्वरोभयान्नात्रकार्यविचारणान् शानिवर्णसमाख्यापत्रिसहसंजपेत्सदा सर्वबाधाविनिमुक्तोमानवस्या
कुकोपमः राहुवर्णसमाख्यापसहस्राणांचसमति प्रजपेन्मनवोयस्तुशस्तुलक्ष्मीपतिर्भवेत् केतुवर्णस
मारुह्यपंचविंशसहस्रकम् प्रजपेन्मानवोयस्तुपरागतजननीभवेत् ऐवतवर्णसमारुह्यलक्षसंख्यंमनुज

श. नौ.
६०

येन शत्रुसेनाविनिर्निर्गताभोक्तानरोभवेत् अपवद्यान्नामनेकत्वादिकमाहसकंनयेत् सोऽत्रवाकवचंतामः
यत्किंविन्नपेक्षिवे वांकाकामीनरोभयात्रैलोकविजयीभवेत् वत्तामनानिदेवेशिभवेत्तेनानिनिश्चित
यद्युक्तामयतेकामेतत्तदाप्रोतिनिश्चितं नपमात्रेपाठमात्रेहोमादौकल्पितानिच स्वतेरोप्यामनेकत्वात्रि
लक्षप्रज्ञपेदिभुः इंदारीसमरेजित्वाविजयीभुविजयाते एवेतेस्वर्गासनेकत्वास्यसाहसकंनयेत् त्रैलोक्य
विजयीराजाकिंकरोपिविभुर्भवेत् एवेतच्चित्रासनेकत्वामंत्रमात्रेनपेक्षिवे रत्नवर्णनरःस्थित्वासहस्रप्र
निहेनयेत् शत्रुसेनाविनिर्निर्गतामसाहान्यमवाप्तुयात् रुक्मवर्णसमास्थाप्यपंचसाहसकंनयेत् दशत्रो
हसमायानिकालीनागप्रसादनः पीतवर्णश्चमस्यायमंत्रलक्षमितेनये राजराजोनरोभयात्रात्रका
र्यविचारणात् नीलवर्णसमास्थाप्यलक्षार्धेनपमाचरेत् सर्वसिद्धेश्वरोभयात्रात्रकार्यविचारणात् ह
रिताश्चनरःस्थित्वालक्षद्वयमितेनयेत् पृष्ठीपतिपटं प्राप्यत्रैलोक्यभोगभाग्भवेत् धूमराश्वसमाश्रित्य
नित्यं वैवसहस्रकम् मांसमात्रेणावेतालः किन्नरोभवतिप्रबुधम् प्रणामवर्णसमाश्रित्यचत्वारिंशत्सहस्रकं
प्रज्ञपेज्ज्ञानवायसुविभुर्भवेन्नमंशयः कपिरश्चमसारुह्यलक्षेनपतिभरपतिः पिकलाश्चनरःस्थित्वात्रि
लक्षमीवशमानयेत् कर्बुराश्वसमारुह्यविश्वेनपतितापनः त्रिशतेप्रज्ञपेत्त्रिंशमांसमात्रेणसिद्धिं कृत
धूमवर्णसमारुह्यसर्वतः साधकोभवेत् नानावर्णनरःस्थित्वाप्रत्यक्षेणतमात्रकम् शतमात्रेप्रज्ञापेनमासा
देवीवरप्रदा दित्रिवेदयणवद्गवर्णस्थित्वाप्रतेनयेत् धनंभोगंभोगंतपाराज्यंमकेशत्वविभूतना क्रमण
फलमेतदिकल्पितं परमेश्वरि सत्तगसनयोगोदिसर्वत्रयदिवेभवेत् साधकस्यतथादेविकितयत्नकरे

स्थितम् अष्टादशगतिस्तेन तावदाविस्त्रियमाप्नुयात् संकल्पमात्रादेवेति सिद्धिर्भवति निश्चितम् श्लोकाश्वा।
नीकलं प्रोक्तं कोक-गानां पदं शिवे एतद्वैष्णववारैश्च कीर्तितं परमेश्वरि कोवोत्तनीपत्तमाशसि यंति जप
मात्रतः वाङ्मोक्षानीकलं देविदिवसचयगोचरं फलंतु पार्वतीयानं मासादवति निश्चितम् वर्णनं सम्पत्ता
देविपंचानामपि ज्ञातिनाम् गन्तापंचविधेनैव पर्वताये विधेयतः गणितापघसंख्याभिः सुपसिंशत्सहस्रकं
तथाष्टशतसंख्यानां मया प्रोक्तं महेश्वरि नानालापप्रभेदेन कलौ त्वर्तुन संस्थाका अष्टाप्रोक्ता मया देवि पते।
उदस्तारक्तः कवचं स्त्रोत्रपाठश्च नानासहस्रकीर्तनम् तपमात्रेण कर्तव्यं सर्वसिद्धिं मभीप्सुभिः संकशरां
फलं देवि येकमेव भवेद्भवम् अष्टासनं तसं प्रोक्तं षण्णत्वं कुंजरासनम् इति श्रीपदम् ॥ शिव उवाच पुनः
सर्गं सुखेनासन्नकामगाः खेवरागजाः मुनिशापाकृता भूमौ ततो ज्ञाता वने चरा भरो भरो मगो मित्रवत्
र्थाजायते गतः पूर्वोत्तरतथायाम्पदि क्रमेण महेश्वरि पूर्वोत्तरेश्वरादये तनरे नीलकंठतः पूर्वभागे।
गताः प्रोक्ताः दक्षिणोद्विधाः गताः अन्येषु प्रवृत्तिनी वसुतत्रापि द्विविधाः स्मृताः पूर्वोत्तरक्रमेणैव
वसुसंख्याः प्रकीर्तितः दक्षिणोद्विधः प्रोक्तस्त्वयं वोऽशथा स्मृताः गतासनं समासाद्य लक्षपुष्पं न पेक्षि
वे सर्वभौमेश्वरो भूयान् याद्यो गप्यदक्रमात् भद्रासनं समासाद्य लक्षार्धं प्रजपेत्तरः अपि देवीवशीकृत्य
त्रैलोक्यवित्तपी भवेत् भद्रासने नरः स्थित्या त्रिसहस्रं जपेत्तरेण मासमात्रेण योगेन त्रैलोक्यं पदमाप्नुयात्
मृगासने नरः स्थित्या सहस्रं जपेत्तरेण भैरवादीन् वंशजं यात्राकार्यं विचारणात् मित्रासने नरः स्थित्या
नटसादसकजपेत् षट्मासाभ्यसयोगेन किं नयत्वे करे स्थितः दक्षदेशे गते स्थित्या प्रत्यहं त्रिशतं जपेत् शि

वतन्मसिदिधानाभवमेवनसंशयः नीरधिस्थगनेस्थित्याशनसप्रनयेत्सदा त्रिमासेनमदेशानिगनलत्मीम
 वाप्रयान् पूर्वदेशगनेस्थित्यासोत्रवाकवचनयेत् यक्यान्मानवोदेविशुद्धीभवेद्वम उददेशगनेस्थि
 त्वासादसंप्रमदंनयेत् इतुत्परगोनित्वाभवेकृदभसन्निभः पञ्चकीतसमासुसर्वकालेनयेद्वम भूमि
 णालेनरोभत्वात्रैलोक्यविजयीभवेत् पञ्चकीतसमासाद्यत्रिसंध्यंनयेद्वि वे अपिराकृतेतातः सोपिगताभ
 विष्णुति मनुष्यासनमासाद्यकालीमंत्रंनयेत्सदा नरनाथोभवेदेविनायकार्यविचारणान् महाबासनमासा
 द्यमहसागांतुसप्रभिः प्रनयेत्पारमेशानिशुसंहारकोभवेत् विजयोमानुषोदेविविशेषोद्वषभेनयेत् हवभा
 सनेसमासाद्यदित्सहसंनयेद्वि वे शिवतत्त्वानरोभयात्राकार्यविचारणान् भल्लभासनमासाद्यभारवंप्र
 मदंनयेत् वेतालसिद्धिमासाद्यशककनोनरोभवेत् हनुमत्सनमासाद्यलंतंमात्रंनयेद्वि वे लत्मीपतिसमो
 भत्वाहमापालोभवेद्वम तांबुवंतंममाश्रित्यनयेत्सत्तार्थमादरात् रत्नाधियोनरोभयान्महामंत्रचरोभवे
 नीलासनंममाश्रित्यसहस्राष्टकमादरात् तथानलासनेदेवितथैववांगरासने राजभर्योनरोभयान्महाविक्र
 मवान्भवेत् आद्यासनंममाश्रित्यसर्वकालेनयेद्वि वे देवीतत्त्वानरोभयात्राकार्यविचारणान् आबुदश
 विधाप्रोक्ताः तत्कर्मण्युपायेति चित्रयाज्ञंममाश्रित्यकालीमंत्रंनयेत्सदा वाक्त्रिदिविविधाभयात्राकार्य
 र्यविचारणान् प्रश्वयाद्येमहेशानिर्लोक्याधिपतिर्भवेत् लक्ष्ममात्रंनयेदेविपत्नीयाद्यंष्टरपुत्रिये वल्लीया
 द्यमनेस्थित्यासर्वकालेनयेद्वरेत् मासमात्रेणसिद्धिमादेवानामपिइर्लभा धर्मरासनमासाद्यत्रिसंध्यंत्रिशां
 नयेत् त्रिकालेनरोभयात्राकार्यविचारणान् ग्रंथविदमतोयज्ञंममाश्रित्यनयेत्सदा शत्रुराज्यविनि

नित्यसर्वकाममवाप्नुयात् यत्तमात्रप्रयोगो हि मदाद्यान्नेष्ट्यपथिये मदाद्याद्यामनेस्थित्वा मदाविनयेत्सदा १
मासमात्रेण सिद्धिमाप्नाथकोवेचरो भवेत् तेषामाद्यामनेस्थित्वा त्रिसंध्यं त्रिसदसकम् यत्ताभ्यासेन रेवेशि
लेखरत्नमवाप्नुयात् कस्यो राजासनेस्थित्वा प्रदरं शतमात्रकम् शतमात्रप्रज्ञायेन घटिणीनायको भवेत्
मदा राजाद्यान्नेष्ट्यपथिये स्थित्वा न पतिकालिका इति संतेयनः प्रोक्तं शिवायष्ट्यपथिये इति श्रीपटनः शिवा
सनं समाश्रित्य कालीनागं जयेत्सदा सामाह भोक्तानरो भयात्रात्र कार्यविचारणान् देवुवाच ॥ शिवा देवी
शिवा काली शिवारूपममेव हि सर्वमुक्तं त्वयान्नाथविस्मये किं त्वया प्रभो शिवा वलिश्च दानं च शिवज्ञा
नि निरंतरं इत्याद्युक्तं त्वयान्नाथकथमारुपनं चरेत् शिवा परिवर्धं कृत्वा शिवां पूजाप्रयत्नतः प्रजयेत्सदा देश
नि प्रोक्तमेतद्धिवासनम् एवामागौ दण्डभावेद्योग्यतागौ दण्डां न हि तेषां संगे रोहसमरे चतैः समं भोजनं चरे
त् नराभावे मदेशानि त्वकनिस्मार्गयोग्यता वर्तते चेत्सदेशानि कृत्वा चारुमेणव सर्वविज्ञाययत्नेन ह
येवाशकरे वल्लकां सुखया नेवागजे वापिरथेपि वा अन्नासनं समात्तयन् त्रस्थित्वा न पंचरेत् शोधनं वा
ब्रवत्कार्यं प्रकृतं कथ्यते षण्ण मेवासनं समारूप दिवा रात्रं जयेत्सदा वरुणमासाभ्यासयोगेन शाकिनी वर
दा भवेत् प्रज्ञासने नरः स्थित्वा निशि निशि जप्यादिनेदिने मासपंचकयोगेन पंचकाया समाभवेत् ३
ह्मासनं समारूपतां बलहरितानना ॥ मंत्रमात्रं जपेदेविमासमात्रं निरंतरं इह स्पष्टविनाशश्च भवत्ये
वनसंशयः मदासनं नरः स्थित्वा मदासनं नरः स्थित्वा सर्वकालं जपेद्देवे राजागजेश्वरो भयाद्याद्यु
त्तमपराक्रमः एतेषां तत्तुष्टेनेव प्रकृतिकारयेत्यपि तत्र स्थित्वा न पंचक्यादेन देवफलैर्लभेत् सति

श. नौ.
६२

काप्रकृतिरुत्थापणस्यापनमावरेत् तत्रस्थित्वा जपेदेविकल्पमेतद्वेद्युत्तम ऊरुतासनमाह्वय सर्वकालेन
पेत्पन्नं कार्त्तिकेयसमोभयात्रात्रकार्यविचारणात् शक्यतासनमाह्वय सर्वः खनिनाशयेत् सकरासनमा
ह्वयत्रिकालं प्रजपेत्पन्नं सर्वपापविनिर्मुक्तो मानवो भवति कुर्वन् शक्यतासनमाह्वय मंत्रमष्टसहस्रकं गंध
वोधियति भयात्रात्रकार्यविचारणात् शक्यतासनमाह्वय मंत्रं लक्ष्मि ते जपेत् प्रणिमालभते धीरो नात्र
कार्यविचारणात् तारिणीतुसमाह्वय सर्वकालेन जपेद्दिवे मरुविद्येश्वरो भयात्रात्रकार्यविचारणात् १
महानौका समाश्रित्य कामिनी सुरतं चरेत् सुरतासनमाह्वय त्रैलोक्यं ज्ञानमाप्नुयात् रथमाह्वय प्रजप
नलक्ष्मं संख्यं मनुष्ये तत्तज्जाप्येन देवेशि वक्रवर्त्तिमाप्नुयात् रथ्यासने समाह्वय कामिनी सुरतं चरेत्
सुरतासनयोगेन ब्रह्माऽनायको भवेत् शक्यतासनमाह्वय सर्वकालेन जपेद्दिवे मासत्रयप्रयोगेन त्रैलोक्यं
वशमाप्नुयेत् शक्यतासनमाह्वय कामिनी सुरतं चरेत् तदस्य लिङ्गं देविकालिका रूपभाग्भवेत् सुखास
ने नरः स्थित्वा चतुर्थ्यां निरंतरं जपेत् ऊर्ध्वं नमस्कृत्य निःसर्वमिद्रीश्वरो भवेत् सुखानेन तत्रैकत्वाभिरवी प्रजपे
त्तदा त्रैलोक्यं विजयो भयात्रात्रकार्यविचारणात् होलिकारोहं कृत्वा जपेद्दशसहस्रकं सर्वपापवि
निर्निस्त्य सर्वत्र जपमाप्नुयात् होलासने समाश्रित्य त्रिसंध्यं वसहस्रकम् देवी ध्यात्वा जपेत्पन्नं त्रिष्टुप्तिमिष्टिम्
वाप्नुयात् होलासने नरः स्थित्वा रत्निकत्वा प्रवीक्ष्य प्रजपेद्दिवे देवेशि भवेत्पशं मणिर्यथा वक्रासने नरः
स्थित्वा त्रिसहस्रं जपेत्पन्नं त्रैलोक्यं भाग्यशक्तिनस्पदं लब्धवस्थिता होला वक्रासने कृत्वा कालिकां वा जपे
त्तदा सर्वमिद्रीश्वरो भयात्रात्रकार्यविचारणात् पादासने समाह्वय सर्वकामसंख्यकम् मंत्रमात्रं जपेदे

विहीतासिद्धिमवाप्नुयात् पादासनयोरभ्युत्थाकामिनीध्यानतत्परः कामिनीकांतया संगे हस्तास्त्रिकया शिवे
 ललमात्रं न पेन्मत्रं सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् कामिनीसहस्राश्रित्य रुद्रं हस्तेन दापयेत् प्रहरेत् प्रलाप्या यत्नमा
 त्रं न पेच्छिवे सर्वसिद्धीश्वरो भयात् कामिनीमहापार्वति सर्वसिद्धीश्वरो भयात्त्रात्रकार्यविचारणात् प्रहृतो
 धनवैकल्या कामिनीमहापार्वति सर्वसिद्धीश्वरी भयात्त्रात्रकार्यविचारणात् क्रमो मने समारुह्य निशितपा
 दिने शक्तिनीमेलनं भयात्त्रात्रकार्यविचारणात् पुरुषासनमासाद्य सर्वदा प्रजयेन्मनुं सर्वबाधाविनिर्मु
 कः सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् खड्गासनं समारुह्य सिंघं प्रजयेन्मनुं सर्वसिद्धिमवाप्नुको गृहिकालभते ध्रुवम्
 सार्वमने गजाख्ये तस्थित्वा जपति शंकरि सार्वमने गजाख्ये तत्कामिनीसंगलोत्पः प्रजयेद्यत्नतो देवि
 शक्रकर्ता भवेद्भुवम् गजाख्यासनके स्थित्वा त्रिसंध्यमधुतेजयेत् महीपतिनरो भयात्त्रात्रकार्यविचारणा
 त स्थित्वा नररथे देवि विद्यासात्रं पठेत् सदा सर्वदेवेश्वरो भयात्त्रात्रकार्यविचारणात् स्थित्वा नररथे दे
 विकामिनीभगवर्षकः त्रैलोक्यं लभते यदि सा चंचला यदि पंचवर्णा हृद्ये देवित इष्टेशकरप्रिये फलं तु
 हयवत्यां कं विशेषं प्राप्नुयात् वत्सीवर्धरथे स्थित्वा सर्वकालं ममाख्यकं प्रजयेन्मानवो यस्तु किं करोति धी
 मी भवेत् वत्सीवर्धरथे स्थित्वा विपरीतरतं चरेत् भगवंत्यजपे देवि विकालतो नरो भवेत् तथा वाजिरथे स्थि
 त्वा मंत्रमिष्टार्थदायकम् रथायं सिद्धिदेवेशि भयते वनमंशयः तत्रैव सारंगे गत्वा भजेति ह्ना प्रदापयेत् वा
 किरिलभते देवि नात्रकार्यविचारणात् मदिषाख्ये रथे स्थित्वा त्रिलोका लोकनायकः त्वारमहिषे स्थि
 त्वा लक्ष्मणपतिशुभित मरुतनरपतेयाने स्थित्वा जपति मानवः महाहयपतेयाने स्थित्वा पंचमहसकं

प्रजयेद्यत्नतो देविश्कासि डिभवेदुवम् महागजपतेयाने स्थित्वा चैव त्रिसंध्यकम् त्रिसंध्यजपेदे वि सर्वसमाज्यः
 नायक मेवाय रथमारुह्य जपादि देवकर्मकृतं अनाय रथमारुह्य महाशीतिकरो भवेत् सखासने गते वा
 यि सर्वसिद्धिं निसिद्धयः यथापायसतो मेन सर्वकामानि संलभेत् तथा गजासने स्थित्वा सर्वकार्यणि सा
 धयेत् करभेदे देवेशि परगजजयोजयात् करिण्यो तमहेशानि परकन्यां वशीनयेत् अश्विन्यां परमा
 राध सर्वकामप्रकामकृतं सखासने समारुह्य जपेदे रथमारुह्य सर्वसंकटमुत्तीर्णमा समाप्ता भवेत् नरः
 गजासनं समारुह्य जपेत् सप्रशंसी स्तवम् सर्वबाधाविनिर्मुक्तपलावर्तेन योगतः सर्वणि साधयेदेविकी
 र्तिता न्यासना निच वरप्रयोगदेवेशि सावरेत् सर्वसिद्धिदा प्रश्वासने नरः स्थित्वा त्रिशक्तिं प्रजपेत् सदा त्रै
 लोका विजयी भूयात् सर्वयोगि साधयेत् एतेषां मस्थि मारेण मालिकां कारयेदुधः तेन जाय प्रक
 र्त्तव्यं तत्रारुह्य जपेत् चरेत् तत्र तस्यासनं स्थाप्यै लोकेनाधिपतिर्भवे संख्यामा मायतः प्रोक्ता सर्वकर्मणि साधयेत्
 हासनानि देवेशि गदितानि मया तव जपसंकल्पमर्त्तिस्तु भवेन्मा भवत्प्रिये तथाप्यासनयोगेन शीघ्रं सि
 डिभवेदुवम् जीववकेयथा सिद्धिं तथा जीवासने प्रिये रहस्यातिरहस्यं वगो मय्यप्युसंकटे इति संतेपतः प्रो
 के किमहोतुमिह सि इति श्री केषरः ॥ श्रीदेवुवाच ॥ देवेश श्रोतुमिहामि सर्वोक्तानां विनिर्णयं शि
 व उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं वक्तुं शक्तेः परमं नारिकेरं ममारभ्य जं ह्वयेत् तमेव च कटली मंडलं कृत्वा क
 टलीवनमेव च प्रजयेद्यत्नतो यस्तु तां सिद्धिं मवाप्नुयात् ऊल्लसत्ता ततो देवि सर्वपापफलमुच्यते नारिकेरं
 भेदात् एतैश्चैव मनोरथान् मध्वैककामिनी प्राप्तिश्चासौ सर्वततामता वटवैकाल्यवित्तानमश्वस्ये सर्वकाम

नाम तालवृत्तेन शावाग्नित्वत्तरेगन्तमानता पिप्ले सर्ववश्यत्वं प्रेतवाकर्वणं परं राजलक्ष्मीशमीरुते
नेवृत्तेन नागमः दिक्कृतसंज्ञयेदेविमर्वृत्तेनिरंतरं महाहृत्तयेदेविनात्रकार्यविवाराणां श्लेषांतक
करं नाव्यविलोश्वस्यकदेवकम् निबोवदोदंवरस्रवंपककेसरोदृशः दृशवृत्तेसमासायपत्येकंदिकार
सकम् प्रतपेयत्वतोदेविग्रणिमाद्युक्तं तथा मोलकाप्रोक्तमेतौवलभतेनात्रसंशयः कालीवृत्ताःसमु
दिष्टाः किञ्चावृत्तप्राप्ये श्लेषेतरंविभीतं चमावोदंत्वनरंतथा पिप्लेवृत्तं वैवसप्रप्यं चसुवासिनी
निवाश्वस्यंकरंनेच श्लेषांतककदेवके विल्वेवदंशालनालोमावेदंत्वनरंतथा ताराविधौमयाप्रोक्ताश्री
विद्यायांप्राप्ये श्वदृशसंख्यातास्रवश्रीविधौस्मृता एतेवामपिदेवेशिफलंतर्ष्ववभवेत् इतिसे
हेयतः प्रोक्तं तवामनविनिर्णयम् कथ्यतेदेवदेवेशियथावद्वराय श्रीविद्यादेवदेवेशिपंचमेतामना
स्थिता ब्रह्माविष्णुशुद्धेश्वरश्चमहाशिवः एतेपंचमहाप्रेतावतंकंपादगोचरम् महाशिवस्तु कशि
पुकामेशेनंदनंभवेत् तत्रस्यासुंदरीदेवीकालिकायांप्राप्ये मुक्तिकालकरालश्च विकरालकपालध
रु वतश्चपंपादस्यंसंसारकेशिवेस्मृतः महाकलोद्धाटनास्यात्रुदिष्टातकालिका विपरीतरताप्रोक्ताश्री
महाकालिकाविका मसश्मशाननिलयाप्रमासीदृपसंवरा शिवसिंहासनगतामहोशानारिणीमना श्च
शाननिलयाकिञ्चाशिवेविश्वसंसता शिवरूपकरालास्रदृयोपरिसंस्थिता विपरीतरतामहास्रपंचभ्र
ष्यसंप्रता किञ्चविद्यामदेशानिमहाकालकलांप्राप्य श्मशानप्रत्नलतघोरमहाप्रलयसंप्रता शिवोपरि
स्थितं देवमहासंसारभैरवं तेनमार्थगतामहाश्रीमहाकालकालिका एवमन्यधिकार्यासुर्वगलांप्राप्य

श. ती.

६५

८५

वति स्वर्गसिंहासनस्थावापंचयेतस्थितायि च द्विविधागतितादेविमिडविद्यां प्रपद्ये प्रेतासनतादेविमु
हिसुभोजनोद्यताम् गतमातेगिनीदेवीकटं वनिमथगाम् सिंहासनगतोरम्भाभैरवीं प्रपद्येति प्रेतपं
चकसंयुक्तो श्रीमहाकालभैरवीं ध्यायन्ती मन्त्रीनां गीताकासनसमन्विताम् पद्मासनस्था श्रीलक्ष्मीभुवने
श्रीपराविका रत्नसिंहासनगतो भुवनेश्रीपराविका योगकाली महाविद्या महाप्रलयकारिणी शुक्लमां
सा चोपविष्टा तदा गजराशिवा ऊरुयामनमा रूपा शिवोपरि समाश्रिता रत्नपाणि कुर्यं च रत्ननेत्रोपरि
स्थिता वामपाणि रत्नपरे च ग्रथो मुखसमन्वितम् ब्रह्मांडमंदनिकुत्वा प्रसावर्परधारिणी नाहं लभाच
रेति निशरास्फालनतत्परा कोटगतीनागभक्षानागकंकणधारिणी ऊंडले मुकुटे वैवनागनैवगलै र
दि विभ्रती परमादेवी इति हस्तिकसंयुताम् संसारहस्तिके देवि इत्येविभ्रती शिवाम् प्रलयानलमेकाशा
मुखी भोजविलासिनी प्रमृशानशिवसंतैश्च मुंडैर्वैरिनीनादिनी मगयोपकृतवस्त्रवस्त्रविस्मातिभक्तणी
प्रातर्बोलांतु मध्याह्नेतरुणीरूपधारिणी सायंकाले हृदयपावामहाप्रलयकारिणी लेखशुक्लस्त्रीभक्तव
रदानमुखोद्यता भक्तानेषणसाद्योपावीरांस्फालननादिनी तेन पुंनसमाकारा प्रत्यवस्योऽयामिनी भक्त
धास्तिवरे इति प्रसन्नस्मीतभाविणी श्रद्धाघातापरातीता चित्तिरूपधारिणी परब्रह्मेश्वरी विद्याश्रीमा
हाका योगकालिका यथेति तय संतुष्टा स्मरणादूरधारिणी वृषभस्य महा रुद्रं मय कस्य विनायकम् सिंहा
स्यां श्रीपरां दुर्गां महा महिषमर्दिनीम् पंचवेंदस्थिते सूर्ये मगस्था वेदे देवतम् योगपीठस्थिते गमं पद्मासन
सनसमन्वितम् षटवताटपौभागे वीरासनगते विभुम् श्रीमहादेवितामर्त्तिशिवस्यै रनुमदिभुम् वेता

लंमुंउपमस्यंभैरवाशिवसंपुताः द्वादशारेमहापद्मेकीर्णकाशिवसंपुते प्रवीणशवशस्येवइकेसात्विकेविभुं
पद्मस्यशवपुष्पंवेहसाहस्त्रिकयापुते नहसमुंउपमस्यंवेइकेकरकर्मणि नौकाश्टामहानीलागजारुहोप्र
हंपतिः प्रंतरित्तामनगताः सर्वदेवाः प्रकीर्तिताः अद्यगतमनाथोरिपताः इहः प्रकीर्तिताः शिवारहंम
हाकालेसमप्रेतासनाशिवपुष्पकावीकुम्भिकाख्यामहाविद्याप्रकीर्तिताः अद्याविसृष्टरुद्रश्चशिवरश्चमहा
शिव रुद्रश्चभैरवश्चैवसमप्रेताप्रकीर्तिताः पुष्पकाल्यामनेपोक्तेष्वापुष्पकुम्भिकासनम पंचप्रेतागतादेवीकु
म्भिकापरमात्मका अश्वासनगतादेवीवागहीपरिकीर्तिताः संवत्सरस्वतीदेवीरुम्यारहाप्रकीर्तिताः गो
पवक्त्रधारहाप्रवोरापरिकीर्तिताः शवासनातवागहीतनत्कार्येप्रकीर्तिता नकुलस्थानकुलशीनपरहा
धनेश्वरः मकरस्थानाद्देवीस्यापद्मस्यामणिकर्णिका रोगकायकवीराख्यारत्नसिंहासनान्विता प्रेता
श्वासनामधुमतीत्रैलोक्यारक्तकंजगा अद्यहंसगतः प्रोक्तोचामुंशशववाहिनी गिरिवक्त्रधारहाश्मशा
नभैरवीस्यता इतिमंतेतः प्रोक्तेविशेषः पूर्वमीरितः गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंपुनः पुनः गोपनीयंगो
पनीयंस्योनिरपगतथा रहस्यमपिसंप्रोक्तंयस्यकस्यापिकीर्तितम् इतः परः किंचकथंकिमन्यकुलमि
हसि शिष्टोसकेपरलः ॥ श्रीदेवुवाच ॥ सौभाग्यभरतंदेवममाप्रेकथयप्रभो शिवउवाच रहस्यं
कथितंदेविगोप्याहोप्यतरंरुद्र प्रहस्यतथास्त्रीरांवालकानांविशेषतः धारणात्मिहिरंदेवियंत्रंभ
षांवेवै कर्तुंशुमेवमुक्तेवाहोशुमणिवंधके करोगुलीपुपादाभोधारणात्कलदेशिवे क्रमेणपंच
वापारिकथ्यतेष्वापार्वति कर्महंसमामाद्यकोटानांनवकंलिवित मध्यकोट्येभवेजीवोवेदेवैवशु

65.

त्वं भवेत् वाङ्मयं च परितः कृतं पुष्पमयः शिवे तदर्थः पादपुष्पम्यां गुह्यं तत्तदगोचरम् विद्यामः कथितो
 देवि मायायाः मुद्रिका मन्त्रोः सामान्यमुद्रिकानामन्तरागकालीमयी पञ्च पञ्चधारणा देवि त्रैलोक्यविजये
 भवेत् यद्यदीक्षितिकामानितं तदा प्रोतिमानवः वाणिगत्या दस्त्रिगत्या म्मगत्या महेश्वरि सर्वगत्या भेकग
 त्या मंत्रिगत्या निम्नतया एतादृश्या महेशानि लिख्येष्टं मनस्यधीः गन्तव्या नयार्थं वा वाणिगत्या पञ्चक्रमे
 म्मगत्या शत्रुनाशे सर्वगत्या तु मारुतो भेकगत्या तु विदेष्टो मंत्रिगत्या तु माहेने भूतगत्या सर्वकार्यगति
 रेवा सनातनी मध्यकोष्ठे समारभ्य विद्यामः कथ्यते एषा ग्राह्ये परातत्परां चतुर्तीनां तृतीयका विमरा
 त्वचतुर्थी वतत्परां चतुर्थी स्मृता तदतीतारसा स्यात्तु संपूर्णतीतानुसममी कलासमकसंपुष्पः शवः परिकी
 र्तिताः ब्रह्मा विष्णु रुद्र ईश्वरश्च सदा शिवः शान्तिश्च तदतीता च प्रकाशो कारयवच मकारो नाटविंदुश्च
 तदातीतानुसमम् विंदुतीता संपूर्णान्मध्यकोष्ठे समास्थिता वंदो मुखे महेशानि देका संततचकीर्ति
 तम् दत्तवाहो महेशानि स्त्री विना चित्तं रपिणी उग्रो यवेंडा चा मुंदा वनो ग्रावो उचेंडिका हकारश्च रकार
 च ईकारश्चानुविंदुमत विंदुतीतानुसमं स्यात्कैवशा क्रकमेणा च पुष्पभागे महेशानि रुद्रसंख्या प्रकी
 र्तिता महेशता रागेशी चित्रैकजरा स्मृता कूटचेंडा चोरचेंडा वीरो ग्रावी चतारिणी सर्वापनारिणी
 तीव्रावेन तारापंचेश्वरी सिद्धिता राक्षसिता राचोरनारायण स्मृता उग्रो यता रादेवेशि रणो ग्राचेंडु गोप
 रा त्रिकोणा कोष्ठमालेख्य स्त्री वीजं च यथावस्थितं वामपादे समारभ्य वामबाहूतरे शिवे वीजद्वयं च य
 प्यमरा निष्ठितियार्वति वेंडचेंग चेंडचेंटा वीरचेंटा सुचेंडिका राजचेंटा मोहचेंटा चोरचेंटा सरणाभिधा शवचें

रावीनवेरासिद्धं रातयापरा सुंदोयवेरासुं शरत्वेराविद्याभिधानतः सैन्धवेरातयाव्यावमोहवश्येनथैवच आ
कर्षणाव्यावेरातविंशत्संख्याभिधानतः सार्धपंचात्तरं व्याप्ययंत्रमेतत्सदास्थितः तत्रैववडुके व्याप्यवाक्का
तिष्ठतिपार्वति यत्रावर्णवदेवास्मर्त्तवैवात्रवसेतिच एतद्वंशे तसंभार्यत्रैलोक्यविजयीभवेत् त्रिपेक्षिकमयोगे
नमर्त्तव्यागतिमार्गतः मायापुगं कूर्चपुगं कालीवीनत्रयंतया इति लोकालिके मायावीनपुगमवकूर्चपु
क कालीत्रयं महाविद्याविंशद्भूताभिधामता कालीमारभ्यदेवेशिऊरिलालकदेवता यावत्स्यादेवदेवे
शितावद्याप्यनिष्ठति इतीयेद्वितीयंदेवित्रयंतक्रमेणच व्याप्यत्रीकालिकाविद्यासर्वीभरणसंगता
सामान्यमुद्रिकाव्याप्यसरातिष्ठतिपार्वति सार्धषात्रीभवेत्ताराकालीप्रत्याधिदेवता आकर्षदेवतावेरात्रैलो
क्यविजयाभिधा प्रयोगविद्यादेवेशिगदिनापरमेश्वरति एतत्प्रधारणादेविकित्रयत्वेकरेस्थितं एतस्या
वर्तनादेविस्त्रीयतिपटंलभेत् शाककर्त्ताभवेदेविपंचलहंक्रमेणच कोरावर्त्तनमात्रेणकालीरूपोनसं
शयः अष्टवधानाशनेवधारणातनश्यतिप्रवम अष्टाङ्गोलकेपावणाकिंचित्तगतितले समस्तासिद्ध
योदेवितस्मरस्तेववस्थिता अर्थोभ्रमौतशा अर्थोमध्यययपितिष्ठति ईद्विषयोपिदेवेशिगर्भस्तिष्ठतिनि
श्चितम् बालकोमरणासञ्जनस्ययंत्रेनवर्धते मत्सुवाधाविनिर्मुक्तश्चिरंजीवीभवेत्प्रवम भेदप्रकाशये
दीमानयतत्कुत्रापिपार्वति सुंराव्यष्टंखलाकृत्यामतिबंधेकरद्वये गलेपादद्वयेदेविवंधयत्रेणकामक
त प्रतिमोबंधयेद्वापिष्टंखलाकृत्यामतिबंधेकरद्वये गलेपादद्वयेदेविवंधयत्रेणकामक
धार्पदत्तपंचांगुलौतया मस्तकेवासनावाहोधारयेमुद्रिकामिमाम् त्रैलोक्यविजयीभूयात्रात्रकार्य

श. ती.
६६

विचारणात् अंवल्लापारणादेविकित्तवत्वेकरेस्थितम् अंवल्लाङ्गसंयुक्तेषु लघुष्वेकर्मणीवरेत् तस्य स्वप्न
गतेदेविकर्मणि भवति फलं तद्वेदिपरीतं च नात्र कार्यविचारणात् कर्माभरणमथेतुरत्नवक्राणि धा
रयेत् मुद्रिकां बालिवेदे विदेवीश्यात्समाभवेत् दुर्भगा सुभगा भयात्सुभगा देवता भवेत् त्रिकोणपाद
ये देवित्तद्वेषणरूपतः सर्वसिद्धानि यंत्राणि धारयेत् परमेश्वरि सिद्धिर्लभा भवेत्साहिनात्र कार्यविचारणा
त् म. आभरणेन कुरुते सर्वसिद्धिं सर्वावयवसंयुक्तां सर्वरत्नममन्त्रितां यंत्रसिद्धानि रत्नानि धार
येन्निशि पार्वति सर्वसौभाग्यसंयुक्ता लक्ष्मीरूपा भवेद्भुवे हृदये सर्वदा धार्या यंत्रं प्रकृतितिर्वरा तेन सि
द्धानां गन्तामसर्वे कार्यार्थमायनी वाङ्मूले यंत्रमेतद्भुवला संयुते यदि यो धारयति देवेशि तस्य श्रीसर्व
तो मुखी रासलक्ष्मी कीर्त्तिलक्ष्मी बलभः साधको भवेत् स्त्रीणां सीताप्रदेया स्याद्युयायोगेन पार्वति ३१
निसंक्षेपतः प्रोक्ते किमन्यकोत्तमिह सि स्ति प्रापदलः ॥ देवुवाच ॥ पूर्वोक्तं यद्वदस्य च तमेकद्युष्टमां प्रते
भर्ता सीताप्रदेया स्यात्स्त्रीणां नाम येन शोभति सीता दत्ता महेशानि तस्य यंत्रं वदेद्भुवे तदेव यंत्रसिद्धि
स्यान्नात्र कार्यविचारणात् पंचावर्तनमात्रेण सर्वदुःखविनाशनम् रसावर्तनमात्रेण सर्वजगति वष्ट
कृत वसुमावर्तने यंत्रं त्रपालमसो भवेत् नंदावर्तनमात्रेण नचनायमसो भवेत् दशावर्तनमात्रेण सर्वद न
प्रमुखो यथा एकादशावर्तनात् सर्वभूतविनाशनम् विंशद्द्वारं समावर्तय सर्वे नश्यन्ति चक्षुषा एकविं
शावर्तनात् प्रह्वीति विनाशनम् त्रिंशद्द्वारं समावर्तय देवित्तलगतसनाशनम् चत्वारिंशद्द्वारं नाधितयशो
गविनाशनम् मंडलावर्तनात् सत्यं मंडलेशेन रोभवेत् षष्टिमावर्तयेद्यस्तनस्य सिद्धिर्भवेद्भुवम् सममावर्त

नारेविसमममिस्ररूपधक प्राणीनिवर्तनादेविसर्वः। त्वानिनाशयेत् नवत्पावर्तनादेवंवांकुपाकर्मसाधनम्
शतावर्तनमात्रेणद्रासनंपरिकीर्तितम् दिशतावर्तनादेविसुभगत्वेनरोभवेत् ३ः खेनयतिदेवेशिशतपंचकयो
गतः सहस्रावर्तनादेविसहस्रंलभतेद्वयम् त्रिसहस्रंलिवेद्यंत्रगतपत्नीवशंनयेत् सहस्रपंचकेनैवष्टविंशति
यमासुयात् दिक्सहस्रावर्तनादिशक्तिपातप्रयोगधुक पंचविंशत्सहस्रंतुयोमुद्रावर्तयेत्तरः नारायणसमो
विष्णुसहस्रपोनसंशयः सहस्राणांतुपंचाशद्यंत्रमावर्तयेद्यदि ग्रणिमाद्यष्टसिद्धीनांमधीशोज्ञायतेनरः
लतावर्तनमात्रेणत्रैलोक्यविजयीभवेत् लताहयावर्तनातमत्तविंशतिसिद्धिषुक पंचलक्षप्रयोगेनप्रेतप्रे
तेश्वरोभवेत् दशलक्षंलिवेद्यंत्रमासाहभोक्तानरोभवेत् पल्लतल्लिवेद्यंत्रं सर्वपश्यतिवत्तथा पंचविं
शतिलक्षैश्चवर्तनमवामुयात् अथस्यवरदानत्वेनसहस्रेणवस्मितम् शिरोदेयंरुंदेयंरान्यदेयंपदेपदे
नरेयंपंचवर्त्यवकस्मैविदधिपार्वति एतस्यत्तानमात्रेणत्रैलोक्यजयतिप्रिये ग्रहोयंत्रममारुत्स्यमयावक्तं
नशाकाने ग्रहोयन्मग्रहोयन्मोयंत्रंज्ञानेनिरंतरं प्रश्न्यप्रतानांवक्तुमेतन्मयेरितम् दशसहस्रकंदेविपु
रश्चर्यप्रकीर्तितः ३ प्रवतारिणीपस्यादुग्रताराप्रकीर्तिता तस्यप्रत्यक्षरूपत्वात्तारासंग्रहप्रकीर्तिता सामान्य
मुद्रानाम्नातुकालीतारासमीपरा भर्जवाकंजरोत्तलेनांबुलेकरलीवने प्रत्यक्षंलिवेद्यंत्रं दशयंत्राणि
पार्वति सर्वशत्रुविनाशत्वेकर्यादेतदुपासकं शत्रुसैन्यविनाशश्चनानारूपेणजायते शिरःकंजरोदेहोक्त
हस्तपरस्परम् अग्निबाहुभवापीयनयामारीभयंप्रिये चतुर्दशदिनेनैवकर्यादेतदुपासकः रात्रंजयतिदे
वेशिप्रत्यक्षंशतमात्रकम् सहस्रंप्रत्यक्षंलेख्यदातादाताभवेत्तरः नवधानिलिवेदेविचवैष्टडीश्वरोभवे

शती.
६७

त इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमस्य ह्येतन्मिच्छति इति परतः आदेयुवाच देवेश प्रोक्तमिच्छामि रक्षामि रक्ष
कम् शिव उवाच गोपितं त्रिषु लोकेषु तदेव कथ्यते शरणं भूमौ दशमहसं च यंत्रं लिख्य प्रयत्नतः प्रतिवारं
मार्जयेद्विवांछामिदं मवाप्नुयात् भूमौ विलिख्य देवेश यन्नाम्ना मानयेत्कृतम् तमेव कर्षयेद्देवि चर्षमार्गं
स्थितो पिवेत् विशेषेण लिखेद्भूमौ दारुणे दित्वा सप्त ग्रहोत्तरमरुसे च कृत्वा रामां वशं नयेत् सिद्धेण
लितेद्भूमौ तर्जयामा र्जयेत्कृतम् तर्जनी धारणा देवित्तत्फलं परिकीर्तितम् तत्फलं समवाप्नोति नात्र कार्यं
विचारणात् ततस्त्वानेपु देवेशि धारणात् लोकाणां दपि मार्जनादपि देवेशित देवफलमाप्नुयात् फलपरं
त्रादिपुष्पाणां होमयेत्कृतमीरितम् तत्फलं रत्ननेनापि फलं नैवेद्यतोपि च स्वस्या शक्तौ प्रतिनिधि धारावा
कारयेत्कृतम् भ्राता पुत्रादिनामाता श्रुवा वरमणी तथा पौत्रो गुरु तत्सु तत्पुत्रोक्ता प्रतिनिधियेन व भ्रा
तादिपुत्रपर्यंतं दद्यात्तु भ्रातृणां निच सर्वस्वदानं गुर्वारै प्रत्येकं तु विशेषतः उग्राम नार्थं देवेशिन च प्रतिनिधिः
स्मृताः सामान्य होमो देवेशितया पौषा कर्मणि प्रोक्ता प्रतिनिधिर्देवि स्मृत्कृतं संस्यं चरेत् यथार्थं वर
णं विद्या होमकं संस्यं च होमयेत् अरु विधौ अरु समारब्धानां होमविधौ यथा यथा प्रतिनिधि प्रोक्ता
तथा तदप्यकीर्तिताः यंत्रं संधारयेद्देवि सर्वमिदं प्रदाय कम् स्वर्गो गेय शिरो वसे कटि वसे तथा हगो गारुडे
पद्मरागे वपुष्परागे विशेषतः गोमेदे हारके नीले वैडूर्य परिसेपि च तत्र विधे हारके तत्तथा स्पर्शं च तत्र विधे प्र
दाते धारयेद्देवि यथा कृतं फलमाप्नुयात् स्वर्गं सर्वार्थं संसिद्धि रोगेषु तत्समस्मिन् वसे संधारयेद्देवि दिव्य
कार्यो नरो भवेत् शिरो वसे तसंधार्यं त्रैलोक्यं मोहना वापि वैरि निर्दलनाय च कटि व

सुलितेदेविवापुसल्यवलिर्भवेत् तथावरणवस्त्रेऽकामलुत्पल्ययधक त्रैलोक्यविजयत्वं च भवेद्वास्तव्यतः शिर
वे पद्मगणशत्रुहर्ता नयकर्ता महामति महेन्द्रमहेशो भूषा न्नात्र कार्यविचारणात् पुष्पागोलिस्त्रिधाधारयेष्ट
र्ववत्प्रिये सूर्यकोटिप्रतीकाशप्रतापकीर्तिमान् भवेत् गोमेदेविलित्वेद्यं धारयेद्दलितोको सिद्धयेधर्वतुल्य
स्यात्कावेवावस्यनियथा हीरकेधारयेद्यस्तमुद्रां परमार्त्तभाम त्रैलोक्यकर्षको भूषा न्नात्र विद्यामधुमतीजयात्
नैगमस्यावराणां वससुद्राकर्षणं चरेत् नदीपुत्रीचरत्मानि हेमसीशैलभरुहा अलभानिववस्त्रनिद्राद्
मितलारपि त्रैलोक्याकर्षणकर्षणवत्सुद्राविधारणात् इदानीं लिलित्वेद्यं धारयेत्कर्षणं कजे महेन्द्रमहेशो
भूषात्कर्षकर्तानो भवेत् ऐश्वर्यराजराजेशो प्रतापेभास्करेयथा बुधानीलासमो लोके भवत्येव न संशयः
वैदुर्येधारयेद्यस्तु किं न घत्वेक्रे स्थिते परिमेषधारणादेविकालीनागमयो भवेत् कालीनागस्य र्शमगोजयास्य
श्रीमणिं नयेत् इतोपि सिद्धिवाङ्मयं मया वक्तुं न शक्यते प्रवालेव शो सिद्धिः स्फाटिके कीर्तिरुत्तमा धारणा
यात्पलं प्रोक्तं इगं मुद्रां सवीतनं फलमेतन्महेशानिरहस्यातिरहस्यकम् चतुर्विधेपियं त्रेपि फलमेतत्प्रकीर्ति
तम् वीजयं शपि शिवे धारयेद्देवमेव तत् रहस्यातिरहस्यं वकिमङ्कोत्तमिहसि इति श्रीमहेशो भूषा न्नागसंवादे
रासकेष्वगम्या यविचारणे मुद्रासंते पपटलः श्रीदेवुवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् तन्मे
कथय देवेश यद्यहं न ववलभा शिव उवाच ॥ तव प्रीत्या महेशानिरहस्यमधिकथ्यते मालायं शारिणमिडा
निर्गमं वैवतनः परम् अणानां नदिभेदोस्ति रत्नलेखनधारणे फलमेकं महेशानिदुर्लभं सिद्धिकरं भुवि विं

श. लो.
६८

रत्नेविशाङ्गो गेहमिको रविपंकिते दोषो न रत्ने देवेशि काशमो न्निकेशिवे प्रबालकथितो दोषः सौगतलपुत्रेषु
भम् मौक्तिकानागरात्तानिविशादिकमयोगतः त्रिविधानि प्रबालानि हीरये वैवतुर्विधौ यमानिया मलाम्बर
त्वं वरुविधं भवेत् विंशतिविंशवारं दिनवसंकरात्तानितः तत्रापि फलमेतद्विकीर्तितं परशंभुना मध्ये विंशकोणा
मष्टे चक्रे वावितं भित्तम् पश्यैरुहकोष्ठं तत्रोद्यमे मनः नतद्यं रोषकरं यन्मिदं गुरुदर्शितम् पापैर्वैक
बलासिद्धाद्यं शाण्डागणना ववै स्वर्गवर्षा र्द्धमात्रेण फलं भवति निश्चितम् गेह्ये वर्षा नरं देवि शिरो वसुद्विप
ततः करिवसे विपत्तौ ते फलं प्रकृतिमुद्रिका तथा वराण वसंत फलमंत्र प्रकीर्तितम् गारुत्मते पतमात्रा त्मिदि
र्भवति निश्चितम् पश्य गेहममरिने गायसिद्धिं प्रवर्तते पश्य गेहवर्दिना नं शुभमास्मिद्धि भवेद्भवम् पंचरात्रेण
गेमे देमनो वांछित कामदा हीरके त्रिदिने नैव वैदुर्ये दिनमप्रतः परिसेतत्ता गदे विमिद्धि भवति निश्चितम् इ
नीले वेदने सिद्धि भवति निश्चितम् प्रबाले मास दशकै मौक्तिके वसुना सतः सिद्धि भवति देवेशि नात्र कार्य विवा
रणान् मुद्रामाला तथा इगो नाल्य सतपसः फलम् पुनः प्रयोगे देवेशि कर्माहर्ता प्रजायते प्रत्ययोग प्रवत्यामि
कामना इत्यभेदतः हरिद्रा वत्सना भेदे दशाष्टांगि लेखयेत् त्रैलोक्य निप्रदेशाति दशाहेन भवेद्भवम् वत्सना
भंसमानी पटी पायेत् प्रदर्शयेत् तैले पतनियुद्धमौ नरमो द्वाणा होमतः वत्सना भं रुसवर्गं तैला कं परमेश्वरि
तेन मुद्रां त्रिकं लोखं टीपे प्रत्यानयेत्ततः त्रैलोक्य कर्मणां कुर्यात्तमार्तने द्वाटने चरेत् पुनः लिख्य प्रताप्तादि पुनरा
कर्मणां भवम् पुनर्मार्तमदेशानि त्रैलोक्य कर्मणां चरेत् विशेषाण प्रलिले न्मुद्रां संप्रतीकृत्य दीपने प्रत्यहं राहये

हेवित्रैलोकानि प्रसीधवे विषाद्यैकेन संलियराहयेदपि वारयेत् यन्नाम्नाविलिविदेवितमेवमारयेद्भवम् रत्नापी।
हेलिवेदेविभावयेत्यनिविंदयेत् ऊर्ध्वरेखाचकारेवितपाणतानोरेविका हीरकेपरिसेनीलेतथैवाविलिवितपा का
येद्यत्नमोदेविसेवरेणपिपार्वति रत्नेपिविलिवेदेविपद्याकामानवापिये पुनर्लोकापुनर्मर्त्यतदेवफलमश्रु।
ते अत्रपीठारपिशिवेफलमाशरिकंभवेत् पारमेहीरकेदेविकनिष्ठात्रीचपर्वताः मानवोक्तंमहेशानिगोमे।
रेष्पारशानिका गारुत्मतेमध्यमायामध्यमं चार्धमुद्रिका कायेत्यरमेशानिचैलोकान्वितयायव तर्जनीवत्तुष्ट
वाधिपीठवैडूर्यसंभवम् इदानीलेमध्यमायामध्यमार्धमहेश्वरि यद्यगोतुपर्जम्यमध्यमेमूनमेवतत्त पुष्परा।
गेअनोमायाःमध्यमंनानलोभवेत् इडायामध्यमानाममूनानामुद्रामुवर्गता नरमार्धसुवर्गेष्पारत्नेवल्लार्ध।
रूपके वर्तलेवतरसंवावस्वसंवावऽसुकम् नवासंधनरपेवापीठेप्रोक्तंमयातव नरत्नसरणपीठेनभूतेनभवि
ष्यति यंत्रंमिडंतीववज्रंयथाकौलैप्रकीर्तितम् यथातीनेकपालाख्यंयंत्रपीठंमुसिदितम् यथानैनेदिवापीठे।
गारुस्थायेतकीनसम् यथाभुद्राङ्गविधीपीठमीतत्प्रकीर्तितम् अन्यत्रवर्षासिद्धिः सारत्नहारामात्रताः इत
सिद्धिकरंपीठंरत्नपीठंमहेश्वरि विंशत्यैकेशानोकेतुसदसदिकसदसकम् समोक्तमात्रेदेवेशिकोद्यकेनव
कागके सत्रस्यासशिवःप्रोक्तःसम्पारदर्शितांजनेन अहोतानवतांजानेमुद्राङ्गीयरायताः शिवयवमहेश।
निनात्रकार्यविचारणान् एतन्मिडिमहेशानिहारादिंरत्नकारकः नवीनविस्मृनिर्ममाणंविधीतोदशयंत्रव क
र्तुंशक्रोतिदेवेशेनात्रकार्यविचारणान् शिवतांउवतंत्रेयंत्रसिद्धिभिधेपरे अंकारोवेकसर्वेसंकेतमृत्तमणा।
वपि प्रतोभकतपुष्पंनवेचरोमिडिनामपि संक्षेपेनमयाप्रोक्तंविस्मरोअप्रदर्शितः नवकोष्टेसमांकाराययंत्र

द्वाविंसं प्रकः शक्तिधारणमाचरेत् षट्परायणसंग्रहो हितसंधारयेत्येते देवतात्वाधिदेवीवनचाप्रसाधिदेवता अ
 धिष्ठात्रीवदेवेशिप्रतिष्ठातृपंचमी केवलं संज्ञापोहिपंचपापरिकीर्तितः ग्रंथो गीभेटपुको हि सा ता क्विवमयो भवे
 न षट्कषट्कचसंधारयेष्वर्थसमो भवेत् दशां गुणीपुत्रीज्ञानां स्वर्गो संधारणान्त्ये दशविद्याधियो भूपात्रात्रकार्य
 विचारणान् कर्त्तव्यं तं विना ज्ञेयं संधारयेत्पराभिधाम वगल्योऽस्य जीनेन कमलायां न कामलं भैरवां वा मयं ध्या
 र्थमात्रेण कामजीनकम् प्रसायां न वसो धारामिदं विद्याविधौ स्वकम् स्त्रीजीने वां गमात्रे न परायां न मगद्वयम्
 राजराज्ञे स्वरी विद्याविधौ श्रीभवमेव न य विचार्य धारणायें मुद्रारूपेण वा प्रिये धार्यपवित्ररूपेण केवलेन हि ध्या
 रणं यदा म्नायेम देशानि जीन षट्कभिधारणम् षट्दर्शनेन वदता राये च यपनने भवेत् शिवशक्तिप्रभेदेन केवलं श
 क्तिभेदेनः ग्रंथानि संज्ञाभेदेन धारणं तसमाचरेत् प्रनामायां धारणा विज्ञेयं लोका विजयी कविः भाले जीने वां गुह्यो
 च मुद्रानामद्रो बुजे को वत नमो माला नालमनपसः फलम् दंताय मालां श्रीकालं तारिणी नरशंखता कि
 न्रमस्त्रा विधौ शास्त्रा वरास्थि मालिका शुभा रक्तचंदनजामाला वीजाख्या त्रिपुराविधौ पुंजना स्वयं भूमा लिका
 देवि भैरवां वालिका विधौ पुंजना माला तमातमानेण प्रसायां खरदेन ता हरिदाया तत्र द्या स्त्री कमलाया तमा
 विधौ वाराणां श्रीभुवनेश्वर्यो स्फादिकी परिकीर्तिता श्वेतपुंजा मिदं विद्याविधौ प्रोक्ता महेश्वरि शंखमाला वै सवे
 वरुदातः शक्तिमात्रके भद्रातश भेषोक्तः गणैर्गजदेन ता त्रिपुरायां पुत्रनी विगो विंदेत् लसो मता सर्वमंत्रे वरुदा
 तः शक्तिमंत्रे दिवान हि रत्नस्वर्गा रौप्यमपीतया ता सुमपी शिवे श्रोतं वरुजीन मपी वदवीन मपी तया एगी क
 लमपी माला ज्ञानि फलमपी तया मधुमता कर्षणा र्थं वीरविद्याविधा वपि प्रचाल सर्वमंत्रे च मौक्तिका शक्ति

शे

श.नी.
७०

मात्रके इति संक्षेपतः प्रोक्तं किं मन्त्रो न मिथुनि इति श्रीमदुक्तो मन्त्रागारसूत्रे मटलः ॥ देवुवाच ॥ देवेशोक्तमि
हामि सर्वमालाफलानि च रुद्रयाच ॥ रुद्रस्यातिरुद्रस्य कथ्यते नवभक्तिः रुद्रमंथानपेदिप्रः सुवर्णमणि
भिर्नयः पुञ्जीवैर्नपेदेष्टयपयाहै सर्वश्वच प्रचतपयाहै कैरे विविस्ममं जपेद्धिवे रुद्राहै सर्वकार्यणि ययाहैः
प्रक्षिरुतया कीर्तिशोखमणिभिर्मौक्तिकैर्मुक्तिभाग्यवेत् प्रवालैर्वश्यसिद्धिस्फांजयामोहनं भवेत् भद्राहै
भाग्यमं पतिरिद्राहै गन्धसुतमम् धनधान्यसुतावाभिभवेदि पुञ्जीवकैः प्रविष्टमालाविदेषे वररीमारगेम
ना मारिवैद्रासने मालापिचुमेरैर्विनाशने प्रकस्मादीप्तिना सिद्धिमहाशंखाख्यमालया देनात्ममालापादे
विषसिमिद्धीश्वरो भवेत् रचितावास्थिमणिभिः सर्वशत्रुविनाशिनी त्वररैर्नशात्रनाशोगमदैर्नैर्गुरुभवेत् रु
वन्दनैः समाकर्षोदरिदैर्नभने भवेत् स्वयंभक्तसुमैरे विमर्षविशेषो भवेत् वन्दनैर्कीर्तिलक्ष्मी स्यात्तेन स्यात् रुद्रा
मालया सुलस्यायोत्तमाप्रोतिर्लोहैर्मागतामाचरेत् तामैः शान्तिर्लोहोप्यमर्षमोख्यफलं लभेत् सौवर्णगज
लक्ष्मी स्यात्सर्वास्थिमालयारिश्च जसपेचाशयेरै विनाशकार्यविचारणात् वाक्पिडिस्फाटिकोभ्रपाशोवाभा
वेपिमालिका श्रेणुलोपर्वभिः सर्वसिद्धिगन्धमविदति औदंवरैर्भरतनाशोहैरारिद्रनाशने वटवीनैपतिगता
स्यात्कयरीभिर्महोदयः शिवशक्तिमयी माला रुद्राहै स्फाटिकैर्गुता रुद्राहै स्वर्णमं पुक्तमाला रुद्रिद्रगन्धिका
रुद्राहै स्वर्णमं पुक्तः मालाविधि शिवात्मिका रुद्राहैः शक्तिमं जतु दिवायोजयति प्रिये सङ्गतिमवाप्नोति नय
सम्यन्निर्णयकः शक्तिस्वामं जनाये पु रुद्राहै न दिवा जयेत् पूर्वाभ्याये स्फाटिकनैरतिगोरुद्रनेत्रे प्रवालैर्मा
लिकैरे विपश्चिमाद्याय देवतां रुद्राहै पदेवानां मरुशंखाख्यमालया मणिभिः पुञ्जीवोत्थेन जपेत् रुद्रे

एवम कंडलीमालिकारेविभैरवोपरिकीर्तिता ऊर्ध्वाम्बायेस्वयंभक्त्यायालालेरक्तसंभवा नत्रापिकालिका
नारायणोशंखसंभवा शंखमालाविधायायनारांवाकालिकोजपेन मंत्रतोभोयवाभयाविद्यावेशेननि
र्भवेत् इतिमंत्रेपतःप्रोक्तंकिमयहोतमिहसि इतिप्रोशक्तितंत्रेमालापटलः ५८ देवुवाच ॥ सर्वोक्तसर्व
मालानांफलंभवति किंवद किंयत्कालेनदेवेशतद्वक्तव्यतांस्वया शिवउवाच इत्यनिरुद्धसंभवकण्ठे
प्रणमामासम् रुद्राक्षमालायायेनदशवर्षेणवैफलम् स्फाटिकेरुद्रवर्षेणमुक्तायांनंदवर्षतः प्रवालैस्
र्षवर्षे नयघातौपरमेश्वरि कामवर्षेणदेवेशीपुत्रजीवांश्चण्डिये भूतवर्षेणफलदायुंजास्त्वैवमुव
र्षतः रक्तचंदनजापोत्तमर्षवर्षात्फलंलभेत् गेयोपिपुष्पवर्षेणस्वर्णवर्षेत्रिवेदकैः पंचविंशतिवर्ष
णात्तमात्फलमीरितम् शकस्मादीप्तिनासिद्धिमहाशंखमालया महाशंखिष्मशक्रश्चस्फाटिका
मालयाजपेन देवायमालयादेविदशादेनफलंस्मृतम् ग्रंथलीपर्वमालायाप्रमादेनफलंलभेत् महाशं
खायमालायांसर्प्येदेनफलंभवम् भद्राक्षेणोदशादे निमहांद्रादेवर्षवत्त मारिकोपेचवर्षेणरत्नवर्षे
सकेनच अस्थिभिःपद्ममात्रेणफलंभवतिपार्वति चंडचंडाविधौदेविनरास्थिमालिकास्मृता पकाहरीछिन्न
मस्ताचंडचंडाप्रकीर्तिता नरुद्राक्षेनपमातैःचंडचंडाविधौशिवे इतोपुष्टानाम्यविद्यानकांचिद्वैभविष्यति सि
द्धिर्यासुपरिपिवाहयोरेकतरंभवेत् नाराजींनद्याकाल्याशक्तिहिन्नामनुर्भवेत् वीजदेवेतयोगेनप्रधि
प्रत्यधियोगतः अधिष्ठात्रिमहेशानितयाप्रत्यधियोगतः नरास्थिमालिकाशक्तासर्वकार्यकरास्म
ता त्रिशक्तिमंत्रेरुद्राक्षेनदिवापुनयेद्वि वे सडर्शतिमया प्रोतिजपतस्यनिरर्थकः एतौसुप्रचमंती

श. नी.
७१

पुरुषाहैनजपेदुधः पीताहैरसवर्षेनफलंभवतिपार्वति ऊं ह्रीं लीं मालिकादेविभैरवापरिकीर्तिता स्वयंभूमा
लिकादेविस्वज्ञानकर्मयोगतः पापामाविधिनादेविपंचादेनफलप्रदा त्वरदंतैर्वैदवर्षेगजदंतैर्दिवेदतः ग
जदंतैष्यशक्तसुगजदंतैर्नवैतपेत कूलहृत्स्यवीजसुमामाद्रवतिवैफलम् ऊं शं प्रणामस्यपुमैःफलमंत्र
प्रकीर्तितम् नारिकेलमयीमालाप्रोक्ताकापालिनीविधौ प्रत्यहमुंडमालेयंघण्टामासेनफलप्रदा इति
संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छेत्तुमिच्छसि इति शीघ्रतोभ्य तारा शक्ति संगतं त्रेप्रतोभ्य विरचिते मालाफलप्रकरणं
नामा ५५ ॥ देवुवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि सौंदर्यं त्वत्पदविनिर्माणं स्त्रीणां दीप्ताकषं दीपाकेन वापरमे
रः ईश्वर उवाच ॥ पुत्रेणामातुरीता चेदेवा भक्तिवशेन तु भक्तियोगोद्दीपानि मंत्रशास्त्रमहेश्वरि ऐक्यमं
भावनादेविदेवत्वमुपजायते मंत्ररूपो भवेदेवो देव रूपो गुरुस्मृतः गुरु रूपो भवेदात्मा सात्मा रूपो मनुभवे
त मंत्रवैतन्यमित्युक्तं श्रौतन्य गुरु रूपकम् मंत्रोदेयो गुरु रित्यन्वेक्यं याचय वाचकाः एतदभ्यासयोगेन तद्ग
ण्यरूपकं भवेत् तद्गुण्यरूपकं नाम तत्तत्त्वात्मविनिग्रहम् तद्गुण्यतममापन्नैशिवयोगेन जायते अथमा
नस्य कोऽधर्मकारणं नमहेव हि मंत्रोदीक्षाप्रदेवायै स्त्रीणां नामेन शांभवि देवी परंपरा प्रामादीता स्त्रीणां
शुभामता देवी परंपरायां तु विशेषं प्रणुपार्वति देवि परंपरादिषु परंपर्यक्रमगतं स्त्रीणां दीप्ताकषं
तादीक्षादेवि शुभामता पुरुषाणां तत्सकाशादीताजाता परंपरा सुखं प्रणमस्य देवि स्त्रीणां नियमो म
तः निमयः पुरुषोत्तमो नयो धित्युक्तं कषं वन इदं परं बोधने हि यशुवीर परं शिवे वीराणां देवदेवेशि सर्व
उदीक्षां वरम् देवी परं पर्यवने स्त्रीणां दीक्षा तु यामता तेन दीक्षा योगेन त्रैलोकाविजयामताम् सप्त

मानोवतासीम्यानामथाशंकरेवचः तस्यामुवाकृताविद्यासिद्धविद्याप्रकीर्तिता सविद्यावात्मसंस्कारेऽस
नायाविनिर्वाते त्रिवर्षादुपतोदेवित्रैल्लोकाविजयीकवि शान्तेविकल्पमहितेकथंहीताभवेत्प्रिये ११
सकाशावेदेयानरासाधगिनीमता स्वयंचैयद्विदेयानराकन्याप्रकीर्तिता अमनोरापनीयावेत्पाराधिपार
तदाभवेत् मंत्रशामेवद्विधामार्गदेविप्रोदिता तदर्थंशंकितेचित्रेकिंकार्यवदशंकर समंप्रदायेयः १२
शान्तसकाशाकृतीहारां शुभंशोकंमहादेविप्रभावेष्टाप्रसादं अयोदश्यांकुस्मचंद्रवासरसंगुते नालय
त्रैमनुल्लिख्यसंस्कारंदशकंचरेत् दशसंस्कारयोगेनसिद्धमंत्रोभविष्यति तदिनेपाद्यसंस्कृतादतिगम्यति
संत्रिधौ पायसाद्यंनिवेद्यायविल्लैसंप्रज्जशंकरम् शान्तकृत्वावाचनीयप्रशोभसहस्रकम् संजप्यहोमये
देवितशंशोकवर्त्मना वाचनेवासिचेशक्तिस्तदाकिंवाविधीयते पुत्रदायवाचनीयामपुत्रोपुत्रेवत एवं
पुत्रोत्तमंमंत्रसिद्धिदोभवतिप्रिये अथवातादृशीकार्याशासुवाचनतत्परा धर्मशास्त्रसंपाद्यवर्णना
नांतविंशति शासुसांकारयित्वातुसमयावारतत्परा शासुसंवाचनपरंकारयित्वामहेश्वरि ततःपूर्वा
क्तविधिनावाचनीयोमनुःप्रिये एवंग्रहीतविधिनादेवीरूपैवसामता देवुवाच ॥ देवदेवमहादेवसर्वसिद्धि
प्रदायक सर्वप्रोक्तंन्यादेवसुगणानायाधिकारता तयाप्रोक्तमहादेवस्वशास्त्रेतिप्रवंत्यतेत इत्यापुक्तंमहा
देवकथंशास्त्रोमनुस्मव अशागांतपथायतो नोक्तप्रत्यतनस्त्वया वेदाद्यैतमहादेवस्वशास्त्राणांनाधिकार
ना नैर्यातश्चकथंकार्यतथासुगणोमहेश्वर उपासनायांदेवेशियस्यवैनाधिकारता तस्यपानकथंकार
यंतसकाशाकथंमनुः शास्त्रोवैदेवदेवेशयथावैस्तनकदये उपस्थानाधिकारेणतस्यपूजाकथंमता अ

शती.
७२

हीनास्तु क्रियाकार्यनोवस्थाने समाचरेत् तथा वैदिवेदवैश्वीणां वैनाधिकारताम् शर्माभिषेकपुक्तानां
सतकायेन वस्मता स्नाने ध्यान तथा संधा एतायां कार्ये हि वे यस्म्यं दर्शनमात्रेण पापिष्ठापुण्यकर्मणाः न
स्य पापे कृतो देविवर्तने वटसत्वरम् पं पुण्यसर्वराशिर्वैनास्त्यत्र संशयः शिवे श्रम्यतीति हि भिर्गुक्ता ते पां वै स
तकेन हि एकं तस्मत्तकं देविवर्तने तस्मदेव ते मंत्रस्य च न शा हो मनास्ति देवन चेतारम् जन्मसतकमादौ स्यात्
देते सतस्सतकम् इति ताम् मर्ति तो देवि प्रसीते मंत्रवर्षके पुरुः को वात रश्म्यः का वात र पं परा ध्यात्वा
श्री इति ताम् मर्ति विहाय प्रणवे प्रिये मंत्रो ग्राह्यो मदेशानि गुरुः श्री इति ताम् श्रवण महाविद्याविधौ देवि द
ति ताम् श्रवण पं परा पं परा च न ता वै पुरोकार्यमदेश्वरि यथा श्रदेता देवेशियत मुखा क्रिया शुभाः कार्ये ते
चाप्यदारेता न शा च प्रणवे त जेत इयं तीता पश्च नो वै या शवत्प्रदायिनी अथवा न्यप्रकारेता तीता ताम् श्रवण
सांप्रतम् नद्यो ममुद्रा मिमो शुभल प्रे शुभे दिने मंत्रस्य पं परा मष्टा श्री सूर्य मंडले लिखित सांगं शा वरं
सूर्यं संप्रत्य प्राणवल्लभे तालपत्रे मुनं लिख्य वाचये तत्सकाशतः शताष्टवारं सवारं सवाकानो मनो गतिः
तत्र सूर्यं गुरुं श्रम्य सर्वं सिद्धी श्वरो भवेत् वीराणां कौलिकानां तु भर्ता तीता ताम् श्रवण इदं पश्य पं परोक्तं
न हि इति ताम् तीता ताम् स्वस्वकल्पोक्त विधिना संप्रत्य परमेश्वरि पुरश्चर्यो प्रकृवीत तपोक्तेन त्ववर्त्मना इति
पोक्तं महादेविकि मय द्वा तमिह सि द्यु वाच ॥ पूर्वमंचितं देवन मयं वै प्रकाशितम् तद्व्यकृता तदे
वयं हं न व वल्लभा ईश्वरा वाच ॥ अथ ते देव वत्सामि पूर्वमंगोपितं मया इर्गा काली प्रत्यशं भुविहाय
सिद्धमिह सि दध्यो दनं परित्यज्य इषु हतामिह सि इर्गा काली प्रलिनीत सर्वमिदं मया मता महाविद्या

कलौरेविनदेयायसकस्यचित प्रपादायदिवाद्यात्रदिसिधुनिसर्वथा तथापिसुंदरीकालीनदेयासर्वथाप्रिये
शाक्रेस्वयंभुवनेशेवैस्ववेसौरचंद्रयो गामपेचीनकौलेप्रतथापशुपतक्रमे शावरेकेवलेदियेमंत्रमात्रेमहेश्व
रि वरदानादिकारोयकालिकायांप्रकीर्तिनः मंत्रमात्रेप्रसादस्तुकालिकायांप्रकीर्तिनः शैवशाक्तायागमेषु
कालिकावरदायिनी एकस्मिन्समयेपूर्वविपुलंजप्रवाहनम् पंचशततन्त्रापंतकृतंतुशंभुनाशिवे प्रसन्ना
वैतदाजानासुंदरीभक्तवत्सला कालिकाप्रेत्यपागत्वाशयंतवरदानकम् शिवेनोक्तंमहादेविकोटिब्रह्मांडा
यके गजगनेश्वरीत्वादिमपाऊत्रप्रगम्यताम् आद्याचीरतिगाकालीयनिरुडसरस्वती ममप्रकृतिभ
यात्सैवविद्यामहेश्वरि प्रत्याप्रकृतयःसर्वाविरुनौनदिमुत्पत्ता ग्रहेतदतिगाकाल्याद्वितीयाप्रकृतिर्वर
ब्रह्मसंमोहनार्थीयप्रपंचार्थमहेश्वरः जानातदातयदिवनाहंनेष्टामहेश्वर तत्रगत्वावरोगायःसैवाहंनभ
वमेशयः वरदानंमंत्रमात्रेकाल्याएवप्रकीर्तिने एवममेमहामंत्रासंज्ञयनिमहेश्वर महामंत्रेकालिकाप्रे
गत्वासंप्रोक्षतेयतः तस्मात्प्रमहादेवमहकुलतरंगवः कालकालिमहाकालिविद्यारतिमहोदयम् सि
दिनाथेश्वरिप्रार्थिप्रियेसर्वदाप्रदे इयामकेप्रसादात्वरदानंकृतेशिवे नवायिनायनादेविन्विट्पावैतवा
ग्रतः महामंत्रादयोमंत्राप्रपगद्यतमेग्रहम् तवैवकीयतेस्माभिपषाकमेनुसारतः भगवत्याप्रसादेनसुक्तं
वैसुंदरीप्रति सुंदरीतुनदाप्रोक्तंप्रसादोऽयमेवतु ग्रहेप्रपंचभक्तास्मिमातुनिर्गुणरूपिणी यथावत्कृत्यते
सर्वतत्रपातुविधीयते नपायतकीयतेशंभोतन्मायाकीयतेविभो सोमोवमर्त्तिरित्यक्तावाहंशक्तिस्वरूपि
णी ग्रहेशिवब्रह्मरूपाशक्तिरितिप्रकीर्तिना श्रीमन्माशुपतायेषुप्रथिष्टात्रीतकालिका उभयोरंतरदेवि

प्रपंचोर्ध्वप्रकीर्तितम् कालीमंदर्ययंतरतयः पश्यतिमहेश्वरि सपाधिशोमहानुःखीगौरवंनरकंजनेन नर
 स्यदर्शनंनपायंकोदरीककुमिठमि प्रमादादर्शनंवेत्स्यात्पुनरीतां समाचरेत् पार्श्वभिधेकरीतातपुनः
 कार्यामहेश्वरि पुनरीताविधानेनविद्यासिद्धिनिनामया नामयायधिकारोक्तिकादिहादिमनेशिव का
 यमनेनंत्राजःखडासकमितीरितम् तत्रकादिमनेदेविमनद्वयमुदीरितम् पूर्वार्धंनराधंतुहादिकादि
 मतद्वये वर्णसाम्यात्मंत्रसाम्यात्कादितमीरितम् कायंकालीमनेदेविहायंशीसुंदरीमतम् पूर्वार्धंनरा
 ईतहादिकादिमतद्वयम् वर्णसाम्यात्मंत्रसाम्यात्कादिहादिमनेमहत कहेत्येवंमहामंत्रःतत्रगम्यायोगव
 रम् ककाराद्वयत्रयत्वंतत्कादिमतमीरितम् हकारातशिवरयत्वेनडादिमतमीरितम् कायंकायमनेदे
 विहायंशीसुंदरीमतं द्वयंमिलित्वाकयायंकादिहादिमतद्वयम् सौंदर्यातप्रपंचोस्मिसौंदर्यमनिरिक्त
 के नप्रपंचोस्मिदेवेशसौंदर्यंमचदर्शकम् द्वयोःप्रियकरोग्रंथःपुनयेद्देवयेतशिवे रदस्यातिरहस्यचरु
 स्यातिरहस्यकम् गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंस्वयोनिवत् इतिमंदेयतःप्रोक्तेमिमम्यहोतमिठमि ॥
 इतिश्रीमहत्तोभरुपमहाकालनागरुपकालीसंवादेकालीवर्णनामकुनवष्टिमःपरलः ५९ द्युवाच ॥ ॥
 देवेशोतुमिहामिरहस्यातिरहस्यकम् शिवउवाच कालीयोगरहस्यंवरहस्यातिरहस्यकम् कथ्यतेतव
 देवेशिष्टगमावहिताभव स्त्रीनामाकालिकारुपामहाकालसुप्रभवेत् शिवशक्तात्मकंत्रयमयत्किंचित्तग
 तीगतम् अथप्रयस्योग्रामाःगुहावेदाद्यातत्वकैः नारीत्रयंवर्तलोकात्रितयंयोगमयंवकं षट्चक्रेषोरणा
 धारंशक्त्योराशयोस्तथा चितारस्त्रिविधेषत्वंयत्किंचित्तगतीगतम् सर्वशक्तिमयंविदिशक्तिकोरोवतिष्ठ

श. ती.
 ५३

ति पर्जन्यसकलादेवास्तत्तत्पार्वति भ्रमवर्गोवापुकरः करभाकरमन्त्रिभः कृष्णवर्गोभ्रमरश्चवासा
पादः सप्तसूतः अनिवक्रोति - - सुवडवाहृदयस्मृतः जलशोभयशक्त्यातयच्चित्तमभंगुरः संयोगशून्यदे
वेशिमेदगर्जनमोरितम् शब्दशक्त्यासंनियतधुनिवाग्योनियोजिता कृष्णपीतारक्तश्वेताभ्रमपिङ्गलवर्णतः
यथाकाशोभवेदेवितथातारुण्यभ्रमिका अन्तारियोगकालान्तंविपरीतंप्रकीर्तितम् स्त्रीरूपोवैविध्याल्लोम
वीजान्तोविड्नामुपलान्तकम् जलशोभमहीचंचविपरीतंप्रकीर्तितम् स्त्रीरूपोवापुवेगोचसर्वदेवमयस्मृतः अ
दृष्टेज्जलशक्त्यातसंपुनः पुरुषार्थदः सर्वदेवमयत्वंचसर्वशक्तित्वमेव च पर्जन्यदेवदेवेशिमरानिष्टतिनिष्ठितम्
सपर्जन्यशक्तियोनौकोणमाश्रित्यतिष्ठति कोणचित्तयमाश्रित्यनाडीरूपेणतिष्ठति अधोवह्निर्दक्षिणेतुसूर्यतिष्ठति
पार्वति वामेचंद्रमध्यभागोममस्तत्रमगोलकम् परितः सकलादेवासिद्धयः किन्नरादयः केशरूपंममासायसर्व
तिष्ठतिपार्वति जलशक्तंमध्यभागैवाडवाकड्डयदृक् वापुर्धनगतः प्रोक्तः परितः कृष्णवर्णकम् शक्तियोनौमहे
शानिपर्जन्यः सर्वरास्त्रिच अविनाशीमरास्थापीविनाशीव्योमगोचरः पर्जन्यशक्तियोनौचभ्रमिमध्यप्रतिष्ठ
ति अमरव्योमगः प्रोक्तोभ्रमिरम्यरपार्वति वीजंपुरुषगंप्रोक्तंपुष्पशक्तिगतंप्रिये कलंतत्रस्वरूपांतुसशक्त्या
परिनिष्ठितं तत्रवर्षतिपर्जन्यः शक्तिसंगयोद्धतः बुद्धान्तरस्वरूपोयंममृतत्वप्रदायकः अमृतंचविषंदेविशक्तौ
सर्वंचतिष्ठति योगाभ्यासेनपुरुषेसर्वंतिष्ठतिपार्वति स्त्रीणांयोगात्तरोदेविसर्वंतिष्ठतिपार्वति अंजनखड्ग
वेतालपक्षिणीपाडुकागणं गुहिकातिलकोगुमिरहृशंचरवेमतिः परकायप्रवेशश्चरावरपुरीगतिः सम
सासिद्धयोदेविदेहनाडीप्रयोगतः पुरुषाणांभवेदेविषोणाभ्यासप्रकारतः स्त्रीणांयोगेनदेवेशिपरम्यापिप्र

श. ती.
७६

ज्ञायते चित्रमेतन्महेशानिरहस्यानिरहस्यकम् अतएवभवेत्कालीयोगरूपासिद्धिः स्मृताः कालीरूपासिद्धिः सर्वासमस्तावन्ति
कामयम् अज्ञानादपिदेवेशिफलमेवप्रयच्छति फलपाकविधानेनकिंतद्यत्करेस्थितम् तद्योनितत्त्वसंस्पर्शकृत्ति
पातकरोभवेत् कौमारवयमारभ्ययौवनान्तमहेश्वरि ग्रामलान्तवृत्तितायुसाधयेत्सिद्धिमाधनम् प्रभावेतुक्रमारीवपूज
येत्यारमेश्वरि क्रमार्यैयज्ञलं दत्तं तज्जलं सागरोपमम् क्रमार्यैचार्यितं १७ मलयारिपमं भवेत् यद्यदन्नक्रमार्यैतुतदन्त
सल्लघटम् नक्रमारीसमं भागं नक्रमारीसमं तपः नक्रमारीसमं विद्या नक्रमारीसमं धनम् नक्रमारीसमं भागं नरा
न्मपिपार्वति नक्रमारीसमं तीर्थं नक्रमारीसमः कृत्यः नक्रमारीसमो योगो नभूतो नभविष्यति यदन्नं सार्पितं
तस्यैभवेद्दुःखं मन्त्रिभम् ग्रहोद्यम्यवतां मध्ये क्रमारीपूजकः कलौ क्रमारीदेवताप्रोक्ता क्रमारीप्राणरूपिणी क्रमा
रीभूषणं भूषा क्रमारीस्पर्शरूपिणी तदुल्लसं भवं १७ मलयारिपमं नलम् तदुल्लसितं भोज्यं देवताभ्यानिवेदयेत् ता
सां प्रस्तरं दौष्यं च सर्वथापरिवर्जयेत् मशाक्रं शिवसंस्पर्शो गायः सच सत्कृती सयोगी सच सत्मासी समेधाषकं
शुनः सवेदवित्सर्वविष्णुत्कुमारीपूजकः स्मृतौ ग्रहोद्यम्यवतां मध्ये क्रमारीपूजकः कलौ तत्रापिधन्यो देवेशिशक्ति
पूजापरायणाः तत्रापिधन्यो देवेशिवेषणा पूजापरायणाः वेषणवेषणसमुद्रनाक्रमारीभोजयत्नतः त्रैलोक्या विनयेभ
या कालीरूपा कलौ प्रिये तस्यानिष्ठनिमा कालीया कलौ श्रीसिद्धिः दर्शनात्स्पर्शनात्प्रोत्पादनात्तानादपिप्रिये सिद्धि
र्भवति देवेशिना उकार्यविचारणात् रहस्यानिरहस्यं च रहस्यानिरहस्यकम् गोपनीयं गोपनीयं सद्यो निरपरायया इति
संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यथा तु मिहसि ॥ इति श्रीशक्तिसंगमं अंगे उत्तराग्रहोध्यं संवदे योगोपदत्तः ६ श्रीदेवुवा
वा देवेश्यो तु मिहामिरहस्यानिरहस्यकम् शिव उवाच तदहस्यं महेशानि गोप्या होष्य परात्परम् तथापि न वस
इत्याकण्यं तेष्टरासादरम् तारापिकालिकायां च द्वित्राया मपिपार्वति मंडकादिभवेत्पीठमाधारादिकमेव च

ते

इवापि हलशक्तावृत्तिभिर्जगद्दे अतमत्याशजौयत्तिविशीठमर्चयेत् अतवसासनं देवि सूत्रं ते परिकीर्तितम् सुप्रस
नेतुमेगते यथा सर्वसने शिवे कृत्वा सने जपते च सुरतासनमेव च सङ्कोमलं च प्रदिष्टं ते परिकीर्तितम् तथा वीर
सने देवि समानीय प्रयत्नतः इत्यनेन रतस्यत्का इत्येव शोधयेत्तुनः वसाद्यन्तं भूमये वृत्त्या स्थित्वा जपं चरेत् नरच
र्मा सने तथा वसासनं सभंगते सलोमां तनके सरी सविश्रं व्यं सगाता व्यं तर्णा व्यं नाना नकम् यो नित्यगाम
ने देवि सलोमां तमहेश्वरि यो न्यासनं सजीवं तं पातां तं सुरतासनम् विपरीतासने देवि तस्याने तं प्रकीर्तितम् जि
ह्वास्पर्शसने देवि तत्र त्वां प्रकीर्तितम् नदं ते संत्यजे देवि जगत्सं चोन्नरोत्तरम् विष्णुसनं के देवि घटनं तं प्रकीर्तितं
कृमासिद्धिप्रदं देवि सर्वकार्यकरं भुवि याज्ञासनं सलोमां तं केचिदंगीतमाचरेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं फलं संख्या
श्रुत्वा श्रिये अतमत्यासनं देवि त्रिदिना त्रिगुणा कृतिः अतवसासनं देवि त्रिसामात्यलदायकं सुप्रसन्नं तस्य
एमासैर्दिनां तं तु शवासने त्वरचर्मासने देवि त्रिसामात्यलमुच्यते कृत्वा सने द्विमासे न फलं भवति सुंदरी रतासने
महेशानि पतां तं तु फलं भवेत् सदा सने तमासेन कोमलं तत्वं संख्यातः प्रचुडके विस्तृतत्वे वीर्यामंत्रयोगाच्च वा
स्यासनं पंचवर्षैः सिंहासने पचासकैः सगाव्ये वेदवर्षे सुप्रसन्नं दशवर्षकः यो नित्यं गामने देवि सप्ताह न फलं
भवेत् यो न्यासनं सपतां तं सुरताव्ये दिनाष्टकम् विपरीतेषु दिनेषु जिह्वास्पर्शं द्विवेदकः सप्तचुवनं विस्म
के देहेन फलं भवेत् विष्णुमासषड्कैः फलं भवति पार्वति इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत्प्रोक्तं के श्रुत्वा नित्यं
लोपोन कर्तव्यो नित्यं तु सर्वकालकम् रात्रिर्भवति देवे विधित्तं तर्पणं वनच संध्यालोपनिमित्तं घणायत्री मूल
मेवका जपेदशोभने देवि सहस्रं यत्नतः शिवे तथा मध्याह्निकं कार्यं रात्रिकृत्यं ततश्चरेत् जपादिस्नानाद्यं तं स

श.नी.

७५

७४

वमेवसमावरेत् नदंतेष्टननं कर्मननैमिन्नकंचरेत् अकेचित्समेष्टंतिनिनेपंचोपकारका नोनौमिन्निकंका
मंकारयेत्यरमेश्वरि इति संक्षेपतः प्रोक्तं पोषानं प्रणयार्थं नवसोपानसंपुक्तः ताराकालीस्थितेपटम् पादाः
षट्समापुक्तं गात्राष्टकसमुच्चलम् देवताषोडशाक्षरानं पीठपीठविद्योविः धर्माष्टकसमाक्रांतं प्रेताष्टकसमुच्चलं
धर्माष्टनैश्वर्यतं वज्रसाईश्वरतः शिवे अष्टपञ्चसामनिर्गमेवतुर्वेदसमुच्चलम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमप्यदह
विस्तरैः इति आशक्तिसंगमे योगतंत्रे संक्षेपते मतम् तदेव भूयो देवेश ध्याननाम्ना प्रकथ्यते रक्तवर्णस्मरेष्टम्
हृष्यरूपं समुच्चलम् त्रिष्टुप् हस्तकं प्रगदययुक्तं चपकंते इति धर्मसिंहस्थं
प्रणामवर्णं पुरातनं श्वेतजटासमापुक्तं पुंस्तन्मस्तकोपरि कृष्णवर्णः
यदासिंहजटाश्वेतजटाभवेत् कृष्णकृताश्वेतवर्णकालीविद्याविधोद्गीः
तांते ॥ वैराग्यपीतवर्णं च हंसाकारं निरंशम् अज्ञानहस्तसंस्थायेत्या
पिते सिंहविष्टरे वैराग्यं ऐश्वर्यं कृष्णवाणीच्छंदिरधाकारमनुतम् पंक
जं विभक्तं दंडं समारं त्यरमेश्वरि अथर्मं प्रहृषाकारं विचित्रं वरभूषितम्
सर्वावयवसंपुक्तं प्रफुल्लपंकजं स्थितम् अज्ञानं प्रहृषाकारं विचित्रं नरदे
वतं तत्त्वमुद्राधरं शांतं संस्मरेत्यरमेश्वरि अज्ञानं च वैराग्यं नानारत्ना
कृतिपरं अज्ञाहंससमारं चतुर्वक्त्रः चतुर्भुजः रं पद्माक्षसंचंद्रधनं वा
रुद्रधरां चतुर्वक्त्रं त्रिनेत्रं वज्रसकृच्चपंकजम् विभक्तं संस्मरेदियं स्वर्णवर्णमहोच्चलम् जटाहृदयं ह
स्मरेदियं नानावर्णं समुच्चलम् विचित्रं वरभूषां गुणामनाहृतिकं शुभम् अवैराग्यं ॥ अनेश्वर्यं विचित्रं ५२

३६	शु शु	युजु
अवैरा	अवैरा	युग १२
६२ ज्ञान	ॐ	वैराग्य ३ अर्थ
६४ ईश्वर		साम ३ वैरा
६६ अज्ञान		अनेश्वर्य ८
धर्म	प्रधर्म	ऐश्वर्य
विट		ब्रह्मा

स्मरेत्तानं ६

रम.

उज्ज्वलाणामेश्वर चतुर्भुजं महाविष्णुं प्रणामं गुरुवाहनम् नानालेकारशोभाशुं सर्वव्यवशोभितम् प्रांतवक्रगहापदैः
कृपासंविभूतं स्मरेत् महेश्वरं संपादयेत् शुक्लवर्णं विलोचनम् कपालं मरुचैव वराभयपलकम् दंके संविभूतं देयं
आज्ञाजिनवरं वरम् दिगंबरं वादेवेशिस्वरुद्रभावनम् ईश्वरं रक्तवर्णं च व्याघ्रसिंहासने स्थितम् चतुर्भुजं त्रिनयनं
सर्वविद्याविशारदं विष्णुचैतन्यं च वरं संविभूतं स्मरेत् स्रग्देवतवर्णं च सुकसुवौ विभूतं विभुः पतुर्वेदरक्तवर्णं पा
त्रासाधनतमम् यद्यप्येकं नित्यं संस्मरेत् सिंहविहरम् सामवेदं पीतवर्णं गालाशक्तिपरायणम् द्विभुजं नानादा
हं सर्वदेवानामस्कृतम् अथर्वणं विचरं - - - च वाप्ये द्विभुजं पुस्तकधरं द्वितीयैकवर्णं पंचाशद्विंशत्यंशं
सुकागारशोभितम् दिग्विदिक्रमयोगेन देवतापरिकीर्तितम् स्थापयेदेवताप्रोक्तापीठस्य परमेश्वरि सिंहासन
स्थादेवास्त्रीकीर्तिता परमेश्वरि वरप्रियं भूदेन सर्वसंक्षेपतो मतं चोद्यमानं दिगीठं च स्थिरेतथर्मशं भुषुक् इति संक्षेप
तः प्रोक्तं शक्तियोगं समभ्यसेत् सुंदरीतरुणां रम्यां चार्वांगीं चारुहासिनीं चतुर्गुणं दत्तं नमो मया कामाभिन्नाधिपतिं योऽ
शक्तं मेऽपुनः सगशावकलोचनाम् सुकीर्णं पश्चीयं वा विधिवत्प्रायश्चित्तधीः प्रातः कृत्यं समादौ व्यानित्यं कृत्यं वि
धानतः कृत्वा शक्तिसमानीय शक्त्या सप्रस्मरम् कामयोगेति नाम शैव्यासेपि पार्वति कृत्वा सर्वं प्रयत्नेन शक्ति
नमोऽप्यतः स्वयं नमस्तु भक्त्या शक्तितापपरायणः सुधानंदमयो भक्त्या स्वयं नमस्तु भवेत् स्वयं नमस्तु भवनां
कृत्वा वतविशालधीः समचुंबनमासाद्य पार्श्वकासनं चरेत् स्वयं काममयो भक्त्या तामानंदपरायणः कृत्वा यत्ने
न देवेशि श्रुदं प्रोक्षयेत् न च तयोनिपद्यमं कुर्यात्कालाज्ञापयायः तावत्कुर्यात् महेशानियावत्कामविलोचनम् वा
रं वारं पुनः ऊर्ध्वावच्छिद्यं तिष्ठं करे यावन्निश्चेद्विलोभयान्तावत्कुर्यात् महेश्वरि कामलोपसमासाद्य विपरीतरतां च
या एवमासनमासाद्य वनरीतासनं तथा चंदविंदं सर्पिणीं च सूर्यं च तिलपुष्पकम् कामरं पर्वतौ सन्नयौ व

शाली
७६

मरोवरम् वीजदेवेशियत्नेन कालीरजनमारभेत् कालीतारातथा छिन्नासुंदरीवगलापुर्वी एतयेत्यरमेशानितामयां वा
महेश्वरि प्रसमंवेसंस्थाप्य सर्ववत्सर्वमाचरेत् सर्वशक्तिर्पदादेवितदा तस्यानशोधनम् अस्यामंशोधयत्नेन न प्रोक्तत्वा प्र
यत्नतः सिंहस्तिलकोवापि देवतानिलकान्वितः कज्जलेनैत्रयोर्देवानां स्त्रीवेषं च समाचरेत् स्वहस्तो मुखकेशपुष्पानै
लविभूषितः नामासौ गंधसंपुको धूपगोहे समास्थितः तां हलरागेव दत्तेव परितः शक्रयः शुभाः रतामनेन रस्थि
त्वापात्रासाधनमेषुतः योनिमध्ये मूलमंत्रं विचिंत्य परमेश्वरि यथाकवर्त्मना रज्यसवल्याने महेश्वरि यंत्रस्थानस्थि
ता देवास्तस्याने च प्रजयेत् संप्रत्य परमेशानि चतुःषष्टिसुचारकैः अरात्रिकंततः कृत्वा न पंक्त्या र्ज्यमहेश्वरि मयं
निवेद्य तस्यां तु तपोक्तं समाचरेत् रतांते पात्रकर्तव्यं स्वयं प्रजननमाचरेत् एतां शशापदाप्रोक्तं स्वस्तं कुरुसादरम् न
देवकारये देविनामथानप्यतिधुवम् ॥ भौदितोषयत्नेन स्वर्गारत्नगजादिभिः नदमं विलिहं नाप्यात्मा तातागमो
भवेदेत एतस्म्यवलवाकृत्य मया वक्तुं न शक्यते मशिवः सहस्रिः काली सैव तारायगं विका सैव छिन्नासुंदरी तस्यैवा
सुरसुंदरः सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा कामहर्षी विलाजने स्वहस्तालशुद्धिकावेवरी तिलकस्तथा रमं रम्यं न भेषि परका
यप्रवेशनं यवस्थेयं मया कर्षस्यामधुमती शिवे यथावती भोगवती स्वयमिश्रापि पावति वेतालचंद्रसूर्यादिकुरंग
जलरूपता प्रमाणासकं देविकोटिसिरीश्वरत्वके तस्य हस्ते भवेदेविनात्र कार्यविचाररागत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं कि
मन्यको तु मिहसि इति शक्ति संगमः परलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव.वा।
च ॥ तव प्रीत्या महेशानिकथ्यते एतां पावति सुंदरीवालिकारम्यां चावौगी वारुहासिनी रुद्रवर्षमध्यगतानं
ववर्षा महेश्वरि हृणालजा विनिर्मला भक्तभक्तां सुवंचलाम् मत्तमादीतितां बालां मंत्रकेस्थापयन्तः यामानि
धाय तद्देवक्या सक्रमेण च तद्देहदेवतां रज्यसवल्याने महेश्वरि संप्रत्य प्रजयेदेवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् तत्रिको

लोमनिहं वदन्तात इमभुकप्रिये प्रजयेत्तारमेशानिकाकसिद्धिविधं भवेत् ब्रह्मांडमोलके सर्वं यत्किंचिद्विचित्रं ग
नीगते सर्वहस्तगतं भयाच्चात्रकार्यविचारणान्न शतं पारं शतं नाभौ शतं योनिशतं इति शतं ह्येकं च हं देशतमो ह्ये
वचसु वि शतं मौलौ मदेशानि सहस्रो पुरस्क्रिया एवं क्रमेण समासाद्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् मनोरथमयी सिद्धि
कोटिसिद्धीश्वरत्वकम् वाक्सिद्धिविविधा देवितस्य हस्तगतं भवेत् कलौ पुगेतु संग्रामे शक्तियोगो महान् भवेत् शक्ति
योगः परं योगः शक्तियोगः परंतपः शक्तियोगः परं धाम शक्तियोगपरकला शक्तियोगं विना देवि यः कालीपरि
जयेत् इहो भवमाप्नोति परं नरकं जयेत् सिद्धिहानि भवेद्देवि मंत्रोच्चारणमात्रतः तत्रवालाभिधायो गः सर्वयो
गोत्तमोत्तमः सर्वदाकारयेद्देवि सर्वदा प्रजयेद्वि नतपेन नयस्यामिनो यदा सव्रतादिभिः न इत्येन कल इत्ये
त्तारत्नदिभिः प्रिये तस्मान्निभवेद्देवि शक्तिज्ञा विना शिवे सर्वांगवत्तयेद्देवि महाकालकलान्वितः मुखे विं
विभायाशुसूर्यचंद्रस्तनद्वयम् चंद्रं वक्रं हगर्धचपो नौ संभाव्य पावति ऊर्ध्वाधिना धिपयंतं रकारं परिचिंतयेत्
एवं ह्येत कोमार्गो विभाव्य परमेश्वरि प्रजयेद्देवता बुद्ध्या सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् इकारद्वयसंयोगात् कामकामप्र
योजनान्न वचं भवति देवेशि कामं हं कलात्मकम् विंशुगमं वषकारत्रिकारस्तु विंशतः इह कुर्यात् शिवः योक्तो
हंकारात्सदा शिवः निर्गुणास्तु परातीतः शक्त्या संकलितसदा विपरीतरतः शक्त्या सर्वदा मुनियंतीतः त्रैलोक्यं च
त्रिणाडी च त्रितत्वं त्रिगुणात्मिका त्रिवैतनं त्रिलयत्वं त्रिनागात्वं त्रिराशिना त्रैलोक्यं चैव तानां यवद्वि त्रितयता
पिव महाकामकला रूपे सर्वदा तिष्ठति प्रिये अविनाशी सदा स्थायी तारुण्यमविग्रहा महावामकला देवि सर्व
दा तिष्ठति प्रिये भावनावशतां याता भगवत्पेण संस्थिता अत्र एव मकारस्य शिवरूपत्वमेव च हं सवदगशाशो
रमकारस्तु त्रिविंशतः अतएव भवेद्दत्तं कामरूपं सनातनम् एतद्ज्ञानपुतो देविकाली रूपो भवेद्भुवम् कूर्वकाली

श. ती.

तथासाक्षात्तवेदीनक्रमेणान्त्रिसंधिःक्रमयोगेनसंगमःक्रमयोगतः गौर्यापमेत्रिसंवेचमधुपिचंद्रिसंवेचकम् त्रिपुरः
इभवतिशिवेकलासमकसंपुतम् कलापंचकपुत्रेणत्रिपुरेसिद्धिदायकम् काप्यपत्नेनदेवेशिर्ष्वयोगपरायणः
लवारेकलतिथौमामर्षपक्षयोगतः ज्ञात्वासंपन्नयेदेविसर्वसिद्धीश्वरोभवेत् प्रतिपलेशमात्रेणकलामात्रेण
चाष्टमी ग्रामाकलात्रिमात्रातुषट्पलातुचतुर्दशी दानाययनकर्मदोतिथिप्रोक्तामहेश्वरि सूर्योदयमनुप्रा
प्योतिथिचोदयोभवेत् सान्तिथिसर्वकार्याणिंकर्यप्रोक्तामहेश्वरि होमेनपेशजनादौचतुर्दशीगमुनरान्तिथिः स
हानिशाद्यापिनीतसान्तिथिभूभ्रायिको ब्रह्मेशाडेवोपवासेद्वितीयातिथिरिति परामध्याह्नसंख्यातथाष्ट
र्वचचाष्टमी। तन्माष्टमीनिशाद्याप्यानक्षत्राज्ञानयोनिका दानाययनकर्मदोपरोवपरिकीर्तिता त्रिनाडी
तत्सतथीस्याचंद्रदृष्टीपिपार्वति सैवब्रह्मेशजनादौसंकष्टावरहायवा चतुर्थीपरमेशानिकीर्तितापरि
कीर्तिता ग्रामासोमपुतासातुसापरैवमहेश्वरि ग्रामायुक्तानकरेणान्तिपंचदिकार्वने शुक्लापरैवप्रतिप
नथायमनिथिपरा भद्रोत्तरंतिथिंयाप्यतृतीयातुचसान्तिथि गौरीपूजाविधौशालासर्वदुःखविनाशिनी त्रि
षुनाडीसप्तमीस्यानदंतेकालिकान्तिथि द्वितीयावेदचदिकावर्धमानप्रदृश्यते पूजादीप्रथमाप्रोक्तादानाय
यनकर्मणि ब्रह्मेशाडेतृतीयातुप्रोक्ताष्टमाष्टमीतिथि पूर्वाष्टमीहस्तपक्षेपुन्यपक्षेपरातिथि आवरणेस
प्तमीहस्तपुन्यपक्षेपरातिथि ग्रहमीरात्रसंपुक्ताष्टमाष्टमीतिथिस्तुसा शिवपूजाविधौशालासर्वसिद्धि
कराभुवि। कलवारायुतावेत्सातुशक्तिपूजाविधौतिथि सासोमवारसंपुक्ताशिवपूजाविधौतिथि शिवेश
क्तिभैरवंचरात्राएवप्रदृश्यते विशेषफलदाप्रोक्तागत्रिपूजामहेश्वरि प्रदोषत्रिविधादेवितत्कर्मप्रकार
सादरम् सप्तमीशंकरीसंधौप्रदोषोरजनीसुखे प्रदोषोरजनेवकेदादृशीवप्रदोषी तत्संधौवप्रदोषः

स्नानविधिपंशनिपुक्रवरः वर्तदृश्यापिचपरापूर्वार्थरात्रिसंयुता सममीसोमसंपुक्तायाचोक्तसपत्नता अष्टमीरात्रि
संविद्रामातिथिशिवशक्तिज्ञा शिवंप्रदोषेसंप्रत्यशक्तिरात्रौप्रश्नयेत् अष्टमीसमाख्यापिदितीयेमहर्षेयदि भीनपु
क्तापूर्वयोगादौमाकावाष्टमीतुया सातिथिसर्वकार्याणांकर्त्रीयोक्तामहेश्वरि अष्टम्यामष्टमीप्रज्ञानवर्णानवमीन
या योगेश्वराशुभादेविश्वनाथोक्तामहेश्वरि नवम्यामंगलदिनेश्वरवेदेप्रश्नयेत् अष्टमीनवमेसंधोएननात्कलरा
यिनी एकोद्विंशतुष्टवाहृत्यपराहृत्यपार्वणम् समयोगेपराग्राह्यापंचभाभागयोगतः प्रथमप्रहरंत्युक्तातातीचमह
रावधि एनयेचामपुर्मेतांशिवांभक्तिवश्रमम् प्रथमप्रहरोदेविशिवमपरिकीर्तितः परंशंभोदितीयस्तुत
नीयःशक्तिगोचरः रुद्रविसुब्रह्मण्यमुहूर्ताग्याश्चतुर्थकः शिवशक्ताभिधोयोगोमध्यमपुगेभवेत् तत्रयद्य
क्तनेकर्मनटनंतत्कलप्रदम् मध्यमामह्यदेविप्रनयेत्सोमयेनयेत् नययेदोनयेकृत्तिसर्वसिद्धिसिद्धिदति संध्या
यांशंभुप्रनम्यान्मध्यमयौतकालिकाम् प्रथमेप्रहरोदेविश्वनासाधनमारभेत् द्वितीयप्रहरोष्टजादिविधंनयमाचरेत्
नटनेयोगकृत्तुकोशिवतुल्यानरोभवेत् महानिशास्थितास्तनतिथिप्रज्ञाविधौस्मृता समाभोमसमापुक्तापूर्वविश
तुयातिथि सातिथिवलिरानादौसाधनेप्रथमास्मृता योपवासेतिथिर्देविमातिथिंशिवप्रनने कृत्ताष्टमादि
वाभुक्तारात्रौभुक्ताचपार्वणि एकादशामहोरात्रंभुक्ताचोराचनंचरेत् प्रवेष्टुरपरेपुष्पयातिथिममहर्षिणी पूर्वोपो
षणकार्यापंचरात्रेभोननंचरेत् चर्षेचापराहृत्यातिथिप्रोक्तामहेश्वरि साहस्राष्ट्रचपूर्वाहृत्यपितःप्राष्ट्रपरद्विकं
म् प्रथमाचापराहृत्यादितीयेकामनारिका हेमनेपूर्ववाहृत्याक्रमेणपार्वणंभवेत् ज्येष्ठपूर्वाहृत्योगाख्या
क्रमेणपूर्ववर्तिथौ पार्वणंभैरवमंतेकोलप्रादेप्रकीर्तितम् कलनाश्रोनरंदेवितिथिरस्त्रियराशिवे परैवप्राह
कात्सोदौतिथिप्रोक्तामहेश्वरि सूर्योदयमनुष्ठाप्यतीर्थायासातिथिसुमा सातिथिज्ञानदानादौतीर्थप्रादेतके

श. ती.
७८

यत्ना प्रसादशब्दाभूततिथिरस्मिपराशिबे नरंतेमेवदादेविपौवशाडकर्मणि वैत्रीयानवमीशुक्लामथाह्व्या
प्यनोतिथि प्रहमीनवमीशुक्लामुक्लपक्षेतिथिभूभा कौलशादेतत्रऊर्वातुलपक्षार्थमेवव यडेणेनसंकल्पस्व
थिवामादिकंभवेन सातिथिस्नानदानादिकार्यंभवतिपार्वति प्रमाचयौस्मिमादेविपरास्नानविधौतिथि चतुर्द
शीसमारभ्यनवम्यंतंमहेश्वरि रात्रिविप्रातिथिःसर्वाशुभदापरमेश्वरि नद्येवग्रहोदेवितिथिरेवप्रकीर्तिता च
तृषादर्शनंराहोर्धनहृदगमुच्यते चतृषादर्शनंराहोमुक्तिग्रहगमुच्यते प्रश्नराकार्यंतसर्वचंद्रग्रहसयं इति
संक्षेपतःप्रोक्तंविशेषेण्यरासादरम् देवचंद्रोपस्थभवेन्मदेवचंद्रइरितः देवस्यचंद्रइत्युक्तःसदेवचंद्रइत्यपि धनिः
साहच्यतेदेविचंद्रदेवेषुमुच्यता चतृषादर्शनंराहोरित्यत्रमुच्यतानतथा चंद्रोदपद्यापिनीतस्नानेस्नान्कालरा
त्रिका देवतादर्शनाद्यैवमध्यामामह्यातिथिः प्रथमप्रहरमत्कारतीयप्रहरावधि प्राद्याशेवाभिधोयोगोदि
तीयःशक्तसंज्ञकः द्युमिलित्वादेवेशियोगःस्वराज्यवाचकः स्वराज्ययोगोदेवेशियन्किंविज्ञगतीतले स्वराज्य
योगोदेवेशिक्रीडनिकालिकागणः तत्रययत्नतेदेविष्णवेतिदेवतास्वयम् नवीनमाधनैर्देविनशक्तिप्रजनादि
भिः स्वयंभक्तसमाधैर्वाततथावरदाभवेन यथासुरास्ययोगेनतत्तगामिडितिपार्वति नधनैर्नतपस्याभिर्नतीर्थत्र
नयात्रया स्वराज्ययोगमात्रेणदेवतासिडितिभवम् स्वयंभयंभक्तसमंयातिवीर्यामाधनसिद्धयः कुराततस्क्रिया
प्रयाचयोगपूर्वसंचितः भागेनप्राप्यतेनित्यंमएवदेवतास्वयं प्रायस्यवदिकादेववत्तयित्वामहेश्वरि द्वितीयसं
मनाडीनांचतृष्टंसंत्यजेद्विषे मध्याध्यामयोगोयदेवानामपिडुर्लभः कालीयोगाभिधोयोगःसर्वयोगोत्तमोत्त
मः कलुषारःसंयोगात्कालवीर्याभिधोभवेन पूर्वयोगात्कालवीरिद्वितीयःकाममोहनः तत्रययत्नतेदेविदेवताद
र्शनंश्रद्धे नयोगोपरमेशानिऊमासीतसुलतगाम चारुनेशसचतंगवालोमंनपराधणाम सिंहासनेषुसंस्थाप्यदे

गम.

वेवत्यरिपुत्रयेन ध्यात्वा कामकलांतयस्मिन्नपि मदेश्वरि सर्वसिद्धीश्वरो भव्या देवता भावतमरः तस्या यदुक्तं देवे
शितदेव भवति प्रवे विभाव्यपरितां यंत्रं यंत्रविदोऽक्रमारिकां संश्रुतये मदेशानितनश्चावरणं यजेत ध्यात्वा तदेव
ताभावस्तत्र चेद्राग्ययोगतः तदेव सिद्धिमाप्नोति सा देवी भवति प्रवम पतस्याभासमात्रेण एधिबीमा मुपान वि
विद्योतसुंदरी एष्टीतत्रैव कर्तुमिच्छति तत्रैव ह्यणमात्रेण संभवति मदेश्वरि सा एष्टी वक्रभागी केशमाना पुगभ
वत तदा संभवतु कंच देवा श्रीकालिका वया धर्मज्ञानं च वैराग्यं मे सुच्यते तदनेन धर्मसंभो भवेदाद्यो वषट्पः सुचा
रुध्रक चतुष्पादा समापुक्तः एधिबीयाति भेदनः रक्तवर्णसुंदरस्त्वयमा संभः प्रकीर्तितः ज्ञानसंभो द्वितीयस्यात्सर्व
यं करान्तरागतं त्रयोऽंगोलकं ज्ञानं चिदुना नंदनमरं स संभस्तु द्वितीयः स्यात्तद्वपुः स्यात्पार्वति सिंहस्य कृष्णवर्णः
कुर्यात्स्वेतया पुनः पुच्छं च मलकं प्रोक्तं कटिः सत्त्वाम मदेश्वरि वैराग्यं तद्वती यस्यां संश्रुते पुगनं निर्वाणदीप्तया
पुक्ते चतुष्पादा दीप्तया सर्वा निमुक्तपाशका पुक्ते वैराग्यं मे च्यते ऐश्वर्यं तच्च तर्पसा हनर्यं पुगनं नम नम सिद्धि
वलेनैव पूर्वसंसाधितेन च या सिद्धिगतरूपं साररूपाम होत्वला यत्रैव दृश्यते देवितत्रैव गतनाथता यत्तारां प्र
स्ताराणां च कीदृशीनां वया र्वति तावत्रा यत्वंतो देवि यदृष्ट्या जायते सह ऐश्वर्यं तद्वत्त्वात् भारणां तच्च तद्वपुः
नापि संस्थापिता एष्टी चतुष्पादाम होत्वला वीजां ऊरया ययोगादत्र चैते भवन्ति च विस्मयं च तद्वत्त्वं च तद्वत्त्वं दास
यैव च अथ वेदका यया तच्चतुरो गुणराशयः वाक् चतुष्टयं रागादि चतुष्टयं च त्रिकालता महावाक् सिद्धिपरा चतु
ष्टी परमेश्वरि आधारा नंति मागभ्य एधिबी शयुतः शिवे ततस्त एधिबी देवी सुधाक्षित इति मूलाधारपीत
वर्णं चतुष्पादाम होत्वला एधिवा सयोगेन एधिवा जयमा मुपान एधिवा तु जले नीत्वा सुधां भो यो निधाय च
स्थापि हाने षड्दले तसुधां भो धिप्रतिष्ठति जलवक्रौ ततो नीत्वा तं वया यो मवेशयेत तमाकाशे समानीय चोत्प

श. ती.
५५

बालपमाचरेत् हंसपीठेततोनीत्यापरशोभोनिवेशयेत् शिवः स्वरूपोभवति शिवतातस्य जायते एवंयोगः सः
माख्यातः किमनकुतमिहमि श्रीदेवुवाच ॥ देवेश श्रोतुमिहामिरहस्यमपरेषु भूषम् शिव उवाच किंतु
हंसदेवेशि सशयवदसत्वरम् देवुवाच ॥ शिवशोभोपायानां सर्वाकर्षणकारकं हीताकल्पलतानाम्नी
बालामेवदसत्वरम् बालाकल्पलतायोगः सर्वयोगोत्तमोत्तमः सर्वकुमारीमानीय नत्तांताने प्रवीक्षयेत् शतं
बालेशतं के शोशितं सिंहसंज्ञं शतद्वयं च द्वेदशतं कोतो शतं क्रवे शतनेत्रे शतमालोमहसेरापुरस्त्रिया प
वंकमेरा देवेशि वांछाकल्पलता भवेत् शतपादं शतनाभोरोमावल्यां शतं भवेत् शतं हृदि शतनेत्रे शतमात्रे
कपोलयोः शतं बाले च शिते वदने प्रनये ह्रि वे स्पर्शबलोत्पन्नयेत्रै लोका विजये भवेत् राजा भवति देवेशि
कामिनी सिद्धिमाप्नुयात् वरणाकर्षणसंमोहवयसं भरमारिणी रसेखं पादकोचवेताल यत्तिगोराम
खेवरी परकायो च सहन संजीविनी तथा गोपनीयं गोपनीयं किमन्य श्रोतुमिहमि इति श्रीशक्तिसंगमते
त्रेयलोभ्यतारसंवादे योगफलः २१ देवुवाच ॥ देवेश श्रोतुमिहामिरहस्यमतिरहस्यकम् शिव उवाच ॥
रहस्यातिरहस्यं च गोप्या होष्य परात्परम् असुराजाभिधं योगं सर्वयोगोत्तमोत्तमम् कथ्यते परमेशानिष्प
रामावहिताभव सुंदरी च बला बाला चार्वांगी शोभने हराम् चतुरंगामलीलादिज्ञानयुक्तो विनोदिनी
प्रथमादं समाभ्यनववर्षातमीश्वरी नवदुर्गेति विख्याता तदनंतरं रामा नववर्षातरे देविका मवर्षात
मेव च तावदालेति विख्याता सर्वसिद्धिपुत्रा मता त्रयोदशसमाभ्यपोऽश्रोतं महेश्वरि तावत्तृणामेति वि
ख्याता श्यामापोऽशवार्षिकी षोडशार्धविंशतीनां तरुणी परिकीर्तिता विंशतरे विंशतं महानारायणको
मुरी चत्वारिंशतरे देवि पोक्ता यतवयाभिधा ज्ञानेष्टकसमापुक्ता कुलाकुलसमुद्भवे पंचचक्रसमुद्भवाष्ट

राम.

विंशजालिगोचरा पंचाशतीर्थसंभ्रतावाला मानीयपार्वति तं प्रंगारवती कृत्वा वयसंधियं शिवे निःफ १
 लोममनुज्ञात्वा मया सज्जाले प्रविश्य सेतु मया न्विधाय तदेहे कामसोम शिवात्मकैः प्रसन्नं मे वे संस्थाप्य तान् ग्रो
 वसमाचरेत् वसालंकाराणंदत्वा कोणे देवी प्रपूजयेत् यंत्रविभाषा परतो मध्यविंदौ महेश्वरि रुमारी देवता
 पां देवता रूपविग्रहां ध्यात्वा संपूजयेद्देवी सर्वा वयसं पुताम् वक्त्रे वा प्रपूजयेद्देवि सर्वा वराणामं पुताम् देवतां
 पूजयेद्दारां सौगं वराणामं पुताम् सबलं तं च संसाध्य न पश्चात् न परायणः ध्यात्वा त्रिकोणे तं देवी यथा ध्या
 नोक्तविग्रहाम् जपेत् तत्र समाधातौ तडं कं वा कामाचरे दत्वा स्वनिहंत्यो नो नो यो निलेह न तत्परः त्रिकाल
 मोनरो भयात्कायं सर्वमुयं भवेत् प्रकृतानि पिशाचा रितवेदादीन्माठयेद्विभे अनधीतगतां विद्यायाका
 विजगती गताम् सर्वोपनिषाठयंति नात्र कार्यविचारणान् तस्यां पूर्वांगमालोकां संप्रपद्यत परमेश्वरि न
 यायडुक्ते देवेशि तदेवाकारयेत्प्रिये प्रमथा कुरुते यस्तु तस्मिन्नाशो भविष्यति तंवालां तु समानीय नववर्षी
 नरां शिवे प्रसन्नं मे वे संस्थाप्य सर्वसौगंधं संपुनः सर्वानंदमयः शान्तः शक्तियो निपलेह नम् शक्तिं स्वाभि
 मुत्वी कृत्वा वालां वा परमेश्वरि यो नो निहन्मदत्वा तु मत्तपेत्कालिको विकाम् लक्ष्म्या च नयेद्देवि सर्वतसाथ
 को भवेत् रुमार्थांश्च शक्तयश्च पूजिता कोटिकोटिषाः एकावेत्र नितावाला समस्तं पूजितं भवेत् वेष्या वंशम
 मुद्रतां समानीय रुमारिकां सर्वा वयसं मालोकां पूजयेत् नृलदेवताम् सानंदाम् च संवीह्य संवृत्वा परमेश्वर
 रि सर्वो गवौ ह देवेशि स्रष्टा पि परमेश्वरि लतं जपे महे शानि त्रैलोक्य विजये क्वि स्वौ रि स्वै रं ती वंशसमु
 द्भूतां वाला मानीय पार्वति वृणालजा विनिर्मुक्तां चंचलां कामताडितां नवोन्नतां काममध्यां प्रसन्नं मे चक्रे च

श. तो.
८०

येन पादद्वयप्रमार्गव्यवस्थितयेन सदा आलिंग्यं प्रजयेत वक्रलेहनतयः वक्रनिष्ठाप्रदत्ताववीत्यनेन
येन सदा महाशुनिधोभयादिकासिद्धिलभेत्रः तामालिङ्गद्वयेन जयेत्कालीसमक्षितौ इति प्रोक्तेरदस्य च
विमलकोटमिह सि इति श्रौतसिंहमेतं रात्रे प्रहोभतागसंवादे सामान्यपदः देवेशश्रोतुमिका मिह
स्यातिरहस्यकम् यन्नकस्यापि संप्रोक्तं नमेकथयसांयतम् इति वाच ॥ १२२॥ यो गंतं देविकथनेष्टासां
प्रतं बालमानीयकोमारीदेवीवत्प्रजयेद्वि वे तस्यादस्वशिरेदत्ता नपात्कालीसयोभवेत् बालमानीयवावी
गीतस्यापुं प्रदापयेत् नलं जयेन्महेशानिमिदिस्मिन्मपीभवेत् बालमानीयवपलांतस्यातोषादिकं वरेत् ल
हमात्रं जयेदेवित्रैलोकविजयेभवेत् बालमानीयललितोतपावार्त्तासमाचरन् नलं जयेन्महेशानिकायक
र्त्ताभवेत्प्रवम् ऊमारीप्रजनेस्वर्गे बालाप्रजातमानवे शक्तिप्रजावपातालेपाताले विविधागतिः वासुकिस्वर्ग
लोकेस्तिकाकोरोमानवोभवेत् शंखः पाताललोके पिरहस्यांगोपितां शिवे इति संक्षेपतः प्रोक्तं ऊलदर्भोष्ट
प्रिये विविधः ऊलदर्भो हि सचिंतः कालशंभुवा कथ्यते तत्र देवेशि गोपनीयं ऊलेश्वरि ऊलचक्रोपरिगताः ऊलद
र्भाः सुरवाघराः कर्षार्थं कर्षमंत्रं वापविशाय विकल्पयेत् तर्ज्यं रत्नं धार्यं स्वर्गं धार्यं मनामयो एष पवकृषा प्रोक्तो
नकुशो वनसंभवः कूर्चार्णोपंचके लिख्यपरितो वांतमेखलां फलं कपालं तत लिख्यग्रमकृत् प्रकीर्तितः ए
व स्पधारणा देवि वाक्का कार्यं मवाप्नुयात् विधादर्थप्रकथितः कालिकागमवत्सनि गोपनीयमिदं भद्रं सारात्मा
रतरं महत् कपालं च तथा खड्गं सीवी जानि च पंचव प्रनामायामिदं धार्यं स्वर्गं वरं शुभावहम् कूर्चार्णं कालिका
तारासमतागप्यमेव च सर्ववीजाह्वारं पंचऊलदर्भं विधारयेत् विद्याश्रीकीर्तिजननं शान्तिदं सर्वसिद्धिदं सर्वसौ

राम

दृष्टं भवेत्कासिदिप्रदर्शकः ॥ निसंतेपतः प्रोक्तं ध्यानभेदक्रमं पृथक् ॥ त्वं मुंडवराभीनिमालामार्गेण कारयेत् त्वं मुंडवराभी
नः प्रोक्तिमार्गेण धारयेत् दत्तहस्तक्रमेणैव त्वं मुंडवराभया भावयेत्परमेशानिधानमेव त्रिधा भवेत् ॥ निसंतेपतः प्रोक्तं मु
द्राभेदान् पृथक् प्रिये मुद्रापंचविधा प्रोक्ता तानहोवचिसं पृथक् प्रसीनसं लिख्य चूर्वा नांतु त्रयोदश त्रैलोक्या विजयी मुद्रा च
तरसद्वये शिवे मध्यं चापरितो ह्रीं च स्पर्शाहारिद्रा नाशिनीं च वा मुद्रा वीजकाव्यतथापरा यंत्ररूपानाममयी मुद्रा पंचविधा
स्मृता रामवानरलायाव्यातया लक्ष्मणा रावणः एतास्तु काभिया मुद्रा सांख्यज्याख्यामहो नमा त्रिकोणां ह्यंतवेदं त्रि
वाणाख्यदलरूपकम् षट्दलं च तपाकोणमष्टासकोणरूपकम् दशविद्यावीजरूपामंख्यातारक्रमेण च मूलवैष्णुलि
खे मुद्रां सर्वसिद्धिप्रदामता त्रिपंचममत्तारम्यशतबीजम्ययोगतः प्राद्यसंपुटयोगेन नाम मुद्रा भवेद्विंशे वीजस्वरूपमुच्चा
र्य प्रसीदेति षट्द्वयम् मुद्रायां विलिखेदे विदशविद्याक्रमः स्मृतः बीजम्यस्यैव वरं देहि पुग्मात्परा भवे वीजस्वरूपजयति भ
जे चंदेति वीजो मुद्रापरमदेशानि देवमात्राविधौ भवेत् नामपर्यायभेदेन यथायोगेन योजयेत् सर्वसिद्धिमवाप्नोति को
टिसिद्धीश्वरो भवेत् एतस्य धारणादे वि किंतु यत्नकरे स्थितं ॥ निसंतेपतः प्रोक्तं यंत्रमुद्रारणोप्यं यंत्रलीयोगभेदेन
पाटं गुल्लक्रमेण च रत्नभेदेन ध्यासार्थकामना प्रवृद्धवेत् प्रष्टासंचैव पंचासु वेदासु च त्रिकोणकम् हस्ताष्टलके दे
वियत्तरूपरमेव च यंत्रान्येतानि देवेशिकोऽयं जगि प्रवृद्धवेत् प्रष्टासमालिखे यंत्रं समरेखं च सुंदरम् प्रसिद्धप्राप्यपण
वेकामाख्यपरिवर्तितः नदधोवाहुरांती वीजं श्री वीजं वतनोपरी प्रसृतं यंत्रमेतद्विजितारं वाहुरांश्वर वेदाहं उलिखे ह्रीं
जं करुकाव्यातरी पिनी प्रसिद्धीश्वरनामानं पाटं फले प्रदापयेत् एतस्य धारणादे वि सर्वरोगनिवारणम् वल्पाथो
षधयो यदुन्नहियं प्राणिपादयोः कलाष्टादशविशेषदात्रिंशच्चपथा क्रमात् सहस्रानि तं दकोष्टे कथाकोष्टे शवा
प्रिये प्रस्तारप्रमयोगेन वाक्यं जगि च पादयोः सर्वबीजाप्रसिद्धार्थं त्रैलोक्या विजयाय च कोटिसिद्धीश्वरार्थं त

श. ती.

८१

पादयो धारणं मते प्रवाले वृषसि यथैवैश्वर्यशत्रुनाशनं पुत्रावका मिनी प्राप्तिरिदं नीलनयः स्मृतः गौरुस्मते च गो।
मेदेहीरके गन्धसिद्धयः कुरु विदेऽप्यगोपपरागे च रामके स्पर्शरत्ने च माणिक्ये सर्वरत्नेन पार्वति चितामणौ च परि
सेधयि वीसिद्धिरेव च दारिद्र्यनाशनार्थं च हारिते पारयेष्ठिवे इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्युको नमिह सि॥ इति श्रीशक्ति
संगम तंत्रा ज्ञेया द्वादश पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिहामिरहस्यातिरहस्यकं ॥ शिव उवाच ॥ यन्न कस्यचिदा
ख्यातं तं देवकस्य ते शरणं द्वापंच स्फुटितं नष्टं घटाचौरेण हारितं विहीर्णं हृष्टं चैव सचौ पापशरणं प्रिये उपोष्य रज
नीमेकां हविष्याशीनितेन्द्रियः लक्ष्मणं न पेन्मंत्रं सप्रदायानुसारतः दशाष्टपंचयोगेन सद्भक्ता गुरुनोषयेत् तत्रास्म
एतान् भोजयेद्यत्नात् कुमारो तस्य वासिनी शक्तिरजाततः कुर्यात्कुर्यादष्टाष्टकं बुधः पंचपंचकं वाधिकालीनान् गुरु
सारतः प्रथवालमविह्वेतेन स्फुटितादि विद्वपतम् भयं नष्टं योको नित्यं स्मरन्मुत्रिमासतः तीर्थराजे गिरौ ग
र्भे समुद्रे सरितो तरे त्रिपेद्यन्नेन देवेशित्वमप्याप्तुमाप्नुयात् विद्यामात्रोन्निदं कार्यं विशेषेण सादरं लिंगे
वागेन मंदोष्य वपुः समनः इष्यति शालंकायदिनो भोजो तदालिङ्गं मनुष्यति सालिग्रामशिला मात्रं भग्नं स्तुकरा
भवेत् सृजो पादकशवातनेत्रादिमस्तकं शिवे हृदयाघातमापन्नं सर्वं नश्यति पार्वति तां सन्निविस्ते देवि प्रनम
न्निममाचरेत् महाविद्याविधौ देवि विशेषेण सादरम् यत्र देवो गतो देवित देशी तस्य लं सृजेत् प्रायश्चित्तं ततः
कृत्या सुखमाप्नोति साधकः बालाभ्यानीयको मां गीर्वाणी वास्त्वचर्चितम् प्रसन्नमं चे संध्याप्य मां सा वराणां यजेत्
देव्या स्वरूपं देवेशित दृष्ट्वाः स्वरूपकम् विभाज्य पूजयेद्देवि संप्रदायानुसारतः उपवासं प्रकुर्यात् तदिने मेकमंतदितः लक्ष
मात्रं जपेत् व्रजपतर्पणभेदतः कुर्यात्तच्च संप्रत्य संप्रदीपान् सममाचरेत् त्रिशक्तिवलविद्यादौ दीपराजं समाचरेत् दीपा
प्रेदीपिनी जप्ता रोषहीनो नरो भवेत् प्रथमं दीपिनी विद्या वेदाद्यं कमलाकाली वागभवंकमलेश्वरि पद्यातं दीपिनी विद्या

शम

३३

कालिकावशाकारिता सिद्धेण कृतं यंत्रं मलेनातिष्ठतेततः तत्कोणे कृत्वा कालिख्यनदीपं समाचरेत् अष्टगैधेन
 केनापि गंधेन बुद्धेन च दिव्यवर्णेन देवेशितेन सिद्धीश्वरो भवेत् अपचं नित्यदीपो हविशक्तिविषये मतः प्रायश्चि
 तप्रसंगेन कीर्त्तिः परमेश्वरि दीपे स्वदेवीसंस्त्यसांगां सावराणां शिवे पश्चिमाभिमुखं दीपं पात्रे त्रिपलमात्रकं सो
 वार्त्तजते तां प्रमात्रिका धाम्यसंभवं दीपं कृत्वा प्रयत्नेन एकविंशतितेन त्रिपंचनवरुद्रैश्च विनमिर्वर्त्तिकं चरेत्
 गोघृतेन पलाशेन प्राजपानं समाचरेत् वतंगुलपुद्गाद्यं सार्धं गुलसमन्वितं वभंगुलीगुलं प्रोक्तं कृत्वा च समाचरेत्
 एवं कमेणा देवेशि सिद्धिमाप्नोति साधकः बलिदानं ततः अर्घ्यान्मातृकादिप्रभेदतः प्रापद्द्वारकं नम्राद्ये घटीनां
 नरो भवेत् महाविद्याविधौ प्रोक्तं शैववैष्णवयोऽप्युक्तं उपोषरत्ननीमेकां मयोरतो हमात्रकं तदशोशो होमकर्म दोषहीन
 स्ततो भवेत् सुदर्शने वैष्णवे तमोरहं संतपेच्छिवे गागापेक्षी हरिदायं न स्वासिद्धीश्वरो भवेत् अमघाकृते यस्त्वनम्यया
 पोभविष्यति प्राप्नुते न पमिक्तं तिद्विद्योचां शान्तपार्वति गोपनीयं विशेषेण स्वयोनिरिव पार्वति इति संतोषतः प्रो
 क्तं किमन्यद्भुतमिच्छति ॥ इति प्रायश्चित्तसंग्रहमेमहो गृता रासं वा देवप्र प्रायश्चित्तपटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतमि
 रहस्यातिरहस्यकम् ॥ शिव उवाच ॥ यंत्रं नष्टं च स्फुटितं जातयः कथ्यते षण्ण कृमारी च समानीयवा र्वागी चारुहामि
 नी प्रसूनपीठे संस्थाप्य न्यासजालं प्रविश्य मेत पात्रासाधनमासायं तां हलां प्रजयेततः नवोत्तरं समाश्रय काम
 वर्षातकं शिवे तावद्दालेन गदिता ता राकाली समः वलौ तां संस्त्य महेशानि दोषमुक्तेन रो भवेत् मलाधाराम
 स्तकांते समालोक्य विभाव्य च ध्यानोक्तदेवतां कृत्वा ध्यात्वा सांगां परिवारकाम नवती भोगयेदेवि सांगां सावरा
 णां शिवे स्वदेवी वक्ष्यं संस्त्य सवत्यंतं महेश्वरि पुंगं त्वङ्गं संपूज्य मस्तके गुरुभजनं सर्वादिभिर्वसर्वांगे मस्तके
 योत्रिपत्रके संस्त्य परमेशानिरत्नाभरणविस्तरै ग्रामैवस्यैभोजनाद्यैलेख्योपादिभिः शिवे संपूज्य येन महेश

शि

श. ती.
८२

शान्तिदेवताभावतत्परः तद्यायुक्तं देवेशितदेवतादानकं सातेत्रवरदाचेत्सादेवतावरदाधुवम् तस्यादेहेवसेदेवी
नात्रकार्यविचारणात् प्रविकारेणामनसा प्रजयेन्निजदेवतां सर्वाश्चैव महाविद्यास्तत्तत्तादृक्क्रिदेहगाः साचे
त्तज्जायताभ्यां देवतातोभमाप्नुयात् एवंक्रमेण देवेशिसेष्टान्निजदेवताम् यंत्रदोषविनिर्मुक्तः पुनर्यंत्रं च सं
हेत उक्तसंस्कारमासाद्य सगुणवर्जं तावत्समा एकतोलेदितोले वा त्रितोले पंचतोले कम् रमतोले देवतोले स
प्राप्तोले कंतथा दशतोले सूर्यतोले कलाभुवनतोले क दशतोले चतुषष्टितोले क दशतोले कम् पश्यामनोले स
खट्वसुरेखपीठसुत्रमम् अधरेखे भूमिरेखे मेरुकैलाससन्निभम् सवीजेकारयेद्यंत्रवालाहस्तानुसंगहेत तदा
भावेगुरोर्हस्ताह्नीत्याश्रयेत्सुखं सत्यं क्रमार्गीशोक्तादिपुगेवालिकामता कलौ शक्तिस्तु संशोक्ता कामदोषा
न्नुवालिका कलौवालेव संशोक्तायंत्रसिद्धिस्ततो भवम् इति संक्षेपतः शोक्तं किमन्यद्वा तमिह सि ॥ देवराच ॥
वेशश्रोतुमिहामिरहस्यानिरहस्यकम् ॥ शिववाच ॥ अथोच्यते महायंत्रं संस्कारसर्वसिद्धिदः शुभे हि स्थान
माचार्यशुभे लने शुभे लगे कृतनित्यक्रियो मंत्री प्राप्नुवो वाप्यदधुखः भूतशुभादिकं कृत्वा कल्पोक्तं न्यास
माचरेत् स्ववर्णं रजतं ता मंत्रं श्रेष्ठं मध्यं तथा धमम् तां मंत्रां शतगुणं प्रोक्तो यकोटिगुणं भवेत् सुवर्णो नान्तफ
लदं स्फटिको पित्त्यासमं स्फटिके चामरकर्तृनियमो नास्ति मानकं एकंतोलेदितोले वा त्रितोले वेदतोले
कं पंचतोले रमतोले समाष्टतोले को तथा साधकस्य मनोमं वा कृत्वा पीठे स साधकः पूर्वोक्त्यानुष्ठेयं शुभं
दरं समनोरं ताम्रे द्वादशवर्षाणि धारणेन तत्पूजने ताम्रायोताम्रयंत्रं च देवता सर्वदा स्थिता सुरैश्च
भट्टं यंत्रं लेखयित्वा विधानतः प्रतिष्ठांच तथा कुर्याद्यथाशक्तिप्रमाणतः पुण्यक्षेत्रे पुण्यकाले शौलादिविहि
तस्य ले मंत्री कन्यानुसारेण पूर्वपुत्राधिवासयेत् सायं संकल्पविधिवत् चटस्थानं पूर्ववत् ॥ ततो शादी ॥ ॥

नमो भर्गव्यदिग्गालात्परिश्रजेत् सधमांसेतयामत्संपुद्गायैषुनमेवच यंत्रसंस्कारकर्मद्वौद्वयमेतन्मयेरितं यथा
शक्तपवाराद्यैश्चनयेन्मूलदेवतां सुगंधतैलगंधाद्यैश्चैस्समधिवासयेत् चंद्रेइत्यादिमंत्रेणतपेद्योषपुरस्सर इत्याधि
वासितेकृत्यासंपतोयनितेन्द्रियः प्राणकृत्यंतनिर्हृत्यकृतेपागस्थलेविशेत् पताकाधनसंकीर्णं दिव्यमंडलमंडि
ते विमानचामरकूत्रपुष्पमालविगजिते मंगलाकरवद्याधौः कलशेः परिभूषते मंडले सर्वतोभद्रं देवा सहस्रं संपु
तं सामान्यभद्रं वा देविवेद्या उपरिसालिखेत् प्राप्नुवो वापतो भूत्वासंकल्पाभीष्टसिद्धये यवशुद्धिसमाचर्य कर्म
महतसंपुतम् संस्थाप्य मंडलंतत्रयत्नेदाधारशक्तिः पीठमंत्रात्समास्तीर्य स्थापयेत्कलशंबुधः दीप्ताक्रमेण
विधिनाभिषेककलशंतथा पंचगव्यंतथा कुर्याच्छिवमंत्रेविशोधितं तेनसुखापयेन्मंत्रायंत्रेवप्रणवंनयेत् पंचा
मृतनहविषादप्राचपयमाकृमात् ततः उर्ध्वतनंकृत्यामलेन स्थापयेदपि पंचगव्यंसमानीय तंत्रयंत्रं समाहितः न
मंत्रियेत्सुवर्णादिदेवमूलपुरस्सरम् ततः इत्यस्वर्णादिपात्रे संस्थाप्य मंत्रवित् पंचामृतेन तीर्थेन शीतलेन जलेन
च सहस्राशीर्षमंत्रेण मूलमंत्रं पुरस्सरम् सुस्वाप्यपावमानेन कर्पूरागुरुनीरतः सर्वोषधिनलेर्गंधनलेयत्नेन म
नने ततः शुद्धकृतेचनलमुत्सार्य साधकः परिधाय कृतेस्वर्णनिर्मितदोलया मंडले तोममानीय नृत्यगीतै
र्जयस्वनेः कंक्रमाद्यैर्विलिप्याद्यश्न्यसर्वापचारकैः पीठश्रजाततः कुर्यात्सुखकल्पोक्तवर्त्मना कुर्यात्कृत्वा नैदेवेशि
शतमष्टोत्तरं तपेत् प्रणवं यंत्रगताय विष्णुदेवदमुदरेत् महायंत्राय धीर्यं लिखेन्नतोमहीति च तत्रोपयंत्रप्रचोद
पंड्यानेषां प्रकीर्तिता इमां यंत्रस्यायं शीतस्नादेवत्वमामुयात् अथेष्टदेवतां ध्यात्वा मुद्रया वा हयेन्नतः जीवन्मा
संततः कुर्यात्श्रजेद्विष्टदेवतां नृत्यगीतैश्च वादित्रैः पंचद्योषपुरःसरम् ततो जपेद्विष्टमंत्रं मष्टोत्तरं सहस्रकं ऊं देवा

83

स्फटिले मंत्रोद्दिष्टा संस्तुते न ले यथा विधि विधानेन सूक्तवाहो मंत्रमाचरेत् प्रास प्रमाणं चरुके मलेन कृतं मंत्रं चित्त
 चतस्रं चेत तोदत्वा ननु ह्यादनि संमुखे पंचविंशतितलैश्च तत्त्वयामपरायणः वरुणादिकानि वैवट्यात् सर्वेदितो व
 लिं ततश्चाहनि देवेभ्यो ह्यनेन ह्यतिमाचरेत् तं दंतै देवी मंत्रेण ह्यनेन दृष्टोत्तरं शतं मातृकाष्टकं मंत्रं तु जपन जपं जस्व नैः
 गत्वा होम समीपे तदत्वा र्णाहति ततः ३३ विधौ वलिं दत्वा प्रणमे चरु पुत्र मम् तोषयेत्स्वर्ग मुद्रायैः प्रदद्यादक्षिणा
 मपि मकारैः पंचभिर्देवी वीरशक्तं समाचरेत् शक्तिं कुमारिकां बालां हनयेत् च पंचकम् कुर्यादष्टाष्टके वापि कुलद
 यो समाकुर्यै त्रैलोक्यानां भवति यत्र श्रुतं न योगतः ३४ ह्यतिरहस्यं च मुंडयंत्रं विशोधनम् गोपनीयं गोपनीयं गो
 पनीयं स्वयं निबन्त इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्युको तमिह सि इति श्रीमहाद्विताय होम्यं संवादेशांक्तिं गममहा
 तंत्रं ३५ तंत्रं मते यंत्रं मते यंत्रं प्रहृतो पटलः ॥ ६५ ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् मुंडादेवी
 रप्यंतं संस्कारसाधनं वद ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च न कुर्यापि मये रितं तव प्रीत्या महेशानि कण्ठे नृणां
 सांप्रतं मृदासनो भवेदादौ द्वितीयस्यादि चूडकम् कोमलं च ततो तस्यामुंडं प्रोक्तं चतुर्थकम् मृतासनं पंचमं च ष
 ष्ठीवीरासनं सप्तं महावीरासनं देविसप्तमं परिकीर्तितम् सप्तानां साधने देवि मालायात्र विशोधनं यंत्रं संशोधनं
 देविसर्वं संकथितं प्रग इदानीमासनानां साधनं नृणां पार्वति प्रवीरकृष्णमासतो गर्भं च्युतमाकुरु मुद्रयः स
 दोपनियने हीनं सतं वाच्यं केविडुः निर्हंत वृडको बालो हीनोपनयन शिवे यो मृतः पंचमं वर्धेत स वाकोमलं विडुः
 सामान्यमरणं प्राप्तिं प्रोक्तं देवि मृतासनं वीरकृष्णसंज्ञातं तच्च वीरासनं विडुः श्रावणं फलपाशादि महावीरास
 नं पुनं श्रावणं गणेशं देविसत्त्वं इमं स्तुकेन यत् तन्मुंडं यंत्रमालादि पात्रकर्मणि कीर्तितम् शिवमानाय देवेशि गर्भं

जयदिवाशिवं सप्तमाष्टमसामानां वडकं वाप्यकोमलं स्थानं संशोध्य यत्नेन वीरवेशो मदान्वितः ततः संस्कारमा
 चार्यं संस्थाप्य विमले घले गंधाष्टकसमादाय प्रोक्षयेत्पुनस्ततः पंचास्रतैः पंचगव्यैः करणं पंचममंत्रितैः सस्त्रेण
 स्थापयेत्तत्र पीठं त्रैधराण्यधः त्रिकोणविंशत्यायां च चतुरस्रत्रिकोणां के त्रिकोणं तस्यावाद्ये तु पञ्चममष्टदलं लिखेत् ।
 षोडशारं च तद्दामे त्रिह्रने त्रिगुणान्वितं सस्त्रदेवीं तत्र मध्ये मलेन परिभ्रजयेत् वृक्षं च त्रिगुणं चैव प्रादिमाद्येन योज
 येत् काष्ठायाकमलांतत्र वर्णादौ सर्वकर्मसु वज्रेर्दशकलास्त्रकोणे चाष्टदले तथा षोडशारं त्रिह्रने अकलां सो
 मस्य भ्रजयेत् तत्रैव स्थापयेत्पीठं सहाय्यं वा प्रयत्नतः स्वयं त्रैविलिखेत्तत्र साधारणशक्तिपूर्वकम् सुधासिंधुमणि ।
 दीपं चिंतामणिगृहे तथा श्मशानं पारिजातं च तन्मलेशववेदिकाम् धर्मात्तानं च वैराग्यं मैश्वर्यं तदनंतरम् अथ
 मर्दिततोमं त्रयाणि पादे च पुष्पकं अकारादित्तकारांतं मान्दकान्यासरूपकम् तस्याने भ्रजयेत्तन्त्रीं हृदि न्यासादि
 भ्रजयेत् करन्यासंततोमं त्रिकशब्दां भ्रजयेत्ततः अथो मुखं तु तत्कृत्वा तन्मुखे मधुरं वदेत् हे वीरपरमानंद देवी पर
 र्यंकशंकरे अष्टमिडिं च मे देहि मम शान्तिं सदा कुरु पतद्देव वीरैश्च सर्वान् सखेति पेत पलान्वं गताती च फल ।
 तां वलसंपुतम् खट्वाडकगुडं च कर्पूरं रक्ततंतुना मलेनीभावयेत्तत्र गुटिकां दृढमुष्टिकाम् अर्केन्दुशिववाद्याल ।
 निर्मितादीपवर्तिकां निर्मंत्रयेत्ततः शाकः सप्तवारान् वृत्तमात चंदनागरुपुष्पाद्यैश्चिदेवीं प्रभ्रजयेत् वीजन्यासं
 ततोमं त्रिगुणमंत्रेण शोधयेत् गुटेलिंगे तथानाभौ घटोऽथ घटेशके उज्जानतथा जेवै गुल्फपादतलेन च शीर्षे
 कंठे नासिकायां च त्र्यष्टौ कार्या योरपि शिखाकवचगंडैः पुङ्गुर्धाधोष्टके तथा दंतयोश्चैव निह्वायां शिरःपृष्ठे च पार्श्व
 यो हृदादिके च वाक्त्र्यां पादयोश्च तपैव च सर्वांगे विन्यसेद्देवी पीठन्यासमनुमं सूर्यस्य मंडलं तत्र नयित्वा दिकला

श. ती
८४

त्मकं स्तनकायशवायात्रनमथांतेपदंततः स्नाययेन्मलमंत्रेणरजितेनाद्यवारिणा सूर्यसोमाष्टकंपाठंमनिरूपाप्रकल्प
येन मेरुपृष्ठरुषिःकुंडं सनलंतनंतरम् कर्मोदेवततःपश्चादमीर्यसाधयेततः सोतोहिमानसधेवसिधयेपरिकी
र्तितम् मुद्रांक्रमोदशयित्वाप्रसावगुंदयेन्नतः शक्तियोनिमत्स्यमुद्रांयेनमुद्रांततःशिवे प्रदर्शयेच्छोदिकोवचनरसो
प्रदर्शयेत् कृत्वाविमर्षयन्मलंस्पृष्ट्वात्वयेतिवैक्रमात् ततोवज्रोदकेत्यादिमनुभिकामसंख्यकैः प्रणवंश्वर्ममुद्रां
सहस्रापदंततः कृष्णस्वाहातदंतेवोरत्तरत्तनतोवदेत् महाप्रतिसरेसर्वविज्ञानकुण्डेद्युग्वदेत् हंपाउंतेसमुद्र
त्पवज्जिज्ञायासमुच्चरेत् दिक्कालयजनंकार्येनिद्रादिकमयोभातः वीरार्चलाचोरमंत्रेस्नयापाश्रुपतेरपि महामंड
लमंत्रैर्वादिबंधतवकारयेत् शिवावलितत्रदद्यात्तदाणादावपिप्रिये आदौमध्येतथावांतेत्रिवारंतुशिवाव
लिः सुंदग्रहाणकालेनसर्वथातुशिवावलिः शिवशक्तिंचवास्त्यदिकालानवलिसंपुतान् एतयेत्यरमेषानि
सायुधानियथाक्रमम् एवंक्रमेणवीरेडंसर्वेषांवलिमाहरेत् वाय्वयाकमलायोद्यदेव्यातुमुकपषवैः यत्तःप्रवर्ततेरि
मोभागवलिंचगुरुपुक् प्रवर्तिष्यन्मःप्रोद्यग्रक्ततेकृष्णस्वाहा आकारादितकारांतोविडपुग्मादकातरान् शिवा
दिपादपर्यंतंवेष्टवेदतिगाक्रमात् सार्धत्रिवलयैपुग्मंवेष्टयेत्साधकोन्नमः नानासुगंधस्त्वैर्गुरुकचंदनचंदनै कार
णमीरगुरुनौवैवपीतस्त्रेणावेष्टयेत् बंधयेद्विधिंइत्येतारयुक्तहरिद्रया वधीयाद्व्यसत्रेणपदस्त्रेणावाप्रिये नि
र्दंदनिरहंकारमुडनाडीगणावृतः पाषंडबुद्धिरहितःसर्वभूतहिते रतः सर्वावयवसंशुद्धःसर्वशासुविशारद क
ताभिषेकोविद्याज्ञानपराज्ञादित्यरः सदासनेनसमोहितमथानरकंचनेत् प्रज्ञानमोददंभैश्चदृष्ट्यादृष्टिकरोति
यः सयानिनरकंचोरं पिशाचत्वमवाप्नुयात् प्रयातेतिमहासत्ताव्याधित्वंस्वल्पजीवितं विशेषीरस्तुशासुतःसम

राम

[illegible]

श. ती.
८५

दिप्रदायकः कलिविनाम शिखरं वरुणमुदेनमोनमः पाशयुक्तं मनुरीयेपणवेष्टवमुदेन नागपाशमहासिद्धवेतालखेच
रेष्टर ऊर्ध्वकमलाकायपाशवीरनमोस्तुते एवंसंसार्यसंश्रापंभान्तिनवनकारयेत् साधकोभवभीतश्चित्तवद्गवावण
युद्धरेत् लक्ष्म्येतन्नयेत्वीरमार्गकमेताव एवंसाधितमुदस्यफलं सिद्धाष्टकंकरे संसाधितेनमुदेनमालापत्रादिकं
चरेत् पात्राणांशोधनेदेविष्णुपुत्रेनसोयत् इदोतदादितः सेंडुमंत्रेणानेनमार्जयेत् अवंसेंडुलमंत्रेणभरुहं वृ
नवद्विगुणं कुर्यान्नवधारणात्किं कुर्यान्नताम्यपूजयेत् योमानिनाक्तिसहितमस्तुमेतत्तुवादिक्मं पुनेनमनुनाथां
स्थापयेन्नमंत्रचित् वद्विमंडलमेतन्मिन्नपूजयेन्नतनरं क्रोधवनासुवीजाभ्यांश्राधारेत्तालितंशुभम् महाशंख
महामंजीस्थापयीत्सीठकंततः शिवादीनयंत्रयोप्रेताकालीब्रह्माश्मायुता दीर्घः शचीपतिर्वापुष्टयंमन्मयांति
मम् दीर्घत्रयसमोप्रेतातारिणीपूर्ववत्पुनः शिवदीर्घत्रयोपेतंलालाशब्दात्पूर्ववत् मायास्मरान्तिभंशंभुवाम
कणौडसंपुतम् सर्वकामकालरात्रिदीर्घीलपदासुनः सर्वाधारयसर्वायसर्वोद्वायशब्दतः सर्वमुदिम
यायेवसर्वासुरपदासुतः रुधिरुणापशुभ्रायशोच्यार्यसुरभाननम् प्रापदेवीकपालायदृष्ट्यांतोमनुर्मतः पभि
श्चतुर्भिर्मनुभिमहाशंखंपूजयेत् तत्रसारंजपन्मंत्रोमंडलंतिग्मरोचिषः मलेनपूजयेत्तोगंसुधाबुध्यावि
धानवित् गंधपुष्पाक्षतानक्षिप्त्वात्रिखंडंदर्शयेत्ततः शक्तासुधांविनिक्षिप्यशंखयोनिंप्रदर्शयेत् विशेष
पार्थेकविधिनासर्वमन्त्रपुण्यं कवत् एवंयथोक्तविधिनाकपालपात्रमुत्तमम् पुनेनपात्रकार्येणमाधयेद्विष्णु
साधनम् वांछासिद्धिंस्वीचरीचपरकायप्रवेशनम् मनोरथोद्दिष्टदृष्टिवेतालपुष्टिकेतथा रसरसायनंदिष्टं
पादुकायक्षिणागराम् एवमसिद्धिंस्तः सिद्धिपाशंयंजनमेवव मूर्त्तिसिद्धिभैरवाहंमहाकपलिनीशिवे ॥
कपालार्घ्येणदेवेशिसर्वः सिद्धिनिनिश्चितम् इति संहोषतः प्रोक्तं किमन्यथातुमिहसि ॥ इति श्रीशक्तिसे

राम.

गमते ब्रह्मणे च तर्थात्वेऽत्र तं ब्रह्मणः पात्रविधिपटलः देव वाच ॥ देवेश श्रोतुमिहामिरहस्यातिरहस्यकं
गोपितं कोटिशासु पुरहस्यं कथ्यतां प्रभो शिव वाच ॥ रहस्यमपि देवेशि कथ्यते षण्मासं प्रतं कालरात्रौ महारात्रौ वीर
मोहोपि पार्वति ग्रहणे संक्रमे वापि शनिभौ मदिने तथा रात्रौ वीरं महावीरं तथा पाशगतं शिवे अलवीरं वेषवीरं मा
वेशभैरवं तथा पतस्थाने नरो धीरं सर्वमंत्रपरायणः दीपोत्सर्वचतुर्दशपाफाल्गुन्यत्सर्वकेपि च वीरवेषं समा
साद्य मुक्तकेशो टिगंबरः सिंहशूर्चनिलकोसुरासंविद्यदायकः सामग्रीं सर्ववत्कृत्वा मुंडग्रहणमाचरेत् अला
गोपितवीराग्रैः तथा पाशगले पिवा गत्वा यत्नेन देवेशि शिवप्रसादपुरं सरम् शिवामभ्यर्चयत्नेन ततो वीरं प्रपूजये
त् फाल्गुणोत्सर्वके प्राप्ते पताका कामरूपिणीम् कृत्वा संपूजयत्नेन नववर्णमपीव वा अथ वा काममूर्तिं कृ
त्वा यत्नेन पूजयेत् एकस्मिन् समये शंभुं नयनापपरायणं दृष्ट्वा कामोद्वृत्तोऽपि बालभावपरायणः होहनाम्नी महा
मायारहस्यं परिकल्पयेत् वसंतकाले संप्राप्ते तपस्यां भंगं हेतवे गतसंमाद्यपादे वीपीडया वाति विकृताः होहा
यवरत्नं च ब्रह्मणः शर्वमोरितम् महादेव तपस्यां तेन वष्टुर्भविष्यति इति दत्त्वा वरं ब्रह्म तत्रैवांतरधीयते ब्रह्मणो व
रां प्राप्ता गतसी देववेदना देवपागंधुसपराभर्त्सने हरगामिनी इदं शीघ्रं तस्मात् वीह्य अष्टषो देवकिन्नरा ब्रह्मप्र
भृतयो देवाः श्रीविलोमनिधिर्यपुः ब्रह्म वाच ॥ उग्राण पुरुषस्वामिन् देवताप्रतिपालक होहपापीडितो देवा
स्तशोणवटयं प्रभो नारायण वाच ॥ अणुधुनयः सर्वकामसंश्रयनपतां अवतीर्णी भवेत्कामः शंभुधानवि
नाशनः इतैव बह्निना कामो भस्मीभूतस्ततो नत पलायनततः कामो होलायो नो प्रवेशतः शिववद्वित्तगत्वा ह
योदहनतत्परः शुभ्रभस्मते कामं स्वर्गनामतागतः अथ शान्तरा होहानेन हरं तस्मात्ता दीपोत्सवे दीपदाने फा
ल्गुण्यं होहिकीर्तनम् दयं न कुरुते यस्तु सर्वापि निःकलाः क्रिया कीटादित्रयसंघातं न गमाय स्पृशति वसंत

श. ती.

८६

४६

कालेसंप्राप्तेवृद्धिरमाभवेधवे रक्तमात्रप्रदोषेणः विनासंभवंति च तदोषशमनार्थं तत्कालं पांसा सर्वजनं रक्तमा
तापकर्त्र्याल्लगुदानविधिधाक्षिपेत् चत्वारिंशतिवादित्रैः संश्रयो वत्समाचरेत् दीपोत्सवोपयाप्रोक्ततथैव कालः १
गोत्सवः नवरात्रे द्युपयद्गुह्येन द्युपयते नानाविधवर्णाङ्गो दीपोत्सवो मत्तान्यथा नानागंधाष्टकैर्देविहोहात्रिप
रिवर्धयेत् तस्मै विकरो देहे देहे कर्मणाशनम् दिनमन्यतमे कृत्वा शूलवीरसमीपगः पंचगव्यं प्रादत्वा ततः पं
चामृतं ददेत् संविद्युं सर्वमद्यं सर्वमांसा निपावति नानामत्स्यास्तथा भक्ष्यभोज्यादीन् पिपावति सुरपास्तानमा
साद्य नानाष्टांगमाचरेत् पादद्वये दीपमालां दापयेत्ताग्रतातये तस्यादयो मृणाला एषो दीपानवाहो लिकाववा क
ल्याणतागृयादीरंतदनुबद्धजननम् त्वं मे शत्रुवत् चाराहीवलिमं हिता कृमात् स्वयंच कर्तये हीरं वस्त्रां उवलिम
र्षयेत् एवं मे गृहं मुंडं तु मुंडं साधनमाचरेत् श्मशाने पावते पांते विपने वा चतुष्पथे एकलिं गरणो वापि मुंडं साध
माचरेत् हस्तमात्रं वनित्वा वसंदिग्धां प्राश्नरम् सकां वल्यं तंततनततश्चैव न पंतरेत् लक्षद्वये ततो जप्ता प्राश्न
या प्राश्नरम् तदंते मुंडं मानीय कालीप्रत्यक्षमाधनं साधयेत्प्राश्नानि सकृत्तलः प्राश्नरम् तदंते पंचपात्रैव का
लिकाकारयेदपि एवं साधितं मुंडं नानां मालासिद्धाभवेद्भवम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्युक्तं न मिह सि इति श्री
महाकालसंहितायां खंडशक्तिसंगमतंत्रे राते माला मुंडपरलः देवुवाच देवेश श्रोतुमिहामिरहस्यातिरहस्य
कं शिव उवाच किं तद्दृश्यं देवेशि शोचैस्त्ववसां पतम् देवुवाच मालारात्रिविधानं च वद मे करुणानिधे शिव
उवाच मालारात्रिविधिं वक्ष्येऽहं सावहिताभव सुदिने शुभमृग्यादिदिनशुद्धिदिने शिवे महामालां समादाय वी
रपात्रसमाचरेत् वीरयंत्रं समासाधु वीरमालाप्रशोधयेत् देवीमावराणां शून्यमवल्यं महेश्वरि दशाविशत्यं च विंश न
दीपं दत्वा वलिचरेत् प्रमथ्य मालां संप्रमथ्य परमेश्वरशरदिः श्रीमन्महातारा ग्लिकुं दः प्रकीर्तितं कीर्त्तनं स्त्री

गम.

तथाशक्ति हेमंत्रकीलकं स्मृतं महामालादेतमालाशोधने विनियोजनं त्रिशतातषडंगानि ध्यानं मंत्रवराचरेन
धात्वा संकल्पयत्नेन मंत्रेनानेन पार्वति प्रणवंचतथा लज्जा काम कूर्चकैः फट् स्वाहेति मंत्रेन वषके मालिकां लिपेत् न
त्रावाहनमत्राद्यैः कालिकां कालशायिं सायुधां सपरिवारां च हस्तयेत्यारमे पुरि मलमावृत्तिना त्रीयां संस्मरेत् तथेन
मुद्रया प्रमतीकृत्य कवचेनावगुप्तमहेश्वरि महामुद्रा समासाद्य देवी रूपं विभायेत् ध्यायेत् तत्र लिपेद्विंशं तत्र मंत्रान् पुर
णप्रिये प्रणवंच कूर्चपुमंच स्वाहा प्रणवंच कूर्चकैः बद्धिजाया च तारासु बद्धिजाया विषं तथा तारांच बद्धिजायां च तारा
गं लज्जा च कूर्चकैः बद्धिजाया ततस्सारं लज्जा फट् बद्धिजाया दिविष्णुं ताराकायल समस्त मंत्रमालया शतधा
नेन मंत्रेण विंशं प्रेतपमाचरेत् कल्लुरिकां केसरैश्च चंद्रागुरुप्रथमकैः धन्यमालां समुत्तार्य विगणां चामित्रयेत्
प्रणवंच तथा माया श्रीमहावनितां च ततो महाहोरा रूपे कर्कशेति पदं वदेत् महास्मि मंडले षोडशविशे
ति पदं तथा सर्वांसि दिं प्रयच्छेति प्रणवंच कूर्चवीजकम् मायापुमंच बद्धिजाया महाकायलिनीति च ततो महा
होरा रूपे स्वाहा प्रणवमायया माया कूर्चां सुस्वाहां ताविद्योक्ता चापि मंत्रिणी इति तैः समभ्यर्च्य कामी तोटी
पनंचरेत् उपचारैः समभ्यर्च्य मानका मलमंत्रतः उद्दीपनं तत्वा कृत्या कंकारेण तवेष्येत् बलिंदद्यात् नेनैव ता
रं मायां हयं वदेत् वासुदेवं विंशं पुमंच कूर्चनं पुटिनं वदेत् कूर्चतारे फट् कूर्चं प्रणव हयं मुद्रयेत् कूर्चवीजं बद्धिजाया
प्रणवंच कूर्चवीजकैः महायोगिनि शब्दोत्तेन तः सिंभवनतारिणी महाशंखास्थि माला च मध्ये निवास कूर्चति
कुरुशर सर्वसिद्धि देहि पुकुरु वसु रापदं मां सोपहा रा नृरुंति पुकुरु कुरु ति पप हयम् कुरु का फट् ततः स्वा
हामंत्रेना न्येन पार्वति यथोचितेन द्रव्येण बलिंदत्वा विधानतः पंचरुद्रैः पंचदिनं माला स्थाप्य पंचमे मा

श. ती.
८७

लाराविविधिं कुर्यात्तेन सिद्धिमात्रिका निम्नतस्यापयेत्यालं रस्यमात्रिकाविधिः दंतमालाविधौ देवि विशेषे
षण्णमादरम् प्रणवद्वयगवतिमारेजितमिचोचरेत् विद्येविद्येवचापंचरविद्येपटंबदेत् मालेविद्येनयामाला
धारिणीहरलेपटं ह्रस्वलेनशंखास्थिधारिणीवपटंबदेत् चर्केशास्थिमहामालावासिनीनिपटंबदेत् किंचेता
तंकालिकाचनदेतेनयमालिका कल्लुकाफट्टमहादेतमालामध्येपटंबदेत् निषामंरुगुमंचराजैदमालिकानतः
वासिनित्रयसंशोचकीउपहृदयंतथा मायाद्वयं चकटस्वाहामालामंत्रेणानुः बलिदानमनुवंदयेष्टणसाव
हिताभव प्रणवेकं केशपटं मंडलं मविकेतनः मालिनीकोलितियटं गौरिगंधारिः चोच्चरेत् तिरिजेमायावति
पटं क्रियावतिपटंततः गायत्रीचगानप्रियेशं करिकालिपालके रुसमंडधारिणिचोदरेत् प्रसिलताधारिणी
तितदेतेजातवेदसे श्रीकालकालिचपटं मुंडानिरुद्राणीतथा इमं बलिं रत्नपुग्मं मालासिद्धिचोच्चरेत् देहिदा
पयपुग्मं चकीषदमाललयापुनम् बलिंदद्यादनेनैवतदेतेनायतेकृतिः कृपालकजलेचोरपादकजलपुग्मकम्
विश्वमोहननामानकजलेविडिपार्वति तस्यादभस्मदेवेशिफाल्गुणात्सर्वजं परम् गजधलीतिनाम्नातवि
त्यनाशत्रुनिग्रहे पुनेनमनुनादय - - - इतिहल्पादेवेशिभ्रामकांतेनगत्रयं पद्यागहणा
पुग्मंचतथापर्वद्वयं भवेत् नतशराशिवागदिशुडाशुडंनचाचरेत् कामवीजं दल्लंतथावीजं श्रीश्रीफट्चत्रयं
देत् सिद्धेजगतधूलिसिद्धिदेहिसिद्धिस्वाहामनुर्मनः मंत्रेनानेनमंदयडातिधूलिमुनमां मालोसिद्धासर्व
सिद्धिभवत्येवनसंशयः इतिमंतेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छेत्तुमिच्छसि इतिश्रीमहाशक्तिसंगमेमहामालाशो
धनविधिनामपटलः श्रीदेवुवाच देवेशिश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकम् शिवउवाच देवेशिष्टणव

त्यामिरहस्यमपरंवरं दत्तितानां वसिष्ठानां चानां परमेश्वरि दिव्यसंस्तान्मसेधादिरीक्षितानामपि प्रिये प्राप्नोति म
 हेशानिकल्पते परमेश्वरि सिद्धं देतो वा निहं स प्रपेन शाईलशारगः तैमं करी सर्वसा के मंडूक कर्म रूपकैः एकद्विचि
 क्रमेणैव पादस्थाने निवेशयेत् तेनासनेति संशाङ्क्यथा तमयानिव नानाकाष्ठमयान्मातृः सौगंध्यकाष्ठमा
 न्यपि लोहेमारण्यसंसिद्धौ तामाशोतिरनुत्तमा सौशोस्तं नभकाया र्थे रात्यां विद्वेषणे चोत्त गोप्येभ्यादिसंसिद्धौ
 स्वर्णं सर्वाभिरुत्तमा वंगेस्त्री मोहनार्थं तु पितृलेकर्मणो जपः त्वदिशे शत्रुनाशार्थं चंद्रने सर्वसाधना रक्तकाष्ठेव
 श्वसिद्धिपीते स्तंभननुत्तमं कृष्णकाष्ठे मारणोऽप्यापानशे कार्यसाधना पिप्पले सर्वकार्यार्थं चंद्रेश्वराभिरुत्तमा
 गौतं वं भननाशो रक्ते देव्या प्रदर्शने वर्णवस्त्रभयं देवितनद्वर्णफलं भवेत् हस्तमात्रं हि हस्तं वा तावदायतमेव च ह
 स्तार्थं धंसहेशानिविति निर्वापश्चात्र मम कलाकलानामभेदैरासनं परिकीर्तितम् सन्निवेशे यथाभयात्रया
 नैव विधीयते चतुराशीत्यासनानि परिभाषासनानि च सिंहासने राजसिद्धौ सर्वसिद्धौ राजासनम् हयासने यो
 धितम्ये तैमं कार्यामहोदयः सर्वशत्रुविनाशश्च केशे तदृशि वीगतिः मंडूके सर्ववाधा यत्कर्म धनपतिर्भवेत् मार
 जं रं कृत्वा शस्त्रनरुले विषनाशनम् पारावतो धनप्राप्तिवको रेडुहनाशनम् सारमेधातुवादस्यादृषभे धनसं
 पदः वके स्तंभनमुद्वेगशकेशत्रुनाशनम् पूतने च जपे होमे मार्तने तर्पणे पिव यत्फलं पूतने होमे तनद्वच
 वलिकर्मणि यत्फलं कथितं देवितत्फलं समयेव तु रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यं कम रहस्यातिरहस्यं च
 गोपनीयं प्रयत्नतः गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं महेश्वरि गोपनीयं प्रयत्नेन स्वयोनिरपरायथा इति संतेष
 तपोक्रं किमन्युतामिह सि॥ इति श्रीमहाकालिकाशक्तिमंगमंत्रराजे टीलासननिर्णयप्रदः ॥ इति श्रीशक्तिमंग
 मं मं दर्शनम् ॥

न

श.जी.
८८

नं. ४०४